

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Sprogforeningens

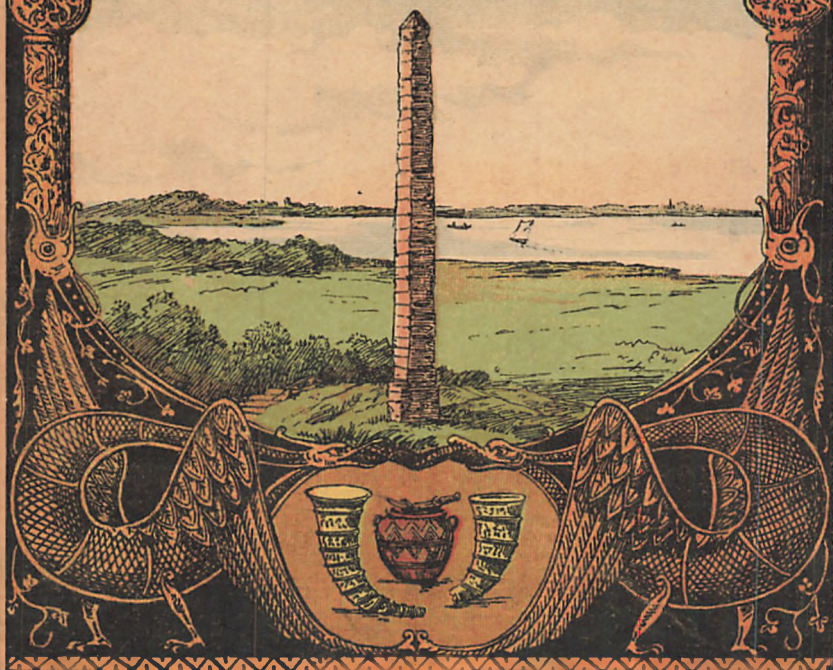
ALMANAK

for

1896,

samlet ved

J. Fausbøl, J.N.H. Skrumstager og M. Andresen.

Udgiver og Ansvarhavende: M. Andresen, Aabenraa.

Sprogforeningens
Almanak

for

1896,

samllet ved

**J. Fausbøl, J. N. S. Skrumsoager
og M. Andresen.**

3die Aargang.

Udgiver og Ansvarhavende:
M. Andresen, Aabenraa.

Trykt i „Møbersmaalet“s Dificin (Ugel Sabroe), Haderslev.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1896.

Efter Verdens Stabelse	5863.
Siden Reformationen	379.
" Indførelsen af den Julianiske Kalender	1941.
" " " " Gregorianske "	315.
" " " " forbedrede "	196.
" Bogtrykkerkunstens Opfindelse	456.

Formørkelses.

I Aaret 1896 vil der finde to Sol- og to Maaneformørkelses Sted, men kun den første Maaneformørkelse og til Dels den anden Solformørkelse vil være synlig hos os.

- 1) En usynlig ringformet Solformørkelse den 13. Febr.
- 2) Delvis Maaneformørkelse den 28. Februar.
 Formørkelsens Begyndelse Kl. 7,16 Aften.
 " Højdepunkt " 8,46 "
 " Slutning " 10,16 "
- 3) Fuldstændig Solformørkelse den 9. August, hos os kun delvis synlig.
 Formørkelsens Begyndelse inden Solopgang
 " Højdepunkt Kl. 4,42 Morgen
 " Slutning " 5,35 "
- 4) Usynlig delvis Maaneformørkelse den 23. August.

Imellem Jul og Fastelavn er 7 Uger 4 Dage,
og mellem Pinse og Advent er 27 Uger.

Festregning og Aarstiderne 1896.

<p>Foraaret begynder den 20. Marts Kl. 3 Morgen.</p> <p>Sommeren den 20. Juni Kl. 11 Aften</p> <p>Efteraaret begynder den 22. Sept. Kl. 2 Aften.</p> <p>Vinteren den 21. Dec. Kl. 8 Morgen.</p>	<p>Fastelavns-Søndag den 16. Febr.</p> <p>Paaske den 5. April.</p> <p>Pinse den 24. Maj.</p> <p>Første Advent den 29. Novbr.</p> <p>Det gyltne Tal er 10. Søndagsbogstabet E. D.</p>
---	--

Høivandet ved Sønderjyllands Vestkyst.

Flodtiderne er bereguede efter List. For at finde Flodtiden paa andre Punkter tillægges ved Romø Havn en halv Time, ved Ballum og Emmerlev tre Kvarter, ved Skjær bæk Brohoved og Højer Sluse 1 Time.

Beregningen er udført af Thade Peterjen fra Romø.

Bemærkninger, vedkommende Kalenderen.

Dagen begynder klokken 12 om Natten; alle Tiderne fra Midnat til Middag regnes til Morgen, og alle Tiderne fra Middag til Midnat til Aften. Klokketallet angiver den mellemeuropæiske Tid.

Tabel, som viser Klokketallet efter mellemeuropæisk Tid, naar Solstiven viser 12.

Jan.	1.	12 26'	Marts	31	12 26'	Aug.	16.	12 26'	Nov.	9.	12 6'
"	4.	12 27'	April	3	12 25'	"	20.	12 25'	"	16.	12 7'
"	6.	12 23'	"	7.	12 24'	"	24.	12 24'	"	20.	12 8'
"	8.	12 29'	"	11.	12 21'	"	28.	12 23'	"	24.	12 9'
"	11.	12 30'	"	15.	12 22'	"	31.	12 22'	"	27.	12 10'
"	14.	12 31'	"	19.	12 21'	Sept.	3	12 21'	"	30.	12 11'
"	16.	12 32'	"	24.	12 20'	"	6.	12 20'	Dec.	2.	12 12'
"	19.	12 33'	"	30.	12 19'	"	9.	12 19'	"	5.	12 13'
"	23.	12 34'	Mai	13.	12 18'	"	12	12 18'	"	7.	12 14'
"	27.	12 35'	"	27.	12 19'	"	15	12 17'	"	9.	12 15'
Febr.	3.	12 36'	Juni	3.	12 20'	"	18.	12 16'	"	12.	12 16'
"	11.	12 36'	"	9	12 21'	"	21.	12 15'	"	14.	12 17'
"	20.	12 36'	"	13.	12 22'	"	23.	12 14'	"	16.	12 18'
"	27.	12 35'	"	18.	12 23'	"	26	12 13'	"	18.	12 19'
Marts	3.	12 34'	"	23.	12 24'	"	29.	12 12'	"	20.	12 20'
"	7.	12 33'	"	28.	12 25'	Okt.	2	12 11'	"	22.	12 21'
"	11.	12 32'	Juli	3.	12 26'	"	6.	12 10'	"	24.	12 22'
"	15.	12 31'	"	9.	12 27'	"	9.	12 9'	"	26.	12 23'
"	18.	12 30'	"	18.	12 28'	"	14.	12 8'	"	28.	12 24'
"	21.	12 29'	"	25.	12 28'	"	19.	12 7'	"	30.	12 25'
"	25.	12 28'	Aug.	2.	12 28'	"	26.	12 6'			
"	28.	12 27'	"	10.	12 27'	Nov.	2.	12 6'			

Festtabel.

De foranderlige Feste bestemmes alle efter Paaske.

År	Paaske.	Pinsje.	1. Advent.	Antal af Epiphaniæ-, Trinitatis Søndage.	
1896	5. April.	24. Maj.	29. Novbr.	3	25
1897	18. April.	6. Juni.	28. Novbr.	5	23
1898	10. April.	29. Maj.	27. Novbr.	4	24
1899	2. April.	21. Maj.	3. Decbr.	3	26
1900	15. April.	3. Juni.	2. Decbr.	5	24
1901	7. April.	26. Maj.	1. Decbr.	3	25
1902	30. Marts.	18. Maj.	30. Novbr.	2	26
1903	12. April.	31. Maj.	29. Novbr.	4	24
1904	3. April.	22. Maj.	27. Novbr.	3	25
1905	23. April.	11. Juni.	3. Decbr.	6	23
1906	15. April.	3. Juni.	2. Decbr.	5	24
1907	31. Marts	19. Maj.	1. Decbr.	2	26

Januar 1896.

D. C. N.

31 Dage.

Se Anm. 2. Sibe.

Spjænde.

1. Uge. Kristi Omkjærelse, Luc. 2.

D.	Nr.	Navn	Aft.	Mq.	Sol. nærmest Jorden.	Fo.	Ef.
D.	1	Nytaar	Aft.	Mq.	Sol op 8.50' n. 4.2'	2	2½
L.	2	Abel	6	10½	Tusmørket varer 57'	2½	3
F.	3	Enoch	7½	10½		3½	4
L.	4	Methusalem	9½	10½	Jorden nærmest.	4½	4½

2. Uge. Da Herodes var død, Matth. 2.

G.	5	S. e. Nytaar.	10½	11	Simeon	5	5½
M.	6	S. 3 Kong.	Mq.	11		5½	6
Ti.	7	Rnud Hertug	12½	11½	i. N. 4 Aften.	6½	6½
D.	8	Erhard	1½	11½	Sol op 8.47' n. 4.11'	7½	7½
L.	9	Julianus	3½	11½	Tusmørket varer 55'	8½	9
F.	10	Paul Grenit	4½	11½		9½	10½
L.	11	Huginus	6½	Aft.		11	11½

3. Uge. Da Jesus var 12 Aar gammel, Luc. 2.

G.	12	1. S. e. h. 3 R.	7½	1	Reinhold	—	12½
M.	13	Hilarius	8½	2		12½	1
Ti.	14	Felig	9	3½	n. N. 11 Aften.	1½	1½
D.	15	Maurus	9½	4½	Sol op 8.41' n. 4.23'	1½	2½
L.	16	Marcellus	9½	6½	Tusmørket varer 54'	2½	3
F.	17	Antonius	9½	7½		3½	3½
L.	18	Prisca	10	8½		3½	4

4. Uge. Brylluppet i Kana, Joh. 2.

G.	19	2. S. e. h. 3 R.	10	10	Bontianos	4½	4½
M.	20	Fab., Sebast.	10½	11½	Jorden fjærnest	4½	5
Ti.	21	Agnes	10½	Mq.	Sol op 8.32' n. 4.36'	5½	5½
D.	22	Vincentius	10½	12½	Tusmørket varer 53'	6	6½
L.	23	Emerentius	10½	1½	i. N. 4 Morgen	6½	7
F.	24	Timotheus	10½	3		7½	8½
L.	25	Pauli Dmb.	11½	4½		8½	9½

5. Uge. Jesus gif ned ad Bjærget, Matth. 8.

G.	26	3. S. e. h. 3 R.	11½	5½	Volhcarpus	9	10½
M.	27	Kej. With. II Jobl.	Aft.	7	Kryostomus	11½	12
Ti.	28	Carolus Magn.	1½	7½	Sol op 8.21' n. 4.50'	—	12½
D.	29	Valerius	3½	8½	Tusmørket varer 51'	1	1½
L.	30	Lovise	5	8½	i. N. 10 Morgen	1½	2½
F.	31	Vigilius	6½	8½		2½	3

2.	1	Brigida	Wt.	Wg.	(Jorden nærmest	3½	3½
----	---	---------	-----	-----	------------------	----	----

6. Uge. Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20.

G.	2	Septuagesima	10	9½	Ryndelmisje	4	4½
M.	3	Blasius	11½	9½		4½	5
Ti.	4	Beronika	Wg.	9½	Sol op 8.9' n. 5.5' Tusmørket varer 49'	5½	5½
D.	5	Mgathe	1	9½		6	6½
L.	6	Dorothea	2½	10) i. Nv. 2 Morgen	7	7½
F.	7	Richard	4	10½		8	8½
L.	8	Corintha	5½	11		9½	10

7. Uge. De fire Slag Sødejord, Luc. 8.

G.	9	Sexagesima	6½	Wt.	Appolonia	10½	11½
M.	10	Scholastica	7½	1½		12	—
Ti.	11	Euphrosyne	7½	2½	Sol op 7.54' n. 5.19' Tusmørket varer 48'	12½	12½
D.	12	Eulalia	7½	3½		1½	1½
L.	13	Benignus	8	5½	● n. M. 5 Aften	1½	2
F.	14	Valentinus	8½	6½		2½	2½
L.	15	Faustinus	8½	7½		2½	3

8. Uge. Christi Daa, Matth. 3.)

G.	16	Fastelavn	8½	9	Dvinqagej. Eftomisi Julian	3½	3½
M.	17	Findanus	8½	10½		(Jorden fjernest	3½
Ti.	18	Hvide Tirsdag	8½	11½	Concordia	4½	4½
					Ammon		
D.	19	Afte Onsdag	8½	Wg.	Sol op 7.39' n. 5.34'	4½	5
L.	20	Eucharis	9	12½	Tusmørket varer 47'	5½	5½
F.	21	Samuel	9½	2	(f. Nv. 10 Aften	6	6½
L.	22	Peters Stol.	9½	3½		7	7½

9. Uge. Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4.

G.	23	1. G. i Fasten.	10½	4½	Quadragej. Invocavit. Bapias	8½	9
M.	24	Skudag	11½	5½			9½
Ti.	25	Matthias	Wt.	6½	Victorinus	11	1½
D.	26	Tamperdag	2½	6½	Sol op 7.23' n. 5.49'	12	—
L.	27	Zuger	4	7	Tusmørket varer 46'	12½	1
F.	28	Veander	5½	7½	☉ f. M. 9 Aften	1½	1½
L.	29	Ollegaard	7½	7½	(Jorden nærmest	2½	2½

Marts 1896.

D. C. M.

31 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Øjvanbe.

Fo. Ef.

10. Uge. Den kanoniske Kvinde, Matth. 15.

S.	1	2. S. i Fasten.	Mt.	Mt.	Reminiscere. Albinus	3	3½
M.	2	Simplicius	10½	7½		3½	4
Ti.	3	Kunigunde	Mt.	7½	Sol op 7.5' n. 6.3'	4½	4½
D.	4	Adrianus	12½	8	Tusmørket varer 46'	5	5½
T.	5	Theophilus	1½	8½		5½	6½
F.	6	Gotfred	3½	9	i. Kv. 12 Middag	6½	7½
L.	7	Perpetua	4½	9½		7½	8½

11. Uge. Jhesus drev en Dævel ud, Luc. 11.

S.	8	3. S. i Fasten.	5½	11	Deuli. Beata	9	9½
M.	9	10 Ridder	5½	Mt		10½	11
Ti.	10	Edel	6	1½	Sol op 6.48' n. 6.17'	11½	12
D.	11	Ihala	6½	3	Tusmørket varer 45'	—	12½
T.	12	Gregorius	6½	4½		12½	1
F.	13	Macedonius	6½	5½		1½	1½
L.	14	Euthychius	6½	6½	● n. M. 12 Middag	1½	2

12. Uge. Jhesus besifter 5000 Mand, Joh. 6.

S.	15	Midsfaste	6½	8	Patere. Zacharias	2½	2½
M.	16	Gudmund	6½	9½	i Jordan fjernest.	2½	3
Ti.	17	Gertrud	6½	10½	Sol op 6.30 n. 6.31'	3½	3½
D.	18	Alexander	7	11½	Tusmørket varer 45'	3½	4
T.	19	Joseph	7½	Mt.		4½	4½
F.	20	Gordius	7½	1	Foraars Jevndogn.	5	5½
L.	21	Benedictus	8½	2½		5½	6½

13. Uge. Englen Gabriel udsendes, Luc. 1.

S.	22	5. S. i Fasten.	9	3½	Judica. Paulus	6½	7½
M.	23	Fidelis	10½	4½	D f. Kv. 1 Aften	8	8½
Ti.	24	Mrica	11½	4½		9½	10
D.	25	Marie Bebud.	Mt.	5	Sol op 6.12' n. 6.44'	10½	11½
T.	26	Gabriel	3	5½	Tusmørket varer 46'	11½	—
F.	27	Castor	4½	5½		12½	12½
L.	28	Eustachius	6½	5½		1½	1½

14. Uge. Kristi Indtog i Jerusalem, Matth. 21.

S.	29	Palmesøndag	7½	5½	Jonas	1½	2
M.	30	Quirinus	9½	5½	i. M. 6 Morgen	2½	2½
Ti.	31	Valbina	11½	6	i Jordan nærmest.	3½	3½

April 1896.

D. C. N.

30 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Højbande.

				So. Ef.	
D.	1	Hugo	Mg. Mg.	{ Sol op 5.54' n. 6.58'	4 4½
L.	2	Skjærtorsdag	12½ 7	{ Tusmørket varer 47'	4½ 5
F.	3	Langfredag	2½ 7½	{ Theodosius	5½ 6
L.	4	Ambrosius	3 8½	{ Nicetas	6½ 7

15. Uge. Kristi Opstandelse, Marc. 16.

S.	5	Paaske	3½ 10	{ Irene	7½ 8
M.	6	2. Paaske	4 11½	{ C. i. Kv. 1 Morgen	8½ 9
Ti.	7	Egesippus	4½ 9ft.	{ Sixtus	9½ 10½
D.	8	Rong Chr. 9. F.	4½ 2	{ Janus	11 11½
L.	9	Procopius	4½ 3½	{ Sol op 5.37' n. 7.12'	11½ 12
F.	10	Ezechiel	4½ 4½	{ Tusmørket varer 47'	— 12½
L.	11	Leo	4½ 5½		12½ 1

16. Uge. Jesus kom ind ad Lukke Døre, Joh. 20.

S.	12	1. S. e. Paaste.	5 7	{ Unanimod. Julius	1½ 1½
M.	13	Justinus	5 8½	{ n. M. 5 Morgen	1½ 2
Ti.	14	Tiburtius	5½ 9½		2½ 2½
D.	15	Olympia.	5½ 11	{ Sol op 5.20' n. 7.26'	2½ 3½
L.	16	Mariane	5½ Mg.	{ Tusmørket varer 49'	3½ 3½
F.	17	Anicetus	6½ 12½		4 4½
L.	18	Eleutherius	7 1½		4½ 5½

17. Uge. Jesus den gode Sørde, Joh. 10.

S.	19	2. S. e. Paaste.	8 2½	{ Misericord. Daniel	5½ 6
M.	20	Suspicius	9½ 2½	{ D. f. Kv. 12 Aften	6½ 7
Ti.	21	Florentius	11 3		7½ 8½
D.	22	Cajus	9ft. 3½	{ Sol op 5.3' n. 7.39'	8½ 9½
L.	23	Georgius	2 3½	{ Tusmørket varer 51'	10 10½
F.	24	Albertus	3½ 3½		11 11½
L.	25	Marcus	4½ 3½		12 —

18. Uge. Kristi Vortgang til Faberen, Joh. 16.

S.	26	3. S. e. Paaste	6½ 4	{ Jubilate. Cletus	12½ 12½
M.	27	Ananias	8½ 4½	{ f. M. 3 Aften	1½ 1½
Ti.	28	Vitalis	10½ 4½		2 2½
D.	29	Peter Martyr	11½ 4½	{ Sol op 4.47' n. 7.52'	2½ 3½
L.	30	Severus	Mg. 5½	{ Tusmørket varer 53'	3½ 4

Maj 1896.

D. C. N.

31 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Søjlbände.

					So.	Ef.	
F.	1	Danst Bededag	Mg.	Mg.	Phil. Jacob	4½	4½
L.	2	Atanasius	1½	7½		5½	5½

19. Uge. Den Helligaandens Sendelse, Joh. 16.

S.	3	4. S. c. Paaste	2	9	Cantate. Korsmisje	6	6½
M.	4	Florian	2½	10½	D i. Kv. 4 Aften	6½	7½
Ti.	5	Gothard	2½	11½	Sol op 4.33' n. 8.6'	7½	8½
D.	6	Joh. af Port.	2½	Ajt.	Tusmørket varer 56'	9	9½
L.	7	Flavia	2½	2½	De lyse Nætter beg.	10	10½
F.	8	Stanislaus	3	3½	(Jorden fjærnest.	11	11½
L.	9	Caapar	3	4½		11½	12

20. Uge. Beder i Jesu Navn, Joh. 16.

S.	10	5. S. c. Paaste	3½	6	Stogate. Gordianus	—	12½
M.	11	Mamertus	3½	7½		12½	1
Ti.	12	Pancratius	3½	8½	● n. M. 9 Aften	1½	1½
D.	13	Ingenius	3½	10	Sol op 4.19' n. 8.18'	1½	2½
L.	14	Kristi Himf.	4½	11½	Tusmørket varer 59'	2½	3
F.	15	Sophie	5	Mg.	Christion	3½	3½
L.	16	Sara	6	12		4	4½

21. Uge. Naar Trosteren kommer, Joh. 15.

S.	17	6. S. c. Paaste	7½	12½	Grandi. Bruno	4½	5
M.	18	Erif	8½	1½		5½	5½
Ti.	19	Potentiana	10½	1½	(D f. Kv. 7 Morgen	6½	6½
D.	20	Angelica	11½	1½	Sol op 4.7' n. 8.30'	7½	7½
L.	21	Helene	Ajt.	1½	Tusmørket varer 62'	8½	8½
F.	22	Castus	2½	2		9½	10
L.	23	Desiderius	4½	2		10½	11

22. Uge. Gvo mig efter, Joh. 14.

S.	24	Pinsebad	6	2½	(Esther	11½	—	
M.	25	2. Pinsebad	7½	2½	(Jorden nærmest	12	12½	
Ti.	26	Beda	9	2½	Urbannus	1	1½	
D.	27	Tamperbad	10½	3½	(f. M. 11 Aften.			
L.	28	Bilhelm	11½	4½	Lucian	Sol op 3.58' n. 8.41'	1½	2½
F.	29	Maximinus	Mg.	5½	Tusmørket varer 65'	2½	3	
L.	30	Wigand	12	6½		3½	3½	
						4½	4½	

23. Uge. Kristus og Nicodemus, Joh. 3.

S.	31	Trinitatis	12½	8	Petronella	4½	5½
----	----	------------	-----	---	------------	----	----

Juni 1896.

D. (N.

30 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Spjænde.

					So.	Ej.
M.	1	Nicomedes	Mg.	Mg.	5½	5½
Ti.	2	Marcellinus	12½	10½	6	6½
				Krp. Fred. Føds.		
				(i. Kv. 9 Morgen		
D.	3	Crasmus	1	Mt.	6¾	7¼
T.	4	Dptatus	1	1¼	7¾	8¼
F.	5	Bonifacius	1¼	2½	8¾	9¼
L.	6	Norbertus	1¼	3¾	9¾	10¼

24. Uge. Den rige Mand, Lucas 16.

S.	7	S. e. Trin.	1½	5	Jeremias	10¾	11¼
M.	8	Medardus	1¾	6½		11¼	—
Ti.	9	Primus	2	7¾	(Sol op 3.46' n. 8.57'	12¼	12¾
D.	10	Onuphrius	2¼	9	Tusmørket varer 71'	1	1¼
T.	11	Barnab. Apost.	3	10	☉ n. M. 10 Morgen	1¾	2
F.	12	Vasilius	3¾	10¾		2¼	2¾
L.	13	Cyrillus	5	11¼		3	3½

25. Uge. Den store Kladder, Luc. 14.

S.	14	S. e. Trin.	6½	11½	Rufinus	3¾	4
M.	15	Vitus	8	11¾		4½	4¾
Ti.	16	Ticho	9½	12	(Sol op 3.44' n. 9.1'	5¼	5½
D.	17	Botolphus	11	Mg.	Tusmørket varer 72'	6	6¼
T.	18	Leontius	Mt.	12	(i. Kv. 1 Aften	6¾	7
F.	19	Gervasius	2	12¼	(i. Jorden nærmest.	7½	8
L.	20	Sylberius	3½	12½	Sommeren begynder.	8¾	9¼
					(Solhverv, længste Dag		

26. Uge. Det fortabte Faar, Luc. 15.

S.	21	S. e. Trin.	5	12½	Albanus	10	10½
M.	22	10000 Mart.	6¾	12¾		11¼	11¾
Ti.	23	Paulinus	8¼	1¼	(Sol op 3.46' n. 9.3'	—	12¼
D.	24	St. Hansdag	9¼	2	Tusmørket varer 73'	12¼	1¼
T.	25	Prosper	10	3	☉ i. M. 8 Morgen	1¾	2
F.	26	Pelagius	10½	4¼		2½	2¾
L.	27	Sovere	10¾	5¾		3¼	3½

27. Uge. Været barmhjærtige, Luc. 6.

S.	28	S. e. Trin.	11	7	Eleonora	3¾	4
M.	29	Petr. Paulus	11	8½		4½	4¾
Ti.	30	Lucina	11¼	9¾		5	5¼

Juli 1896.

D. (M.

31 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Højuvande.

					Fo.	Ef.
D.	1 Theobaldus	Aft.	Mg.	Sol op 3.50' n. 9.1'	5½	5¾
L.	2 Maria Bejog.	11½	Aft.	Tusmørket varer 71'	6	6¾
F.	3 Cornelius	11½	1½	(i. Kv. 2 Morgen	6¾	7
L.	4 Ulrichus	11¾	2¾	(Jorden fjernest	7½	8

28. Uge. Jesus lærer af Silbet, Luc. 5.

G.	5 S. e. Trin.	Mg.	4	Anshelmus	8¾	9¾
M.	6 Dion	12	5½		10	10½
Ti.	7 Billebalbus	12¼	6¾		11	11½
D.	8 Kjeld	12¾	7¾	Sol op 3.57' n. 8.56'	—	12
L.	9 Sofrata	1½	8¾	Tusmørket varer 69'	12½	1
F.	10 Knud Konge	2¾	9¾	● n. M. 9 Aften	1¼	1¾
L.	11 Tojva	4¼	9¾		2	2½

29. Uge. Pharisæernes Retfærdighed, Matth. 5.

G.	12 G. e. Trin.	5¾	10	Henric	2¾	3¼
M.	13 Margarethe	7¼	10		3½	3¾
Ti.	14 Bonaventura	8¾	10¼	(Jorden nærmest.	4¼	4½
D.	15 Apoffl. Del.	10¼	10¼	Sol op 4.6' n. 8.49'	4¾	5¼
L.	16 Susanne	11¾	10½	Tusmørket varer 66'	5½	6
F.	17 Alexius	Aft.	10¾) f. Kv. 5 Aften.	6¼	6¾
L.	18 Arnolphus	2¾	11		7¼	7¾

30. Uge. Jesus befriker 4000 Mand, Marc. 8.

G.	19 7. S. e. Trin.	4½	11	Justa	8¼	9
M.	20 Elias	5¾	11¾		9¾	10½
Ti.	21 Euenus	7	Mg.	Sundedagene beg.	11	11¾
D.	22 Maria Magd.	8	12¼	Sol op 4.16 n. 8.39'	—	12¼
L.	23 Apollinaris	8½	2	Tusmørket varer 62'	12¾	1
F.	24 Christina	8¾	3¼	☉ f. M. 7 Aften.	1½	1¾
L.	25 Jacobus	9	4¾		2¼	2½

31. Uge. De falste Profeter, Matth. 7.

G.	26 8. S. e. Trin.	9¼	6	Anna	2¾	3¼
M.	27 Martha	9¾	7¾		3½	3¾
Ti.	28 Aurelius	9½	8¾		4	4¼
D.	29 Oluf	9½	10	Sol op 4.28' n. 8.28'	4½	4¾
L.	30 Abdon	9¾	11¼	Tusmørket varer 60'	5	5¼
F.	31 Germanus	9¾	Aft.	(Jorden fjernest.	5½	5¾

August 1896.

D. (N.

31 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Søjvande.

						Fo.	Ef.
L.	1	Peters Fængs.	Aft.	Aft.	(f. Kv. 8 Aften	6	6½
32. Uge. Den utro Husfoged, Luc. 16.							
S.	2	S. e. Trin.	10¼	3	Hannibal	6¾	7¼
M.	3	Nifodemus	10¼	4¼		7¾	8½
Ti.	4	Dominicus	11½	5½	De lyse Nætter oph.	9	9¾
D.	5	Dævaldus	Mq.	6½	Sol op 4.40' n. 8.14'	10½	11
T.	6	Kristi Forkl.	12½	7¼	Tusmørket varer 56'	11¾	—
F.	7	Donatus	1¾	7¼		12¼	12¾
L.	8	Huth	3¼	8		1	1½

33. Uge. Jesus græder over Jerusalem, Luc. 19.

S.	9	10. S. e. Trin.	4¾	8¼	Romanus	1¾	2¼
M.	10	Laurentius	6¼	8¼	● n. M. 6 Morgen	2½	2¾
Ti.	11	Hermann	8	8½	(Jorden nærmest.	3¼	3½
D.	12	Clara	9½	8¾	Sol op 4.53' n. 7.59'	3¾	4¼
T.	13	Hippolitus	11	8¾	Tusmørket varer 54'	4½	4¾
F.	14	Eusebius	Aft.	9		5¼	5½
L.	15	Mariae Himf.	2¼	9¼	D f. Kv. 10 Aften.	5¾	6½

34. Uge. Phariseeren og Solderen, Luc. 18.

S.	16	11. S. e. Trin.	3¾	9¾	Nochus	7	7½
M.	17	Anastatus	5	10½		8	8¾
Ti.	18	Agapetus	6	11¾		9½	10¼
D.	19	Sebaldus	6½	Mq.	Sol op 5.6' n. 7.43'	11	11½
T.	20	Bernhard	7	1	Tusmørket varer 52'	—	12
F.	21	Salomon	7¼	2½		12½	12¾
L.	22	Symphor.	7½	3¾	Hundedagene ende.	1¼	1½

35. Uge. Den Døve og Stumme, Marc. 7.

S.	23	12. S. e. Trin.	7½	5¼	☉ f. M. 8 Morgen	1¾	2
M.	24	Bartholom.	7¾	6½	Hachans	2¼	2½
Ti.	25	Ludvig	7¾	7¾		2¾	3
D.	26	Trenaus	7¾	9	Sol op 5.19' n. 7.26'	3¼	3½
T.	27	Gebhardus	8	10¼	Tusmørket varer 49'		
F.	28	Augustinus	8¼	11½	(Jorden fjernest.	3¾	4
L.	29	Joh. Halsk.	8½	Aft.		4¼	4½
						4¾	5¼

36. Uge. Samaritaneren og Lebiten, Luc. 10.

S.	30	13. S. e. Trin.	8¾	2	Benjamin	5½	6
M.	31	Bertha	9¼	3¼	(f. Kv. 12 Middag	6¼	6¾

September 1896. | D. (N. |

30 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Spalte.

					Fo.	Ef.
Li.	1	Agidius	9ft.	9ft.	7½	8
D.	2	Elia	11½	5	8½	9½
L.	3	Seraphia	12½	5½	10	10½
F.	4	Theodosia	12½	6	11½	11½
L.	5	Regina	2½	6½	—	12½

37. Uge. De ti Spedalkke, Luc. 17.

S.	6	14. S. e. Trin.	3½	6½	Magnus	12½	1
M.	7	Robert	5½	6½	☉ n. M. 3 Aften	1½	1½
Li.	8	Maria Fodjel	7	6½	☾ Jorden nærmest	2	2½
D.	9	Gorgonius	6½	7	Sol op 5.45' n. 6.51'	2½	3
L.	10	Burchardt	9½	7½	Tusmørket varer 47'	3½	3½
F.	11	Hillebert	11½	7½		4½	4½
L.	12	Guido	9ft.	8		5	5½

38 Uge. Ingen kan tjene to Herreer, Matth. 6.

S.	13	15. S. e. Trin.	2½	8½	Cyprianus	5½	6½
M.	14	† Ophøjelse	4	9½	☽ j. Kv. 5 Morgen.	6½	7½
Li.	15	Ertil	4½	10½	Euphemia	8	8½
D.	16	Lamperdag	5	Mrg.	Sol op 5.59' n. 6.33'	9½	10
L.	17	Lambertus	5½	12½	Tusmørket varer 46'	10½	11½
F.	18	Titus	6½	1½		11½	12
L.	19	Constantia	5½	3		—	12½

39. Uge. Entens Son af Rain, Luc. 7.

S.	20	16. S. e. Trin.	5½	4½	Tobias	12½	1
M.	21	Matthæus	6	5½	☉ j. M. 12 Aften	1½	1½
Li.	22	Mauritius	6	6½	Efternars Fevndagn.	1½	2
D.	23	Linus	6½	8	Sol op 6.12' n. 6.16'	2½	2½
L.	24	Tecla	6½	9½	Tusmørket varer 45'	2½	3
F.	25	Geophas	6½	10½	☾ Jorden tjernest.	3½	3½
L.	26	Abdolph	6½	11½		3½	4½

40. Uge. Den Vattersøttige, Luc. 14.

S.	27	17. S. e. Trin.	7½	9ft.	Cosmus	4½	4½
M.	28	Vencelaus	8	2		5½	5½
Li.	29	St. Michael	9	3	☽ j. Kv. 3 Morgen	6	6½
D.	30	Hieronimus	10½	3½	Sol op 6.25' n. 5.58'	7	7½
					Tusmørket varer 45'		

Oktober 1896.

D. (N.

31 Dage.

Se Anm. 2. Sbe.

Øsjanbe.

				Fo. Ef.	
L.	1 Memigius	Aft.	Aft.	8½	8½
F.	2 Ditlev	Mq.	4½	9½	10
L.	3 Mette	1½	4½	10½	11½

41. Uge. **Øvis Søn er Kristus, Matth. 22.**

G.	4 18. S. e. Trin.	2½	4½	Franciscus	11½	12
M.	5 Placidus	4½	5		—	12½
Ti.	6 Broderus	5½	5	☉ n. M. 11 Aften.	12½	1½
D.	7 Amalia	7½	5½	{ Sol op 6.38' n. 5.40'	1½	2
L.	8 Ingeborg	9½	5½	{ Tusmørket varer 46'	2½	2½
F.	9 Dionysius	10½	6		3½	3½
L.	10 Gereon	Aft.	6½		4	4½

42. Uge. **Den Værkbrudne, Matth. 9.**

G.	11 10. S. e. Trin.	1½	7½	Burchard	4½	5½
M.	12 Maximilian	2½	8½		5½	6
Ti.	13 Angelus	3½	10	☽ f. Nv. 4 Aften.	6½	7
D.	14 Calistus	3½	11½	{ Sol op 6.52' n. 5.23'	7½	8½
L.	15 Hebevig	3½	Mq.	{ Tusmørket varer 46'	9	9½
F.	16 Gallus	3½	12½		10	10½
L.	17 Florentinus	4	2		11	11½

43. Uge. **Ørnhudsflæderne, Matth. 22.**

G.	18 20. S. e. Trin.	4	3½	Luc. Evangel.	11½	—
M.	19 Balthasar	4½	4½		12½	12½
Ti.	20 Felicianus	4½	5½	☺ f. M. 5 Aften	12½	1
D.	21 11000 Somfr.	4½	7	{ Sol op 7.6' n. 5.6'	1½	1½
L.	22 Cordula	4½	8½	{ Tusmørket varer 47'	1½	2
F.	23 Søren	5	9½		2½	2½
L.	24 Proclus	5½	10½		3	3½

44. Uge. **Den kongelige Mand, Joh. 4.**

G.	25 21. S. e. Trin.	6	Aft.	Trispinus	3½	3½
M.	26 Amandus	6½	12½		4½	4½
Ti.	27 Sem	8	1½		5	5½
D.	28 Simon og Jud.	9½	2	{ Sol op 7.20' n. 4.50'	5½	6
L.	29 Narcisus	10½	2½	{ Tusmørket varer 48'	6½	7
F.	30 Abjalon	Mq.	2½	{ ☾ f. Nv. 4 Aften.	7½	8½
L.	31 Reformat. Dg.	12½	2½		8½	9½

45. Uge. De 10,000 Pund, Matth. 18.

Fo. Ef.

G.	1	22 S. e. Trin.	Mg.	11ft.	Alle Helgen	10	10½
M.	2	Alle Sjæle	3½	3½		11	11½
Ti.	3	Hubertus	4½	3½	C Jorden nærmest. Sol op 7.35' n. 4.36'	12	—
D.	4	Ditto	6½	3½		Tusmørket varer 49'	12½
T.	5	Malachias	8½	4	☉ n. M. 8 Morgen.	1½	1½
F.	6	Leonhardus	9½	4½		2	2½
L.	7	Engelbrecht	11½	5½		3	3½

46. Uge. Klattens Mont, Matth. 22.

G.	8	23 S. e. Trin.	11ft.	6½	Claudius	3½	4½
M.	9	Theodor	1	7½		4½	5
Ti.	10	Luther	1½	9	Sol op 7.49' n. 4.23'	5½	5½
D.	11	Morten Bispe	1½	10½		Tusmørket varer 50'	6
T.	12	Torkild	2	11½	☽ i. Kv 7 Morgen.	7	7½
F.	13	Arcadius	2	Mg.		8	8½
L.	14	Frederik	2½	1		9	9½

47. Uge. Den blodstøttige Kvinde, Matth. 9.

G.	15	24. S. e. Trin.	2½	2½	Leopold	10	10½
M.	16	Othenius	2½	3½		11	11½
Ti.	17	Anianus	2½	4½	C Jorden fjærnest. Hesychius	11½	12
D.	18	Bededag.	2½	6		Sol op 8.3' n. 4.11'	—
T.	19	Elisabeth	3	7½	Tusmørket varer 52'	12½	1
F.	20	Bollmarus	3½	8½	☉ i. M. 11 Morgen	1½	1½
L.	21	Maria Dfr.	4	9½		2	2½

48. Uge. Dødeliggjælsens Vederstgiggelighed, Matth. 24.

G.	22	25. S. e. Trin.	4½	10½	Cecilia	2½	3
M.	23	Clemens	6	11½		3½	3½
Ti.	24	Chryzogonus	7½	11ft.	Sol op 8.16' n. 4.2'	4	4½
D.	25	Catharina	8½	12½		Tusmørket varer 54'	4½
T.	26	Conradus	10	12½		5½	5½
F.	27	Facundus	11½	1		6½	6½
L.	28	Eoph. Magbl. Mg.	1½	1½	C i. Kv. 4 Morgen.	7	7½

49. Uge. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21.

G.	29	1. S. i Adv.	12½	1½	Saturnius	8	8½
M.	30	Andreas	2½	1½		9½	9½

December 1896.

D. (N.

31 Dage.

Se Anm. 2. Side.

Øjvande.

					So. Ef.
Ti. 1	Arnold	Mg.	Aft.	{ Sol op 8.28' n. 3.55'	10½ 11
D. 2	Bibiana	5½	2	{ Tusmørket varer 65'	11½ 12
T. 3	Evend	6¼	2¼	{ Jorden nærmest.	— 12¼
F. 4	Barbara	8¾	3	{ n. N. 7 Aften.	1 1½
L. 5	Sabina	10	3¾		1¾ 2¼

50. Uge. Tegn i Sol og Maane, Dec. 21.

G. 6	2. S. i Adb.	11	5¼	Nicolaus	2¾ 3¼
M. 7	Agathon	11½	6½		3½ 4
Ti. 8	Maria Undf.	11¾	8		4¼ 4½
D. 9	Rudolph	Aft.	9½	{ Sol op 8.38' n. 3.52'	5 5½
T. 10	Jubith	12¼	10¾	{ Tusmørket varer 57'	5½ 5¾
F. 11	Damajus	12¼	Mg.		6¼ 6½
L. 12	Epimachus	12½	12	{ f. N. 1 Morgen.	7 7¼

51. Uge. Johannes i Fængsel, Matth. 11.

G. 13	3. S. i Adb.	12¼	1¼	Lucia	7¾ 8¼
M. 14	Crispus	12¾	2¼		8¾ 9½
Ti. 15	Nifatius	1	3¾	{ Jorden fjernest.	10 10½
D. 16	Tamperdag	1¼	6	{ Sol op 8.45' n. 3.51'	11 11½
T. 17	Urbina	1½	6¼	{ Tusmørket varer 57'	11¾ —
F. 18	Lovise	2	7½	{ Lazarus	12¼ 12¾
L. 19	Nemesius	2¾	8¾		1 1½

52. Uge. Johannes i Bredbryd, Joh. 1.

G. 20	4. S. i Adb.	3¾	9½	{ f. N. 5 Morgen	1¾ 2
M. 21	Thomas	5	10¼	{ Solhverv, korteste Dag	2½ 2¾
Ti. 22	Papetus	6¼	10½	{ Vinteren begynder	
D. 23	Torlacus	7¾	10¾	{ Sol op 8.49' n. 3.54'	3¼ 3½
T. 24	Adam	9¼	11	{ Tusmørket varer 57'	3¾ 4
F. 25	Juledag	10¾	11¼		4½ 4¾
L. 26	2. Juledag	Mg.	11½		5 5½
					5¾ 6¼

53. Uge. Simeon og Anna, Luc. 2.

G. 27	S. efter Jul.	12	11½	{ Joh. Evangl.	6½ 7
M. 28	Børnedag	1½	11¾	{ i. N. 1 Aften.	7½ 8
Ti. 29	Noah	3	Aft.		8¾ 9¼
D. 30	David	4¾	12¼	{ Sol op 8.50' n 4.0	9¾ 10½
T. 31	Sylvester	6¼	12¾	{ Tusmørket varer 57'	
				{ Jorden nærmest.	11¼ 11¾
				{ Solen nærmest Jord.	

Skubtbleregning for rundt Træ (Tvermaal i Sommer).

Længde i Fod.	8'	10'	12'	14'	16'	18'	20'	22'	24'	26'	28'	30'	32'	34'	36'	38'	40'
4	1,1	2,1	3	4,1	5,3	7	8,3	10,3	12,3	14,3	17	19,3	22,3	25,1	28,1	31,3	35
6	2	3,1	4,3	6,3	8,3	10,3	13	16	19	22	25,3	29,2	33,3	38	42,3	47,1	52,3
8	2,3	4,1	6,1	8,3	11,1	14,1	17,2	21	25	29,3	34,1	39,1	44,3	50,3	56,3	63	69,3
10	3,3	5,2	8	10,3	14	17,3	21,3	26,3	31,3	37	42,3	49	56	63	70,3	78,3	87,1
12	4,1	6,3	9,2	12,3	16,3	21,1	26,1	31,3	37,3	44,1	51,3	59	67	75,3	85	94,3	104,3
14	4,3	7,2	11	15	19,2	24,3	30,3	37	44	51,3	60	68,3	78,1	88,1	99	110,1	122,1
16	5,3	8,3	12,3	17	22,3	28,1	35	42,1	50,1	59	68,3	78,3	89,3	101	113	126	139
18	6,1	9,3	14	19,1	25	31,3	39,1	47,3	56,3	66,2	77	88,3	100,3	113,3	127,1	141,3	157
20	7	11	15,3	21,3	28	35,3	43,3	52,3	63	73,3	85,3	98,1	111,3	126	141,3	157,3	174,3
22	7,3	12	17,1	23,3	30,3	39	48,3	58,3	69	81	94	108	123	138,3	155,3	173,1	192
24	8,1	13	19	25,3	33,3	42,2	52,3	63	75,3	88,3	102,3	118	134	151,3	169,3	189	209,3
26	9	14,1	20,3	27,3	36,1	46	56,3	68,3	81,3	96	111,3	127,3	145,1	164	184	205	227
28	9,3	15,1	22	30	39	49,2	61	74	88	103,1	119,3	137,3	156,3	176,3	198	220,3	244,3
30	10,3	16,1	23,2	32	42	53	65,3	79,1	94,1	110,3	128,3	147,1	167,3	189,1	212	236,3	262
32	11,1	17,3	25	34,1	44,3	56,2	70	84,3	100,3	118	137	157	178,3	202	226,1	252	279,4
34	11,3	18,2	26,3	36,1	47,2	60	74,1	89,3	107	125,3	145,3	167	190	214,3	240,3	268	296,4
36	12,3	19,3	28,1	38,2	50,1	63,3	78,2	95	113	132,3	154	176,3	201	227	254,3	283,3	314,1
38	13,1	20,3	30	40,2	53	67,1	83	100,3	119,3	140	162,3	186,3	212,1	239,3	268,3	299,3	331,3
40	14	21,3	31,2	42,3	56	70,3	87,1	105,3	125,3	147,3	171	196,3	223,3	252,1	283	315	349,1
42	14,3	23	33	45	58,3	74,1	91,3	111	132	155	179,3	206,1	234,3	265	297	331	366,3
44	15,1	24	34,2	47	61,3	77,3	96	116,1	138,1	162,1	188,1	216	245,3	277,3	311	346,3	384
46	16	25	36	49,1	64,1	81,3	100,3	121,3	144,3	169,3	196,3	225	257	290	325,1	362,3	401,3
48	16,3	26,1	37,3	51,1	67	85	104,3	126,3	151	177	205,3	235,3	268,1	302,3	339,3	378,1	419
50	17,1	27,1	39,7	53,3	70	88,3	109	132	157	184,3	214	245,3	279,3	315,3	353,3	394	436,3

Tallet efter kommaet angiver Fjerdedel Skubtblod. Altså 17,3 = 17 3/4 Rbf., 68,3 = 68 3/4 Rbf., 64,1 = 64 1/4 Rbf. o.s.v.

Reduktionstabel

mellem Dansk-Nordst-Evensst-Mønt og Tysk Mønt, samt ombendt.

Kroner og Ore til Rigsmart og Pennig. | Rigsmart og Pennig til Kroner og Ore.

Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.
1	1	44	50	87	98	1	1	44	39	87	77
2	2	45	51	88	99	2	2	45	40	88	78
3	3	46	52	89	M. 1	3	3	46	41	89	79
4	5	47	53	90	1,01	4	4	47	42	90	80
5	6	48	54	91	1,02	5	4	48	43	91	81
6	7	49	55	92	1,04	6	5	49	44	92	82
7	8	50	56	93	1,05	7	6	50	44	93	83
8	9	51	57	94	1,06	8	7	51	45	94	84
9	10	52	59	95	1,07	9	8	52	46	95	84
10	11	53	60	96	1,08	10	9	53	47	96	85
11	12	54	61	97	1,09	11	10	54	48	97	86
12	14	55	62	98	1,10	12	11	55	49	98	87
13	15	56	63	99	1,11	13	12	56	50	99	88
14	16	57	64	Kr. 1	1,13	14	12	57	51	M. 1	89
15	17	58	65	2	2,25	15	13	58	52	2	Kr. 1,78
16	18	59	66	3	3,38	16	14	59	52	3	2,67
17	19	60	68	4	4,50	17	15	60	53	4	3,56
18	20	61	69	5	5,63	18	16	61	54	5	4,44
19	21	62	70	6	6,75	19	17	62	55	6	5,33
20	23	63	71	7	7,88	20	18	63	56	7	6,22
21	24	64	72	8	9	21	19	64	57	8	7,11
22	25	65	73	9	10,13	22	20	65	58	9	8,00
23	26	66	74	10	11,25	23	20	66	59	10	8,89
24	27	67	75	20	22,50	24	21	67	60	20	17,78
25	28	68	77	30	33,75	25	22	68	60	30	26,67
26	29	69	78	40	45	26	23	69	61	40	35,56
27	30	70	79	50	56,25	27	24	70	62	50	44,44
28	32	71	80	60	67,50	28	25	71	63	60	53,33
29	33	72	81	70	78,75	29	26	72	64	70	62,22
30	34	73	82	80	90	30	27	73	65	80	71,11
31	35	74	83	90	101,25	31	28	74	66	90	80
32	36	75	84	100	112,50	32	28	75	67	100	88,89
33	37	76	86	200	225	33	29	76	68	200	177,78
34	38	77	87	300	337,50	34	30	77	68	300	266,67
35	39	78	88	400	450	35	31	78	69	400	355,56
36	41	79	89	500	562,50	36	32	79	70	500	444,44
37	42	80	90	600	675	37	33	80	71	600	533,33
38	43	81	91	700	787,50	38	34	81	72	700	622,22
39	44	82	92	800	900	39	35	82	73	800	711,11
40	45	83	93	900	1012,50	40	36	83	74	900	800
41	46	84	95	1000	1125	41	36	84	75	1000	888,89
42	47	85	96			42	37	85	76		
43	48	86	97			43	38	86	76		

Metrisk Maal og Vægt.

Længdemaal.

- 1 Mil = $7\frac{1}{2}$ Kilometer = 7500 Meter.
1 Kilometer = 100 Dekameter = 1000 Meter.
1 Meter = 10 Decimeter = 100 Centimeter.
1 Ny-Mil = $\frac{5}{8}$ (0,⁸⁵¹⁹) af. Mil. 1 Kilometer = $\frac{1}{9}$ (0,¹¹³⁵) af. Mil.
1 Meter = $3\frac{1}{2}$ (3,⁴⁸⁸⁸) Fod. 1 Centimeter = $\frac{6}{12}$ (0,⁴¹⁸⁷) Tomme.
1 Alen = 57 Centim. 10 Alen $5\frac{3}{4}$ Meter.

Rummaal.

- 1 Kubikmeter = $42\frac{1}{2}$ (42,⁴⁹¹) Kubikfod.
" = c. $\frac{1}{3}$ (0,⁴⁷²¹³) Favn Brænde.
1 Favn Brænde = c. $2\frac{2}{11}$ (2,¹⁸¹) Kubikmeter.

a. Tørre Varer.

- 1 Hektoliter = 10 Dekaliter = 100 Liter.
1 " Korn = $\frac{6}{7}$ (0,⁷¹⁸⁸) Tønde.
1 " " = $5\frac{3}{4}$ (5,⁷⁶⁰⁴) Skjæppe.

b. Flydende Varer.

- 1 Hektoliter = $\frac{5}{11}$ Dlskehoved (0,⁴⁶⁰), 1 Liter = $\frac{5}{9}$ Kande (0,⁵⁵⁹).
1 " = $2\frac{3}{4}$ Anker (2,⁷⁸⁰), 1 Hektoliter = $\frac{6}{7}$ Tønde A (0,⁸⁶³).

Flademaal.

- 1 Hektare = 100 Are = 10000 □ Meter.
1 □ Meter = $12\frac{1}{8}$ □ Fod. 1 Are = $4\frac{3}{4}$ □ Roder.
1 Hektare = ca. 2 (1,⁹⁸¹⁹) Tønder Land à 240 □ Roder.

Vægt.

- 1 Kilogram = 10 Hektogrammer = 100 Dekagrammer = 1000 Grammer.
1 " = 2 P. 1 Lod = 16 Grammer = $1\frac{7}{16}$ Dekagrammer eller NyLod.
1 Dekagram = 2 Kvint. 1 Kvint = $\frac{1}{8}$ Dekagram.

Stempel-Tarif.

Veksler indtil 200 M. — 10 P.; over 200—400 M. — 20 P.
og for hver 200 M. — 10 P. mere indtil 1000 M.;
hver 1000 M. 50 P. og for hvert 1000 M. eller en Del
deraf 50 P. mere.

Kjøbelkontrakter indtil 150 M. — 1 M. 50 P. og fremdeles
for hver 50 M. — 50 P.

Cessioner for 150 M. indtil en hvilken som helst større Sum —
1 M. 50 P.

Aktie-Obligationer, Gjældsbeviser, Pantebreve og Rvitteringer
($\frac{1}{12}$ pCt.) for 150 til 600 M. — 50 P., og fremdeles
for hver 600 M. — 50 P. mere.

Almindelig Renteberegning.

Den Sum, hvoraf man vil beregne Rente eller Diskonto multipliceres med Dagens Tal (Maanedebn regnet til 30 og Aaret til 360 Dage) og Produktet divideres med følgende Tal: 6000 for 6 pCt. Rente; 6545 for 5 $\frac{1}{2}$ pCt.; 7200 for 5 pCt.; 8000 for 4 $\frac{1}{2}$ pCt.; 9000 for 4 pCt.

Rentetabel.

a) aarlig Rente.

Kapital.	6 0/0	5 $\frac{1}{2}$ 0/0	5 0/0	4 $\frac{1}{2}$ 0/0	4 0/0
1 M.	0,06	0,05	0,05	0,04	0,04
2 —	0,12	0,11	0,10	0,09	0,08
3 —	0,18	0,16	0,15	0,13	0,12
4 —	0,24	0,22	0,20	0,18	0,16
5 —	0,30	0,27	0,25	0,22	0,20
6 —	0,36	0,33	0,30	0,27	0,24
7 —	0,42	0,38	0,35	0,31	0,28
8 —	0,48	0,44	0,40	0,36	0,32
9 —	0,54	0,49	0,45	0,40	0,36
10 —	0,60	0,55	0,50	0,45	0,40
20 —	1,20	1,10	1,00	0,90	0,80
50 —	3,00	2,75	2,50	2,25	2,00
100 —	6,00	5,50	5,00	4,50	4,00
500 —	30,00	27,50	25,00	22,50	20,00
1000 —	60,00	55,00	50,00	45,00	40,00

b) maanedlig Rente.

Kapital.	6 0/0	5 $\frac{1}{2}$ 0/0	5 0/0	4 $\frac{1}{2}$ 0/0	4 0/0
1 M.	$\frac{1}{2}$ P.	$\frac{2}{5}$ P.	$\frac{2}{5}$ P.	$\frac{3}{10}$ P.	$\frac{3}{10}$ P.
2 —	1 $\frac{0}{10}$	$\frac{2}{10}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{7}{10}$	$\frac{3}{5}$
3 —	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{3}{10}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{10}$	1
4 —	2	1 $\frac{4}{5}$	1 $\frac{3}{5}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{3}{10}$
5 —	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{5}$	2	1 $\frac{4}{5}$	1 $\frac{3}{5}$
6 —	3	2 $\frac{7}{10}$	2 $\frac{1}{5}$	2 $\frac{1}{5}$	2
7 —	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{5}$	2 $\frac{8}{10}$	2 $\frac{3}{5}$	2 $\frac{3}{10}$
8 —	4	3 $\frac{3}{5}$	3 $\frac{3}{10}$	3	2 $\frac{3}{5}$
9 —	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{10}$	3 $\frac{7}{10}$	3 $\frac{3}{10}$	3
10 —	5	4 $\frac{1}{5}$	4 $\frac{1}{10}$	3 $\frac{7}{10}$	3 $\frac{3}{10}$
20 —	M. 0,10	M. 0,09	M. 0,08	M. 0,07	M. 0,06
50 —	0,25	0,22	0,20	0,18	0,16
100 —	0,50	0,45	0,41	0,37	0,33
500 —	2,50	2,27	2,08	1,87	1,66
1000 —	5,00	4,58	4,16	3,75	3,33

Beregnet i Penninge og Brøf.
dele betalt.

Drægtigheds-Kalender.

Drægtigheds Begyndelse.		Drægtigheds Ende			
		336 Dage.	281 Dage.	153 Dage.	113 Dage.
		Heft.	Koer.	Faar.	Svin.
Januar	1. . . .	Decbr. 2.	Oktbr. 8.	Juni 4.	April 23.
—	15. . . .	" 16.	" 22.	" 18.	Maj 7.
—	30. . . .	" 31.	Novbr. 5.	Juli 3.	" 21.
Februar	6. . . .	Janr. 6.	" 12.	" 9.	" 28.
—	15. . . .	" 16.	" 22.	" 19.	Juni 7.
—	25. . . .	" 20.	Decbr. 2.	" 29.	" 17.
Marts	1. . . .	" 30.	" 6.	August 2.	" 21.
—	10. . . .	Febr. 8.	" 15.	" 11.	" 30.
—	20. . . .	" 18.	" 25.	" 21.	Juli 10.
April	1. . . .	Marts 2.	Janr. 6.	Septbr. 2.	" 22.
—	10. . . .	" 11.	" 15.	" 11.	" 31.
—	20. . . .	" 21.	" 25.	" 21.	August 10.
Maj	1. . . .	April 1.	Febr. 5.	Oktbr. 2.	" 21.
—	10. . . .	" 10.	" 14.	" 11.	" 30.
—	20. . . .	" 20.	" 24.	" 21.	Septbr. 9.
—	30. . . .	" 30.	Marts 6.	" 31.	" 19.
Juni	10. . . .	Maj 11.	" 17.	Novbr. 11.	" 30.
—	20. . . .	" 21.	" 27.	" 21.	Oktbr. 10.
—	30. . . .	" 31.	April 6.	Decbr. 1.	" 20.
Juli	10. . . .	Juni 10.	" 16.	" 11.	" 30.
—	20. . . .	" 20.	" 26.	" 21.	Novbr. 9.
—	25. . . .	" 25.	Maj 1.	" 26.	" 14.
August	1. . . .	Juli 2.	" 8.	Janr. 1.	" 21.
—	10. . . .	" 11.	" 17.	" 11.	" 30.
—	20. . . .	" 21.	" 27.	" 21.	Decbr. 10.
—	25. . . .	" 26.	Juni 1.	" 26.	" 15.
Septbr.	1. . . .	August 2.	" 8.	Febr. 2.	" 22.
—	10. . . .	" 11.	" 17.	" 11.	" 31.
—	20. . . .	" 21.	" 27.	" 21.	Janr. 10.
—	30. . . .	" 31.	Juli 7.	Marts 3.	" 20.
Oktober	5. . . .	Septbr. 5.	" 12.	" 8.	" 25.
—	15. . . .	" 15.	" 22.	" 18.	Febr. 4.
—	25. . . .	" 25.	August 1.	" 28.	" 14.
Novbr.	1. . . .	Oktbr. 2.	" 8.	April 4.	" 21.
—	10. . . .	" 11.	" 17.	" 13.	Marts 2.
—	20. . . .	" 21.	" 27.	" 23.	" 12.
—	30. . . .	" 31.	Septbr. 6.	Maj 3.	" 22.
Decbr.	10. . . .	Novbr. 10.	" 10.	" 13.	April 1.
—	20. . . .	" 20.	" 26.	" 23.	" 11.
—	25. . . .	" 25.	Oktbr. 1.	" 28.	" 16.
—	30. . . .	" 30.	" 7.	Juni 2.	" 21.

Forforskjellige Midler mod Sygdomme hos Husdyrene.

1. Afførende Midler.

a. for Heste.

1) Kvikpulver:

Pulv. renet Aloe	30 Gram
— Eutiarod	30 —
— Glauberfalt	120 —
— Althearod	15 —

jammenblandes med Rugmel til en Pille og indgives paa en Gang.

b. for Kvæg.

2) Pulv. graa Semey 30 Gram — Glauberfalt 240 —

kan sammenrystes med Vand og indgives med en Flaase eller ud-røres med lidt Mel og indgives som Middelt Nr. 1.

c. for Svin.

3) 30 a 90 Gram Glauberfalt.

d. for Hunde.

4) 15 a 30 Gram amerif. Olie.

2. Mod Trommesyge hos Kvæget.

5) 60 Gram kunst Kommen, 25 Gram Salmiatspiritus og $\frac{1}{2}$ Pægl Brandevin blandes med Vand i en Flaase og indgives paa en Gang. Skulde Dyret efter en eller flere Timers Forløb vedblive at vise sig oppustet, kan man anvende Afføringsmidlet Nr. 2.

3. Mod Gjennemløb.

a. hos Heste og Kvæg.

6) Lunken Kamelthe, 1 a 2 Flaaser fulde ad Gangen.

7) 8 Gram pulveriseret Bitril (?: jvovlsurt Jærnsorilte) 3 Gange daglig.

b. hos Kalve.

8) 8—15 Gram stødt Kridt i Mælken.

9) $\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$ Gram Opium (efter Recept, kan ud-røres med en Eggeblomme og indgives paa en Gang.

4. Urindrivende Midler.

10) Afkog af Peterjulle.

11) 15 Gram Kolofoonium.

5. Mod Lutterstald.

12) 8 Gram Bitril 3 Gange daglig og Fjernelsen af alt muggent eller jordærvet Foder (muggen Havre).

6. Mod Heste og kvælesyge Heste.

13) 8 Gram Salmiat, en Spisekefuld Honning og en Spisekefuld Rugmel røres sammen med lidt Vand og indgives 3 Gange daglig.

7. Kjøtende Pulver mod Feber hos Heste og Hornkvæg

14) 8 Gram Salpeter, 60 Gram Glauberfalt blandes med lidt Mel og indgives som Kroppulver. Denne Portion kan indgives 3—4 Gange daglig.

8. Mod Kalvesfeber.

15) $\frac{1}{2}$ Pot varm Olie blandes med lidt stødt Juscar og $\frac{1}{2}$ Pægl Brandevin og indgives paa en Gang. Der sættes lunke, slimede Klysterer, og Endetarmen udtømmes med Saanden; Koen tildækkes og flasses et godt Leje. Sygdommen er meget farlig.

9. Saar.

16) Rene skaarne Saar lægges hurtigt, naar de straks jys sammen, bades med koldt Vand og lades i Ro. Stærk Blodning stilles bedst med Blaaviller, dyppe de i iskoldt Vand, som trykkes ind mod Saaret og holdes fast, jaalænge Blodningen varer.

17) Kunste Saar. For at Hævelsen ikke skal blive for stærk, bades i Begyndelsen flittigt med koldt Vand. Disse Saar vilde bukdne og lægges

først, naar de ved Vulsningen have renjet sig.

18) Vulsnende Saar læges af sig selv, naar de holdes nogenlunde rene. For at fremstunde Lægingen og holde Fluor borte, kan man pensle dem 2—3 Gange daglig med Aloetinktur, der tilberedes ved at oploje 15 Gram Aloe i $\frac{1}{2}$ Bagl Brændevin.

10. Mod Hæveser og Stob.

19) Sæbespiritus indgives paa det syge Sted.

20) Badning med et Afkog af Krydderurter.

11. Mod Piphæs, Galle osv. hos Hesten

21) Spanisk Fluor. Smørelse (Blister).

12. Mod Vulk hos Heste.

22) Det syge Sted udvaskes dagligt aldeles rent med grøn Sæbe og lunken Vand, hvorefter Stedet indsmøres med Rugmelstøjs, hvori er blandet nogle Draaber tyk Terpentinoelie, naar Rullen er meget haardnasket.

13. Øjenvand for Heste og Kvæg ved Øjenbetændelse.

23) Svovlsyret Zinkfilte $\frac{1}{4}$ Gram
Destilleret Vand 60 —
Laudanum 15 —
sammenblandes og dryppes i det syge Øje.

14. Mod Øverbetændelse.

24) Betændelse i Øveret hæves ved; a) at sætte Øvret paa smal Koft, og b) samtidig vaske enten med Humleurt eller med en Bedste, der tilvejbringes ved at komme 2 Potter kogende Vand paa følgende Urter:

Skaarne Pebermynteblade,
— Kamilleblomster,
— Rosverleyblomster,
60 Gram af hver Slags.

Urterne, der ikke maa afkoges, sies fra, og der vaskes 3 Gange daglig med Bedsten i lunken Tilstand. Er Betændelsen haardnasket, bruges Merkurialsalve (men ægte anskaffet gennem en Dyrlæge). Denne maa kun paasmøres paa de Steder af Øveret, der ikke vende mod Laarene da huden dér i saa Fald afskoldes.

25) Øveret bør udmales godt 5 Gange daglig og holdes lindt ved Indgivingen med Fedt eller „Fordelende Salve“.

15. Smørelse mod brændt Stabe sprukne Patter o. desl.

26) Linolie og Kalkvand, lige meget af hvert sammensættes i en Flaske.

16. Mod Blaamælk hos Køer.

27) Hvis man tror, det er en enkelt Kv, hvorfra den blaa Mælk kommer, kan man forsøge at modvirke det ved at give den en Episejsfuld Salt og en Haandfuld Bukkeblade paa Foderet Morgen og Aften. Blaa Mælk kan meddele sin Farve til hvid, naar den blandes dermed, og Fejlen maa derfor navnlig modarbejdes ved streng Renlighed med Votter og Mælkekar.

17. Mod Efterbyrdens manglende Afgang hos Kvæg.

28) Pulv. Potasse 75 Gram
— Kulsolonium 75 —
— Enebar 100 —
— Entianrod 100 —

blandes og indgives 3 Gange daglig, 3 Episejsfulde hver Gang.

29) Pulv. Potasse 100 Gram
— Enebar 200 —
blandes og indgives som Nr. 28.

Fortegnelse over Markederne i Aaret 1896.

Af Fortæller: S. Heste. Kv. Svæg. Kr. Kram.

De indfammede Tal angive, hvormange Dage Markedet holdes.

Eledvig.

- Alabentaa.** 18 Febr., 3 Martz Kv. S., 29 April Kv., 6 Maj Kv. S., 16 Juli (3) Kr., 20 Juli, 6 Okt., 20 Okt. Kv. S., 22 Okt. (3) Kr., 16 Dec. Kv. S.
- Arunum.** 1 Maj, 2 Okt. Kv. S. Trav.
- Augusteborg.** 11 Maj Kr.
- Arnæs.** 9 Juni Kv. S., 10 Juni (2) Kr.
- Bolderølev.** 29 April, 6 Okt. Kr. Kv. S.
- Bredsted.** 19 Febr. (3) Kr., 20 Febr., 22, 29 April, 6, 13 Maj Kv. S., 18 Juni (2) Kr., 2, 9, 16, 23, 30 Okt., 6, 13, 20, 27 Nov. Kv. S., 3 Dec. (2) Kr.
- Broager.** 15 Maj (2) Kr. (1) Kv. S., 3 Nov. (2) Kr. (1) Kv. S.
- Bromølle.** 29 Maj Kv. S.
- Dynneved paa Vrå.** 21 Juni Kv. S.
- Egernforde.** 17 Febr. (3) Kr. (1) Kv. S., 29 April Kv. S., 22 Juni (3) Kr. (1) Kv. S., 30 Sept. (3) Kr. (1) Kv. S.
- Egebaek.** 4 Maj, 1 Okt. Kv. S.
- Fleusborg.** 3 Febr., 10 Martz Kv. S., 15 Martz (4) Kr., 10, 14, 17, 24 April, 1, 8, 15, 22, 29 Maj, 14 Juli, 11 Sept. Kv. S., 11 Okt. (4) Kr., 22 (2), 29 Okt., 5, 12 Nov. Kv. S.
- Frederikstad.** 15 Maj, 22 Juli (2) Kr. (1) Kv. S., 11 Sept. Kr., 2 Okt. Kr. Kv. S., 5 Okt. S.
- Garding.** 6 Febr. (3) Kr., 25 Febr. Kv. S., 18 Juni (3) Kr., 15 Sept., 20, 27 Okt., 3, 10 Nov. Kv. S.
- Graasten.** 7 Maj, 1 Okt. Kv. S.
- Gram.** 13 Maj, 21 Okt. Kv. S. Trav.
- Haderslev.** 8 Jan., 17, 24 Febr., 2, 9, 16, 23 Martz, 7 April Kv. S., 13 April (3) Kr. (1) S. Kv., 20, 27 April, 4, 11, 18, 26 Maj, 1, 8, 15, 22 Juni Kv. S., 27 Juli (3) Kr. Jist. 21 Sept. Kv. S., 28 Sept. (3) Kr. (1) Kv. S., 5, 12, 19, 26 Okt., 2, 9, 16 Nov. Kv. S.
- Hauved.** 1 Maj, 29 Sept. Kr. Kv. S.
- Hellevad.** 28 April, 14 Okt. Kv. S.
- Højer.** 7 Maj, 15, 22 Okt. Kv. S. Trav.
- Husum.** hver Torsdag fra 1. Adv. til Hansd. (dog ikke den stille Uge, og hvis allerede Festdag, da Onsdag forud) Kv. S., hver Onsdag fra Hansdag til 1. Adv. (hvis Helligdag da Torsdag derefter) Kv. S., hver Tirsdag fra 23 Juni til 21 Nov. Jaar, endvidere 23 Martz Kv. S., 4 Juni (4) Kr. Adv. 29 Juni, 21 Sept. Kv. S., 24 Sept. (4) Kr., 22, 29 Okt., 5, 12 Nov. Kv. S.
- Jelsø.** 21 April, 20 Okt. Kv. S. Rebst Trav. Husstidst.
- Kappel.** 6 Martz Kv. S., 6 Maj (2), 21 Okt. (2) Kr.
- Karby (Egernf.).** 17 April, 9 Okt. Kv. S.
- Kleblev.** 7 April, 9 Sept. Kv. S.
- Krop.** 22 Okt. Kv. S.
- Langhorn.** 25 April Kr. Kv. S., 18 Aug. (2) Kr., 19 Aug. Kv. S.
- Lak.** 18, 25 Febr., 3, 10, 17, 24 Martz, 7, 14, 21, 28 April, 5 Maj Kv. S., 11 Maj (3) Kr., 11 (2), 19, 26 Maj, 2, 9, 16, 23, 30 Juni, 7, 14, 21 Juli, 24 Aug., 7 Sept. Kv. S., 5 Okt. (3) Kr., 5, 12, 20, 26 Okt., 3, 9, 16, 23, 30 Nov., 7, 14, 21 Dec. Kv. S.
- Løgum (Oster-).** 1 Maj, 9 Okt. Kv. S.
- Løgumskloster.** 3, 16 Martz Kv. S., 15 April (3) Kr., 16 April, 2 Maj, 15 Juni, 18 Juli Kv. S., 16 Aug. (2) Kr., 17 Aug., 3 Okt. Kv. S.
- Rydøborg.** 16 Juni (2) Kr. (1) Kv. S., 25 Sept. (2) Kr.
- Nlebsum.** 23 Febr. (2) Kv. S.
- Nlebsø.** 30 Jan. (3) Kr., 30 Jan., 27 April, 4 Maj, 17 Juni Kv. S., 19 Juni Kr., 19 Okt., 2 Nov. Kv. S.
- Nordborg.** 31 Jan. Kv. S., 4 Maj (2) Kr., 5 Maj Kv. S., 22 Sept. (2) Kr., 2 Nov. Kv. S.
- Oldensvort.** 14 Juli, 11 Aug., 8 Sept., 13 Okt. Kv. S.

Rabsted, 13 April, 7 Okt. No. 5.
Rødning, 27 April, 18 Sept. No. 5.
Ratrup, 27 April, 15 Sept. No. 5.
Rafslund, 10 April, 21 Sept. No. 5.
Robbj (Sønderborg Amt), 24 Sept. No. 5.
Rohrbæk, 29 April, 21 Okt. No. 5. Træv.
Rieblig, 9 Jan. No. 5., 9 Febr. (10) Nr., 4 Marts, 7, 14, 28 Marts, 5, 12
 Maj No. 5., 1 Sept. (8) Nr., 7 Sept. (2), 23, 30 Okt., 6 Nov. No. 5.
Steinberg, 7 April, 12 Okt. No. 5.
Swabsted, 18 Sept. Nr. No. 5.
Sidervistapel, 22 April (2), 6 Okt. (2) Nr. No. 5.
Sønderborg, 5, 12 Marts No. 5., 26 Marts Nr. No. 5., 13 Maj No. 5.,
 15 Juli, 30 Sept. (2) Nr. 19 Okt. No. 5.
Sønderbrarup, 30 April No. 5., 27 Juli (3) Nr., 27 Juli (2), 14 Okt. No. 5.
Tinglev, 8 April, 24 Aug. No. 5.
Tofslund, 30 April, 28 Okt. No. 5. Træ. Rehabil. Husflidsn.
Tonder, hver Fredag (undt. stille Uge) fra 6 Marts til 29 Maj og fra 3 Juli
 til 11 Dec. No. 5., endvidere 10 Jan. 21 Febr. No. 5., 27 Maj (4) Nr.
 Ud, 4 Aug., 3, 22 Sept. No. 5., 29 Sept. (3) Nr. Himmle.
Trejsa, 6 Maj No. 5.
Tønning, 17 Maj (1) Nr., 21 Juni, 1, 8, 15, 22, 29 Juli, 5, 12, 19 Aug.
 Nr. 5., 21 Aug. Nr. No. 5., 26 Aug., 2, 9 Sept. No. 5., 10 Sept. Unglv.
 5, 16, 23, 30 Sept., 7, 12, 14, 19, 21 Okt. No. 5., 25 Okt. (2) Nr., 26,
 28 Okt., 2, 4, 11 Nov. No. 5.
Ulkerup, 27 Marts, 26 Okt. No. 5.
Vat paa Fjor, 2 Maj (4), 17 Okt. (1) Nr., 17 Okt. No. 5.

Søsten og Lauenborg.

Allstona, 23 Marts (3), 22 Juni (3), 11 Sept. (3), 7 Dec. (20) Nr. Hefe
 Mælt igjennem hver Mandag, Onsdag og Fredag Kvaemarted.
Barusstedt, 23 Marts, 3 Juni 17 Aug., 30 Okt. Nr. No. 5.
Bransfeldt, 27 April (2) Nr. No., 26 Okt. (2) Nr. No. 5.
Elmsborn, 27 Febr., 8 Juni Nr., 30 Sept. Nr. 5., 2 Nov. Nr. No.
Glückstadt, 3 Maj (3), 19 Juli (3), 18 Okt. (3) Nr.
Hademarschen, 21 April No. 5., 20 Okt. (2) Nr. No. 5.
Helbe, 10 Febr. (2) Nr. (1) 5., 25 April No. 7 Juli (2) 5., 8 Juli (2) Nr.,
 26 Sept. No., 29 Dec. 5.
Hennstedt, 24 April, 16 Sept., 7 Dec. Nr. No. 5.
Hohenwestedt, 27 Marts Nr. No. 5., 27 Aug. 5., 15 Okt. Nr. No. 5.
Hörst, 20 April, 16 Okt. Nr. No. 5.
Itzehoe, 5 Marts 5., 15 Marts (4) Nr., 17 April No., 1 Sept. 5., 7 Sept.
 No., 13 Sept. (4) Nr., 25 Okt. No.
Kellinghusen, 6 Maj Nr. No. Træv., 24 Juni, 1 Aug. 5., 10 Aug. Nr.
Kiel, 6 Jan. (13), 23 Feb. (4) Nr., 23 Febr. (2) 5., 24 April No., 5 Juli
 (4) Nr., 5 Juli (2) 5., 16, 23, 30 Juli, 6, 13, 20, 27 Aug., 3, 10, 17,
 21 Sept., 1, 8 Okt. No., 11 Okt. (4) Nr., 11 Okt. (2) 5., 15, 22, 29 Okt.
 5, 12 Nov. No.
Krempe, 11 Marts (3) 21 Okt. (3) Nr. No. 5.
Lauenburg, 24 Febr. No. 5., 9 April (2) Nr. No. 5., 27 Maj No. 5., 8 Okt.
 (2) Nr. No. 5., 29 Okt. No. 5.
Lunden, 8 April (2) Nr., 8 April No. 5., 5 Okt. (2) Nr., 5 Okt. No. 5.
Mittjensburg, 10 Marts Nr. No. 5., 23 April No., 20 Juli Nr. 5., 5 Nov. Nr. No.
Miarne, 27 April (2) Nr., 27, 29 April, 6, 13 Maj No., 9 Okt. (2) Nr.,
 9, 14, 21, 28 Okt., 4, 11 Nov. No., 28 Dec. 5.
Misdorf, 16 Marts (2) Nr., 16 Marts 5., 10, 17, 24 April, 1, 8, 15, 22,
 29 Maj No., 21 Sept. (2) Nr., 21 Sept. 5., 2, 9, 16, 23, 30 Okt., 6, 13,
 20, 27 Nov. No.
St. Michaelisdönn, 5, 12 Maj No., 19 Maj Nr. No. Træv., 15, 22, 29 Okt. No.
Möln, 8 Jan., 12 Febr., 11 Marts, 8 April Soin, 29 April No., 13 Maj,
 10 Juni Soin, 17 Juni Nr. No., 8 Juli, 12 Aug., 9 Sept., 14 Okt. Soin
 21 Okt. No., 11 Nov. Soin, 19 Nov. (3) Nr., 9 Dec. Soin.
Menenbrock, 2 Jan, 29 Juli 5.

Menmünster. 30 April (2) Kr., 30 April Kr. S., 20 Aug. (2) Kr., 20 Aug. Kr. S., 20 Okt. (2) Kr., 20 Okt. S. Dfkr.
Menstadt. 13 Febr. (2), 1 Juni Kr., 28. vpt. Kr. S., 2 Nov. (3) Kr.
Nortorf. 20 April, 11 Nov. Kr. Kr. S.
Oldenburg. 10 Febr. Kr. S. Klosterkr., 13 Juli Kr. S., 14 Sept. Fol, Ung-
 toag, Sød. 26 Okt. (2) Kr. Kr.
Oldesloe. 27 Martz, 19 Juni, 25 Sept. Kr. Kr. S.
Ottensen. 29 Juni, 17 Aug. Kr. Kr.
Winneberg. 24 Martz, 21 Okt. Kr.
Wlan. 2 Martz, 8 Juni, 7 Sept. Kr. S., 9 Nov. (2) Kr., 9 Nov. Kr. S.
Wreck. 10 Febr. Kr. Kr. S., 16 Martz Kr. S., 19 Maj Kr. Kr. S., 19 Okt. Kr. S.
Wendshørg. 10 Jan. S., 1 Martz (5) Kr., 2 Martz, 23 April Kr. S., 28 Juni
 (5) Kr., 29 Juni Kr. S., 27 Sept. (5) Kr., 28 Sept., 26 Okt. Kr. S.
Segeberg. 30 Jan. S., 3 Maj (2), 23 Aug. (2), 1 Nov. (2) Kr. Kr. S.
Hetersen. 20 April Kr. Kr. S., 12 Juni, 27 Juli Kr., 20 Okt. Kr. Kr.
Wandsbeck. 2, 9, 16, 23, 30 Jan., 6, 13, 20, 27 Febr., 5, 12, 19, 26 Martz,
 9 April Kr., 13 April Kr. Kr. S., 16, 23, 30 April, 7, 13, 21, 28 Maj Kr.,
 1 Juni Kr. Kr. S., 4, 11, 18, 25 Juni, 2, 9, 16, 23, 30 Juli, 6, 13, 20,
 27 Aug. Kr., 31 Aug. Kr. Kr. S., 3, 10, 17, 24 Sept., 1, 8 Kr. Kr., 12
 Okt. Kr. Kr. S., 15, 22, 29 Okt., 5, 12, 19, 26 Nov., 3, 10, 17, 24, 31
 Dec. Kr.
Wedel. 4 Febr. Kr., 14 April, 26 Maj Kr. Kr., 26 Okt. Kr. Dfkr., Sør.
Wilsler. 4 Jan. S., 25 April Kr. S., 30 Juli S., 24 Aug. (8) Kr., 21, 28 Okt. Kr.

Sjælland Møen, Samsø og Vornholm.

Mafiseby. 10 April, 2 Okt. S. Kr. og andre Kreat.
Mønæs. 19 Maj, 15 Sept. Kreat., Kolerebsfaber og hoab Bonden behøver
 til sin Avlinges Trist.
Farum. 8 april, 14 Okt. S. Kr.
Falle. 28 Martz, 27 Okt. Kreat.
Frederiksborg eller Hillerød. Torvedag hver Mandag og Torsdag; første
 og tredje Onsdag i hver Maaaned Torvedag med levende og jagtede Kreat-
 urer. 8 Maj S. Kr.; 25 Juni, 2 Nov. Kreat.
Frederiksfund. Torvedag hver Mandag og Torsdag; anden Onsdag i hver
 Maaaned Torvedag med levende Kre t. 31 Jan., 29 Febr., 28 Martz S. Kr.;
 25 April S.; 15 Juli, 20 Oktbr., 5. Decbr. S. Kr.
Frederiksværk. 4 Febr., 7 April, 6 Juli, 1 Sept., 3 Dec. S. Kr.
Fuglebjerg. 7 April, 2 Okt. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata
 og Avlsrebstuber.
Grafsted. 20 April, 8 Okt. S. Kr., Landbrugsgjenstande og Høstidsprodukter.
Hørlev Jærnbaneft. 19 Martz, 15. Okt. S. Kreat.
Hæslø Jærnbaneft. 26 Martz, 13 Maj, 11 Sept., 2. Nov. Kreat.
Helsingø. 8 Jan., 8 April, 10 Juni, 14 Okt. Kreat. og Landbrugsgjenstande.
Helsingør. Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 24 Febr., 17 April, 22 Juli,
 22. Okt. Kreat.
Hillerød, se Frederiksborg.
Holbæk. Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maa-
 ned Torvedag med lev. Kreaturer (i Tilfælde af Helligdag den næste Tir-
 sdag). 11, 25 Martz, 8 April S. Kr.; 18 Juni S. Kr. og Skoboo; 19
 Okt. Kr.; 26 Nov. Kreat.
Hvalfs Jærnbaneft. 4 Martz, 8 Maj, 5 Sept., 14. Nov. Kreat.
Hørsholm. 18 April, 29 Okt. S. Kr., Landbrugs- og Høstidsprodukter.
Hjernerup Jærnbaneft. 13 April, 12 Okt. S. Kr.
Kallundborg. Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver
 Maaaned med Kreat. 15 til 17 Juni Ud.
Kjøbenhavn. Torvedage Mandag og Torsdag med Slagteløag, samt On-
 dag og Lørdag med S. Levstv. 21 Martz, 20 Juni, 5 Sept., 7 Nov. S.
Kjøge. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaaned
 med lev. Kreat. 11, 25. Martz, 8. April S. Kr.; 19 Maj S. Kreat. og
 Landvrod.; 30 Juli, 17 Sept., 31 Okt. Kreat.
Korsør. Torvedag hver Mandag og Torsdag. 5 Martz, 9 Juni, 3 Nov. S. Kr.
Mylhøjning. anden Onsdag i hver Maaaned med Kreat.; 8 Juni S.; 10 Okt. S. Kr.

Næstved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Trede Onsdag i hver Maaned \S . Kv. Kreat.

Næstved, anden Tirsdag i hv r Maaned \S . Kv. \S . Svin.

Ringsted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag eller Grundlovsdagen, den næstfølgende Tirsdag, Torvedag med levende Kreat. 10. 24 Marts, 14. April, 19 Maj \S . Kv.; 25. Juni. 22. Sept. Kreat.; 23 Okt. \S . Kv.; 19 Nov. Kv.

Næstved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreat. 6. 20 Marts, 10 April \S . Kv.; 15 Maj Kreat., 24 Juli \S . Kv.; 18 Sept., 3 Nov. Kreat.

Nudsvedsh. 1 April, 1 Okt. Kreat.

Nonne, Torvedag hver Onsdag og Lørdag.

Stubb. 13 Marts, 7 Okt. Kreat.

Stjælfjor, Torvedag hver Fred. 14 Febr., 2, 28 Marts, 13 April \S . Kv.; 22 Maj \S . Kv. og Landmandens Husflidsprodukter; 23, 24 Juni Kreat.; 21. Sept. \S . Kv. Krugt; 26 Okt., 16. Nov., 16. Dec. \S . Kv.

Singelse, første Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag, den næstf. Onsdag, Torvedag med lev. Kreat. 12., 26. Marts, 9. April, 12 Maj, 9, 10 Juli, 3 Okt. 9, 10 Nov. \S . Kv.

Sjængerup, 31 Marts, 16. Maj, 16. Juni Kreat.; 30. Nov. \S . Kv.

Soro, 9 Sept., 14 Okt., 11 Nov., 9. Dec. Torvedag med \S . Kv. Kreat.; 13, 27 Marts 10 April, 16 Maj \S Kv.; 29. Juni Kreat.; 26 Sept. \S . Kv.; 6 Nov. Kreat.

Stige, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 16 Marts, 12, 13. Okt. \S . Kv.

Storheddinge, 3. 17 Marts, 7 April \S Kv.; 18 Maj, 17 Okt. \S .

Franchjærg p. Samso, 26 Marts, 1 Okt. Kreat.

Tudse, 21 Sept. Gaaiemarleb.

Uggerløse Kro, 25 April, 12 Nov. \S . Kv.

Velso, 27 April, 4 Nov. \S . Kv.

Vordingborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 3 Marts, 7 April, 26 Maj \S . Kv.; 7 Juli Kreat.; 18 Sept. \S .; 16 Okt. \S . Kv.; 20. Nov. Kreat.

Lolland og Falster.

Martbo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 25. Febr., 10. og 24. Marts og 13. Juni Heste og Kvæg; 30. Okt. Heste.

Nakkeb. hver Tirsdag Torvedag med lev. Kreaturer. 20. Febr., 5. og 19. Marts, 6. og 27. Okt. samt 10. Nov. Heste, Kvæg, Svin, Gjøds og andet Hjertæ samt Fedevarer.

Nykjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 23. April, 20. Juli, 6. Okt. og 11. Nov. Heste og Kvæg.

Nysted, 26. Marts, 9. April og 19. Sept. Heste og Kvæg; 2. Nov. Heste.

Nodsh. hver Lørdag Torvedag med alle Slags Landbrugprodukter undtagen Heste og Hornkvæg. 18. Febr. og 31. Marts Heste og Kvæg; 1. Juli og 19. Okt. Kreaturer; 17. Nov. Heste og Kvæg.

Sakskjøbing, Torvedag hver Lørdag. 3. og 17. Marts Heste og Kvæg; 8. Juli og 1. Okt. Kreaturer; 7. Nov. Heste og Kvæg.

Stubbekjøbing Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 26. Juni og 28. Okt. Heste og Kvæg.

Fyn, Langeland og Vro.

Odense Amt.

Narup, 15. Febr. og 2. Maj Heste og Kvæg; 31. Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Næsens, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. første Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 24. Febr., 30. Marts, 19. Maj, 26. Juni og 23. Sept. Heste og Kvæg; 9. Nov. Heste, Kvæg og Faar.

Nogens. Torvedag hver Lørdag. første Lørdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Lørdag, med lev. Kreaturer. 16. Febr. Heste; 5. og 17. Marts samt 12. Maj Heste og Kvæg; 2. Juli Heste,

29. Sept. Heste og Kvæg. 10. Nov. Kvæg og Faar, 15. Dec. Kreaturer.

Slamskjærg, 21. April Heste og Kvæg, 9. Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Rappendrup, 15. Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Njærteminde. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 28. Febr. Heste. 14. Marts Heste og Kvæg, 15. Juni Heste, 17. Okt. Heste, Kvæg og Faar. 25. Nov. Heste og Kvæg.
Midbelfart. Torvedag hver Tirsdag og Fredag, første Tirsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 12. Febr., 6. og 26. Marts, 8. April, 7. Juli og 24. Sept. Heste og Kvæg. 5. Nov. Kvæg og Faar.
Dense. Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag, første og tredie Mandag i hver Maaned samt sjerde Mandag i April, anden Mandag i Maj, sjerde Mandag i Sept. og anden Mandag i Okt. (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Onsdag) med lev. Kreaturer. 17. Febr. Heste, 27. Febr., 10. og 24. Marts, 13. Maj og 8. Juli (St. Knud) Heste og Kvæg 7. Okt. og 11. Nov. Heste, Kvæg og Faar, 16. Dec. Kreaturer.
Stambj 9. April Heste og Kvæg.

Esbørg Amt.

Broghærk. 23. Marts Heste og Kvæg, 21. Okt. Kvæg og Faar
Gjesskov. 17. Sept. Heste og Kvæg.
Faaborg. Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag, anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 6. Febr. Heste, 3. og 21. Marts Heste og Kvæg, 20. Juni Heste, 6. Okt. Kvæg og Faar, 7. Nov. Heste, Kvæg og Faar.
Seeslaget. 10. April Heste og Kvæg, 26. Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Marstal. Torvedag hver Tirsdag og Fredag, 29. Maj og 2. Okt. Kreaturer.
Nyborg. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første, tredie og i indtraffende Tilfælde tilføjede femte Lørdag i hver Maaned fra 1. Okt. til 1. Maj med lev. Kreaturer. 7. og 20. Marts Heste og Kvæg, 1. Juli Heste, 16. Okt. Heste, Kvæg og Faar, 13. Nov. Kvæg og Faar.
Kluge. 28. Marts og 30. Maj Heste og Kvæg, 12. Nov. Kvæg og Faar.
Rudkjøbing. Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, 27. Marts Heste og Kvæg, 19. Juni Heste, 14. Nov. Heste, Kvæg og Faar.
Esbørg. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, anden og sjerde Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 26. Febr. Heste, 11. og 25. Marts, 20. Maj og 15. Juli Heste og Kvæg, 14. Okt. og 6. Nov. Heste, Kvæg og Faar, 26. Nov. Heste og Kvæg.
Grønsjøbing. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 13. Marts og 16. Juli Heste og Kvæg, 8. Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Jylland.

Sjorring Amt.

Malbæk. 6. Okt. Kreaturer.
Ngersted. 30. Sept. Kvæg og Faar.
Blakhus. 5. Marts Heste og Kvæg.
Flaenckjold. 14. April Kreaturer, 15. Sept. og 11. Nov. Kvæg og Faar.
Frederikshavn. Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Okt. til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 22. April Kreaturer, 29. Sept. Kvæg, Faar og Heste, 28. Okt. Kvæg og Faar.
Sjallerup. 26. Marts Heste og Kvæg, 30. April Kreaturer, 1. og 2. Juni Heste, 8. og 29. Okt. samt 19. Nov. Kvæg og Faar.
Sjorring. Torvedag hver Lørdag, i Nov. og Dec. tilføje hver Onsdag, anden Lørdag i Marts, April, Maj og Juni samt hver Lørdag fra Okt. til Jul med lev. Kreaturer. 23. Jan. Heste, 6. og 28. Marts Heste og Kvæg, 30. Maj og 25. Juni Heste, 26. Sept. og 17. Okt. Kvæg og Faar.
Jetsmark. 3. Okt. Kvæg og Faar.
Væso. 11. April Kreaturer, 12. Sept. Kvæg og Faar.
Vokken. 15. April Kreaturer, 9. Okt. Kvæg og Faar.
Vokkenvej Kro. 21. Sept. Kvæg og Faar.
Einbak. 4. Maj Kreaturer, 25. Sept. og 20. Okt. Kvæg og Faar.
Strøm. 18. Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Sæby. Torvedag hver Lørdag, 31. Marts Heste og Kvæg, 23. Sept. og 13. Okt. Kvæg og Faar.
Thlese. 9. April Kreaturer.

Tversted, 19. Sept. Kvæg og Faar.

Vester-Brønderløb, første Mandag i Sept. Marked med Heste, Kvæg og Faar, anden Mandag i de syrige eller Maaned (i Martis dog Lørdag 7. i Stedet for Mandag 9. Martis) Marked med Kreaturer.

Øster-Ebenstrup, 27. Martis Kreaturer, 26. Juni Heste,

Øster-Uraa, 30. Martis og 10. Okt. Kreaturer.

Malborg Amt.

Malborg, 7. April Kreaturer, 17. Sept. Kvæg, Faar og Heste.

Malborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Onsdag (undtagen 9. Dec.) Marked med lev. Hornkvæg, Faar og Svin (hvis Helligdag, da Søgnebagen beresler). 30. Jan. og 10. Martis Heste, 22. Sept. og 21. Okt. Kvæg og Faar. 8. Dec. Heste, Kvæg, Faar og Svin.

Mars, 11. Febr. og 13. Apr. Kreaturer, 8. Sept., 5. Okt. og 10. Nov. Kv. og F.

Madsrud, 8. Apr. og 11. Maj Kreaturer, 9. Sept. H., Kv. og F., 7. Okt. Kv. og F.

Mals, 5. Okt. Kv. og F.

Malslund, 13. Maj Kreaturer, 10. Okt. Kv. og F.

Løgstor, Torvedag hver Lørdag. Sidste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer, 11. April Kreaturer, 22. Juli, 19. Sept., 19. Okt. og 23. Nov. Kv. og F.

Mibe, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, anden og tredje Tirsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 5. Martis H. og Kv., 29. April Kreaturer, 14. Sept. Kv., F. og H., 6. Okt. og 9. Nov. Kv. og F.

Norre Sundby, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Tirsdag fra Okt. til Fastelavn Torvedag med Kreaturer, 29. Jan. og 9. Martis H. og Kv., 25. April Kreaturer, 9. og 20. Okt. Kv. og F.

Skjorping, 16. Jan., 13. Febr. og 12. Martis H. og Kv., 14. April og 12. Maj Kreaturer, 11. og 30. Juni H. og Kv., 21. Sept., 22. Okt., 12. Nov. og 9. Dec. Kv. og F.

Ulstrup (Hornum Station), 15. Jan. Kreaturer, 11. Martis H., Kv. og F., 29. Juni Kv. og H., 21. Sept. og 7. Dec. Kv. og F.

Vester Hassing, 27. Martis Kreaturer, 16. Sept. Kv. og F.

Tilsted Amt.

Vjergets Kro, 30. Martis Kreaturer, 30. Sept. Kv., F. og H.

Vferriksløb, 29. Febr. H. og Kv., 23. Juli Kv. og F., 13. Okt. H. Kv. og F.

Surup, 31. Jan. H. og Kv., 3. Juni H., 7. Sept. H., Kv. og F.

Suldbjerg, 21. April Kreaturer, 5. Okt. Kv. og F.

Suldbj., 21. April Kreaturer, 1. Okt. Kv., F. og H.

Mylkjøbing, Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med lev. Kreaturer, 3. Febr. H. og Kv., 3. Martis H., 27. April Kreaturer, 6. Juni H., 25. Juli og 26. Sept., H. Kv. og F., 16. Okt. Kv., F. og H.

Tilsted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 1. Febr. og 2. Martis H., 15. April og 11. Maj Kreaturer, 4. Juni H. og Kv., 9. Sept. H., Kv. o. F., 2. Okt. Kv., F. o. H., 17. Okt. Kv., F. o. Kv.

Vilslund, 14. April Kreaturer, 24. Juli Kv. o. F.

Vesløs, 27. Juni H.

Viborg Amt.

Malestrup, 18. Martis H. o. Kv., 22. April Kreaturer, 17. Sept. Kv., F. o. H., 24. Nov. Kv. o. F.

Mås, 5. Maj Kreaturer, 25. Sept. Kv. o. F.

Vjerringbro, første Lørdag i hver Maaned Marked med Kreaturer, i Stedet for Skærtorsdag dog 7. April.

Hjellerup, 8. April o. 11. Maj Kreaturer, 30. Sept. o. 22. Okt. Kv. o. F.

Sindstrup, 25. Juni Kreaturer.

Selde, 22. April Kreaturer, 24. Sept. Kv. o. F.

Stals, 12. Maj Kreaturer, 26. Sept. Kv. o. F.

Skive, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 3. Jan., 4. Febr. o. 4. Martis H. o. Kv., 28. April o. 15. Maj Kreaturer, 2. Juni H., 27. o. 28. Juli o. 12. Sept. H., Kv. o. F., 5. Okt. Kv., F. o. H., 19. Nov. Kv. o. F.

Stoholm, 19. Maj Kreaturer, 22. Sept. Kv. o. F.

Illstrup Station, 20. Maj Kreaturer, 22. Sept. Kv. o. F.
Viborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaaned
og fra Midskeldag til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 4. Jan. F.,
5. Febr. F. o. Kv., 19. Marts, 18. April, 2. o. 30. Maj Kreaturer, 23.
Juni (Snapstingsmarked) F. o. Kv. 28. o. 29. Sept. (Tostemarked) Kv.,
F. o. F., 24. Okt. o. 28. Nov. Kv. o. F., 19. Dec. F. o. Kv.

Vandersh Amt.

Allingaaero, 13. Febr. o. 27. Marts F. o. Kv., 8. Maj Kreat., 21. Juli
o. 8. Sept. Kv. o. F., 16. Okt. Kv., F. o. F.
Gbestoft, 4. Febr., 12. Marts o. 24. Juni F. o. Kv., 23. Sept. Kv. o. F.
Gjerlev, 4. Maj Kreat., 9. Okt. Kv. o. F.
Glæsborg, 21. April Kreat., 1. Okt. Kv., F. o. F.
Grenaa, Torvedag hver Lørdag. 11. Marts o. 2. Juli F. o. Kv., 2. Okt.
o. 10. Nov. Kv. o. F.
Sabudal, 30. April Kreat., 29. Juli, 2. Okt. o. 26. Nov. Kv. o. F.
Sobro, Torvedag hver Fredag. 17. Jan. F. o. Kv., 14. Febr. Kreat., 13.
Marts F. o. Kv., 15. April o. 15. Maj Kreat., 12. Juni o. 1. Juli F. o.
Kv., 14. Aug. Kv. o. F., 24. o. 25. Sept. F., Kv. o. F., 23. Okt. o. 13.
Nov. Kv. o. F., 10. Dec. Kv., F. o. F.
Kølbund, 12. Febr. F. o. Kv., 25. Marts, 12. Maj o. 18. Juni Kreat., 15.
Juli F., Kv. o. F., 16. Sept. Kreat., 18. Nov. Kv. o. F., 17. Dec. Kreat.
Mariager, Torvedag første o. tredje Lørdag i hver Maaaned med Kreat.
26. Febr. o. 14. Juli Kreat., 8. Okt. o. 11. Nov. Kv. o. F.
Mørke, 15. Maj Kreat., 19. Okt. Kv. o. F.
Mønstøfte, 6. Febr. F. o. Kv., 21. Okt. Kv. o. F.
Ny-Bogten, første Onsdag i hver Maaaned (i Stedet for Nytaarsd. Lørdag
dagen derefter) Kreat.
Vandersh Torvedag hver Onsd. o. Lørd., sidste Dag med Kreat. 6. o. 7.
Jan., 7. o. 8., 22. o. 29. Febr., 14. o. 21. Marts F.; 9. Maj Kreat.,
22. o. 23. Juli Kv. 3, o. 4. Juli F., 10. o. 11. Sept. F., Kv. o. F.,
3. Okt. Kv., F. o. F., 31. Okt. Kv., F. o. Kv. 14. Novb. Kv. o. F., 11.
Decb. F. o. Kv.
Vonde, 13. Marts Kreat., 22. Sept. o. 25. Novb. K. o. F.
Ejebro, 28. Febr., 22. Apr. o. 19. Maj Kreat., 29. Okt. Kv. o. F.
Ejestrup, 10. Marts F. o. Kv., 25. Sept. Kv. o. F.
Ejorup Vaskhus, 16. Maj Kreat., 21. Sept. Kv. o. F., 16. Oktb. Kv.
F. o. F.
Ejustrup, 13. Maj Kreat., 21. Aug. o. 14. Okt. Kv. o. F.

Marhus Amt

Marhus, Torved. hver Onsd. a. Lørd., den sidste D. med lev. Kreat. 3.
Jan., 10., 17. o. 24. Febr., 9., 16. o. 23. Marts F., 7. Apr. o. 11. Maj
Kreat., 6. Juli F. o. Kv., 20. Okt. Kv. o. F., 12. Decb. F. o. Kv.
Bredstrup, 9. Maj Kreat., 25. Juli o. 23. Oktb. Kv. o. F.
Bødsten, 20. Marts o. 23. Apr. Kreat., 7. Septb. o. 15. Oktb. Kv. o. F.
Danmel, 30. Jan. F. o. Kv., 29. April o. 21. Maj Kreat., 31. Juli, 17.
Oktb. o. 7. Decbr. Kv. o. F.
Dorsens, Torved. hver Lørd., (i FASTER. dag Onsd.) o. hver Lørd., første
o. tredje Lørdag i hver Maaaned samt hver Lørdag i Oktb., Nov., o. Dec.
indtil Jul med lev. Kreat. 10. Jan. 12., 19. o. 26. Febr., 11., 18. o.
25. Marts F., 8. April o. 4. Maj Kreat., 11. o. 12. Juni F. o. Kv., 2.
o. 28. Oktb. Kv. o. F.
Høver Kro, 16. Marts, 4. Maj o. 28. Septbr. Kreat., 24. Okt. Kv. o. F.
Ny Søelvbjerg Kro, 27. April Kreat., 26. Oktb. Kv. o. F.
Nørre Sneede, 17. April Kreat., 1. Nov. Kv. o. F.
Odbø, 20. Febr. o. 26. Marts F. o. Kv., 30. Apr. Kreat., 30. Juli Kv.
o. F., 18. Sept. F., Kv. o. F., 17. Novb. Kv. o. F.
Ny, 19. Maj Kreat., 21. Oktb. Kv. o. F.
Salten, 7. Juli F. o. Kv.
Silleborg, Torved. hver Lørd. 15. Febr. o. 14. Marts F. o. Kv. 11.
Apr. o. 12. Maj Kreat. 9. Juni o. 8. Juli F. o. Kv. 1. Oktb. Kv. F.
o. F. 26. Oktb. Kv. o. F. 26. Novbr. o. 18. Decb. F. o. F.
Standerborg, Torved. hver Tirsd., første Tirsd. i hver Maaaned samt

alle Tirsdage i Fasten o. fra 1. Novb. til Jul med lev. Kreat. 9. Jan.,
11., 18. o. 25. Febr. 10, 17. o. 24. Martis d. 20 Maj Kreat. 10. Juni
o. 9. Juli d. o. Kv. 16. Septb. d. 27. Okt. d. o. Kv. o. F.
Fruust 13. Maj Kreat. 27. Nov. Kv. o. F.
Torring 12. Maj Kreat. 23. Juli o. 7. Okt. Kv. o. F.
Urads 13. Maj Kreat. 23. Septb. Kv. o. F.

Veje Amt.

Brande, 1. Avg. o. 26. Sept. Kv. o. F.
Fredersia, Torved. hver Mand. o. Torød. 13. Jan. d., 7. o. 28. Martis
d. o. Kv., 6. Maj Kreat., 10. Juli d. o. Kv., 9. Okt. o. 20. Nov. Kv. o. F.
Gibe, 23. Martis o. 2. Maj Kreat., 8. Juni o. 11. Sept. d., Kv. o. F.
29. Okt. o. 21. Nov. Kv. o. F.
Hornshjld, 2. Maj Kreat., 30. Sept. Kv. o. F.
Jellinge, 16. Maj Kreat., 29. Sept. Kv. o. F.
Kolding, Torved. hver Tirsd. o. Fred., første Tirsd. i hver Maaned med
Kreat. 3. Jan., 11., 21. o. 28. Febr., 13., 20. o. 27. Martis d., 18. o. 30.
April. 9. o. 23. Maj Kreat., 11. Juli d. o. Kv., 19. Sept. d., Kv. o. F.,
16. Okt. Kv., F. o. d., 23. Okt., 6. o. 13. Nov. Kv. o. F.
Mandhol, 30. Apr. Kreat.

Sonder Omme, 29. Apr. Kreat., 26. Okt. Kv. o. F.
Uddum, 28. April Kreat., 1. Okt. Kv., F. o. d.
Veje, Torved. hver Onsd. o. Lørd., hver Onsd. fra 1. Nov. indtil Jul samt
anden Onsd. i hver Maaned med lev. Kreat. 11. Jan., 13. 20. o. 27.
Febr., 12., 19. o. 26. Martis d., 9. April o. 5. Maj Kreat., 13. Juni d.,
Kv. o. F., 3. o. 30. Okt. Kv. o. F.

Ringkjøbing Amt.

Vording Station, 2. Nov. Kv. o. F.
Vestmarksbro, 22. April Kreat., 7. Okt. Kv. o. F.
Dalager, 15. April Kreat., 3. Sept. d., Kv. o. F.
Hadersb., 23. April Kreat., 23. Okt. Kv. o. F.
Berning, 14. Febr., 7. Martis, 14. April, 16. Maj o. 26. Juni d. o. Kv., 4.
o. 5. Sept. d., Kv. o. F., 10. Okt. Kv. F. o. d., 9. Dec. d., Kv. o. F.
Dalstedbro, Torved. hver Tirsd. o. Lørd. hver anden Tirsd. fra anden
Tirsd. efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreat. 2. Jan. d. o. Kv., 10.
Febr. d., 5. Martis d. o. Kv., 25. April o. 9. Maj Kreat., 10. Juni d. o. F.,
29. Juli Kv. o. F., 14. o. 15. Sept. samt 8. o. 9. Okt. Kv. F. o. d., 21. Nov. Kv. F.
Albaek Station, 13. Maj Kreat., 10. Nov. Kv. o. F.
Lembig, Torved. hver Lørd. 8. Febr. d., 21. April Kreat., 9. Juni d. o. F.,
31. Aug. Kv. o. F., 6. Okt. Kv., F. o. d. 20. Nov. Kv. o. F.
Kamme, 1. Sept. Kv. o. F.
Ringkjøbing, Torved. fra Baaste til Middelb. Lørd., ellers Onsd. 11. Febr. d.,
30. April. Kreat., 11. Juni d. o. F., 33. Juli Kv. o. F., 12. Okt. Kv., F., d.
Stjern, 13. Martis o. 31. Juli d.
Struer, 6. Maj Kreat., 7. Nov. Kv. o. F.
Tarm, 4. Maj Kreat., 16. Sept. d., Kv. o. F., 13. Okt. Kv. o. F. j . 2
Thim, 16. Nov. Kv. o. F.
Ulfskjær, 29. April Kreat., 2. Sept. d., Kv. o. F., 22. Okt. Kv. o. F.
Wibæk, 27. Juni Kreat., 24. Okt. Kv. o. F.
Wibernb. 5. Maj Kreat., 7. Okt. Kv. o. F.

Ribe Amt.

Malsbøl Mølle, 22. April Kreat., 12. Okt. Kv. o. F.
Andager, 9. Maj Kreat. 24. Nov. Kv. o. F.
Bakke, 18. Sept. d., Kv. o. F.
Cøbjerg, Torved. hver Tirsd. Lørd. desuden for Fjild. Hver Fred. fra
Nytaar til første Fred. i Juli o. fra sidste Fred. i Okt. til Nytaar Mar keb
med Kreat. (hvis Helligd. da den foregaende Søgned.)
Foldingbro, 2. o. 20. Maj Kreat., 22. Okt. Kv. o. F.
Grindsted, 18. Juni Kreat., 12. Sept. Kv. o. F.
Dalsted, 14. Jan. d. o. Kv., 14. April Kreat., 18. Nov. Kv. o. F.
Ribe, Torved. hver Lørd. 13. Febr. o. 7. Martis d. o. Kv., 21. o. 28. April,
5., 12. o. 19. Maj Kreat., 13. Juni o. 4. Aug. d., Kv. o. F., 5. Sept.
Kv. o. d., 1. Okt. Jul, 6., 13., 20. o. 27. Okt. samt 3. o. 10. Nov. Kv. o. F.

Vamdrup. 11. Maj Kreat., 24. Sept. Kv. o. F.
Varde. Torød. hver Torød. 12. Febr. o. 6. Martz S. o. Kv., 31. Martz,
 27. April c. 11. Maj Kreat., 12. Juni 3. Aug., 17. o. 18. Sept. samt
 14. o. 15. Okt. S. Kv. o. F., 15. Nov. Kv. o. F.
Vejen. 29. April Kreat., 20. Juni S. o. Kv., 16. Sept. S., Kv. o. F.
Vorbaſte. 11. April Kreat., 5. Aug. Kv. o. F.
Slagb. 25. April Kreat., 28. Okt. Kv. o. F.

Torbedage. Mandag: Haderslev, Tønning, Fredericia. Tirsdag: Vabnraa, Husum, Kolding, Esbjerg. Onsdag: Vejle, Aarhus, Randers, Viborg, Aalborg. Torødag: Husum, Fredericia, Varde. Fredag: Fiensborg, Frederikstad, Tønder, Brøstved, Kolding. Lørdag: Vabnraa, Sternsøde, Rendsborg, Eslevig, Husum, Vejle, Aarhus, Randers, Viborg, Aalborg, Esbjerg.

Porto-Takster.

Et frankeret Brev indtil 15 Gr.: 10 P., til Danmark 20 P.
 — ufrankeret Brev 20 P., — — 40 P.
 — dobbelt Brev fra 15—250 Gr.: frank. 20 P., ufrank. 30 P.
 Korrespondancekort 5 P., til Danmark 10 P.
 Tryksager indtil 50 Gr.: 3 P., fra 50—100 Gr.: 5 P., fra 100—250 Gr.: 10 P., 250—500 Gr.: 20 P., 500—1000 Gr.: 30 P.
 Tryksager til Ublandet indenfor Verdenspostforeningen 5 P. for hver 50 Gr. Kan forsendes indtil 2 Kilogr.
 Vareprover indtil 250 Gr.: 10 P.
 Rekommanderede Breve eksklusive Porto 20 P.
 Postanvisninger indtil 100 M.: 20 P., over 100—200 M.: 30 P., 200—400 M.: 40 P.; til Danmark indtil 355 Kr.: 10 P. for hver 20 M., i det Mindste 20 P.
 Postmandater indtil 600 M.: 30 P.
 Pakker indtil 5 Kilogr. (10 Pbd.) ved en Distance af 75 Kilom. (10 Mil) 25 P., over 75 Kilom. 50 P.
 Pengebreve indtil 75 Kilom. (10 Mil) 20 P., ufrank. 30 P., over 75 Kilom. 40 P., ufrank. 50 P.
 Forsikringsgebyr for hver 300 M. eller en Del af 300 M.: 5 P., i det Mindste 10 P.
 Breve indenfor Verdens-Postforeningen: frankerede Breve 20 P. for hver 15 Gr., ufrank. 40 P. for hver 15 Gr.; Korrespondancekort 10 P.; Tryksager, Vareprover 5 P. for hver 50 Gr.

Telegrammer for hele det tyſke Rige:
 For hvert Ord 5 P., dog mindst 50 P. Til Danmark 10 P. for hvert Ord. Udbetalinger per Telegram indtil 400 M. den sædvanlige Postanvisningsporto og Taksten for et Telegram.

Vejrspaadomme for 1896.

Januar. Indtil efter Maanedens Midte bliver mildt Vintervejr, mest med Skyet Himmel, fremherskende; derpaa indtræder der ved klar Himmel stærkere Frost. Ved Maanedens Slutning indtræder atter Løvejr. Det juer eller regner ikke tidt, men rigeligt paa enkelte Dage.

Februar. Vejrliget bliver mildt næsten hele Maaneden og kun dens anden og sidste Trediedel bringer nogle saa Frossdage. Der falder rigeligere Regn og Sne end i Januar.

Marts. Maaneden bringer ingen Frost om Dagen, men derimod megen Nattefrost. Der jannes næsten helt varme Foraarsdage, og der falder kun lidt Sne og Regn.

April. Medens Maanedens første Halvdel bringer koldt Vejr og der falder Regn, er dens anden Halvdel foraarssagtig og næsten uden Regn. Nattefrost indtræder ikke.

Maj Maaneden bringer indtil ind i dens sidste Trediedel kun sjældent varme Foraarsdage, kun henimod Slutningen af den indtræffer et Par sommeragtige Dage. Der falder ikke sjældent Regn, og Maaneden bringer ogsaa Tordenvejr og stormfuldt Vejrlig.

Juni. Der indtræder vel Sommervarme, men i det Hele er Luftens Varme meget maanedholden. Skjønt der adskillige Gange indtræffer Tordenvejr, falder der dog sjældent Regn.

Juli. De to første Trediedele af Maaneden bringer hyppigt hebe Sommerdage ogjaa Tordenvejr med Regn; derimod er den sidste Trediedel jævnt varm og uden Nebbor.

August. I Lobet af hele Maaneden indtræder der kun saa hebe Sommerdage, derimod adskillige Gange Tordenvejr og det regner meget hyppigt. De sidste Dage bliver kolige og tørre.

September. Luftens Varme bliver behagelig efteraarssagtig; Maaneden bringer et Par Gange Tordenvejr, men ogsaa hyppigt Regn.

Oktober. Første Trediedel bliver regnfuld, stormfuld og bringer flere Gange Tordenvejr, den anden Trediedel bliver mere tør, men den sidste Trediedel bliver atter meget regnfuld med aftagende Varme i Luften.

November. Maaneden begynder med Nattefrost, derpaa bliver det til en Begyndelse atter varmere, men straks efter Maanedens Midte indtræffer der saa hyppigt Nattefrost, at Vejrliget næsten bliver vinterligt. Kun de sidste Dage bliver atter mildere. Der falder ikke ofte Regn.

December. Mildt, men stormfuldt Vejrlig i de første Dage, derpaa følger nogle Dage med Frost, hvorpaa Vejrliget igjen bliver mildere og der kommer kun nogen let Nattefrost, ikke meget. Luftens Varme i de sidste Dage bliver lav og jynker om Natten til under Null. Maanedens Begyndelse og Ende bringer Storm, Regn og Sne.

Hilsen fra Danmark.

Mel.: Hvor Bolgen larmer højt fra So.

V^æar hilset, Brødre, I, som bor,
«hvor Ledet er af Lave»,
og Mindets fagre Blomster gror
paa faldne Heltes Grave.
Hav Tak for Taal i Trængselskaar,
for Frejdighed i strænge Aar,
for Mod i Alt, hvad truer!

Igjennem Nød, igjennem Lyst
det samme Pulsslag banker
i Takt i vort og Eders Bryst
i alle Fremtidstanker
og vidner: vi har fælles Sjæl,
som aldrig nogen Grænsepæl
kan søndre eller dele!

Vi tik jo samme Smærtes Daab
og lider, naar I lider,
og lever i det samme Haab,
som I om lyse Tider,

hvor efter Vint'ren mørk og trang
frembryder Vaar med Fuglesang
og Solskin over Vange.

Og Fortids Liv i fælles Aand,
i Modersmaal og Minder,
med Kjærlighedens stærke Baand
os trofast sammenbinder, —
den slukkes eller ruster ej
trods alle Stene paa Jer Vej;
dertil er den for gammel!

Den samme klippefaste Tro:
at Sandheds Ret vil sejre,
slaar mellem os og Eder Bro —
«hvordan det end mon vejre» —
som Bøn den stiger op til Gud,
til Ham, der hele kan hvert Brud
og styrer Folk og Riger!

Caroline Petersen.

Tiden.

Du Drømmenes Tid!
Du idelig smilende vinkende Ven,
favnende Længsler og dækkende Nid,
yndige Blomster Du lover igjen
alle, der følger efter dig hen!
Du Drømmenes Tid!

Du lysmilde Fe!
Saa straalende hvid med dit flagrende Haar,
bredende Slørnæt og dryssende Sne,
sagtelig, varsomt, mens Aarene gaar,
over mangfoldige Sjalesaar.

Du lysmilde Fe!

Du Menneskets Trold!
Barndom og Ungdom, Livskraft og Mød,
al Ting Du drager, og tager i Vold,
al Ting Du kaster under din Fod,
uden at give den fjærneste Bod.

Du Menneskets Trold!

Du evige Tid,
som trøster saa mangen i Dødsqualens Stund!
Er Du Belønning for al vor Strid,
eller kun Trøst i den stakket Stund
fra vi blev født til vort sidste Blund?

Du evige Tid!

En sønderjysk Pige.

„Familiens Fremtid“.

Af Anna r.

Med Tegninger af Carl N. F. Schmidt.

Droppe paa Nympse var der stor Travlhed. Det var Poul Doesens Fødselsdag, der hvert Aar fejredes med en større Festlighed for Slægt og Venner. Sjunisovens Rarme var alt for trykkende til, at man ønskede at opholde sig længere end nødvendigt i Stuerne, og saa, snart Raffen var nydt, søgte man ud i den store Have med de velsplejede Græsplæner og de høje, staggefulde Træer. Fuglene sad døsig under de grønne Blade; Døsigheden bredte sig ogsaa saa smaat til Menneskene, baade de unge og gamle, og først, eftersom Solen stred længere og længere mod Vest, begyndte der at komme Liv i Forsamlingen. Der blev dækket lange Borde paa Græsplænerne, da Bejret var alt for smukt til at sidde inde i. Poul Doesens unge, kjønne Datter, Johanne, der bestyrede Huset for sin Fader, særdebes stille og behændig som en kyndig Husmoder. Og under almindelig Munterhed satte man sig til Bord.

Poul Doesen var en opmærksom Vært og nødte jævnlig sine Gjæster til at tage for sig af Retterne. Men efterhaanden, som man begyndte at tabe Interessen for disse, vaagnede Lysten efter lidt mere aandelig Nydelse. Man begyndte hviissende at opfordre hverandre til at holde Taler, men da ingen lod til at ville begynde, enedes man om at synge en Sang. Dog inden man fik Sangbogen hentet frem, var der, man vidste ikke fra hvem, omdelt strevne Eksemplarer af en Sang til Hre for Fødselsdagsbarnet, hvori dettes Fortjenester fremhævedes paa en meget smigrende Maade. Poul Doesen talkede, og da man først var kommen i Gang, gik det Slag i Slag, til Duggen begyndte

at falde og Maanen lyfte med sit blege Stjær i den stille, lune Stærformernat.

Alle de sagre Ord, der var talte til Povl Ovesens Pris, var ikke, som faa tit ved lignende Lejligheder, blot og bart Mundsvæjr. Folk havde virkelig store Tanker om ham. Han var en begabet Mand, der tog ivrig Del i det offentlige Liv. Skulde noget Nyt sættes i Gang, en Sag bringes frem, da var Povl Ovesen altid som kaldet til at staa i Spidsen for den. Paa den Maade blev han i Tidens Løb betroet alle mulige Tillidshverv, som han udførte paa den mest iifredsstillende Maade. Sine Tjenestefolk behandlede han godt, og til Gjengæld nærrede de stor Hengivenhed for ham. Sin eneste Datter nægtede han intetsomhelst, men oplydte ethvert af hendes Ønsker, selv hvor disse stred imod hans egne, som den Gang, da hun for et Aars Tid siden foretrak sin Fætter, Henrik Nielsen, der tjente paa Gaarden som Kolskarl, for den rige Vejler, Møller Andersenovre i Nabobyen.

Hvad fattedes der da Povl Ovesen i at være et Mønster for sine Medmennesker?

En Ting! Han havde ikke næmnet Digterens Ord:

Hvo ej kan bygge sit eget Hus,
hvad Stort han bygged, gaar juart i Grus.

Hans Hus manglede den solide Grundvold, der maa til for at kunne staa i Længden. Dog anede ingen, at det kun var et Tidsspørgsmaal, naar Kreditorerne vilde falte over Nymose; — ingen anede, hvordan det stod til, heller ikke hans egen Datter, der var født og opvokset i Velstand og Anseelse.

Det var aller Sommer; men nu var der bleven stille paa Nymose. Først paa Vinteren var Povl Ovesen bleven syg, Doktoren rystede paa Hovedet, og det blev stadig daarligere. En Dag kaldte Povl sin Datter hen til Sengen og fortalte hende i skaansomme Udtryk, hvordan Sagerne stode. Johanne fattede ikke straks hele Ulykkens Udstrækning og Følger; hun vedblev som hidtil at yde Faderen den omhyggeligste Pleje, og han talte siden ikke mere derom. Det Æneste, hun ønskede, var blot dette, at

Gjælden kunde dækkes, selv om der ikke blev en Skilling tilovers, saa kunde hendes Fader i det mindste ligge som en ærlig Mand i sin Grav. Hvad hun selv skulde blive til, tænkte hun ikke paa, da Faderens Sygdom helt optog hende. Senad Foraaret døde han, og da saa Ufføererne blev opredede, saa Folk med Forbavselse, at Poul Ovesen havde været en fattig Mand, og ved at tænke tilbage paa hans Færd, var vel nok En og Anden saa stræng at betegne den som Humbug.

Nu stod Johanne, der aldrig havde kjendt Kærlighed og Savn, uden at eje det allermindste. Men af den opsparede Energi, som hun var i Besiddelse af, men hidtil ingen Brug havde haft for, den brød nu frem og satte alle hendes Evner i Bevægelse. Hun maatte se at bane sig en Vej selv, hun og Henrik Nielsen. Gode Kræfter havde begge. Hun var smidig og muskelstærk; der var intet i Bejen for at tage fat paa legemligt Arbejde. Paa Raadgivers fattedes det ikke, der alle mente det godt med det unge Par. Deriblandt var én, der tilbød at forskaffe Henrik en Plads som Reistjener. Men det gøs i Johanne ved at tænke paa den Uniform. En saadan lille underordnet Embedsmands Stilling var noget af det værste, hun kunde tænke sig. Hun syntes altid paa deres Ansigt og Holdning at læse et „Gehorsamsst“, som hun en Gang havde set temmelig umotiveret anbragt under en Ansøgning.

En anden raadede dem til at rejse til Amerika. Men Johanne havde hverken Slægtninge eller Venner derovre; hun kjendte kun Amerika af Bøger. Det stod for hende som et Land med nogle kæmpestore Byer foran og bagved dem intet andet end de udstrakte Prærier, og ingen af Delene tiltalte hende. Ja, paa Prærien kunde hun og Henrik rigtignok saa Lov at arbejde — haardt endda, leve i en Jordhytte, samle Gigt, lide Savn og Nød — for at „grundlægge Familiens Fremtid“, som hun havde læst i en Bog. Det var ikke morsomt. Nej, skulde man arbejde saa strængt, saa kunde man vist ogsaa grundlægge Familiens Fremtid herhjemme. Saa var man da i det mindste her. Dette at „være her“ havde altid staaet for hende som det eneste Rigtige. Hun havde med Stoltthed set op til sin Fader, der ofrede saa meget af Tid og Kræfter paa alt, hvad der kunde fremme vort fælles Liv, og han havde sagt, det var galt, naar vore unge Kræfter udbandrede.

Nr hendes Faders første Pligt havde været at efterlade sin Fædrenejendom til sit Barn, i Stedet for at den nu gik over i en indvandet Hølsteners Hænder, det nænnede hun ikke at tænke.

Johanne havde arvet en god Del af sin Faders Trang til at virke ud over det snevre Hjemts Grænser. Hun følte det, men advaret af Faderens Eksempel vilde hun bygge fra Grunden af. Det kom med hele hendes ungdommelige Begejstrings Magt over hende, at hun vilde begynde paa et strængt arbejdende Liv og paa samme Tid vise sine ligestillede Medmennesker, at man alligevel godt kan have samme Interesser, samme Dannelse som de bedre stillede, at det ikke er ens Stilling, det kommer an paa, men paa ens Værd som Menneske.

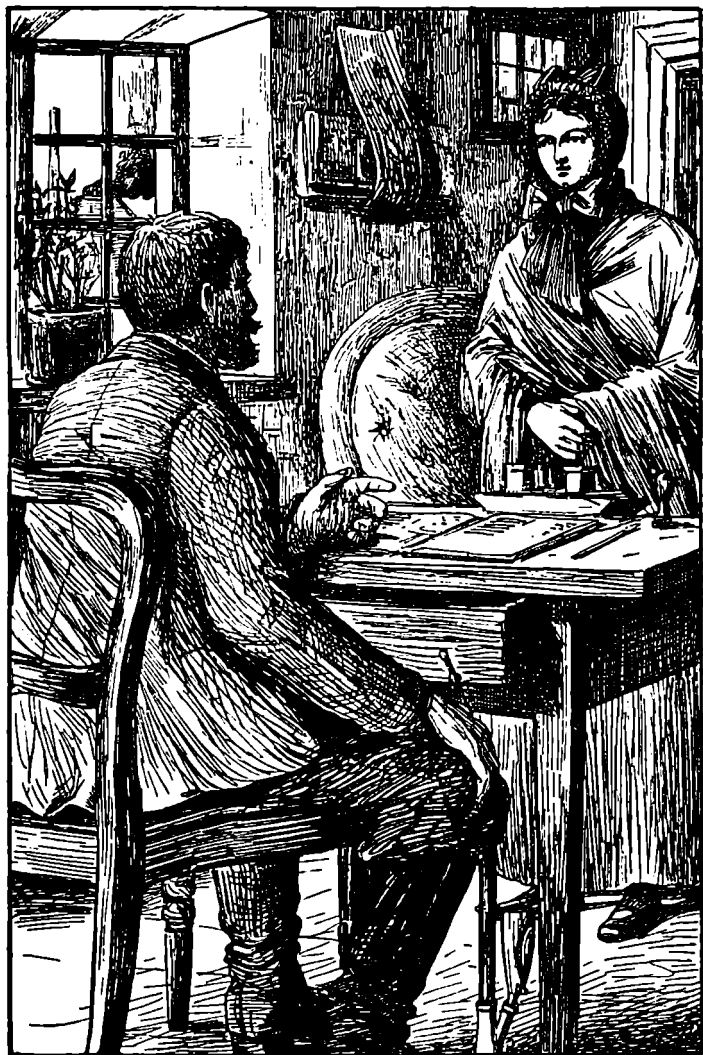
Alle disse Tanker tumlede rundt i hendes Hoved; undertiden talte hun med Henrik derom; han var vant til at rette sig efter hendes Meninger, og det gjorde han ogsaa nu. Men hjælpe hende til rette, vise, hvordan hendes Planer bedst lod sig virkeliggjøre, det formaade han ikke. Det blev derfor Johanne, der baade maatte lægge Planerne og bringe dem til Udførelse. Hvorledes dette skulde gaa til, derom drejede sig alle hendes Tanker.

Paa Østkysten spiller Teglværksdriften som bekjendt en stor Rolle. Arbejderne kan her i heldige Somre lægge en ret betydelig Sparestilling til Side, og de fleste, saa vel ældre som yngre, foretrækker derfor Teglværksarbejdet fremfor Markarbejdet hos Bønderne. Flere af Teglværksøjerne har fra gammel Tid af haft et vist aristokratisk Snit, føler sig som stacende over Bønderstanden, er tyllsindede og tylltalende; andre er indvandrede syb fra, atter andre er jævne danske Folk, der staar paa samme Trin som den øvrige Gaardmandsklasse.

Til disse sidste hørte Karl Svendsen.

Han sad en Dag henad Foraaret paa sit Kontor og gennemsaa Listen over sine Arbejdere. Der manglede endnu adskillige. Da banker det paa Døren, og da han vender sig om, staar en ung Pige i et graat Badmels Sjal og en lille ulden Kysse foran ham. Inden hun faar fremført sit Erinde, udbryder han forundret:

„Men er det ikke Povl Ovesens Datter?“

Jo! Han havde næppe gjentjædt hende, som hun stod der i sin tarvelige Dragt, og hans Forundring bliver endnu større ved at høre hendes Anmodning om at faa en Plads for sig selv og Henrik paa Teglværket til Sommer. Ja, for Henrik var der ingen Ting i Vejen, men for hende! Det kunde da aldrig være hendes Mening at begynde paa et saadant Liv; hun gjorde sig vist ingen rigtig Forestilling om, hvad det vilde sige. Kunde der ikke tænkes en anden Udvej for hende?

Overfor alle hans velmente Indvendinger forblev Johanne sit Forsæt tro; og da Karl Svendsen var en fordomsfri Mand, gik han omsider ind paa hendes Forlangende.

Saa var Johanne alisaa antagen som Arbejderse på Karl Svendsens Teglværk. Efter at hun var gaaet, blev han endnu længe siddende og grundede over det mærkelige Indsald af den vakre unge Pige. Tænk, at en Datter af Povl Ovesen, hvem han havde kjendt saa godt, skulde saadan begynde paa Slid og Slæb. Naa, derved var jo intet at stille op; dog vilde han se at gjøre hende Arbejdet saa let som muligt.

Karl Svendsen var en jævn og bramfri Mand. Der hvilede over hele hans Hjem en grundmuret Soliditet, som navnlig ogsaa skyldtes hans endnu raske og rørlige Moder, der med utrættelig Virkelighed færdedes inde og inde. Hun var en Kone, der forstod sig paa at væve Vadmel og Lærred, ligesom hun med usvækket Livlighed delte sin Søns Interesser. Da han for en halv Snees Aar siden kom hjem, vogtede hun ikke med Argøsjøne paa alle de Forandringer, han foretog som mere svarende til Nutiden. Der blev bygget nye Boliger til Arbejderne, forbedret en Del ved Driften og arlaagt en stor ny Have. Og ved alt dette kunde man godt sige, at hun var mindst lige saa ung som Sønnen. Skjønt Karl Svendsen var rigelig tredire Aar, havde han endnu aldrig for Alvor tænkt paa at gifte sig. Hvorfor skulde han? Ingen havde endnu gjort saa stærkt Indtryk paa ham, at hans Hjærtestred var bieren ansægtet derved. Men nu i Dag? Ja, han syntes, det var en mærkelig Tid, Johanne Ovesen havde faaet; men hvad angik det ham, naar hun og Henrik Nielsen var enige om Sagen?

Der var gaaet herved en halv Snees Aar siden sidst. Johanne Ovesen og Henrik var regelmæssig hvert Foraar mødte paa Svendsens Teglværk for at optage deres Arbejde. I Begyndelsen krieb det vel for hende, det gav Babler i Hænderne, hendes fine, store Hud blev brun som en Sigøjnerpiges; dog alt dette taalte hun som noget, hendes nuværende Stilling uundgaaelig medførte. Johanne tabte ikke Modet. Om Morgen ved Solopgang mødte hun ved sit Dagværk, der varede til hen paa Eftermiddagen. Saa lyslede hun paa sit lille Kammer med at lave Mad, vaske, lappe og holde sit Tøj i Orden. Lørdag Aften blev Kammeret skuret og pudset, saa naar Solen Søndag Morgen iitiede ind gennem de klare Ruder paa Blomsterne i Urtepotterne, da var det en hel Fornøjelse for Johanne at ligge i Sengen og se sig om i sit lille Hjem især ved Tanken om den gode Hviledag, der ventede hende. Den Morgen hastiede det ikke med at komme op. Naar hun blot kunde blive færdig, til hun og Henrik skulde følges ad til Kirke, saa var det nok. Johanne holdt et Blad af forskjelligt Indhold, enkelte af de mest stikkelige Arbejderfamilier holdt nok af om Eftermiddagen at sidde inde paa hendes pæne, lille Kammer og høre hende læse; da følte Johanne sig vel til Mode. Blev der afholdt et eller andet Møde i Omegnen, saa var man altid vis paa at se hende og Henrik sammen med et Par flere vandre af Sted. Hun forstod at sætte Liv i Folk, og efterhaanden som Tiden gik, vandt hun flere og flere Venner. Alle holdt af den unge uforknygte Pige, der altid var saa venlig og deltagende.

Naar Efteraaret kom, kunde hun og Henrik sædvanlig sætte en god Skilling i Sparekassen. Den første Vinter tilbød Svendsens Moder hende Ophold i Huset, men dette syntes hun ikke om. Hun havde jo for bestandig taget Afsted med et rigt Hjemsvære, og hun foretrak at flytte op til en gammel Kone i Nærheden. Den Gamle var svagelig, kunde ikke godt taale Kulden og ønskede derfor et kvindeligt Bæsen til at pleje sig om Vinteren. Ved Siden af kunde Johanne godt søge lidt Erhverv ved Snyning eller andet Haandarbejde. Henrik lærte at lave Træsko, og paa denne Maade gik det ene Aar efter det andet. Sparekassébogen løb stadigt paa flere og flere Hundreder, der omsider blev til Tusinder. Efter otte Aars Forløb blev Henrik ansat som „Mester“ paa Teglværket med en efter Forholdene god Løn og fri Bolig.

Hvad var da vel naturligere, end at han ønskede at fritage Johanne for det være Arbejde og hjemføre hende som sin Hustru. Men det var underligt; da han begyndte at tale med hende derom, gav hun undvigende Svar og bad om Lov til at tænke nærmere derover.

Hvilke Betænkneligheder havde Johanne da? Hun holdt af Henrik som før; han var god og brav; men den Gang, da hun i sin tidlige Ungdom forlovede sig med sin Fætter, da stod Fremtiden for hende som et sorgfrit Liv i hendes Forældres velhavende Hjem, hvor Henrik passede det Udvendige, og hun sad lunt inden Døre. I alle de Aar, der var gaaede siden, var hun i sine Tanker aldrig naaet frem til at danne et nyt Hjem; dette stod for hende langt ude i en taaget Fremtid. Nu, da det var røkket hende saa nær, gik det først op for hende, at det sværeste Skridt var tilbage. Det Liv, hun havde ført i de sidste Aar, kunde hun fortsætte til sin Død, naar hun maatte beholde Kræfterne. Men det pinte hende at tænke paa, at hendes Børn skulde opvokse her. Vilde det lykkes hende at opdrage dem til ordenlige Mennesker under disse Omgivelser! Og saa deres Fremtid! Det var jo ikke sikkert, at de arvede hendes Viljekraft. Hun sølte sin Begrænsning. For sin egen Person havde hun Mod og Kræfter til at leve under disse Aar, men hun havde ikke Mod til at stifte Familie derpaa. Hvad Vægt ligger der i det hele taget paa, hvordan et enligt Menneske lever sit Liv? Kan det blot holde Sjælen og Hjertet aabent, saa har det mindre at sige, hvilke Omgivelser det lever under. Det har ingen Fremtid. En Gang dør det, saa er dets Saga ude.

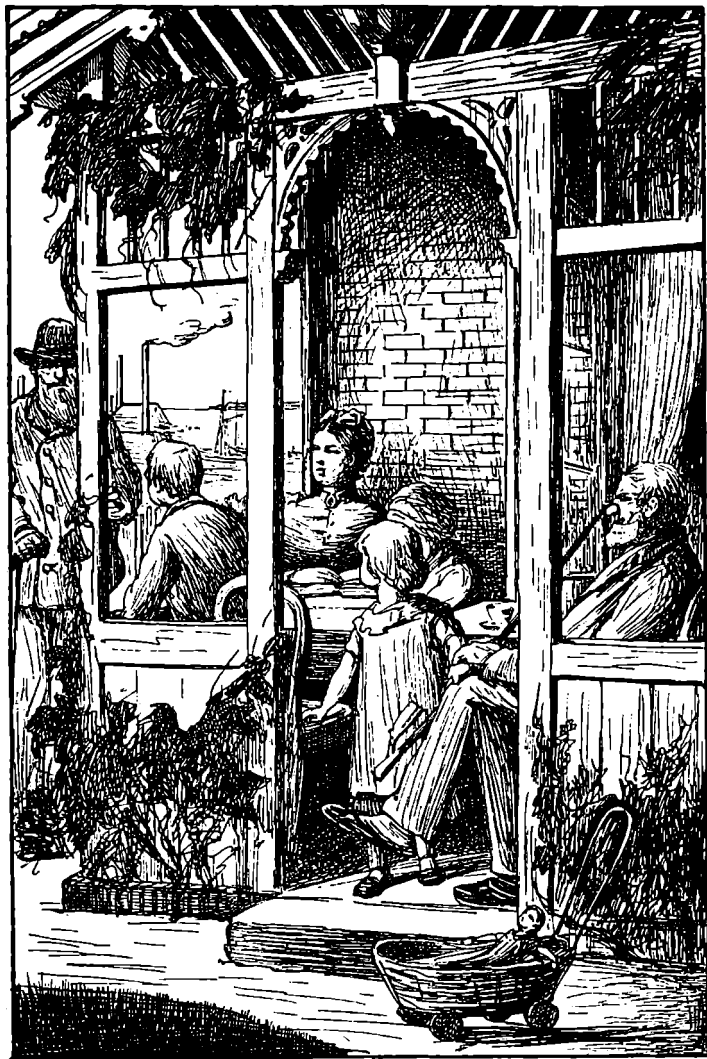
Der var i Grunden en stor Behagelighed ved den Tanke. Men det var Synd for Henrik; han havde arbejdet saa trofast, og kjønt han aldrig før nu havde talt derom, var hun vis paa, han havde glædet sig til den Stund, da hun ikke mere behøvede at arbejde. Hun klammede sig over sig selv, over sin Vantro og Hovmod. Men hun maatte se Tiden an, have rigtig god Betænkningstid, i det mindste til Efteraaret. Henrik lod hende raade, som han plejede, og Sommeren gik sin vante Gang med Arbejde; kun Johanne bragte den i Tilgift en Del vaagne Nætter med mange modstridende Tanker.

Senad Efteraaret kom Karl Svendsen en Dag hen til hende og bad hende meget indtrængende om at tage Ophold hos hans

Moder til Vinteren, da hun i længere Tid havde strantet og trængte til Pleje. Johanne indvilgede deri, saa meget mere, som den gamle Kone, hos hvem hun hidtil havde boet om Vinteren, var død i Sommerens Løb. Da Arbejderne derfor om Efteraaret forlode deres lustige Sommerboliger for ligesom Trælfuglene at ty til lunere Reder, da drog Johanne ind til Karl Svendsens Moder, der nu var bleven sengeliggende. Johanne plejede hende med stor Omhu Dag og Nat, indtil Døden gjorde Ende paa hendes travle, virksomme Liv. En klar Frostdag sidst paa Vinteren samlede i Karl Svendsens Gaard et Følge saa stort, som man i lang Tid ikke havde set der paa Egnen. Man vilde hævde denne brave Kvinde, der paa en saa smuk Maade havde fyldt sin Plads og rakt saa mange en hjælpende Haand.

Dagen efter kaldte Svendsen de to unge Mennesker ind paa sit Kontor, hvor han havde en længere Samtale med dem. Han vilde gjøre dem et Tilbud som Anerkjendelse for Johannes Godhed mod hans Moder og i det hele taget for begges lange og tro Tjeneste. Med mod Havet, noget skilt fra de øvrige Jorder, laa et Par store Græsmarker paa henved en Snes Tønder Land. Disse vilde han overlade de to unge Folk paa meget gunstige Billaar; den øvrige Landejendom i Forbindelse med Teglværket gav ham alligevel nok at tage vare paa. Jorden var paa Grund af dens Afstand fra Gaarden bleven noget forsømt, men var ellers af god Bestaand, og den kunde derfor under en driftig Mands Haand snart give et godt Udbytte. Hvad Bygningerne angik, da vilde Karl Svendsen give dem alt Materialet, der forarbejdedes paa Teglværket, frit, samt være dem behjælpelig ved Tilkjørelse af det Dørlige. Med stor Taknemlighed tog Johanne og Henrik mod dette uventede Tilbud, der satte dem i Stand til fra nu af at begynde en anden Tilværelse. Vel vidste de, at de heller ikke nu vilde forstaaes for strengt Arbejde, men at kunne gjøre det under gunstigere Forhold, det gav især Johanne nyt Mod og Fortrøstning.

Der er atter gaaet en Række af Aar siden den Dag, da Johanne og Henrik drog ind i deres lille, nybyggede Hjem. Da laa det endnu saa trist og uindbydende, — ikke en Busk eller et

Træ gav Læ eller Skygge. Der var meget at tage fat paa. Lad os i denne yndige Aftenstund aflægge dem et lille Besøg. Vi forhavses da sikkert ved at se, hvorledes deres Fuld og Udholdenhed har forvandelt denne øde Plæt. Stuehuset ligner en lille Villa, hvor Wildvin og Roser slinger sig helt op ad Taget. Træerne og Bustene i Haven er allerede voksende et godt Stykke, og alt er holdt i den pæneste Stand, den grønne Græsplæne med Blomsterbedene, — Grusgangene, Lindeløsthuset og Køkkenhaven. Johanne har her god Viedhjælp af sine ire Børn, der nu er i en Alder fra otte til tolv Aar. For Djebl'ket nyder de dog Aftenens Hvile ovenpaa den varme Dag. Vi træffer hele Familien paa Verandaen, der vender mod Vest med Udsigt ud over Havet. Dog heller ikke her sidder man i ørkesløs Uvirksomhed. Johanne, der i udvortes Henseende har faaet „bygget sit eget Hus“, kan nu ogsaa optage en anden Gjerning, nemlig sine Børns Undervisning. Da hun paa en Maade er Sjælen i alt, baade ude og inde, er det ogsaa hende, der her maa tage fat, ligesom dette Arbejde jo i Almindelighed henvises til Moderen.

Johanne tog det paa en meget praktisk Maade. Det majsommelige Arbejde med at lære Børnene at læse, lod hun Skolen besørge; først naar de var naaede saa vidt, at de kunde læse nogenlunde rent, begyndte hun at lade dem læse Dansk; derimod lærte hun dem tidlig at skrive efter Diktat. Hvad hun især lagde Vægt paa, var at udvide deres Ordforraad, hvad enten det nu skete ved at lade dem gjætte selvslavede Gaader, ved at fortælle dem Smaa historier eller ved at læse for dem af Sagaerne, der ved deres simple Storflaethed ligger saa godt for Børn. Aldrig gik hun hen over et for Børnene ukjendt Ord, uden at hun fik det draget frem og omhyggelig drøftet. Det blev til sidst en hel Morstab baade for hende og dem.

Denne Aften var det Ørvarodd, der læstes om, — Ørvarodd, der græd, naar han var glad og lo, naar han var bedrøvet; hans Saga havde Børnene hørt før, men de lyttede gjerne til den anden Gang. Nu lukter Johanne Bogen, thi der træder en god Husven ind ad Havelaagen; det er Karl Svendsen. Børnene løber fornøjede henimod deres Gubsfader, der sjældnen forsømmer at aflægge et lille Besøg hver Dag. Han begynder allerede at ældes, men om et Par Aar venter han at faa en god Medhjælper i en af Johannes raffe Dreng.

Dg saa vil vi forlade disse brave Mennesker med det Haab, at Johanne ovenpaa sit urolige og strenge Ungdomslevn maa opleve en Livsaften saa fredelig og stille som denne Sommeraften — og med de bedste Ønsker for Familiens Fremtid.

Hvad en Sønderjyde elsker.

Mel.: Jeg elsker Havet o. s. v.

Jeg elsker Danmark og dets fagre Sprog,
min Moder lærte mig som lille Pog.
Jeg elsker Tanken om dets kjære Navn
og Smærten ved min Længsel og mit Savn.

Jeg elsker Danmarks grønne Bøgeskov
og Fuglens Røst, som jubler højt dens Lov.
Jeg elsker Heden og dens Lyngblomst brun,
hvorunder Lærken bygger Reden lun.

Jeg elsker Danmarks Kyst, hvor Bølgen blaa
saa ømt og kjærligt sine Pulsslag slaa,
og dine stolte Minder og dit Flag
jeg elsker som min bedste Hjærtesag.

Jeg elsker Kampen for vor gode Sag
og Drømmen om en lys og bedre Dag,
jeg elsker Haabet og min sikre Tro,
at Danmarks Sønner skal tilsammen bo.

P. Kr.

En af Moders Historier.

Ved J. N. H. Skrumsager.

lange Tider har der været en livlig Forbindelse og Samkoem mellem de vestlige Dele af Nørre- og Sønderjyland, begrundet paa de forskjellige stedlige Forhold baade i Fortid og Nutid. Det stærke Kreaturopdræt i Vestjyland har jo i lange Tider forsynet de rigere Marstegne med magert Kvæg og Heste. Gaar vi nu en Menneskealder tilbage i Tiden, saa blev hele Marstegnen den Gang udelukkende forsynet med Soin fra Vestjyland; der blev nemlig den Gang aldrig tillagt Grise herovre paa Vestkysten, men Grise og Uajsvin blev i Væs og store Flokke indførte deroppe nordfra. Der er mangen en ung driftig vestjysk Handelsmand, der ved Soinehandelen har lagt Grunden til betydelig Velstand. Det var saaledes Tilfældet med nys afdøde Kresten Vad, Sædding Vadgaard, der var kjendt hele Vestkysten over som en af vort Folks rigeste Bønder og mest energiske Handelsmænd.

Det var særlig paa den Vis, Handelsforbindelsen mellem det vestlige Jyllands nordligere og sydligere Egne holdtes vedlige. En anden Forbindelse, der bredte sig videre ud til andre Egne, var de mange vestjyske Karle og Piger, der toge Tjeneste herovre og i Reglen tjente til Takke. Denne sidste Forbindelse gaar ligesom den første langt tilbage i Tiden men er jo i de sidste Tider vanskeliggjort ved utroge og uøkonomiske Foranstaltninger fra Myndighedernes Side ved at nægte selv de dygtigste Folk, der i mange Aar har tjent her og opsparet sig Kapital til at gaae sig paa, Lov dertil. —

Vil man nøje iagttage Folkeejendommeligheden hele Vestkysten op, baade syd og nord for Kongeaen, vil man kunne

Kjønne, at der er stor Fjæleskab, dog ogsaa en særegen For-
 skjellighed; men det Særegne har lige godt haft en gjensidig
 stærkt befrugtende Egenkab, der har givet sig Udtryk i, at den
 ejendommelige vestjyske Jævnhed har kunnet parre sig med den
 særegne sønderjyske Selvfændighed og omvendt, saaledes, at der
 herud af er fremgaaet en stærk beslægtet Folkeejendommelighed,
 der har sin særegne Plads i vort Folkesamfund. Trods alt det
 beslægtede paa den Vis har den sønderjyske selofsølte Selvfændig-
 hed i tidligere Tid søgt sig mere adelsbaaren end den vestjyske
 Jævnhed og har ikke villet anerkende en Ligestilling. Men
 Tiderne de flister, „nu Gud ske Lov, de fliste“.

Den Smeltebidgel, som vi ved Krigen i 1864 og dens
 Følger blev kastede ind i, har ogsaa paa det Omraade taget Slat-
 terne bort, saa den selv gode flæsvigste Selvfændighed er nu kun
 „en Saga blot“.

Den stærke Udvandring herfra efter 1867, særlig fra Vest-
 kysten, tog Retningen lige mod Nord, hvor det beslægtede i Folke-
 karakteren kunde mødes med noget tilsvarende, ikke blot i Folket,
 men ogsaa i Naturforholdene. Der er saaledes vel næppe noget
 Steds norden Na paa én Plet saa mange Sønderjyder som i Omegnen
 af Varde. Er de ogsaa stærkest repræsenterede omkring Varde,
 saa findes de dog langs af Sted hele Vestkysten op, og har jo
 gjort de gamle Forbindelser end mere inderlige og sammen med
 den uovertrufne vestjyske Gjæstfrihed, der i 1884 gav sig Udslag
 i en Indbydelse til over 2000 Sønderjyder til at gjæste de Egne,
 ryddet de sidste Rester af selv god Overvurdering bort. —

Den vestjyske Natur har, som berørt, meget tilfælles med
 den tilsvarende sønderjyske, men stiller sig fra denne ved en mere
 storflaaet, tungsindig Udfoldelse, især med tidligere Tiders uover-
 skuelige Lyngbegroede Flader, der ligesom sunkende ventede paa
 menneskeligt Samfund. Hertil søjer sig de mægtige ødelæggende
 Klibdannelser, der i tidligere Tid med gigantisk Vælde har erobret
 og nedtrampet store opdyrkede Marker og derved for bestandig
 udflettet mange Byer og Gaarde fra Jordens Overflade.

Den vældige Fleddannelse i Skjærnaadalen er for vore
 hjemlige Forhold ogsaa noget enestaaende, storflaaet, overvældende,
 som vi ikke syd for Kongeaaen har noget tilsvarende til. De
 interessante Marskdannelser i og omkring Ringkjøbing Fjord
 bliver jo langt overgaaede af Forholdene i Sønderjylland.

Af historiske Mærkesteder har Vestjylland jo ikke mange og store, og dem, det har, knytter sig som Regel til de gamle Herregaarde. Det er saaledes Tilfældet med Tinggaard, der ligger $1\frac{3}{4}$ Mil nord for Ringkøbing. Den var i ca. 300 Aar i den bekjendte Familie Gyldenstjærnes Eje. Rigsmarsten Peder Gyldenstjerne, der døde 1594, lod her opføre en af de betydeligste Herregaardsborge med fire Floje paa tre Etager og med tre Taarne. Den stod endnu i sidste Halodel af forrige Aarhundrede, men er nu jævnet med Jorden. Den Gang, Borgen var bygget færdig og stod i al sin Glans, modtog Peder Gyldenstjerne her Besøg af Frederik II. Peder viste Kongen omkring i Borgen og kom ogsaa ned i Kælderen, hvor der laa et stort Vinsud, og her tog Peder saa det Løste af Kongen, at han vilde blive som Gæst, til det var tomt. Men Peder satte Fadet ved Rør i Forbindelse med flere andre, saa ved den Lejlighed traf Besøget ud. Tiden skulde nyttes til noget, og der blev saa foranstaltet baade et og andet til den høje Gjæsts Underholdning, deriblandt en Bæddesjorsel. Men Kongen, som ogsaa kjørte med omkap, kunde ikke klare sig for Peder, der, idet han kjørte forbi Kongen, raabte: „Byt, ja' Per til Kongen“. Men Kongen vilde ingen „Bytten“ have. — Lundenæs, der som en befæstet Borg laa, hvor der endnu er tydelige Spor af det gamle Voldsted, var i sin Tid en Kongsgaard, hvor der boede en Lensmand, og flere af de danske Konger har opholdt sig her til forskjellige Tider og afholdt Ting. — Hertil knytter sig desuden en anden historisk Begivenhed, idet Niels Ebbeson her den 2 Maj 1340 slog Tyskerne, der var i Færd med at opføre en Fæstning. Stedet er saaledes et af Lysminderne fra Niels Ebbesons store Befrielsesværk.

Her i disse Egne boede og færdedes i Slumringen af forrige og i Begyndelsen af dette Aarhundrede den Mand, som har afgivet Emnet til „En af Moders Historier“.

I et lille Hus i Lønborg under fattige Raar fødtes Jens Gjesing som det ældste Barn af fire Søskende. — Fadern var Arbejdsmand og levede i yderst fattige Raar, der for hans Familie øgedes end mere ved, at han døde, da Jens var 10 Aar. Nu stod Familien uden Forsørger, og det saa smaat ud for dem paa alle Omraader, saa her var gode Raad dyre, naar der skulde staves Brød til de mange Munde. Jens var jo den eneste, om hvem vi efter vor Tids Begreber kunde vente, at han var i Stand

til at kunne klare sig selv, og det vilde vi jo endda anse for noget stort. Men det var ikke nok. Den Smule som Moderen kunde tjene til sig selv og til tre Børn i en Alder af fra et Aar til syv, det strakte langtfra til Føden for ikke at tale om Klæder. Jens maatte derfor til at betragte sig, ikke blot som den ældste af Børnene, men som Familiens Forsørger. Og det kunde virkelig lade sig gjøre i de Tider.

Jens tog Tiggerposen paa Ryggen, og saa gik han ud, fra Gaard til Gaard, fra By til By, fra Sogn til Sogn, og paa den Maade skaffede han baade Føde og Klæder til Huse til hele Familien, og det gjorde han endda saa rigeligt i Wintermaanederne, at han for Sommeren havde samlet Forraad hjem, saa han i den Tid kunde tage sig Tjeneste som Hyrde og bringe Kontanter hjem til Mortensdag, da han jo saa igjen tog Posen fat. Men det var ogsaa med Snildhed og Dgthighed, at Jens gik sin tunge Gang. Som gammel Mand har han fortalt med Taarer i Øjnene, hvordan han til Tider, naar det kneb med at skaffe det Fornødne hjem, maatte ty til et Skrigspuds. Han vidste jo altid god Rede paa, hvordan det stod sig med Spisefamret hjemme, og naar det saa var paa Hælden, og han skulde hjem den Aften med Forstærkning, men Byen, han var gaaet igjennem, ikke havde givet ham Posen fuld, og der var for langt til den næste By: saa var det han brugte Snillet. Nu i Kvarteret vendte han Hue og Trøje og gav saa Byen i Skynding en Omgang igjen og saa rast afsted over Mark og Hede til Hjemmet. Et andet Puds, som han under lignende Forhold maatte ty til, be lod i, at han i Mørkningen bad ethvert Sted om Husly for Natten; men med al vestijst Gjæstfrihed var det i Reglen kun et enkelt Sted i enhver By, hvor de husede Tiggere, og det vidste Jens jo god Rede paa, men vidste ogsaa nok, at naar han bad om Natteh, saa blev Almisen større for at slippe for ham.

Paa den Maade gik Tiden for Jens indtil det Efteraar, da han om Vinteren fyldte det fjortende Aar. Om Sommeren havde han tjent som Hyrde, om Vinteren gaaet med Posen. Han havde om Sommeren tjent i Hø Sogn i No ved Ringkjøbing flere Aar i Træk. Det var Dagen før Mortensdag, Karen, der var Husmoderen, stod ude i Koffenet og bagte Pandelager. Jens havde et Grinde ind.

„Vil Du ha' en Pandelager, lille Jens?“

„Nej Tak, jeg kan ikke spise“

„Kan Du ikke spise, da er det jo snart Unnenstid, er Du da ikke rast?“

„Jo—o.“

„Men hvad fejler Du da?“

Jens tøvede med Svaret.

„Er der noget i Vejen med Dig, Jens, Du plejer jo aldrig at se saadan ud.“

Jens kunde ikke sige et Ord. Men da Karen vendte sig om fra Storstenen og kastede sine milde, moderlige Bline paa ham, flød Taarerne ham ned ad Kinderne.

„Men Jens da! hvad er der ve'et med Dig?“ og hun lagde sin højre Haand paa hans Hoved.

„Det er Mortensdag i Morgen,“ var alt, hvad Jens kunde faa sagt.

„Er Du da kjed af at komme hjem?“

„Nej, men — —“

Han kunde ikke mere, for Graaden kvalte Stemmen. Nu tog Karen med begge Hænder om ham, satte sig med ham ned paa Bænken, tog ham med moderlig Inderlighed ind til sig og lod ham græde ud.

„Du har jo al Tid været en god Dreng, og vi har al Tid været glade ved at have Dig i Tjeneste, saa er der nu noget i Vejen for Dig, kom saa frem med det til mig.“

Jens, der ved denne moderlige Deltagelse sølte sig frigiort, fik stammet frem gennem Taarer:

„Tiggerpose — Konfirmation og Skolegang.“

„Ja, lille Jens, Vor Herre, der kom herved i fattige Raar for at hjælpe os alle, han hjælper ogsaa nok Dig, saa Du kommer igennem Verden; han har hjulpet mangt et fattigt Barn før Dig, og Du kan være vis paa, han glemmer Dig ikke.“

Jens rejste sig, gik ud til sin Gjerning, og Karen skyndte sig med at faa Maden færdig til Middag. Men som hun hyslede med det, var Tankerne stadig ved Jens og hans af Sorg betyngede Sind. Hun tænkte paa sine egne Børn, hvor godt de havde det i Hjemmet, og paa Jens' Barndom og det Liv, han havde ført. Det tungsindige Bemød, der løb gennem Ordene: „Tiggerpose, Konfirmation og Skolegang“ fra Jens' af Graad kvalte, hvissende Stemme stak hende som med Naale i Hjertet. Hun gjorde sig

klar over, hvad Følelser det var, der gik igjennem den ellers livlige, velbegavede Drengs Sjæl ved Tanken om, at han den Vinter, da han skulde gaa til Præsten, maatte, raslet de to Dage om Ugen, da han skulde møde hos Præsten, gaa med Tiggerposen den øvrige Tid, uden Skolegang og uden Samkvem med sine jævnaldrende.

Da Middagsmaden var spist, og der var taget af Bordet og enhver af Folkene var gaaet til sit, var Manden, hvis Navn var Kræsten, bleven tilbage inde i Stuen for at faa sig en Pipe Tobak. Karen kom ude fra Kjøkkenet, og idet hun kom ind, vendte hun sig til sin Mand med det Spørgsmaal:

„Har Du ikke lagt Mærke til, hvordan Jens har det i Dag?“

„Na, jeg véd ikke; men jeg synes nok, han gaar saa stille omkring.“

„Ja, jeg tror nok, at han længe ved Tanken om, at han skal rejse i Morgen.“

„Na, tror Du det. Ja det kan gjerne være.“

„Hvad synes Du, om vi beholdt ham i Vinter og lode ham gaa til Præsten, vi har jo al Tid været glad ved ham, Du siger jo, at det er den bedste Dreng, vi har haft, og saa kunde han jo komme i Skole; det kunde han have godt af og trænge til.“

„Ja, det kommer jo mest an paa Dig, lille Mo'r, for saa faar Du jo et Barn mere at sørge for, for mig maa Du gjøre, som Du synes.“

„Ja, saa synes jeg, vi bør beholde ham; men det kan jo være værst for dem derhjemme med at saa Føden, naar han ikke kan samle den ind til dem i Vinter.“

„Na, det gaar nok, og nu kan han jo saa gaa hjem i Morgen med sin Løn, saa har de da den for det første. Jeg har rigtignok tænkt at give ham noget mere, end jeg plejer, for Studene, som jeg sidst solgte i Husum, fik jeg jo, som Du véd, meget mere for, end jeg havde tænkt, og det kan jeg jo for en Del tale Jens' gode Pasning for.“

Hermed var Jens' Fremtidsfjæbne afgjort. Næste Dags Morgen tidlig løb Jens mere, end han gik, med tre Daler i Lommen, den ikke helt tørre Vej fra No til Lønborg. Hvem der var glad, det var Jens, da han hen paa Eftermiddagen naaede hjem og kunde lægge tre blanke Dalere paa Bordet til sin Moder, og hun var ikke mindre glad ved at høre af ham, at de var saa godt tilfredse med ham, at de vilde hoide ham til

Præsten om Vinteren. Forholdene i Hjemmet var bedredes lidt i økonomisk Henseende; de to mellemste Børn havde ogsaa været ude om Sommeren, havt gode Tjenester og bragt lidt Penge med sig hjem, og de var nu voksne saaledes til, at de var store nok til i Jens' Sted at gaa med Bojen, naar det gjordes behov, mulig det kunde klares med nogle Dage nu i Slagteriiden og saa til Jul og Paaste. Udsigterne var nu saa lyse med Hensyn til Fremtiden, som de ikke havde været før Faderens Død. Let om Hjertet tog Jens anden Dags Morgen Afsked med dem i Hjemmet for at naa tilbage til No. Det blev en Vinter, som Jens aldrig havde levet Mage til: hver Dag i Skole og to halve Dage om Ugen til Præsten, og han nyttede Tiden baade i Skolen, ved Præsten og ved Ardens Tid saa vel, at da han til Paaste skulde konfirmeres, stod han øverst paa Kirkegulvet i Karens hjemmelavede mørkeblaa nye Vadmel-klæder, til Glæde for hans Moder i det fattige Hjem, og til Glæde for ham selv og ikke mindst for Karen og Kræsten No. Her blev Jens nu længe i Gaarde. Kræ No var Handelsmand og drev det især med Svinehandel, men tog ogsaa i Reglen Foraar og Efteraar til Husum med de Stude, han fødrede og græssede selv, og købte saa gjerne nogle Sinker flere; men Svinehandelen var Hovedforretningen, og den drev han ret betydelig.

Der var nu gaaet nogle Aar. Saa en Sommer, som Kræ No skulde afsted sydpaa med Svin, blev den ene af hans Drivere syg, og saa maatte han have Jens med i hans Sted, og det var noget for ham. Nu fik han Lov til at komme ud og se sig om, og det var noget, han længe havde følt Lust til. Det viste sig her, at det ikke blot var hjemme, Jens var en dygtig og paalidelig Karl, men ogsaa ude. Han gjorde sin Gjerning saaledes, at hans Husbond stadig vilde have ham med for Fremtiden. Da han nu i flere Aar havde tjent og var sparsommelig og paapaasende, havde han tjent sig nogle Penge sammen. Saa en Søndag, de sidder hjemme, siger han til Kræ No: „Har Du noget imod, at naar vi nu skal afsted sydpaa med Svin, jeg da kjøber nog'e Svin og tager med for egen Regning?“ — „Nej det har jeg ikke noget imod, kjøb Du kun saa mange, som Du kan betale.“ Og det gjorde han; til at begynde med kun nogle saa; men som Tiden og Aarene gik, blev det flere og flere, og tilsidst blev de halvt om Handelen.

Saa snart Jens havde tjent saa meget, at han kunde sørge for sin Moders Udkomme, uden at hun behøvede at lade de to andre Børn gaa med Bøsen, gjorde han det. Hun døde imidlertid i en forholdsvis ung Alder; men saa havde Jens jo sine Søstrende at sørge for, indtil de kunde klare sig selv, og det gjorde han som en Broder. Som Aarene gik, blev Jens mere og mere velhavende. Han havde stadig sit Hjem i No. Da der var gaaet en længere Aarrække, blev Kræ No noget strøbelig og kunde ikke godt taale den megen Flaften omkring paa Handelens Vegne; men Jens var jo ogsaa i Stand til at besørge det selv og fortsatte fremdeles paa egen Haand uden at bryde Fællesskabet med Hensyn til Fortjeneste. Han var vel kjendt derude i „æ Søiden“, og vel ansæt af alle, der kom i Forhold til ham paa Handelens Vegne. Der var mange Bønder mellem Ribe og Husum, der var igjennem kun lode sig forsøge med Svin af Frus; det var saaledes Tilfældet med Bønderne i Forballum, der, naar han kom til Døstrup Kro i Foraaret, altid kom over til ham og kjøbte af ham til Sommerbrug, hvad de havde behov; men det skulde være af de bedste Svin, der var i Stand til at naa de 20 Lspd. til Slagtetid. De Svin, Jens paa den Maade solgte til de Forballum Bønder, var altid paa Betingelse af, at han selv lod dem bringe over. Paa den Maade blev Jens godt kjendt der og var der, som hvor han ellers færdedes, vel set; men her var dog især en Pige, en Datter af en af Storbønderne, der hystes mere end almindelig godt om ham, og det blev derfor ikke betragtet som nogen Ulykke af Jens, der havde samme Følelser over for Pigen, at han i et tidligt Foraar blev overrasket af en Stormflod og blev der flere Dage over, før han kunde slippe bort derfra. Ved den Leilighed fik Jens talt mere med den Forballum Pige og fandt større Forstaaelse, end han havde fundet hos nogen anden. Havde Jens Gjesling været lige saa stor og dygtig en Stude- eller Hesthandler, som han var Svinekjøbmand, saa havde Pigen sandsynligvis kunnet finde en passende Sviigersøn i ham; men en Svinepister fra Vestjylland, nei, det var for galt! Fra den Dag af, at det gik op for Bønden i Forballum, at Datteren havde Kjærlighed til Jens Gjesling, kom der ingen flere Forballum Bønder til Døstrup Kro for at kjøbe Svin af ham.

Det blev et Mærkepunkt i Jens' Liv; han havde givet sit Hjærte bort og tog det aldrig tilbage.

Det var hen paa Foraaret Aaret efter Historien i Forballum, at Jens tog til Holmeland for at kjøbe Svin; han havde ikke været der siden foregaaende Mars Høst. Han gik ad Vejen til den Gaard, hvor han plejede at logere, og hvor han tog imod de kjøbte Svin; her var nemlig ingen Kro. Som han nærmede sig Gaarden, ser han et af Børnene, en Pige paa 12 Aar, staa oppe paa Raalgaardsdiget og spejde ud over Vejen, som han kom ad. Som han nærmer sig hende, byder han „Godag, lille Maren! Hvad ser Du efter?“

„Jeg ser efter Jens.“

„Ja, saa har Du mig da, jeg er jo Jens.“

„Ja, men Du er ikke min Broder Jens.“

„Nej, det er jeg ikke; hvor skal han komme fra?“

„Han skal komme hjem fra Holland“, sagde hun med Taarer i Øjnene.

„Men hvad er der i Vejen med dig, min Pige, Du ser jo saa sørgmodig ud?“

„Véd Du ikke, at min Fader er død, og Gaarden skal sælges til Middag af Herredsfogden, hvis Jens ikke kommer og kan betale Pengene til Mads i Sønderby?“

Alt det vidste Jens Gjæssing ikke det mindste om. Det var alt stet, siden han var over et halvt Aar siden havde været der. Sønnen Jens var Sømand og so'r som Styrmand paa Holland. Straks da Faderen var død og Enken var bleven fire hundrede Daler oplyst, havde hun skrevet til ham om at komme hjem, for at han mulig kunde klare Gjælden, og det var ham, Søsteren i barnlig Trosthyldighed i den elvte Time spejdede ud efter. Jens Gjæssing gik ind, hilste paa Konen ved at byde God Dag og Tak for Sidst.

„Her staar det nok ikke godt til,“ tager Jens til Orde, henvendt til Konen, „det er da sært, at jeg ikke har hørt noget til det, jeg har dog været flere Gange i Ringkjøbing.“

„Ja, vilde Jens endda komme, jeg havde ventet saa vist, og indtil i Dag tidlig været vis paa, at han kom; men nu har jeg tabt Troen. Vor Herre hjælpe mine stakkels usofsørgede Børn, selv faar jeg nok Føden!“

Hun kastede sig paa en Stol og gjemte sit sorgtyngede Ansigt

i Forklædet. Jens stod med dyb og inderlig Forstaaelse uden at kunne sige et Ord; men inderst inde fremstod Mindet om, hvordan hans egen Moder for de mange Aar siden havde været stedt under lignende trange Raar. Der var længe Tavshed. Endelig brød Jens den, henvendt til Konen, idet han spændte Pengelatten fra Lænden:

„Tag og gjem den, jeg gaar et Smut op i Byen, i Dag faar jeg ingen Evin kjøbt alligevel, for nu kommer Folkene jo her til Auktion.“

Enken gjemte Ratten, og Jens bød Farvel saalænge.

Ved Middagstid samledes Folk, Fogden med Skriver kom, Auktionsbetingelserne oplæstes, og Auktionen begyndte.

„Her kommer nok ingen andre Lysthavende end Mads i æ Sønderby og Ole,“ siger en Bondemand til en anden ved Siden af ham.

„Ja de kan ogsaa retter magte den,“ var Svaret.

Det var nemlig Byens to rigeste Mænd, Mads og Ole. Mads' Søn af Sønderby skulde giftes med Oles Datter, og nu skulde der jo ogsaa kjøbes en Gaard godt Kjøb til dem. Det var i den Anledning, at Mads havde sagt Pengene op hos Enken, og da hun ikke kunde betale, var Gaarden jo stillet til Auktion og rimeligt var det jo nu, at Mads fik den.

„To hundrede Daler, ingen bedre?“ raabte Fogden.

„Det er s'gu da for lidt,“ siger to Naboer sagte til hinanden, „det er dog en Skam, at de skal faa den for det.“

„Skal vi ikke byde et Bud paa den,“ siger den ene.

„Jo, det kunde vi jo nok; men Mads bliver jo gal paa os, og han er jo ikke god at være Uvenner med.“

„Na,“ siger den anden, „lad os give et Par Bud, de kan jo dog ingen Skade have af at vide, at de ikke helt skal raade. Ti Daler mere!“ bød de saa.

Mads saa stærkt hen ad den Kant, hvor Budet kom fra.

„Tjve Daler mere!“ siger Mads og saa sig stolt omkring.

„Ti Daler til!“ lød det igjen fra den første.

Mads med et endnu stærkere Blik end første Gang: „Fem og tjve Daler mer!“,

„Skal vi ikke lade være,“ siger de to Naboer til hinanden.

„Na,“ siger en Tredie, „J kan godt give den et Høj eller to endnu.“

„Ja lad gaa da: Ti Daler mere!“

Nu lynede Mads' Øjne og Brynene vibrerede.

„Nej, nu taaler Mads ikke mere,“ siger den ene af de 10 Naboer til den anden, for der endnu fra Mads' Læber lød:

„50 Daler mere!“

Somtidig kastede han hævnspærende Blikke til Manden, der havde budt de sidste ti Daler, og det fremkaldte almindelig Tavshed.

„Tre hundrede og fem og tyve Daler, første Gang! ingen bedre end tre hundrede og fem og tyve Daler, anden Gang!“ lød det fra Fogden. „Intet bedre?“ Mads's Maske trak sig til Rette i Sejsherre-ølder. Men lige som Fogden begynder med tre, lyder der fra et Hjørne med en klar afdæmpet Stemme: „Fem Daler mere!“ Mads vender sig hurtigt for at se, hvem den Driftige er; men bliver ikke kloget paa det. Ja, han maa jo nu tage fat igjen med tyve Daler mere. Men for hoer tyve Daler, han byder, lyder der straks stille og rolig: „Fem Daler mere!“ Men hverken de tyve Daler, de lynende Blikke eller rynkede Bryn agtes af Manden, der forisætter Budet med de fem Daler. Her maa tages til andre Midler.

„Fr. Herredsfoged!“ tager Mads til Orde, „kjender De Manden, der byder, og véd, om han er vederhæftig for sit Bud?“

„Det viser sig, naar Hammeren er falden.“ Ha! Ha! tænker Mads, Skam skal byde længer, jeg vil have mine Penge straks, det er han nok ikke kapabel for og saa har jeg jo Gaarden for, hvad jeg alt har budt, og saa vil jeg jo ikke gjøre mig den byrere ved at fortsætte. „Fragen bedre, første, anden og tredje Gang!“ Hammeren faldt.

„Hvem er det?“ spørger Herredsfogden.

„Det er mig, Jens Gjesfing fra No.“

„He! kan De stille Ration?“

„Jeg véd ikke, om her er nogen, der vil gaa i Ration for mig,“ siger Jens ud over Forsamlingen. Der lyder sagte Stemmer: „Han er vist ellers god nok“

„Vi nøjer os ikke med vi! god nok,“ siger Fogden, der har opfanget Lydene.

„Nej, Fr. Herredsfoged,“ siger Mads: „saa var det nemt at komme til Gaarden, og jeg vil jo have mine Penge straks.“

„Straks, det vil sige, Mads, naar vi har Boet opgjort,

saa faar Du dine Penge udbetalt paa Kontoret ved Bantebogen," var Fogdens Svar.

„Ja, men Tænk der," fortsatte Mads, „han stiller jo ingen Kavtion, hvordan saa?" spørger Mads videre.

„Ja saa tager vi Dig, Mads, som den, der har det næst højeste Bud, og Dig forlanger jeg ingen Kavtion af," htrede Herredsfogden. — Nu kom Mads til sig selv igjen, og den stolte Følelse af at være velhavende, glattede enhver Fure i hans Ansigt.

„Ja, Tænk Gjesing, han har en Time til at se sig om efter Kavtion, før der bliver approberet et andet Bud," lod det fra Fogden. „Behøves ikke Hr. Herredsfoged!" — „Behøves ikke!" gjentog Fogden, „hvod vil det sige?"

„Ikke for min Skyld," svarede Tænk, der havde nærmet sig Auktionsbordet, der stod opstillet derude i Gaarden.

„Hvordan da?" spurgte Fogden.

„Maren!" raabte Tænk til den lille Pige, der stod lidt affides, „kald paa din Moder og bed hende tage min Kat herud." — Enken kom hurtigt med Katten, og overgav den til Tænk, der lagde den paa Auktionsbordet, og ide: han begyndte at laase den op, henvendt til Fogden: „Her er min Kavtion; maa jeg saa betale Dem Gaarden?"

„Kan han det?" Herredsfogden, der ellers sagde „du" til alle Bønder, brugte derimod at tiltale den med „han", som han mente var saadan lidt mere fremme i Verden.

„Jo," sagde Tænk, „det er jeg istand til straks, jeg er altid vant til kun at købe, hvad jeg kan betale." Mads stod med ruineret Formod og ringestudt Havesyge maabende og ærgrende sig over, at hans Beregninger var glippede; thi Gaarden var jo meget for godt Kjøb. Da Fogden havde kastet et Blik paa den oplaaede Kats Indhold og Kjønnen, at her var større Sikkerhed end til én Gaard, saa lod han Tænk vide, at han blot behøvede at betale i Dag et Beløb, der svarede til Omkostningerne, Resten skulde saa betales paa Kontoret. Imens det gik for sig mellem Fogden og Tænk Gjesing, gik Mads og Ole udenfor Gaarden for at raadslaa, om der muligt var noget at gjøre. De gik et langt Stykke hen ad Vejen: saa stod de, saa gik de, saa slog de ud med Armene. Saa stod de med sænkede Hoveder stirrende ned i Jorden. Endelig efter grundig Betænkning og lang Overvejelse fik de taget en

Beslutning, som var, at de for Approbationen vilde overbyde Jens, selv om de ogsaa skulde gaa til Gaardens fulde Værdi. Men de maatte, dels drevne af Havesyge, dels af krænket Stoltthed, handle saaledes; thi her var alt for meget paa Spil, først og fremmest en umættelig Begjærlighed, men i anden Linie ogsaa den personlige Anseelse.

De ilede nu med faste Skridt op mod Gaarden. Hele deres Holdning, Mustel- og Minespil vidne om, at de gif til en Kamp hvor de var vis paa at sejre. Denne Overvejelse og Forhandling indbyrdes havde imidlertid taget mere Tid, end de havde beregnet; thi som de var naaede Gaardens Port paa et hundrede Skridt nær, saa man Folk inde i Gaarden igjen stimle sammen om Auktionsbordet. Her tog Fugden til Orde ved at spørge: „Er der saa ingen, der overbyder Jens Gjesfing, saa erklærer jeg hans Bud for antaget og approberet. Auktionen er hævet!“ De sidste Ord naaede Mads' og Oles Øren, som de strede indenfor Porten, og ramte dem som et Lyn, de saa tavse til hinanden, og uden at sige et Ord vendte de som paa Kommando omkring og luskede stamsulde og ærgerlige hjemmester. Kort Tid efter var alle Fremmede dragne bort, og Jens Gjesfing sad ene inde i Stuen hos Enten og Børnene. „Nu kan alt saa blive i sin gamle Gænge,“ tog Jens til Orde, „og saa saar vi se, om jer egen Jens kommer hjem.“

„Aa Gud velsigne Dig for det, Jens“, var Entens Svar; „men hvordan skal vi takke Dig, for hvad Du her har gjort?“

„J skal slet ikke takke mig, det er mig, det skal takke Vor Herre for, at jeg har kunnet det.“

Entens Søn Jens var lige afsjælet til Ostindien, da Faderen var død, og han modtog først Brevet et og et halvt Aar efter, da han igjen var vendt tilbage til Amsterdam. Han vendte saa hjem for at se, hvordan de havde det; han havde faret godt, og var i Stand til at klare for sin Moder, saa hun atter kunde overtage Gaarden, og det saa Jens Gjesfing med Glæde.

Kræ No's Børn var nu voksede til, og den ældste Søn havde i flere Aar taget Del med Jens Gjesfing i Handelen og var nu i Stand til at kunne drive den paa egen Haard.

Alt var gaaet særdeles heldigt for Jens Gjesfing: han var og havde længe været en velhavende Mand, havde det saa godt, han kunde ønske det; men han tænkte stadig paa sine Søfænde, der nu i mange Aar havde været uden Hjem. Da nu

Tanken om at danne sig et eget Hjem med Pigen fra Forballum maatte betragtes som bristet, da hun alt for længe siden havde maattet nødes til at blive en andens Hustru, saa traadte Tanken om hans Søstendes Fremtid saa meget stærkere frem. Resultatet af alle hans Overvejelser blev derfor, at han besluttede sig til at bryde op fra No. Det var ikke med let Hjærte, at han naaede hertil, men Tanken om at kunne samle sine Søstende under et Hjemis Tag, besejrede alt, hvad der bandt ham til det kjære Sted, der saa kjærligt havde taget sig af ham, da han som den faderløse fattige Dreng tyede ind under dets Tag. Han kjøbte sig nu en Gaard i sit Fødesogn Lønborg i Bostrup, og hertil kaldte han saa sine tre Søstende, hvoraf den ældste Søster kom til at styre Huset og den anden gif hvide til Haande og var med baade inde og ude; Broderen fik jo mest med Gaardens Drift at gjøre, da Jens endnu i en længere Aarrække var meget borte fra Hjemmet paa Handelens Begne.

Gaarden, der havde hørt ind under Lønborggaard som Fæstegaard, kjøbte han til fuld Ejendom og byggede den helt om af Nytt med Grundmur og Fjællegulve i hele Salshuset, noget, som den Gang var ukjendt i de Egne og først blev almindeligt over halvtredstidstve Aar efter den Tid. Det var den bedst byggede og bedst drevne Gaard i Lønborg paa den Tid, og den har staaet indtil vor Tid som et Vidnesbyrd om Jens Gjesfings Dygtighed og Soliditet.

Jens Gjesfing var en rask og livlig Mand, fuld af Liv og Lune og forstod paa en særdeles fængslende Maade at fortælle om de mange Hændelser, der var mødt ham paa hans mange Rejser; men naar han fortalte om, hvordan han en Gang blev indespærret af Vandfloden i Forballum, saa faldt der et vemodigt Tungsiind over hans Ansigt, og hans ellers saa sikre Stemme dirrede. Selv om Jens Gjesfing ikke naaede nogle af sit Hjærtes dybeste Længslers Maal, men havde lidt Skibbrud paa Kjærlighedens Hav, saa var der intet i hans Færd, der prægede ham som en Skibbruden Mand; men han var altid vaagen og lydhør over for Kjærlighedens Krav. Det viste han paa mange Maader, men især over for sine Søstende, idet han fra deres tidligste Barndom blev, timelig set, deres Forsørger; men det glemte han heller ikke, da han som ældre tog dem hjem til sig og siden, da de fandt enhver sin Ven, da hjalp han enhver

af dem til et selvstændigt Hjem. Det sidste blev Tilfældet med de to Søstre, Broderen, der var den yngste, blev derimod hjemme hos Jens, hvor han giftede sig og fik Gaarden.

Her levede Jens Gjesing i Begyndelsen af dette Aarhundrede som en ældre Mand, da Meddelerens Moder tjente som ung Pige i Nabogaarden og der har modtaget hans Livs Historie af hans egen Mund.

Et Minde fra 1864.

Uddrag af en Række Optegnelser,
nedskrevet af C. A. Jesen, Dybbøl.

Møller Jesen paa Sandbjerg Vandmølle var en god dansk Mand, men meget bange for at komme i Forlegenhed. Det var derfor hans stadige Formaning til os Urge, at vi, naar vi færdedes ude ved Stranden, skulde passe paa med ikke at give Tyskerne Anledning til at tro, at vi gjorde Tegn til vore danske Soldater, som vi kunde seovre paa den anden Side af Alsund. Men al Forsigtighed fra hans og vor Side hjalp ligemeget. En Skøn Aften kom en Underofficer med to Mand og bad Møller Jesen om at følge med samt gav ham det Raad, at han helst maatte tage varme Klæder paa og nogle Penge med, da han vist ikke kom hjem før det første. Han blev saa ført til Graasten tilligemed flere andre, deriblandt Inspektør Thøjsen paa Sandbjerg og vor i Dybbøl Sogn meget afholte Pastor Bülow. Smidtidigt havde Præsterne jo i Sinde at gaa over til Als og saaledes omgaa Dybbøl Stanser. Saa en Skøn Dag blev vi allesammen kommanderede over i et Værelse i Aftægtsbygningen, der var 6 Alen i Firkant. Der blev vi 25 Præsoner indspærrede og to Poster satte ved hver Dør til at passe paa os. Vi vidste ikke, hvad man vilde gjøre med os, men Krigen havde jo allerede tabt en Del af sin Rædsel for os, og vi toge os det

derfor ikke videre nær. Efter vel en Times Forløb blev vi kommanderede ud paa Vejen, omringede af Soldater paa alle Sider og saa gif Marchen vest paa, uden at vi havde nogen Anelse om, hvor vi skulde hen, eller hvad der vilde ske med os. Efterhaanden som vi kom længere opad og gjennem Fuglsang, 5 til 6 Huse, som ligger ikke langt fra Sandbjerg — kom der nok en Flok til og i Øster Sottrup atter en, som kom fra Sottrupskov. En Pige fra Sottrup, som man mødte paa Vejen, og som havde været ude i et Vrinde for sin Husbond, maatte ogsaa følge med Nu gif det stadig vester paa. Der var gamle Folk imellem, som var 80 Aar og derover, som ogsaa maatte følge med, saa det gif kun langsomt fremad. Et lille komist Træk fra denne Marchur kan jeg ikke undlade at fortælle. I Fuglsang boede en Mand, som hed Peter Andersen, men som i daglig Tale gif under Navnet „Stor Per“. Hans Kone var over 70 Aar og temmelig svag, hvorfor hun havde ondt ved at følge med. Per gif derfor med hende under Armen, indtil en Soldat fik Ordre til at afløse ham. Stor Per, som altid var ved godt Humør, siger da til Soldaten, rigtignok paa godt Sønderhøft, som han vel saglens ikke forstod, men som valte Munterhed hos os andre:

„Ja, vær saa go'! Ha do hin no lisse læng, som æ hær hai hin, jaa er do sku nok kjøv a hin aa!“

Midt i Sottrup holdt vi et lille Hvil, og der saa jeg et lille Træk af den Officer, som førte os, der viste, at han dog havde Medfølelse med os. Et Par Dragoner kom gaaende og gloede paa os, og den ene spurgte, lige da han var i Nærheden af Officeren:

„Sind das alle Spionen?“

Som Svar herpaa langede Officeren ham en Lussing, saa han trimlede og bad ham ikke forhaane os i vor Ulykke. Endelig kom vi til og ind paa Sottrup Kirkegaard, hvor et vittigt Hoved da bemærkede, at hvis vi skulde stydes allejammen, havde man nemt ved at saa os begravet. Vi saa nu der vel et Par Times Tid. Ingen vidste, hvor vi skulde hen, nogle sagde: til Graasten, andre til Flensborg. Omfider, da det var bleven Aften, blev vi lukkede ind i Kirken, og en Timestid derefter blev der smidt noget Halm ind til os. Deraf kunde vi berede os Natteleje i den kolde Kirke. Alle Kvinderne blev imidlertid ind-

kvarterebe hos et Par af de nærmestboende Bønder, naturligtvis under streng Bevogtning. Vi var vel ialt henved 150 Mennesker i Kirken. Ikke længe efter kom Præstebønnen fra Snogbæk tiligemed med en Mand med Mælk, en Skinke og Brød. Saa kunde vi dog faa noget at leve af. Senere ankom der to Marktendere, hvoraf den ene opflog sit Udsalg af Drikkevarer paa selve Alteret! Hveranden Time blev vi opstillede paa Kirkegulvet og talte. Ingen maatte gaa udenfor, uden at en Soldat var med for at passe paa Irens blev der drukket, sunget og støjet i Kirken hele Natten. For os Unge var dette jo et rast Liv. Der var nok at høre og se efter. Naar vi krøb op i Vinduerne, kunde vi overse det meste af Dybbølstillingen, se enhver Bivoualild og Glimtet af ethvert Skud, som faldt. Det var et storartet Syn, naar det blot ikke havde været Krig.

Næste Dag kom Bønderne fra Sottrup og Snogbæk med Mad til os, og det trængte mange ogsaa til, da de ingen Penge havde. Imidlertid stod Kreaturerne hjemme uden at blive røgte. Først den næste Dag fik en Mand fra hvert Sted Lov til at gaa hjem i Følge med en Soldat for at fodre Kreaturerne. Soldaterne havde Gudstjeneste 10 Gange i den Tid, vi var i Kirken, begge Gange kathedoliske. Den sidste Dag kom der en Præst, som vilde tale til os, men der var vist ikke mange, der forstod ham, og Slutningen var jo ogsaa, at vi maatte takke Vorherre, fordi vi nu var blevne befriede. Det kunde vi dog ikke rigtigt fatte, da vort Fangenskab der i Kirken vidnede om det Modsatte. Endelig paa den tredje Dag henimod Aften fik vi Lov til at gaa enhver til sit. Men mange ældre Folk fik dog en Sygdom paa Halsen af Opholdet i den kolde Kirke, og ikke færre end 10 af dem døde i Løbet af den nærmeste Fremtid.

↔ ↔ ↔

Strotaffer.

Modgang er en streng Herre, men en stor Lærer. Den, som har gaaet dens Skole igjennem, véd langt mere end Den, som, befinnet af Lykens Sol, hendsøjer sit Liv uden mindste Kamp.

— Den, som vil spise Kjærnen, maa knække Rødden.

— Som Ild prøver Guld, saa prøver Nød Bennehuld.

Levnedstegning af Morten Egejøn.

Henriette Gubi var født paa Vestoft Mark den 29. August 1856. Hendes Fader, Malermester Peter Madsen Gubi stammede fra Syden, men han var født i Vestoft den 20. April 1826. Hans Hustru, Marie Hørlück, var ogsaa født i Vestoft den 5. Januar 1831. Hun var Datter af Sognefogden Hans Hansen Hørlück og dennes Hustru, Mette Koldinger.

Peter Gubi og hans Hustru er brave og dygtige Folk med stor Virkelyst; men de har ikke danset paa Roser. Af deres fjorten Børn er nu kun fem Sønner og en Datter tilbage. Af

Gods har disse fra Barndomshjemmet ikke medbragt nogen stor Arv, men en stor Arv af gode Minder og gode Sæder. Faderen var kun 49 Aar, da han i en Sygdom mistede Synet, en stor Ulykke for en Maler, og han fik det aldrig tilbage saaledes, at han atter selv kunde drive sit Haandværk. Dog kom han atter saa vidt til Syn og Kræfter, at han kunde tage sig af sin Jordlovs Dyrkning. Denne Jord til „Ballehøjet“ drives nu af den ældste Søn sammen med Malerhaandværket, medens Forældrene har bygget paa en Hødelod ud efter Overjersdal og Strandelhjørn til, hvor nu en af Sønerne, Magnus, synger bag Ploven: „Hyp, min Hest, lad Ploven gaa“. En af Sønerne, Jensenius Gubi, er Smed i Vestoft. Henriette var opkaldt efter en lille Broder, Hans Henrik, som druknede i en Mærgelgrav, mens Moderen sad inden Kirkesæde med den lille Datter, som derfor i Daaben fik Navnet Hansine Henriette.

I sine første Barndomsaar var Henriette ikke blot koit men ogsaa sund og frisk, indtil hun i sit ottende Aar fik et Knæk, hun aldrig forvandt. Hendes lille Søster, Marie, døde den 8. Maj 1864. Nogle Dage efter saanedes Henriette i sit Hjem. Hun var i Raavejr og Kulde gaaet ud paa Kirkegaarden, hvor hun fandtes siddende eller liggende paa Søsterens friske Grav. Hun fik Kulde, der satte sig i Øjnene. Det ene mistede hun helt, og det andet duede siden ikke stort. Men skønt det saaledes kan siges, at hun kun saa med et halvt Øje, saa hun dog i sine Dage mere end mange, som i et langt Liv har, legemlig talt, haft to sunde Øjne, baade indad og udad.

Da hun var færdig med Skolen og hos Præsten, fik hun lært Strædersyning og blev derefter hjulpet i Vej med en lille Modshandel. Men dette kunde ikke optage alle hendes ædle Kræfter. Hun skrev Vers, og i Narenes Løb læstes i „Dannevirke“ koitke Smaadigte af „Henriette“, som nu blev hendes Forfattermærke. Hun prøvede ogsaa paa at skrive Fortællinger i ubunden Stil.

Hans Krüger fandt deri Spirer til en Forfattervirksomhed, som han tænkte kunde være til Gavn, og han gav Stødet til, at Midler bragtes til Vej, saaledes at Henriette kunde i Sommeren 1880 komme paa Ryslinge Højskole og derefter 1880—81 paa Frøken Nathalie Zahles Skole i Kjøbenhavn. Blandt sine Vejledere regnede hun i øvrigt al Tid i første

Hælle Etatsraad H. R. Hiort Lorenzen. Hun optoges i et fint dannet Hus hos Borgmester Knudsens Søstre, og fra sit Ophold i Danmarks Hovedstad og i Ryslinge hjembragte hun, aandelig talt, et rigt Udstyr.

Efter sin Hjemkomst til Sønderjylland kom Henriette først i Huset hos Dr. Rasmus Krüger som Lærerinde for Husets yngste Datter. Siden var hun i fire Aar Lærerinde i Høved, Rejsby Sogn, ude i Vesteregnet. Der havde de da, skrev hun, „en lillebitte Skole med en lillebitte Børneskole og en lillebitte Lærerinde.“

Fra Høved skrev hun i Januar i 1886 et indholdsrigt og gripende Brev hjem til Forældrene og den nulevende ældste Broder, Maleren. Hun raader til, efter at hun har „grædt, bedet, tænkt og raadsført sig med Gud og sit eget Hjærte,“ at denne Broder bliver hjemme og bliøer prøjst Soldat, for at han derefter kan hjælpe sin Faders gamle Pensler op igjen, saa de yngede atter kan synge: „Rosen bluszer alt i Danas Have.“

Henriette har efterladt sig en Mængde saare værdifulde Breve, der aander ud af en barnlig Tro paa Guds Faderhjærte og et dansk Kvindehjærtes Kjærlighed til sit Hjem, Moder, Fader, Søstende, Venner, sit Folk, grebet af Ærbødighed for alt ædelt menneskeligt og en levende Afstj for alt raat og hjærteøst.

I Sommeren 1886 laa Henriette efter sin Læges Raad i Hjærting ved Varde Fjord. Den sorgklædte, tilslørede Kvinde tildrog sig Badegjæsternes Opmærksomhed, og Præsten Røster og Frue fra Mygind ved Randers blev kjendte med hende og tog hende til Lærerinde for deres Børn. To Vintre og en Sommer blev hun i Mygind Præstegaard, og Samlæset der i Huset og i Menigheden blev hende til stor Velsignelse; thi hun gjemte det gode Ord i sit Hjærte, som derved fik Lægedom for sit blødende Saar. Hun fik samlet Kræfter til ny Virksomhed i sit Hjem.

Fra 1. Maj 1888 til 1. September 1891 boede hun paa sit Bakkehus, som hun bleo sat i Stand til at flytte ind i som sit Hjem, og hvor hun gjerne saa Egnens Ungdom hos sig, naar hun under Sang, Samtale, Fortælling og Oplæsning kunde hjælpe dem til rette i Haandgjærning og Huslid. Der blev lagt hende store Hindinger i Vejen, og kjønt hun var saare

nøjsom og taknemlig, lneb det dog for hende med „Udkommet“.

I sine tre sidste Leveaar var hun Vandrelærerinde i Sundved, paa Broagerland, i sin Hjemegn, i Lønderegnet, Ballumegnen og til sidst i Rødding og Omegn. Alle Vegne var hun den ydmyge Ljenerinde, der ikke holdt sig for god til noget Arbejde, som ikke oversteg hendes Kræfter. Der var Glæde, hvor hun kom til Huse, og Savn, naar hun drog bort.

Stor var derfor ogsaa Sorgen i mangfoldige danske Hjem i Sønderjylland, da Budskabet kom om hendes Død efter ti Dages Sygeleje. Det var Tuberkler i Hjærnen, der blev hendes Helseot. Det var hendes Agt at tage til Slamlingsbanken den 4. Juli, men det blev der ikke noget af. Hun maatte i Steden for gaa til Sengs, og da det saa ud, som hun havde Tyfus, blev hun ført til Sygehuset i Gram, hvor hun udaandede en Lørdag Eftermiddag den 14. Juli. „Der gaar til Døden,“ havde hun sagt til sin Moder og en kjær Veninde, „og jeg er færdig, ikke ved mine Gjærninger men ved Gud's Gjærning.“ Moderen hørte hende synge saa vidunderlig klart som aldrig før: „Nu vaagner Blomsten af Dvale,“ og sidst hørte hun hende synge:

„Hensjpred over Dal og Høje
dit Stjærnklædebons Flig,
jaa lukte vi trygt vort Lje
og slumre sødt hos dig.“

Hendes Støv hviler paa Bystoft Kirkegaard.

Der er meget at sige om hendes Liv og Virksomhed. Det er Tanken at udgive et lille Mindestrift, hvortil der er rigeligt Stof, og der er stor Opmuntring i at følge en trofast Kvindes Virken, der tjente sit Folk og sine nærmeste uden at lade sig kue ved de mangfoldige Hindringer, der lagdes hende i Vejen.

Den Kvinde, jeg prijrer, som lever i mange med flammende Hjærte og straalende Blik, hos hende mig Tinnerne aldrig blev lange, hun giver mig al Tid den lifligste Drik. Og det kommer af, at i Fryd og i Smærte hun gemmer det levende Ord i sit Hjærte.

Fortælling af Henriette Gubi, N.-Jersdal.

Med Tegninger af Tom Peterjen.

et er i Sønderjylland, midt i Landet. I en større Landsby ligger to Gaarde lige over for hinanden. Hoved-Landevejen fører lige ind imellem dem. Gaarden nord for Vejen verder med Stuehuset lige ud til Gaden, den anden har fra denne en aaben Kjøreport ind til Gaardspladsen. Her i sidstnævnte bor Per Andersen, en Mand omkring ved de Halvtreds, og hans Hustru Johanne, omgivne af en stor Børneskole. De to ældste er Sønner op ved Tyveaarsalderen, den tredje er en Datter, som ogsaa hedder Johanne; hun er for Tiden ikke hjemme. En større Flok gaar endnu i Skole. Det er en Eftermiddag i Firserne

*) Da Forfatterinden i Fjor Foraar sendte denne Fortælling til Udgiveren, skrev hun samtidig: „Hermed Manuscriptet! Vil De selv ved Gjennemlæsningen sætte Skilletegn. Jeg har nok sat et hst og her, mens jeg skrev, men det var min Mening at gøre det omhyggeligere, naar jeg var færdig, og nu er min Tid knap. Jeg rejser om et Øjeblik bort paa nogle Dage, kommer hjem igjen paa Tirsdag efter mit Løb for at tage til Kolding, hvor jeg skal begynde min lille Gjærning. Det vilde glæde mig at høre Deres Mening om mit „Mandsprodukt“ med det første, samt om De tror, det er for langt til Almanakken i Aar. De har jo nu Lov til at gøre med det, hvad De vil. Det er skrevet for Almanakkens Skjød, og den skal have det sent eller tidligt, naar den har Plads, hvis De ellers finder Indholdet værdende for den“ N.-Jersdal, 2. April 1894. Henriette Gubi.

sent paa Efteraaret. I Ber Andersjens Dagligstue sidder hans Hustru ofene med Hænderne foldede i Skjødets. Sytøjet er gledet til Side, et sjældent Tilfælde hos hende; men der er saa meget, som opluger hendes Tanker. Den ældste Søn, Hans, er nylig gaaet til Kommuneskole efter sine Papirer. I Morgen skal han med flere Unge der fra Egnen møde i Flensborg for derfra at sendes ind paa som præjssist Soldat. Hvad det betyder, ved kun den, der har prøvet at sende den Vej under saadanne Forhold af det kjæreste, man har. Dog, Johanne græder ikke. Hun har et af disse store Øjeblik, hvori Sorgen synes for tung til Taarer, mens samtidig en underfuld Kraft kommer til Hjælp og hæver Modet oppe. Da træder hendes Mand ind til hende, rød i Hovedet, i synligt Sindsooprør.

„Hvad er det, Ber?“

„Na det er — Hans Jesjen!“ —

„Naa — jo, det gjør endnu det andet tungere.“

„Det gjør mig ondt, og hvad værre er, det gjør mig — usikker.“

„Ber!“

„Ja, jeg ved det, Johanne, vi er jo enige og vil være enige om den Ting; det er det eneste, hvori der er en Fremtid for os, men . . .“

„Men saa staar Hans Jesjen der med hele Fortidens Ret paa sin Side, har givet sine Ofre for sin Overbevisning og staar stadig med Synet paa, at vi en af Dagens skal vor Ret, det vi har levet paa nu i saa mange Aar, hvorfor der er noget i os, der saa let girer efter — men, — det er Hjærtets Politik uden Hovedets Regulator, som der stod i Avisen forleden. I Berlin gaar det ikke efter Hjærtets Politik, derfor maa vi forberede os paa ogsaa at tage Kampen op paa andre Omraader, og derfor maatte vi ind i dette Spor.“

„Men det er tungt.“

„Ja, det tungeste, jeg endnu har oplevet, men gjør det nu ikke tungere for vor Dreng med dette.“

Hans Jesjen var Gjer af Gjenbogaarden, en Mand noget ældre end Ber Anderssen. Medens denne som saa mange paa det Tidspunkt havde ladet sin Søn møde ved Sessjon herne, havde Hans Jesjen stadig sendt sine Sønner bort i Syttenaarsalderen.

Den sidste var i denne Sommer rejst til en ældre Broder i Amerika. To Søner opholdt sig i Kongeriget, den ældste af disse var gift og bosiddende i Jylland. Nu havde han kun sin eneste Datter, Marie, tilbage, en ung Pige paa tyve Aar, som styrede hans Hus. Hans Hustru var død. Hans Jesen var i Oprør over den Bending, der var stet overfor Værnepligt-

spørgsmaalet. Tyskfindede Mænd og Kvinder triumferede og mente, nu var endelig Modet hos de danske knækket, og det var ikke frit for, at Hans Jesen saa det i samme skjæve Lyg. — Tusinde Gange hellere staa som de sidste paa Skansen og falde med Ure end overgive os ved et Tilbagetog paa den Maade. Det var Hans Jesens Program, som han dog nu til Dels stod

ene med der i Byen, hvor tungt det end var at gaa med til det andet. Det var tunge Dage paa begge Sider.

Da Bognen Morgenen efter rullede ud af Per Andersens Gaard med et helt Læs unge Mennesker, stod Hans Jesen ved Vinduet i sin Dagligstue og saa efter den med et mørkt Blik. Piben dampede store Skyer omkring ham. Men nede i Haven paa en Høj lige ved Bejen stod Marie og vinkede sit Farvel, indtil Bognen forsvandt ved Omdrejningen. Saa gif hun ind til sin Fader.

„Far, jeg er forlovet med Hans Andersen!“

Bums! der laa Piben paa Gulvet.

„Ja, jeg ved det, For, Du synes ikke om dette lige nu, men jeg kunde ikke lide at skjule det for Dig, — jeg ved, hvad Du vil sige, sig det ikke, sig ikke et Ord om dette, for Hans kommer igjen — om tre Aar — der er længe til og maaste . .“

„Maaste skalde Din Fader til den Tid skifte Sind, som man sifter Kappel! — Du kan tro nej, min Pige, til dette giver jeg ikke mit Minde, hvor sikker Du end synes at staa! — Komme her og falde ned over mig som et Tordentrag, uden at jeg har haft en Anelse om det Hele; — al Ting klappet og klart, bare endnu den Smule at saa besørget at saa den Gamle det sagt, men venie — indtil Fjren er Pokker i Vold, at det ikke skal gaa ud ud over ham, den — Kryster! — Sætte mig Stolen for Døren! — ikke sige et Ord om den Sag i tre Aar, jo, jeg skal sige Dig Ord i Mængde! — handle saadan bag min Ryg!“

„Far!“

„Har Du glemt den Dag for fem Aar siden, Du var endnu kun en Skoletøs, men kom ind til mig med det mest straalende Ansigt og viste mig Din Broders Vilde i dansk Uniform, som han havde sendt Dig fra Kjøbenhavn. Saadan vilde han se ud, naar han kom en Gang og — bragte Sejren hjem! — Du jublede af Glæde og jeg var stolt af Dig som af Drengen. — Og Din Moder, svag som hun var, erklærede, at hun spændte med Glæde Sværdet omkring alle sine Sønner, naar det gjaldt en Kamp for vor Sag. Har Du glemt det, Marie?“

„Nej, jeg husker det, jeg har lidt og lider under det — for jeg har Tro til Hans Andersen ogsaa og føler, han staaer lige saa trofast paa sin Side, som mine Brødre.“

„Du er bleven skjændig overtalt bag min Ryg. Være jeg havde haft et Ryg om dette, hvor kunde Du gjøre det, Marie?“

„Det kom jo, før jeg vidste det; vi har længe holdt af hinanden, men ikke talt om det til hinanden, fordi vi var saa unge. Det var Hans' faste Beslutning, det skulde vente, til han kom igjen, især da han vidste, hvordan Du saa paa hans Færd for Tiden, — men da han saa i Gaar Aftes kom herover for at sige Farvel — det var i Tusmørket, jeg var ene i Stuen — da kunde jeg ikke være saa rolig, som det behøvedes ved den Afted, jeg vidste jo, hvordan det stod til imellem os — og saadan kom det.“

„Var det da Dig, der friede?“

„Na, Far, tal ikke saadan om dette, nej, vist var det ikke, vi var begge om det, jeg ved slet ikke, hvordan det gik til — men tilsidst sagde Hans: „Du vil tro mig, Marie, tro, at jeg mener det ærligt med vor Sag, og saa kan jeg bære det altsammen, baade det, der venter mig der, og det, jeg her rejser fra.“

„Det, han her rejser fra?“

„Ja, Din haarde Dom, Far; at miskjendes af Venner er værre end at spottes af Fjender.“

„At saa Sandheden lige i Øjnene, det er det, de ikke kan staa for, har jeg ikke mærket det hos hver en, jeg endnu har talt med om den Sag. Giv mig Bevis for, at de handler ret, saa kan vi tales ved, indtil da — ikke et Ord, Marie, om den Sag, hører Du, jeg har ikke givet mit Minde!“

„Ikke et Ord i tre Aar, Far!“

„Fjerdomt med det altsammen, kunde sælge den hele Rebelighed og rejse bort med det samme, ja, mintro kunde jeg saa!“

„Men hvem skulde kjøbe, Fader? En Lyfter vil Du ikke . . .?“

„Kjøbel Hm. . . Naa, der har vi Posten. Et Brev! Bro-Broader! naa, Brooger. Det er fra min gamle Ven, Søren Jessen paa Sundeved, han mangler vel et Par Koier til For-aaret!“ Hans Jessen fik Brillerne sat til Rette, Marie skyndte sig ind i sit Værelse, glad over at være ene lidt.

Den Gamle læste:

„ . . . Der er i den sidste Tid saameget, som opfylder mine Tanker, jeg trænger til at meddele mig. Det er et Spørgsmaal, der gaar en ind paa Livet, dette med Drengene, især naar man, som jeg, har det baade saa og saa. Kalde dem tilbage, der alt er borte og ikke selv ønsker at komme, kan der ikke være Tale om; men da jeg forleden spurgte ham, der nu staar for Tur, om hvad han ønskede, fik jeg det Svar, at det skulde jeg

bestemme, han vilde som jeg syntes. Det er første Gang, jeg har spurgt Hvidt var det som en Selvfølge, at de vandrede ud. Det saa i Luften om os, i vort hele Syn og al vor Tale om den Ting, og følgerig fulgte Handlingen efter. Vi havde jo ventet den før, den store Dag, da der skete os vor Ret, den kan og komme endnu, for vi véd det, det ligger i en større Stormagts Haand end Prøjsens at dreje Hjulet rundt; men vi maa ikke sidde rolige og vente derpaa. Tiden har Krav til os. Først ligger dette, at sige Stop til Udvandringen; vi har Brug for alle vore Kræfter. Jeg har paa Følelsen, Du deler ikke dette Syn med mig, jeg har selv kæmpet haardt nok for at komme til Fodsætte i det. Ingen skal tvinges ind i det, som ikke kommer af egen Overbevisning, jeg forlanger kun fuld Agtelse for hvem, der kan gaa den Vej. Det bliver Forældre og Venner, der i Tanken gaar den først. Drengene ledes efter Hjemmets Paa-virkning, saalænge de staar saa unge iblandt os. Saa tales der om, at vi kan se den Dag, da vore Sønner staar imod hverandre med Sværd i Haand. Men hvad er al vor Tro paa vor Folkeret og Traktatret i den treenige Guds Navn, naar vi alligevel mener, vi skal slaa et haandgribeligt Slag for at komme tilbage? Jeg tror, Blodet er ofret for denne Sag. Nu staar Kampen paa en anden Maade. Nationaliteterne prøver Kræfter og vil selv sætte Grænse en Gang bedre end Sværdet, der saa let hugger over, hvad der skulde høre sammen. Grænsen bliver da, saa langt den danske Tunge lyder og det danske Hjerte staar. Kan være, vi har skullet vente saalænge, for at det kunde blive en god og ægte Grænse. Men det Maal kan kun vore Sønner kæmpe for, naar de staar iblandt os med prøjsisk Borgerret, derfor vælger jeg nu den Vej, saa vidt jeg faar det Svar, at de vil, som jeg synes. Men dermed er det ikke galt, hvad vi hidtil har gjort. Vi har derved blandet Blod og sluttet Fostbroderkab med vort eget Folk, slaaet Bro over Kongeaalen, der i en vis Forstand gjør Nørre- og Sønderjylland til ét, som det var i ældgammel Tid, som vort Sindelag endnu er Vidnesbyrd om. Men nu har Tiden andre Krav og det gjælder at saa ret Oje paa dem. . ."

Da Hans Jessen havde læst Brevet, kjød han Uviserne til Side, rejste sig og gik ud og vandrede længe omkring ude i sin Mark. Marie ventede ham forgjæves til Middag. Hun blev ængstelig over hans Udebliven, tænkte stadig paa, at det var hende,

der havde gjort ham imod, det hun ikke kunde andet, men dog var bedrøvet over, naar hun tænkte paa hans Brede mod Hans. Hun længtes efter at komme over til Johanne, men kunde ikke gaa, før hendes Fader var kommen hjem. Endelig kom han, tavst og mørk, spiste Maden, Marie satte for ham, men talte fremdeles ikke. Dog mærkede hun den vante hjemlige Klang i Stemmen, naar han tvungen ved de Spørgsmaal, hun fremsørte, maatte svare hende. Saa tog han Kviserne.

„Jeg gaar lidt over til Johanne, Far.“

Han saa op, nikkede saa med et svagt „Hm“ og læste videre. Marie styndte sig af Sted.

Det var Onsdagstermiddag, alle Børnene var hjemme fra Skole. De sad rundt om Moderen og læste stiftvis højt af en Bog, som hun saa talte med dem om. Men i Dag gif det ikke saa flinkt, som det plejede. Tanterne var fraværende, gaaede en Tur til Flensborg. Du Marie kom, blev Bogen lagt til Side; Børnene maatte gaa ud og lege lidt.

„Velkommen Marie, og Tak, fordi Du kommer, det gjør godt at dele Sorgen med én, der er med i den.“

„Og jeg vilde over og dele Glæden med én, der er med mig i den.“

„Saa til Lykke, Børn! Jeg har saa mange Børn, men der er stor Plads til dig ogsaa. Den blev ryddet op i Gaar Aftes, da jeg saa min Drengs Glæde over det, der var stet, det kom med Lys over den mørkeste Stund.“

„Det gjør Skjærligheden altid, intet kan være rigtig tungt, hvor den er med.“

„Lad os vende det om og sige, intet kan være rigtig tungt, hvor den ikke er med.“

„Men den bærer saa forunderlig stærk sin egen Vyrde, jeg har oplevet det siden i Gaar.“

„Hvad siger din Fader?“

„Ikke et Ord!“ Det kom med et lille Strøg af Skjælmeri, men Alvoren fik snart Overtaget. „Jeg kan ikke fortælle, hvordan han tog det, men Udsagnet blev bogstaveligt, at der ikke skulde siges et Ord, før Hans kom igjen; først var det mig, der bad om det, siden blev det Faders Fordring, og saadan fik vi begge vor Vilje. Na, det bliver nok godt altsammen, jeg har hødt om det og føler det, og derfor er jeg glad selv i Dag.“

Far skal bare have Tid, huff paa, alle hans Drengte er til den anden Side. — Men hvem kommer der op igjennem eders Have? Det er jo Peder, Bror Peder, hvor kan han vove at komme her ved den klare Dag!"

I samme Øjeblik havde Johanne Døren aabnet ud til Haven og en ung Mand stod inde i Stuen, hvor Marie halvt leende halvt skjændende tog imod ham.

"Jeg var da meget forsigtig, kommer her over alle Marker og ind ad den ollermindste Havelaage. Men hvad er her paa Færde, jeg synes I ser saa højtidelige ud?"

"Det er Hans!" svarede Johanne.

"Hvad er det med ham?" han kastede et Blik paa Marie, som blev rød, "hvor er Hans?"

"Rejst i Dag til Flensborg, han skal være Soldat."

"Naa saadan!" Peder blev pludselig alvorlig, "da gid jeg var kommen med — havde jeg nær sagt."

"Du sagde det, Peder." Marie saa vist paa sin Broder.

"Og jeg mente det, og derfor kom jeg denne Vej i Dag. Jeg skalde ind og tale med nogen, som jeg vidste var lidt med i dette, før jeg gif over til Fader. Denne Gang legede jeg ikke Skjul med Gensdarmere og Hjemmetskere. Det er ogsaa naaet ind til mig, det Ord, at vi skal blive."

"Men Du er jo udstreven."

"Saa strives jeg ind igjen, jeg er stærk nok til det, de forlanger af mig dernede."

"Har Du betænkt dette vel?"

"Det har jeg, jeg har følt for Alvor, at kan Sagen ikke undvære os, vi kan heller ikke undvære den; det I lever for, maa jeg være med i, for det gjør mig varm, jeg hører med til dette, lad det saa koste, hvad det vil.

"Men hvad vil Fader sige," sagde Marie.

"Det faar vi snart at høre, for nu maa jeg alligevel straks hjem. Men bliv her lidt, Marie, lad mig gaa alene."

Hans Jesjen var ikke kommen langt i Aviserne. Tankerne arbejdede med denne Morgens Hændelser. Braabden mod Marie var afværget ved Tididen, hun havde vist ham trods dette, at

hun kjendte hans Modstand. Han kunde skjælde hende ud i Bredeens Djeblig, men hun var hans kjære Varn alligevel. Han vidste det ogsaa, det var ikke den kolde Pligt, det var hendes varme Kjærlighed, som havde bevaret ham hendes Tillid.

Hvor Kjærlighed saaes, der høstes den igjen, om den ellers falder i god Jord, og den ævner saa forunderligt at finde sig god Jord. Men tungt var det, at ogsaa hun var med imod ham i dette. — Og saa Brevet, der lige var kommen, var dette et Tilfælde blot? — Det havde virket baade ondt og godt. Dette med Broen over Kongegaalen; det var alligevel næsten som en Bro fra de andre til ham. Den ny Tid vilde staa paa den gamle Skulder, mens den søgte at tilfredsstille sine egne Krav. Ja, ja, men hvad gaar det op i? om nu en af hans egne Sønner var gaaet den Vej? — Tyst? nej det var ingen af dem bleven, men bunden fastere end nogen Sinde før, — dette kunde ikke løses ad Tænkningens Vej. —

Hvem kom der forbi Vinduet?

„Goddag, Fader!“ Peder stod med Armen om den Gamles Skulder.

„Hvad vil Du?“ kom det brat med en fremmed Klang i Stemmen.

„Jeg vil hjem, hjem til Dig og eder alle, hjem og være med i det altsammen.“

„Jeg holder det ikke ud!“ Den gamle Mand syntes at vakle paa Stolen, men saa brød det igjennem paa den vante Vis:

„Naa saa det vil Du? — og det er allerede afgjort og bare kun dette endnu at saa det sagt saadan i Forbigaaende til den Gamle, men der bliver intet af; her raader jeg endnu, og jeg skal intet have af den Historie, — lad saa al Verden straale og strive om, at det er ret, jeg siger dog, at det er galt!“

„Ja, for Dig, Fader, men ikke for mig, jeg kan ikke andet. Huster Du, hvad Du sagde til mig, da jeg for fem Aar siden drog ud her fra mit Hjem: Gaa med Gud, og da vil du gaa saa langt, dit eget Hjertes Overbevisning vil føre Dig, fremad ad til det Gode, men vogt Dig for at gaa imod det Bedste i Dig selv. — Fader, nu staar jeg her i Følge dette dit Raad.“

„Og saa?“

„Saa lader jeg mig strive tilbage, gaar paa Sæsson og gaar Turen med som de andre, tror Du ikke jeg kan taale det?“

„Taale! hvem taler om at taale, men kan Du sælge Dig selv?“

„Nej, jeg vil netop ikke give Afkald paa noget, der er mit, jeg vil holde fast ved den Blev, der er vor egen. Her er jeg født, og min Slægt for mig, og her vil jeg blive. Skal nogen rømme Landet, bliver det ikke længere os. Kan Du ikke se det, som jeg, saa giv mig nu Lov at gjøre, som jeg selv føler, det er rigtigt for mig.“

Den Gamle tav stille. Havde han elsket Selvstændighedsfølelsen op i sine Børn, skulde han ikke være med til at knuse den igjen, hvor han saa, det gjaldt et alvorligt Spørgsmaal. I Bredens Øjeblik var han forsynet, siden blev altid hans Sidstighed et Vaaben imod ham selv. Men det sølte han, at nu var Frimodigheden veget fra hans Hjem. — Da Marie nogle Dage senere kom til at nynne paa en af hine gamle Sange, som hørte med til hans Tid, stak det ham i Hjærtet, den gik lige imod den Aand, der nu vilde raade omkring ham. Han blev vred paa al Sang. Og saa Marie slog det ned i, at noget var gaaet i Stykker mellem Fø. og Nutid, naar hun sang, hvad Faderen før havde sunget ind i hende, og hun tav en Tid, til andre Toner naaede hende. — Tanterne fik saa Lust i Breve til Hans. Han fik mange af dem. Her behøvedes ingen ydre Anledning. — Der var nok at hente fra hendes egen Verden.

„ . . . Jeg har læst om,“ skrev hun, „at der er fire Hjærtelamre, men jeg kan kun finde to i mit.“ I det inderste bor Du alene, i det ydre alt, hvad jeg ellers har fjært i Verden, og over det hele hvælver sig et Rum med ren Lust og Solvarme, som gjør, at jeg aander frit og ser med Haab ind i Fremtiden. Det jeg mest utaalmodigt længes efter, er at se Fader glav igjen. Hvad andre Længsler jeg har, finder Du nok mellem Linjerne.“

En tre Ugers Tid efter Bortrejfsen skrev Hans til sit Hjem.

„J var ikke tilfreds med mit første korte Brev, der fortalte saa lidt, men da jeg skrev det, vidste jeg hverken ud eller ind i det altfammen, og jeg syntes hellere for lidt end for meget hjem af den Slags. Nu er jeg saa kommen lidt i „Trit“, som man siger. Med Hensyn til at holde det ud, regner jeg det ikke for et stort Læs, naar man er sund og stærk og vant til Arbejde, især naar man har Moders Spisestue i Baghaanden. Det,

der tynger, ligger jo dybere, som I nok forstaar. Jeg er glad ved at føle, at her er jeg en Fremmed, med det samme kjender jeg Betsignelsen af at høre rigtig hjemme, hvor jeg er det. — Tiden er godt i Brug, saa den faar vi nemt slidt, og her gjælder det jo kun om at „slide“ den. Senere skal Du saa alle udenoms Ting at vide, lille Mo'r, for at Du, som Du skriver, kan se mig rigtig. Du har Ret, naar jeg om Astenen ligger i min Seng er jeg hjemme; og Gud ske Lov, jeg har saameget der at komme hjem efter. Det er godt at have noget at længes efter, og her har jeg følt, hvad det er at kunne bede for mit Hjem ogsaa i den Betjending, at det snart maa blive godt hos os, at vi kan saa Lov at leve med vort eget Folk. Det er godt at vide, hvor man kan gaa hen med det tungeste. Vær kun roligere for mig, de legemlige Kræfter strækker godt til, Breve hjemme fra hjælper meget paa det andet. Hjærtelige Hilsner til Eder alle.

Eder

Hans.

E. Sk. — Pølsen lider mod Enden, og Smørret forsvinder, som det var — smurt.“

„Min egen Dreng!“ udbrød Johanne, „hvor det er velsignet at være Mo'r til Sønner, der mandigt vil bære, hvad Kræfterne ævner, og barnligt vil søge Hjælp hos Vorherre til det, de ikke selv magter.“

„Du er svært oppe, lille Mo'r.“

„Og lille Fa'r er det saamænd med, vil Du nægte det?“

„Nej, jeg er glad ved det Brev, det gjør mig mere sikker. Du var før paa det Rene med dette end jeg, Johanne, — nu staar kun den tungeste Sky og truer herude: den mulige Krig.“

„Det er ikke os, der skal raade Fremtidens Gaade med vor Kortsynethed, vi véd, det gaar ikke videre, end Gud vil det, selv om det gaar lidt videre, end vi selv i Ojeblikket vil. Har vi nu i disse Dage følt en indre Overbevisning om, at vi handler ret. Saa faar vi og Kraften til at bære selv det tungeste. Det følte jeg for Alvor forleden under det alvorlige Foredrag, vi hørte; da fik jeg saadan et Mod paa at lægge Fremtiden i Vorherres Haand.“

Den Dag, da mange unge Mennesker stod paa Sessjonen og var glade ved hver lille Smule Fejl, der mulig kunde hjælpe

dem uden om det Hele, stod Peder Jensen og var bare glad ved, at han ikke havde en eneste. For han vidste, at for ham gik Vejen til Maalet ikke uden om, men midt igjennem. Duede han ikke her, fik han ikke Lov at blive. Men han var sikker paa, at han duede, og han blev tagen til Infanteriet.

„Nu skal jeg være saa stikkelig, som nogen Dyster kan forlange det,“ sagde han siden til Marie, „at jeg kan se at komme hjem om to Aar sammen med Hans Andersen; de to Aar, jeg er ældre end han, giver mig Haab om dette. Saa bliver der Ffest, naar vi kommer. Være saa far kunde være rigtig med.“ —

„Har Du lagt Mærke til, hvor hans Haar er blevet hvidt i Vinter?“

„Ja, jeg har taget det som et Ansvar paa mig; men -- jeg føler Kræfter i mig og Mod til at gjøre ham glad igjen under de hvide Haar. Vi har dog et Maal, den Gamle og jeg, om vi end kommer til det ad forskjellige Veje, og — vi mødes en Gang.“

Dg det gjorde de.

Det er i Efteraaret 1891. Et Aar er gaaet siden hin Glædens Dag, da Peder Jensen og Hans Andersen kom hjem fra Tjenesten. Per Andersens næstældste Søn er alt midt i det derne. I begge Gjenbogaardene staar Rejsevoagnene trutne frem til Tegn paa en Udflugt; det er lidt ud paa Estermiddagen. I Per Andersens Dagligstue staar en ung Pige i Færd med at pakke nogle blaa Sangbøger i en lille Kuro. Det er Dotteren Johanne, som nu er hjemme. Hun nynner fornøjet paa en ny Melodi, hun nylig har lært. — Hans Jensen sidder i sin Stue og venter paa Postbudet, der i Dag havde fundet for godt at lægge Turen om og give ham Estermiddagspost. Biben dampede, noget var i Gjære hos den Gamle.

Marie kom igjennem Stuen og lod til at have Hastværk.

„Maa jeg saa lægge dit Tøj frem, far?“

„Lad mig nu have Fred for det, Marie.“

„Men Du sagde dog i Middags, at man kunde ikke dømme om noget, før man kjendte det. Dermed lovede Du saa halot at tage med for at lære at kjende et Foredragsmøde.“

„Jeg har levet saamange Aar uden den Slags; jeg kan leve Resten med paa samme Vis; kjør I andre bare af og lad mig blive hjenme.“

„Vi har ikke nogen Glæde helt, uden Du er med i den.“
„Hør, véd Du hvad, Marie, da Du for et Aar siden bad mig give Dig min Velsignelse til Din Forlovelse med Hans Andersen, da gjorde jeg det, fordi jeg sølte, her havde Du et Krav, som jeg maatte bøje mig for. Men hvor det egentlig vedrører mig alene, der gaar jeg ikke videre, end jeg selv har Trang til. Gønt mig nu Aviserne, jeg hørte, Posten var der.“

„Her er et Brev til Peder med thyt Udskrift.“

„Hm! det er naturligtvis fra en af „Kammeraterne“ der-
nede fra.“

„Peder brevveksler ikke paa Thyt. Husker Du Forlovelses-
kortet fra Hjemmestykkeren, han havde ligget paa Stue sammen
med, det gik i Kasseloonen, fordi det var trykt paa thyt?“

„Hvad er det?“ — Peder var lige kommen til, rev Brevet
op og læste:

„Fr. Peter Jessen!

Hvad De og en vis Hans Andersen udtalte forleden
Markedsdag paa Gæstgivergaarden, hvedes De herved at tage
tilbage igjen, hvis De ikke ønsker at faa det frem paa højere Steder.

Mats Matsen,
Jens Jensen.“

„Hvad for noget!“ Den Gamle figgede over Peder's Skulder
i Brevet; „hvad er det?“

„Et Par thytsindede Landsmænd, der forsøgte at kysse os
paa Knæ for dem. — Naa, der er Hans! her er Brev til os
begge“ i Forening “

Hans styndte sig at læse.

„Men hvad er det med Markedsdagen, hvad har I gjort?“
vedblev den Gamle ivrig.

„Vi sad i Gæstgivergaarden sammen med flere Bekjendte,
Selstabet blev stadig større, der var baade Mænd og Kvinder,
og vi vidste, vi var ikke alle af én Farve; men i Begyndelsen
gik det stilsfærdigt af, indtil et usforvarende Ord fik fat i et andet
lignende, og saa sad vi midt i det. Thyterne sloge paa den gamle
Tromme og lode os høre, at vi ikke med god Samvittighed lunde
være danske, naar vi havde svoret til den thytske Fane. Vi holdt
paa vor Ret til at være frie Mænd uden for Soldatertjenestens
Omraade. Mens vi stode under Fanen, gjorde vi vor Pligt som

Soldater, det samme gjør vi fremdeles, saavidt dens Magt rækker. Men har vi Pligter mod Staten i den Henseende, har Staten Pligter mod os igjen til Forsvar for vor frie Borgerret til at være, hvad vi af Naturen er, og det vil vi beraabe os paa, hvor det skal være."

Den Gamle gif hurtigt op og ned ad Gulvet med Biben holdende langt ud fra sig.

"Men nu Brevet, hvad gjør J med det?"

"Ingenting, lad saa komme, hvad der vil, ikke sandt Hans?"

"Naturligvis, de Ord tager vi ikke tilbage; for Loven kan vi forsvare dem; Hjemmestyerne forstaar dem aldrig; de véd jo ikke, hvad det betyder at høre til et Folk i hjærtelig Forstand; betra deres snæverhjærte Sjn paa den Side ved Sagen. Men de vil saa samme Svar paa Tiltale hver Gang, de ytrer sig derom."

"Det er godt, det er brødt, Dreng, det kan jeg forstaa! Hvordan var det nu, J sagde: J er frie Borgere i Staten, naar J opfylder eders Pligter imod den, det vil J hævde — men hvordan fik J nu dette frem saadan paa en Gang?"

"Det kom ikke paa en Gang, det Sjn har vi levet os til dernebe." —

"Hm! — ja, ja, Børn, men J skalde vel snart af Sted, Klokken er mange, ser jeg. — Hør, Marie, jeg synes alligevel nu, jeg nødigt vil være ene hjemme i Aften. Du kan vel snart lægge mit Tøj frem?"

"Ja, det skal stel!" udbrod Marie og ilede ud. Hans smuttede bagefter.

"Véd Du hvad, Hans, der har Thyterne gjort os en stor Tjeneste, de har hjulpet Eder til at vise Far, J ikke, som han troede, er trælbundne."

"Ja, de hjælper os nu til saa meget godt; — men vent nu lidt Du, jeg har jo slet ikke faaet talt med dig, og det var det, jeg kom for. Gamle Berthel var lige inde hos os før, og han lod Ord falde om, at han ønskede at komme paa Aftægt snart. Hvad synes Du om, at vi kjøbte hans Gaard?"

"Men Kjære, Du staar her og handler med Gaarde, naar vi skal til Foredrag, og Far skal med! — Du véd jo godt, i det Stykke skal Du raade sammen med de Gamle; nu tales vi jo ved siden ved Mødet."

„Naa, staar I to nu her, og Far staar i Sovestuen og raaber paa sine Buxer. — Du kan saa Marie over paa din Bogn, Hans,” raabte Peder efter dem ud af Døren.

„Hvem vilde Du saa have i Stedet?” fik han leende til Svar.

„Da du din Høje fandt,
og jeg fandt min Johanne!”

fløjtede Peder, da han isede over til sine Heste.

Mødejalen var fyldt til sidste Plads. Det var første Viøde denne Vinter, og Vejret var godt. Gensdarmene stode paa Post ved Døren, al Ting var, som det skulde være. Saa aabnedes Mødet med Sangen: „Jeg vil værge mit Land.” — Toner og Ord rungede med Liv og Kraft fra den store Forsamling, unge, klare og dybe Stemmer og gamle Brumbas Stemmer imellem hoerandre. Hans Jesen sad lænet op i et Hjørne af Salen. Da Sangen bølgede imod ham, hævede han Hovedet som en gammel Stridshest og lyttede. Saa fik han fat i en Bog og fulgte med:

... hvad Du ævner fast af
i det nærmeste Krav,
det skal bæres hel frem af en voksende Ekv.

Denne Bostavn er vor
og vi elste den for,
hvad den var, hvad den er, hvad den bliver igjen,
og som Kjærlighed gro:
af den hjemlige Jord.
skal den gro af vor Kjærligheds Frotorn igjen.”

Saa kom Foredraget. Om det frigjorte Menneskeliv. Frihed for alt selvgjort Slaveliv eller paavirket Trællesind. Det ene Menneske har lige Værd med det andet, hvad enten det er fattigt eller rigt, stort eller lidt begavet. Mennesker kan staa med forskellige Coner og Livsvilkkaar i Samsundet, men jom Mennesker staa de lige højt, saalænge de ikke selv gaar i Trælleaag under indbildte Forestillinger. Selv i et Fangerskab kan det være frit, saalænge det ikke modløs sænker Banden og opgiver Haabet om Friheden, ja Fordringen paa Retfærdigheden. Det samme gjælder om et helt Folk, hvad enten det er stort eller lidet i Tal og Omfang; det's Ret til at være et Folk, saa vidt det hører sammen, er lige

stor. Det gjælder blot om for hver Enkelt i Folket at føle sin medfødt Frihed. Men det frie Menneske giver Frihed igjen til Udvikling af forskjelligt Livslyst. Folk af Sandhed og af rigtig Hengivenhed for en Sag kan til en Tid se grumme forskjelligt paa Maaden, der fører til Maalet, men kæmpes der i Virkeligheden paa begge Sider ærligt i sand Kjærlighed for Sagens Skyld, saa vil man søge at forstaa hinanden og maaske naa til at række hinanden Haand, naar Kjendsgjæringer svarer til Løfterne mange. Saa vækkes den fulde Tillid og snart staar man Ryg imod Ryg med dem, der vil frem til det samme. . ."

Saaan omirent løb det ned fra Talerstolen, syldigere, klarre. Gamle Hans Jeszen sad med bøjet Hoved og foldede Hænder. Der rørte sig noget derinden for. En Stemme fortalte, at ogsaa han kunde med Tillid række sine Børn Haanden, at han ikke længer stod ene, som han nu havde følt sig i de sidste fire Aar.

„Vi sit ej under Tidernes Tryk
et bøjet Mod, en ludende Ryg . . ."

sang man nu omkring ham. Han reitede sig uvilkaarligt og saa ud over Forsamlingen. Hvor var der mange unge til Stede, og der sad hans egne Børn iblandt. Han blev varm om Hjærtet. Marie saa i det samme tilfældigt over imod ham; hun til et Smil og et Nik, som hun forstod. Hun hvistede noget til Peder, og da denne mødte Faderens Blik, rejste han sig fra sin Plads og gik over til den Gamle, stod bag ham og saa med i hans Bog, og det kjendtes paa Peders Sang, at han var glad. —

Man spredtes et Øjeblik, mens Thebordene bleve dækkede, siden søgte hver til sine Kjendinge. I Døren mødtes Per Andersen og Hans Jeszen, og kjønt de havde talt med hinanden om Middagen derhjemme ved Porten, rakte nu den sidste Haanden frem til Hilsen. Saa fulgtes de ind til Bordet, hvor den øvrige Del af de to Familjer havde gjort Plads til dem. Da man havde spist, og Mødet atter var aabnet af Formanden, Ordet givet frit til alle, blev der foreslaaet at synge en Sang, det skulde være „vor egen, den ny," og saa begyndte man:

„Det haver saa nyligen regnet,
det har stormet og pisset i vor Lund,
Fro af Ugræs er søget over Hegnet,
Ang paa vor Rakke og Laas for vor Mund.

Narets Løb har sin Lov,
der blev lyst i vor Skov;
Al, hvor fort, indtil alt er Stormens Rov!

En kraftig dyb Stemme hørtes pludselig i Koret; det var Hans Jesſen, der sang med. Da Sangen var til Ende, blev der budt Ro, og en ældre Mand rejste sig for at tale:

„Da jeg første Gang hørte denne Sang, eller rettere læste den derhjemme, faldt jeg lidt i Staver over det første Vers, særlig de tre sidste Linjer. Jeg kunde ikke rigtig straks blive klog paa Sammenhængen; men saa læste jeg videre, og saa kom Forstaaelsen. — Der var en Tid, vi gik noget tabt omkring mellem hverandre og saa med stigende Uengstelse paa, hvad det skulde blive til. Det var den Gang, man ofte hørte det skjæbningsvangre Ord: Hvad kan det nytte? — For — „Narets Løb har sin Lov,“ — mange af de Gamle var gaaede til Hvile, og de Unge, som skulde udfylde Hullerne, var rejste bort. „Der blev lyst i vor Skov. Al, hvor fort, indtil alt er Stormens Rov!“ Ja, der laa et Al! i Vente til os, om vi end ikke helt naaede at kjendes ved det; vi havde vort seje Haab om Sejr en Gang; det bar oppe, men — Hullerne maatte fyldes, det forstode vi. Og saa i Steden for at rykke de unge Stud op og sende dem bort, spredt fra hverandre, lode vi dem nu staa og gro, hvor de af Naturen hører hjemme. „For de Gamle, som faldt, er det nu overalt, de vil møde, hver Gang der bliver faldt.“ Det, de nu kaldes til, er at kjendes ved vort Eget og værne om vor frie Folketret, hvor og naar Lejlighed er dertil, give Møde til Kampen paa Landens Grund i stort som i smaat, naar det gjælder vor Ret, for her kan meget nytte. Et Leve for den Ungdom, der er med til dette, saa raaber vi et Leve for vor Fremtid med det samme, Hurra!“

„Viger ej ud af Spor.
for vi kjender det Ord:
det har slet ingen Hæft for den, som tror!“

Det var Hans Jesſen, der istemte Slutningen af Sungen igjen, og saa rejste han sig og sagde:

„Jeg har aldrig i mine Dage holdt en Tale for og troede mindst, jeg kom saa vidt, jeg skulde til det. Men jeg skal have sagt, at naar jeg i Altsen er med her for første Gang, og er glad ved at være med, saa er det ikke, fordi jeg bugstaveligt er meget

ud af mit eget gamle Spor, nej, jeg staar endnu o, ser meget fort, hvor I andre synes at have større Syn eller Klarhed. Men jeg føler, der er levende Haab, hvor I staar, og jeg har mærket, der er Kræfter i det Nye. Saa kjører vi ved Siden af hverandre hver i vort Spor fremad mod det samme Maal. Og saa siger jeg Tak for Sangen her i Aften, den har staaet Bro over

Meget hos mig, den vil følge mig hjem, det mærker jeg. Og nu et Leve for den Foredragsforening, der fik gamle Hans Jesen op at holde Tale!"

„Syns! naar Du alene gear.
Syns! naar fler skal sammenbindes“

„Mødet var vellykket,“ stod der i Aviserne, „Sangen gik overmaade lioligt, og Stemningen var i god Forstand løftet.“ —

Kort efter blev det bekjendt, at Peder Jesen var forlovet med Johanne Andersen. Na:s Matsen & Jens Jensen hørte man siden ikke noget fra. — I Binterens Løb købte Hans Andersen gamle Berthels Gaard, der laa i samme By. Først i April blev der holdt dobbelt Bryllup. De to Brude havde Tro nok til at trodse al Overtro om at tage Lykken fra hinanden.

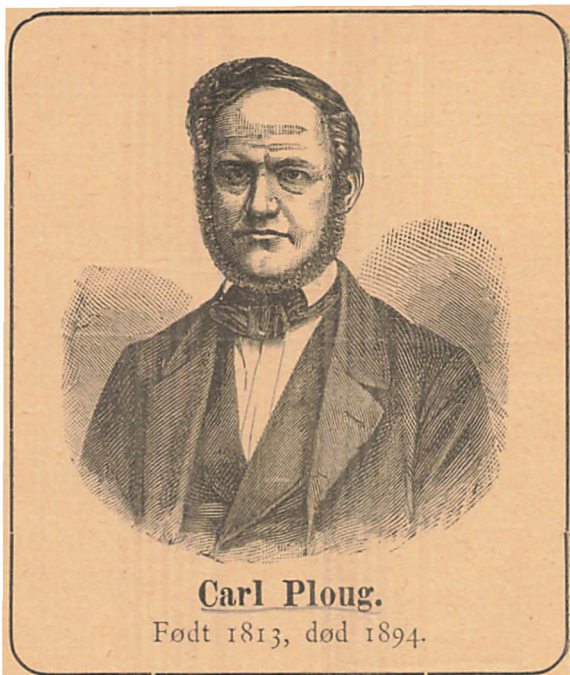
Til Dybbøl Mølle.

Som Vagt paa den vældige Banke Du stod
under Kampens dovende Larm,
Du Kæmpe, som aldrig din Plads forlod,
skjønt uvæbnet kun var din Arm.
Om end gjennem Luften fløj Asgaardsrejen,
Du flytted' dig ikke en Fodsbred af Vejen;
thi med Ære og Ret Du paa Banken stod,
tavs — og beundrende pligttro Mod.

Hver Gang jeg dig ser paa den blodstænkte Høj,
Du synes at tale til mig
om Tiderne haarde, da Kuglerne fløj
imod Danernes Rækker og dig.
Jeg synes at høre din manende Stemme
til mig som til os alle herhjemme:
«Er Tiden end haard, der vil komme en Dag,
da vindes skal vor retfærdige Sag».

Staa da som hidtil og flyt ej din Fod,
men lad Stillingen din være Læren
at kæmpe som Du og dog staa, hvor man stod,
paa sin Ret og endda have Æren!
Thi er Jorden end vundet ved Overmagt,
vi huske vil alle den hellige Pagt,
der hjemler os Ret til selv at bestemme,
hvor helst i Verden vi vil høre hjemme.

Thorvald Møller.

Mindedigt.

(Til Billedet.)

Han talte og han skrev for Nordens Enhed,
og Sproget staar i Gjæld til ham for Renhed.
Han sang for Folket under Tidens Brydning,
og derfor fik hans Digtekunst Betydning.
Thi den, som lodder Modersmaalets Skakter,
han staar i Pagt med Livets bedste Magter.

* * *
Hans Gjærning skal maales paa finere Vægt,
Historien væbner sit Øje;
her spørges der kun: Har han gavnet sin Slægt?
Saa vil for hans Daad vi os bøje;
thi Digteren skaber kun Kamp og Strid,
hvis ikke han adler sin egen Tid.

Han var med de Unge og førte dem an,
til Fører de gjærne ham kaared,
saa gjalded hans Tale saa vide om Land,
han følte sig løftet og baaret:
Han tolked jo Folkets helligste Krav
og jubled, da Kongen dem Frihed gav.

Og medens de kæmped paa Mark og paa Eng
den fædrene Grænse at væрге,
da bruste der Toner fra Digterens Stræng,
og Kæmper der voksed af Dværge;
da kimed der Klokker i Skjaldens Sind,
og Digteren sang sig i Folket ind.

Han lyttede spændt mellem Sværdenes Slag,
om ogsaa i Norden det suste;
den maatte jo sejre, den nordiske Sag,
naar Enighedslængslerne bruste,
thi Rigerne mægtede hvert kun lidt,
Held vilde det vorde, omi de blev Et.

Og højere bygged han Drømmenes Slot
og drak af Foryngelsens Kilde;
man kaldte for Spøg ham Studenternes Drot,
han var det i Kraft af sit Snille,
og Ploug og Hostrup for Ungdommen stod
som Ben af dens Ben og Blod af dens Blod.

Saa blev det hans Gjærning at bygge paany
sin Bolig paa Tomten af Minder,
og ragede Bygningen ikke mod Sky,
den fik dog vel Taarne og Tinder;
han tog en Lære af Sorgernes Skaal —
hans Fædrelands Vel var som før hans Maal.

Her skal ikke strides om Midler og Vej —
han troede, at hans var de rette,
og hvad vi end mener, vi dommer ham ej,
hans Minde vi ikke vil plette.
Han fulgte sin Stjerne paa Himlens Hvælv,
han stod ved sit Ord, hans Ord var ham selv.

Saa være han hilset af Ungdommens Hær,
hvor altid han følte sig hjemme.
Som han vil vi løfte et aandeligt Sværd
og lytte til Moderens Stemme,
og bliver end Vejen til Maalet lang —
det Skilte bøjer sig sammen engang.

Carl Berthelsen.

Strøtanter.

Fliden er Røglen til Velstand.

— En glat Tunge er et farligt Vaaben.

— Taalmodighed er Vejen til Sejr.

— Følg dit Hjertes Sprog, det lyver aldrig.

— Arbejdet giver Brød i Huset og Tilfredshed i Hjertet.

— Den Flittige frøgter aldrig for Fremtiden; kun for den

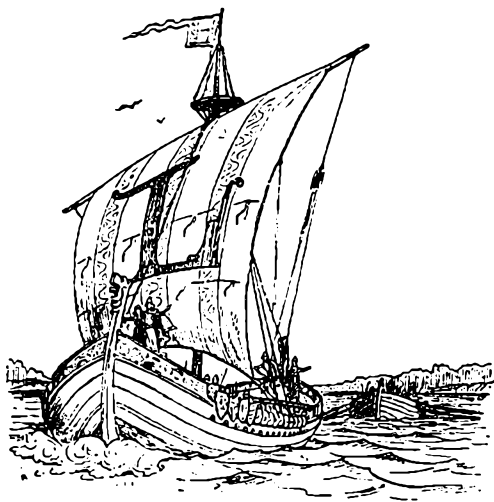
Dovne er den en truende Tilværelse.

— Den bedste Gjæst i Gaarden er en god Samvittighed.

Dannebrogsskibene.

Fortælling af N. H. Callesen, Lerstov.

Med Tegninger af N. Christiansen.

angs Østkysten af det sagre Sønderjylland findes saare dejlige Egne, især hvor Havet stærer sig ind med dets Fjorde og Vig mellem de fortryllende, flokkebevoksede Landskaber. Et saadant yndefuldt Billede afgiver da ogsaa Egnen ved Gjenner, hvor Gjennerbugt bærer ind mellem det

smukke Vøjtland paa den ene og Sønderballehoved paa den anden Side. Ud for Sønderballehoved ligger den smukke, bakkede Ø Barsø, medens inderst inde i Bugten den lille venlige Kals er beliggende. I Nord, Nordvest og Nordøst for Gjenner By hæver sig Bakke ved Bakke, imellem hvilke „Rnisshjærg“, et af Sønderjyllands højeste Punkter, er beliggende. Det er et Bjærglandskab i formindstet Maalestok, og det er meget sandsynligt, at denne naturstjerne Egn meget tidligt har været bebygget, ligesom Sagnet da ogsaa siger, at Gjenner i meget gamle Dage var et Vilingesæde og langt større, end det er nu. Vore hedenske Forfædre,

ved vi, elskede Havel, ligesom deres Hu stod til Kamp og Even-tyr. Intet Under derfor, at de har yndet at bo ved den dejlige Gjennerbugt, hvor der var saa god Lejlighed til at boltre sig paa Havet, og hvorfra det var let at lage ud paa Vikingetog, medens paa den anden Side Egnen med dens Bakker og Stove var godt egnet til Forjvar imod indtrængende Fjender. Saadan var det i Hedenslæbers Dage. Med Kristendommens Indførelse blev vore Fædres Levevis forandret. Vikingetogene lod sig ikke forene med dens milde Lære, og Folket blev derfor nødt til at hengive sig til mere fredelige Sygler, skjønt Jagt og Fiskeri endnu længe vedblev at være det's Hovederhverv. Korset var blevet rejst paa en Bakke midt i Gjenner By, det saakaldte Korsbjerg, hvor Gudstjenesten holdtes indtil St. Jacobs Kapel blev bygget, hvilket længere hen i Tiden, da Gjenner By fik mindre Betydning, dog atter blev nedbrudt og Materialerne deraf benyttede til en Tilbygning ved Østersøgum Kirke, medens Gjenner blev lagt ind under Østersøgum Sogn.

Men var end Vikingetogene ophørte, saa var dog Kampene dermed ikke endte; thi nu var det de hedenske Bønder, der dreve Søroveri og gjorde Strandhugst paa de nu fredelige Kyster, og der kom en Tid, da Landet blev plyndret af dem Aar efter Aar, ved Dag og ved Nat, saa det næsten laa øde helt ned til Ejderen. Det var Henrik, Slavonernes Konge, der paaførte Landet denne Elendighed, og Holster, Frijere og Ditmarskere gjorde ham Selstab, saa ingen var sikker mere hverken paa Liv eller Lemmer. Men endelig fremstod der en Mand, der atter bragte Orden i Tingene; det var Kong Erik Ejegods Søn, den ædle Knud Erikson, siden kaldt Knud Lavard (Løvørge). Han var sødt Aar 1091 og fik den bekjendte Skjalm Hvide til Fosterfader. Da ingen anden fandtes, der vovede at overtage Stalholderstabet i Sønderjylland af Frygt for Bønderne, bød han sig til, og han blev nu Sønderjyllands første Hertug; thi denne nye Titel antog han, hvilket han ikke burde have gjort. Men han var Mand for at møde Bønderne. Han ordnede Forsvarsvæsenet, indjatte dygtige Styrismand for samtlige Havnelag og lod holde skarpt Udfig. Saa snart saa en fjendelig Flaade lod sig iisgnee, blev Bøvnerne tændte paa Højene, og fra alle Havne strømmede Folk og Skibe til, for at møde Strandhugstikænderne. Paa Bjærgtet ved Gjenner var ogsaa bestandig en saadan Udfigspost eller Vagt-

hold, thi derfra kunde Fjenden øjnes langt borte, og paa Grund af dets Betydning blev det efter Knud Lavard kaldt „Knudsbjærg“, ligesom den yderste Pjunt af Løjtland af samme Grund fik Navnet „Knudshoved“. Senere, da man havde glemt fra hvem Knudsbjærg havde faaet Navn, formede det sig, paa Grund af den næsten ligelydende Udtalelse i Folkemunde til „Rnypsbjærg.“ — Knud Lavard lod det imidlertid ikke blive ved at møde Bønderne paa Havet og de hjemlige Strande, men han gjæstede dem i deres Hjemstavn, tvang Kong Henrik til Fred og vandt omsider paa Grund af sin Højmodighed og Vennesæthed dennes Venkab, saa Henrik sagde om ham: „Naar den Mand dør, da er Danmark uslykkelig.“ Ja, Henrik indfattede ham endog til sin Arving, saa at han, da Henrik og begge dennes Sønner var døde, Aar 1129, blev Konge i Henriks Rige. Den tyske Keiser Lothar gav ham da i den Anledning Titel af Obotriternes Konge. Knud Lavards Ulykke skæde ham imidlertid mange Fjender og Misundere, og værst af disse var hans egne Fætttere: Kong Niels's Søn, Maagens, og sammes Brodersøn, Henrik Stabelaar. Disse sammensvore sig med Flere, og under Venkabs Masse indbød Maagens Knud Lavard til Zulegilde i Roskilde, hvor de dog ikke fandt Lejlighed til at skade ham. Men efter Zulegildet drog Knud til Haraldstedgaard ved Ringsted, og derfra narrede saa Maagens ham ud i Skoven under Foregivende af, at han havde vigtige Ting at meddele ham. Der myrdede saa Maagens den ædle Knud. Men til Vidne om hans Hellighed udsprang en lægende Kilde paa det Sted, hvor hans Blod var rundet, hvorfor ogsaa Folket optog ham blandt sine Helgener, og hans Dødsdag, den 7. Januar 1131, blev derfor siden kaldt Hellig Knud Hertug.

Efter Knud Lavards Død udbrød en Borgerkrig, idet det danske Folk delte sig om de forskjellige Kongesønner, der efter Kong Niels Sverdens Død bejlede til Tronen. Først da Hertug Baldemar af Sønderjylland, Knud Lavards Søn, blev Danmarks Konge og vandt sig Tilnavnet „den Store“, blev der igjen Ro i Landet. Dog Bøndernes Røvertog paa de danske Strande var igjen kommen i Gang. Als og flere Øer bleve ødelagte ved en frygtelig Plyndring af dem, saa paa en eneste Dag, fortælles der, blev der bragt 700 danske Fanger paa Markedet i Meklenborg. Togene mod Venden maatte altsaa optages igjen, og de

forfattedes derfor af Baldemar den Store, af dennes Søn Kong Knud, der døde kun 40 Aar gammel, og siden af hans anden Søn, Baldemar, der vandt sig Tilnavnet: Sejer. Disse Tog bleve imidlertid efterhånden til en Slags Korstog for hos de hedenske Vender at udbrede Kristendommen. Denne havde haft Fremgang hos flere af de vendiske Folketrag, saasom Eiver og Vetter, men ikke blandt de vilde Ester. Altsaa: „Til Estland at udbred: Kristendommen!“ blev nu den Tids Løsen og Aar 1206 gjorde Baldemar et fejrrigt Togt derover, men da han atter var borte, slog man de kristne Præster ihjel, og Hedenslaget tog igjen Overhaand. Men saa Aar 1219 foretoges det mindbeværdige Tog, der havde til Følge, at Esterne endeligt bleve kristnede. Aldrig før havde der været udrustet saa stort et Tog: 500 Langskibe med 120 Mand paa hvert og 500 Skuder, hver med 12 Korkarle, 1 Brynjemand og 1 Skytte. Hæren landede ved Lyndaniske, og om det mindbeværdige Slag og om Dannebrogssfanen, der under Slaget faldt ned fra Himlen og førte Danehæren til Sejer, véd jo enhver, der er lidt hjemme i Fædrelandets Historie, god Bested. Her skal derfor kun anføres, hvad der vedkommer denne Forælling.

Hele Landet var fra gammel Tid af inddelt i Havnslag, der havde deres Styrismand og i Krigstilsælde er vist Antal Skibe og Mandstab at møde med. I Gjennem Havnslag var Vaard den Gang Styrismand. Han var af en gammel Familie af dette Navn, der sagdes at nedstamme fra en forhenværende Næsfelonge, efter hvem saavel Den Barsø (Baardsø) som Barsmark i Løjt Sogn var nævnte. Vaard havde at stille et Långskib med Mandstab og 4 Heste i Blade, og en Vareskude med Korkarle. Vaard var gammel, hvorfor han selv førte Vareskuden som Brynjemand, medens han overlod sin Søn, den unge Vaard som Understyrismand at føre Långskibet. Unge Vaard var en prægtig Yngling, stærk og slank som en ung Eg, med et slyngt Dje og en fast Haand til at føre Sværdet, og han saa ud som en ung Krigsgud, som han kjærlig og støt stod der paa Långskibet, mens Vinden legede med de gule Lokker, der faldt ham ned over Skuldrene. Prøvede Stridsmænd stode ved hans Side, og det var et stolt Syn at se denne stoute Stare af Krigsmænd styre Skibene ud gjennem Bugten, mens de sang og sloge paa de blanke Skjolde. Det var i Forsommeren, Alfrejfen fandt Sted, og

Stranden var bedækket af de bortdragende Krigeres Kvinder og øvrige Slægtninge, der med gode Ord og opmuntrende Ord toge Afsted med dem. Skibene traf sammen med andre under Bejs og samlede med den øvrige Flaade under Falster, der, saasnart alle Skibene var samlede, styrede Kursen mod Estland. Historien beretter om, hvorledes Hedningernes talløse Mængde nær havde stræmmet Hæren tilbage fra at gøre Landgang, hvorledes denne dog blev båret, og hvorledes den lykkedes. I Slaget, som siden kaldtes, og som i Historien er kendt under Navnet: Slaget ved Lyndanisse, førte unge Baard det yngre Mandstabs fra Gjenner, medens hans Fader, Styrismanden, stillede sig i Spidsen for de ældre. De unge Folk gik forrest, dækkede i Ryggen af de andre, og de toge tappert imod den Skare Ester, der blev stillet imod dem. Esterens Hovding, en ældre tapper Krieger, blev straks i Slagets Begyndelse sældet af en Pil, hvilket havde til Følge, at hans Folk begyndte at vige. Men i samme Øjeblik ilede en anden Tropp til Hjælp, anført af en Yngling, der kom til at staa ligeoverfor Baard. Baard betragtede denne ny Modstander, og blev forundret over, at det var en ung Skjoldmø, han havde for sig.

En dejligere Skabning syntes han aldrig at have set. Sorte Lokker faldt ned under Stormhuen, hjærtegnende hendes dejlige Nakke og Hals, hendes Ansigt blusede i Kampens Hede, og et fyrigt Øjepar stjød Lyd imod Ungersvenden. Det stod straks klart for Baard, at den dejlige Mø maatte han hverken dræbe eller saare, men kun om muligt se at afværge hende. Dette blev ham imidlertid ikke let; hun forstod godt at føre Sværdet, og hendes Folk søgte at dække hende, saa Baard havde nok at gøre med at værge sig selv. Venderne havde Fremgang. Bagtroppen der under Styrismanden skulde dække Baards unge Mandstabs, var kommen i Kæft med en anden Hov Fjender, og det saa i det Hele taget betænkeligt ud. Da, just som Noden var størst, var det, at der lød en mægtig Røst: „Se Kristne! under dette Banner skulle I sejre!“ og det var, som dette Raab lammede Fjendernes Modstandskraft, idet alles Dine bleve rettede imod en forsvarvet Dug, der syntes at dale ned fra Himlen. Men hvad der lammede Fjenderne, styrkede i Øjebliket Danskeres Mod, saa de brøde paa med fornyet Kraft og nu overalt trængte Fjenderne tilbage. Straks, da Røsten lød og den unge Skjoldmø havde

faet Dje paa det faldende Banner, da faldt Sværdet hende ud af Haanden, og pressende Hænderne imod den af et let Panser

dækkede Barm udbrød hun: „Saa havde Moder dog Ret, stærkest er den milde Krist, og vore onde Guder magter intet!“ — „Hvorledes, ædle Jomfru!“ — udbrød Baard forbauset, „hvorledes gaar det til, at I taler mit Maal, da I dog er en iendiff Mø?“ — „Min Moder var en dansk Ridderdatter, som min Fader bragte med fra et af sine Tog, hun lærte mig sit Sprog, da jeg var lille, og hun fortalte mig om sit Folks Gud, den milde Krist, og om den hellige Guds Moder; men altid, naar jeg mindes Moder, taler jeg uvilkaarligt hendes Sprog. Hun døde, før end jeg var 10 Vintre gammel.“

„Og hvem var da Eders Fader?“

„Hans Navn var Gjrievan, han var Høvding og en af sit Folks tapreste Krigere. Han faldt for Eders Fæderes i Slaget Begyndelse; jeg tænkte at ville hævne ham, men Eders Gud har villet det anderledes.“

„Men I, ædle Jomfru! hvorledes kommer I til at bære Baaben?“

„Da min Moder døde, mente min Fader, at det stete paa Grund af Gudernes Bredde, thi hvorfor, sagde han, skulde hun ellers dø saa ung? Ogsaa paa mig, spurgte han, havde Guderne kastet deres Misshag, fordi jeg var en kristen Kvindes Datter; derfor oplærte han mig i Baabenbrug, paa det jeg ved at kæmpe mod de Kristne maatte gjenvinde vore Gunders Gunst. Selv fandt jeg og Behag i Baabenlegen indtil i Dag, da Tagnet faldt, og jeg klart stuede vore Gunders Mægt; nu vil jeg ene tjene Moders Gud.“ — Hentykt og betaget af den heftigste Ekstas betragtede Baard den dejlige Mø, hvis Dje nu blufærdigt sænkede sig for hans varme Blik, medens hun dog tillidsfuld rakte ham Haanden, sigende:

„Ej sandt, I vil nok føre mig til min Moders Folk.“

Knælende kyssede Baard den Haand, hun rakte ham, og svarede:

„Vær forvisset om, ædle Jomfru! at jeg skal føre og følge Eder, hvorhen I vil.“

I dette Øjeblik lød Lurernes Klang, der kaldte Hestfolket frem til at forfølge den flygtende Fjende; thi overalt var nu Bunderne paa Fluget. Kong Valdemar, der selv ledede Slaget og just red forhi paa sin hvide Stridshingst, standsede, da han saa Baard i knælende Stilling, og spurgte forundret:

„Hvad, Ungerfvend! hvi knæler Du for Fjenden?“

„Tilgiv, Herre Konge!“ svarede Vaard, „denne Jomfru blev min Fange, og nu er jeg til Gjengjæld worden hendes.“

Imidlertid havde ogsaa Kongen set, at den unge Vende var en Kvinde, og studsende ved hendes Skjønhed udbød han:

„I Sandhed, det kan jeg forstaa! men hvo er Du vel, Ungerfvend, der fangede sliq en Dylke?“

„Herre Konge! mit Navn er Vaard Vaardsen og min Fader er Styrismand i Gjenner Havnslag.“

Kongen betænkte sig et Øjeblik, saa sagde han:

„Bring saa dit Bytte i Sikkerhed, Vaard, og mød saa i Morgen aarle med din Fader i mit Telt.“

Kongen slog ud med Haanden, sporede Hesten og red videre, mens Vaard og Jomfruen høvst hilsende traadte tilbage. Næste Morgen mødte gamle og unge Vaard i Kongens Telt, hvor Kong Waldemar sad omgivet af Bisper, Hofmænd og Hærførere. Da de Besøgende var stede for Kongen, tiltalte han Styrismanden saalunde:

„Jeg har ladet Dig kalde, Styrismand Vaard, anqaænde en Sag, der længe har ligget mig paa Sinde. Det var længe min Agt at rejse et Mindesmærke for min berrømmelige Farfader Hellig Knud Hertug, Gud glæde hans Sjæl! og helst ønskede jeg at rejse det paa den Strand, hvorfra han udrustede saa maugt et Tog mod Benderne, og hvor end Knudsbjærg og Knudshoved de vidner om hans Arvaagenhed. Men nu, vi har vundet denne store og som jeg vil haabe afgjørende Sejr, nu skal Mindesmærket ogsaa gjælde den og være knyttet til Kristendommens Sejr over Hedenstabet. Thi er det nu min Villie, at Du, Styrismand Vaard, rejser hjem og bringer Mindesmærket færdigt, saa at det, naar jeg om høje Tid drager herfra og rejser over Gjenner til Ribe, da kan staa fuldfærdigt ved min Ankomst. Jeg skal medgive Dig Folk, der er vante til at arbejde i Sten, og dem skal jeg nøjere underrette om, hvorledes Arbejdet skal udføres.“

„Som I befaler, Herre Konge!“ svarede Vaard, idet han højede sig.

„Men det er sandt!“ vedblev Kongen, henvendende sig til Vaard, den Unge, „hvorledes gaar det Dig, Ungerfvend, med Din Fange?“

„Hun er i Aftes bleven dødt, Herre Konge! og faasnart I maatte give mig Orlov, følger hun mig til min Hjemstavn som min Brud.“

„Det maa jeg betjendel' udbrod Kongen, „vore danske Ungerfvende forstaar at ombvende de vendiste Møer i en Fart, det vilde selv mine Præster ikke kunne gjøre bedre.“

„Med Forgunst, Herre Konge!“ svarede Baard, „min Gonda er Datter af en kristen Kvinde, der i sin Tid blev røvet af Benderne, og sjønt hendes Moder er død, er hun dog af hende vel oplært i Kristendommen. Hendes Fader faldt i Slaget, saa hun nu staar frænde- og venneløs.“

„I saa Fald tilkommer det vel mig at udstyre hende,“ sagde Kongen, „og at sørge for hendes Fremtid; thi udnævner jeg dig, Baard, til din Faders Efterfølger som Styrismand i Gjenner Havnelag, og tilsikrer dig fuld Besiddelse af hans Styrisken, dog stiller jeg det Forlangende til dig, at Tomstruen følger dig til din Hjemstavn, ikke som din Fæstemø, men som din Hustru. Og hermed nu Gud befalet!“

Takkende forlod Fader og Søn, den sidste med et straalende Afsyn, Kongens Telt.

Olte Dage efter disse Begivenheder den 23. Juni stævne de et Langslib, fulgt af en Aareflude, ind mod Gjenner Strand. I Langslibets Fremmerstavn stod Baard ved sin unge Hustrus Side. Hans Arm laa om hendes slanke Liv, og mens han ømt trykkede hende til sig, viste han hende med den anden Haand Knudshoved og Knudsbjærg, foralte hende deres Historie og gav hende en og anden Underretning om Livet i hans Hjemstavn. Kongen havde herligt udstyret hende; en kostbar Raabe dækkede hendes Skuldre og en glat Ring af det rene Guld holdt sammen paa hendes rige, sorte Haarfyde. Men dejligst i Baards Dine syntes dog Gonda selv at være, og lykkelig trykkede han et Kys paa hendes røne Hænde. Skibene var længe blevene iagttagne, og mange var derfor mødte for at imodtage dem. Alle blev de glædeligt overraskede ved at høre om den store Sejr og om det store Under, der var sket under Slaget, men ingen overraskedes dog mere end Styrismandens Hustru den Gang, da Sønnen førte sin herlige Bio i hendes Arme.

Tre Uger senere er atter en utallig Folkemængde forsamlet ved Stranden. I mange Dage har man spejdet ud over Havet;

men først i Dag løb Glædesbudstabet: De kommer, De kommer! og fra alle Sider er Folk nu strømmede saummen. 20 Langflibe er nu under Opsejling; det er den Afdeling af Flaaden, der bærer Kong Valdemar og hans Hof. Dannebrog vajer paa Kongeslibet, og Lurernes Klang gjenslyder fra Skove og Bakker trindt omkring, Folket opløfter Frydskrig og kan ik' e holde op med at raabe: Leve Kong Valmer, den Sejerrige! Folk og Heste udslibes, Kongen gaar paa en Bro af Starlagen til det Telt, der er bleven rejst før end hans Ankomst. Efter at han der er bleven vederkøaget efter Rejsen, stedes Styrismanden for ham, og med ham som Fører begiver han sig til det Sted, hvor Mindesmærket er sat. I Udkanten af Madstov paa Bakkehødet er der ryddet en Plads, hvor Mindesmærket staar. Det er 20 Sten, huggede i Form af Slibe, satte i en langagtig Kreds med et større Slib i Midten. Fra Pladsen høves en fri Udsgat over Bugten, og da Kong Valdemar træder op paa Midterstenen, er han synlig for hele det nedenfor forsamlede Folk. Da Folkets Hyldingsraab paa hans Rirk har lagt sig, tager han saalunde til Orde:

„Paa denne Strand, hvor min berømmelige Farsfader Hellig Knud Hertug har virket, og hvortil han er vendt tilbage efter saa mangt et sejerrikt Tog, er paa min Begjæring dette Mindesmærke bleven sat. Det skal bære Minde ikke blot om hans Sejr, men ogsaa om den Sejr, vi nu vandt paa de fjærne Hedningestrænde. Herren gav vore B.aben Sejer og sendte os Korsfanen hjit i Nødens Stund. Vi har kaldt dette Banner Dannebrog, thi skal ogsaa Mindesmærket her kaldes Dannebrogsslibene. Jeg overgiver det til Eder, I gjæve sønderjyfte Mænd, gid I holde det i Ære! Saalænge I i Eders Hjærter bevarer dets Betydning, da skal I kue Venderne, men kommer den Tid, det Gud forbyrde! at I glemmer det, da vil der's Ætlinge komme over Eder, og de vil da spille Mester paa disse Strænde, indtil der atter fremstaar en Slægt, der véd at værdsætte Fædrenes Bedrifter og i Kjærlighed ærer deres Minde.“

„Længe leve Kong Valmer, den Seirrige!“ løb det igjen som et brusende Hav fra Folket.

Dernæst traadte Biskop Niels af Sleevig frem paa Stenen, og mens den store Forsamling knælede, taltede han Gud for Sejren, der var vunden, lyste Fred over Mindesmærket og nedbad Herrens Velhignelse over Konge og Folk. Ikke længe efter

besteg Kongen med Følge de medbrogte Heste for at drage til Ribe, der i den Gang var Kongesæde, og et stottere Tog er næppe nogensinde før draget ad den Vej gennem Vandet. — Men sent i den lyse, lune Sommernat vandrede endnu Vaard med sin Gonda henrykt Arm i Arm langs med Stranden, mens Folkets glade Jubel lod sig høre over Gjennerbugtens stille Bølge.

Lys og Mørke.

Af R. Clausen, Smedbager.

Med Tegning af D. N. Sermanjen.

Der ruged' en Mørkets Tid en Gang,
da Underboer', Niiser og Vætter
de stakkets Mennesker overhang
med aldens Stemme Idrætter
og gjorde i Verden en Hoben Fortræd,
baade for Menneskeborn og Fæ.

Men eftersom Lyset det brød frem,
da alle Nisser og Trolde
forjoges baade fra Hus og Hjem,
og Stand de kunde ej holde;
thi Mørkets Magter, Dødskuldens Gys
straks føler, hvor der er Lust og Vys.

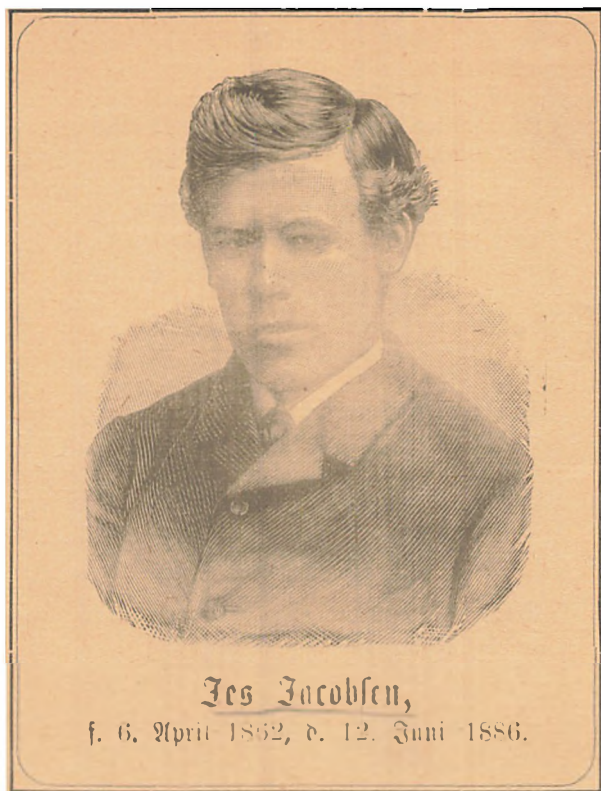
Vel findes end hist og her en Krog,
hvor endnu sig Nissen kan hytte,
men bliver der travlt med Ben og Bog,
i Hast maa Staffelen flytte,
og snart vil findes næppe et Sted,
hvor han kan drive sit Værk i Fred.

Han før jo Potte og Pande var
i Goarde — særdeles som Røgter,
men ingen nu Tillid til ham har,
saa ingen Steder han søgt er,
og hjemløs han flakker i saadan Nød,
at vist det ender nok med hans Død.

Dog, undersøgte man nøje hver Fuld
i Hjerternes inderste Gjemme,
en Smule Nisse man der i Behold
nok stundom vilde forneimne;
thi er man aldrig saa fordomsstri —
lidt Overtro stikker de fleste i.

Men Katten, som var hans Kammerat
ved Bjærgning af Mælk og Fløde,
han har det iagttagt bedre fat
saadan med Husly og Føde;
thi han beholdt Bladsen i hvert et Hus
som Jæger efter Røtter og Mus.

Det gjør dobbelt ondt, naar en Yngling med stor Kunstnerbegavelse rives bort herfra, før Geniet endnu rigtig har begyndt at udfolde sig.

Jes Jacobsen, Søn af Slibshjager Niels Jacobsen i Nabenraa, viste saaledes tidlig sit Maleritalent, kom derfor som femtenaarig i Malerlære hos Ma'ermester N. Clausen i Nabenraa. 1879 rejste han til Kjøbenhavn, hvor han afvekslende tog Malerarbejde og Undervisning paa den tekniske Skole. Efter to Aars Forløb kom han paa Akademit, og tre Aar senere bestod han

sin Afgangsprøve; han var den eneste, der bestod af de fem, der var oppe. Allerede Aaret efter mødte han til December-Udstillingen med tre Malerier, der vandt megen Anerkjendelse hos Kunstnere og sandt rosende Omtale i Pressen.

Desværre maatte den unge Kunstner stadig kæmpe med et svageligt Helbred, medens hans rastløse Aand og store Arbejdslyst ikke tillod ham at skaane sig. I Sommeren 1886 revs hans Livsraad over.

Jes Jacobsen har efterladt sig en Del større Malerier samt et betydeligt Antal Studier og Skitser. Af hans indholds- rige Mappe har vi laant den lille tiltalende Tegning af Brandrup Kirke, som findes i Almanakkens første Udgang. Møz Kleinsorg, der fejlagtig staar anført som Tegner af Billedet, har blot kopieret det

Jes Jacobsen var en elskelig Personlighed, han havde kun Venner — kjendte ingen Fjender.

J. Faurholt.

Tammes Trip.

Fortælling af H. Andersen af Svejrup.

Med Tegninger af Hans Tegner.

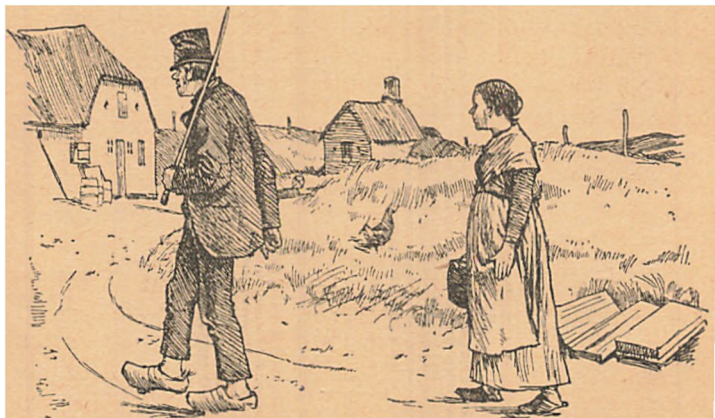
har maatte ikke kjendt Tammes Trip?

En Dag for en halv Eens Aar siden mødte jeg ham ude paa Landevejen

Forneden to fladbundede, graasnaafede Træsko med en hel Del Havrehalmsender og et hvidstibdent Strømpe- skaft stikkende i hver; derover et Par oprindelig blaa, men nu næsten graoslidte Blaargarns-Benklæder med runde, tærnede Lapper paa de fire ved de forskjellige Bevægelser mere fremtrædende Steder; i Midten en sidet Jakke af lige saa ubestemmeligt Stof som tvivlsom Farve, ligeledes forsynet med adskillige örøgede Lapper; atter længere oppe i et sljægløst Ansigt to lodrette Skraatobaksstriber, hvis øverste Ende forbandtes ved en vandret dito; og endelig øverst i Toppen en mægtig Cylinder-

hat, der formodentlig havde kjendt bedre Dage, men som nu efter en lang Tilværelse og en heftig Regn paa det nærmeste lignede en druknet Rat, der var udhængt til Tørring — det var i grove Træk det Billebe, jeg fik af Manden.

Men det mest paafaldende ved ham var maasse dog hans Gang, idet han nemlig med en næsten forbausende Regelmæssighed tog afvekslende først tre lange og saa tre korte Skridt, saa at det omtrent saa ud, som om han i det ene Øjeblik opførte en Parademarche og i det andet dansede Hopsa; derved trak han med mere eller mindre heftige Ryk snart den højre og snart den venstre Skulder i Vejret, hvilke „Nøvs“ uvilkaarligt maatte

vække en Formodning om, at der indenfor Vesten var en vis Slags graastindete Snylstedyr i Opdræt.

Omtrent en Snes Skridt bag efter Lammes fulgte en kvindelig Skikkelse; det var hans Kone, Petrine. Hendes Klæde-
dragt var i det mindste lige saa hyllarvet som Mandens; men derimod var hendes lysshaarede Hoved uden nogen som helst Bedækning og hendes store blaargarnsarvede Træsko var i Mod-
sætning til hans forsynede med fire forsvarlige Endetræs-„Hove“ — nej, det er sandt, der var kun tre; den bageste paa venstre Træsko havde hun tabt, hvad der medførte, at Tærerne paa denne Fod, naar hun faldt den til Jorden, stak en to til tre Tommer højere i Vejret end Hælen. Men bortset fra denne Smule mere

tilsædige Uregelmæssighed i Gangen, var hendes forte, „jumpsende“ Skridt ellers betydelig mere ensartede end Mandens.

„Godaw, de er et køndt Bær edaw!“ raabte Tammes lidt usædvanlig højt og lagde paa militær Vis Haanden til Hatten, da han var naaet hen paa Siden af mig, og derved spillede der et ejendommeligt Smil om hans forte Læber, om hvilket det ved første Øjeblik var vanskeligt at sige: var det et Udtryk af Foragt eller Fjollethed — eller maasse af begge Dese tilsammen. — Ronen gav, idet hun kort efter passerede forbi, kun en uartikuleret Lyd fra sig, der mere havde Lighed med et Ørtyt af en gammel So end med en menneskelig Hilsen.

Jeg blev uvilkaarlig staaende for at se efter det sælsomme Par. Nogle Øjeblikke fortsatte de begge rolig deres Gang med den ligesom afmaalte Afstand imellem sig; men saa drejede Tammes pludselig Hovedet halvt tilbage om efter sin Rone og kommanderede:

„Hold Tret, Petrine!“

Derpaa forsvandt de ved næste Omdrejning af Vejen.

Tammes Trip — under noget andet Navn kjendte Folk i Almindelighed ham ikke, men hans egentlige Navn var ellers Thomas Tobiasen. Hvorledes Øgenavnet „Trip“ var opstaaet? Naturligvis som Følge af hans delvis trippende Gang, vil J mene. — Dog ikke saa ganske. Unægtelig havde den omtalte Gang virket med til, at Navnet Trip havde holdt sig saa længe; men dets egentlige Oprindelse var dog en anden. Nu skal J høre:

Tammes Trips Fader var en nu for mange Aar siden afdød Tøvestryger og Kostebinder ved Navn Mads Tobiasen. Han var en noget indskrænket, men derved temmelig storaglig Person, der næppe havde nogen væsentlig Respekt for andre end sig selv. Kort efter Sønnens Fødsel kom Mads en Dag ind til Byens Skolelærer, gamle Jes Hansen, for at bede om et Par Haandsfulde Pibeudkradsning — „de' va gornv Worm i e Raal,“ paastod han, endstjønt hans smudsige Mundviger tilstrækkelig bar Vidnesbyrd om, hvad Tobakslevningerne skulde bruges til. Skolelæreren, der sad inde med en hel Del Kundstaber og ved Siden af sin daglige Dønt syslede baade med Sprog og Poesi,

var netop i Færd med til sin egen Fornøjelse at oversætte Shakespeares „Julius Cæsar“ og havde lige skrevet et Par Linier øverst paa et Ark Papir, da Mads traadte ind. Idet den Gamle nu vilde lægge Pennen til Side for at efterkomme Mads Tørvestrygers Begjæring, hændte det sig, at der faldt en Blækklat ned paa det omtalte Papir, og da dette saaledes efter den pinlig omhyggelige Jes Hansens Mening var spoleret, benyttede han det med det samme til at pakke den ønskede Udtræksning ind i.

Et Par Uger senere mødte Mads Tørvestryger hos Præsten for at melde, at hans Kone havde faaet en Søn, som han ønskede døbt paa næstkommande Søndag.

„Og hvad skal saa Drengen hedde?“ spurgte Præsten, idet han bladede i sin Lommebog.

„Tammes Triponius Tobiasen!“ svarede Mads med Værdighed og stak derved venstre Haands Tømmelfinger ind under det tilsvarende Armhul i Vesten.

„Thomas — Triponius? — Trebonius mener De vel? — hvor i al Verden kommer De til det Navn?“

„Jo,“ svarede Mads, „se'e Di, Hæ Pæste, dø'e va jo no min Fæe, han hjæt Tammes, o' hvæn han no o' hæ væt dø i en hel Del Aae, saa kan vi jo da ellygen itt' godt gaa hans Dø' fo'bi.“

„Nej, men jeg mener, hvorledes De er kommen til det romerske Navn Trebonius?“

„Romest? No, saa, de e' romest? Men sommedes bæe' e' de, for æ hæe' oldtid godt kund lid' ti romest Tal aa e' Skolke, da di teje dem saandi' e' lidt me'e stolt' o' hy'tromend ue som di ande smaa Tingeste. O' je'e Di, Hæ Pæste, de e' de, skal æ sej' vos, æ gjæen' vild ha, te min Søn fæk et stolt Navn med uer i e' Væen. O' hvoudt æ e' kommen te de Navn? Jo, hæ'e skal Di se!“

Med disse Ord traf Mads et krollet og temmelig tilsvæbset Stykke Papir — det samme, som han havde faaet Udtræksningen i hos Skolelæreren — op af Lommen og rakte det til Præsten.

Den Gejstlige tog Papiret, holdte det ud og læste ved sig selv de tidligere omtalte Linier øverst paa Bladet; de lød:

„Trebonius.

Der er ej Svig i ham, han skal ej dø
men leve for at le ad dette jiden.“

„Hm, hm,“ mumlede Præsten efter at have læst Ordene igjennem et Par Gange, „tager jeg ikke fejl, saa er det nok et Sted af Shakespearer — og saa Jes Hansens Haandskrift — hm, nej, se engang til den gamle Skolemester!“

„Hvad men Di, Hø Pæste?“ spurgte Mads.

„Na,“ svarede Præsten, „jeg mener blot, om det virkelig er Deres Alvor, at Drengen skal have dette Navn?“

„Ja, saa min Sæl o' Sa — ja vist e' de saa, Hø Pæste, fo' se'e Di, e Byfowe, som æ sæl te aa løs' de fo' mæ — æ hæer ommeld' e lidt undt i e Djn, skal æ sej vos — han soej', te de' staa, te Triponis han skuld itt' dø, men han skuld løw' o' le a de hele. O' se'e Di, Hø Pæste, de va no jaw'n' to Del', æ kund lid' aa lig Bessaw aa. De e' jo ligstem en Spaadom, Hø Pæste, hvæn min Dreng sæe de Navn.“

Præsten smilede og rystede paa Hovedet. Derpaa forsøgte han at tale Mads Tørvestryger tilrette, men lige meget hjalp det: Mads blev ved sit.

Og saa fik da Drengen Navnet: Thomas Trebonius Tobiasen.

Da han nu senere var vokset til og kommen i Skole, fik hans Kammerater naturligtvis snart fat i Navnet „Triponius“, og da Tammes allerede den Gang viste den forhen omtalte Tilbøjelighed til at tage tre hurtige og tre langsomme Skridt om hverandre, hvortil et vittigt Hoved iblandt Drengene bemærkede, at han „hver e tre Skridt va med e Post o' hver e tre med e Daw'vun“, saa kunde det jo næsten selvsølgelig ikke vare længe, førend „Triponis“ blev forvandlet til „Trip Omniöus“. Senere gif saa den sidste Del af dette noget lange Øyenaavn tabt, og Thomas Tobiasen kom saaledes fra den Tid af til at gaa under Navnet „Tammes Trip“.

Den første Del af Mads Tørvestrygers formentlige Spaadom blev for saa vidt til Virkelighed, som Sønnen levede og ikke døde, før han var henved de Trede, og hvad den anden Del angik, da sørgede Mads selv efter bedste Evne for, at den gif sin Opfyldelse i Møde.

Paa Grund af de store Tanker, han nærede om sig selv,

var han ved enhver Lejlighed rede til at se ad andre Folks Mening, naar den ikke svarede til hans. Eksemplet er jo den bedste Læremester, og dertil kom, at Mads Tørvestryger til enhver af de smaa Gjenvordigheder, som Sønnen under sin Opvækst fra Tid til anden fik at kæmpe med, havde de samme i en storagtig Tone udtalte Ord ved Hånden: „Vrjd dæ itt' om de, min Dreng, de lee vi kunz av!“ Paa den Maade kom Tammes allerede som Dreng saa vidt, at han næsten til Stadighed gik med et Smil om Munden, der næppe engang forsvandt, naar han fik legemlige Revselsler i Skolen, o: ligesvem forsøgedes til et bredt Grin lige overfor Lærerens Skænd og Formaninger. Noget lyst Hoved var Tammes nemlig ikke; ja efter Skolelærerens Mening var han endog saa „meget tilbage“. Det holdt Faderen imidlertid for „Skolemestersnat“, som baade han og Drengen kunde se ad — og saa lo de da begge.

En Gang skal Tammes dog, efter hvad der fortælles, som Dreng være kommen til at tabe sin leende Ligevægt, saa at han endog saa sældte hiire Taarer. Det var forøvrigt i Anledning af en glædelig Begivenhed, nemlig ved et Bryllup, som han tilligemed Forældrene var indbudt til. Tammes havde ligesom de Gamle alt længe i Forvejen glædet sig til den dejlige Nad, de imod Sædvane havde Udsigt til at saa, og da man gik til Bords, sagde Mads til sin Søn:

„No æd, go' Dreng!“

Tammes spiste da ogsaa, hvad Bukser og Best kunde holde, og derved straaledede hans solbrændte Ansigt af Sveddraaber og Velbehag. — Men saa, efter længere Tids Forløb, gav han sig pludselig til at tudskraale.

„Hvad grærre Do fo'?“ spurgte Faderen, ved hvis Side han sad.

„Hu—hu!“ hylede Tammes „æ kan itt' saa meer i mæ!“

„Saa se, om Do itt' kan put nowe i e Fikke!“ hvistede Mads.

„U—hu—hu, ja men e Fikke hær æ jo allerede' propsfuld' old'sammel!“ hylede Drengen, og det saa højt, at det tydelig kunde høres helt oppe ved den anden Ende af Bordet.

Da Tammes lykkelig var bleven konfirmeret, hvad han mere havde Tiden end sine Rundskaber at takke for, kom han ud at tjene. Det var stolte Øjeblikke for gamle Mads Tobiasen, naar han om Søndagen saa sin Søn med Piben i Munden og Rasketten paa Snur blande sig imellem Byens andre Karle. Men det var saa ogsaa for Resten det eneste, han kunde være stolt af; thi havde det hidtil, det vil sige i Skolen, ikke været Tammes' stærke Side at fiske Blads, efter som han stadig sad nederst i sin Afdeling, saa blev dette nu netop hans soage: længere end et halvt Aar forblev han kun sjældent paa et og samme Sted. „Han er dem for klog!“ mente Mads. „Han er et Fjog!“ sagde Bønderne, han havde tjent hos. Meningerne om Grunden til de idelige Omflytninger var altsaa delte, men enhver var salig ved sin Tro.

Efter en Mængde Omflytninger havde Tammes endelig hos Jens Nissen, en anset Bonde i Nabosognet, som havde lovet at tage sig lidt af ham, og her forblev han, baade til sin egen og andres Forbavselse, i over et Aar. Men saa en Stjøn Dag blev han kaldt ind i Dagligstuen, til sin Husbonde. Denne sad henne for Enden af Bordet, da Tammes traadte ind.

„Hør Tammes,“ begyndte Jens Nissen, „da din Fa'er er over de tre Sneese, behøver Du jo ikke at være Soldat for Dig selv. Jeg har derfor tænkt, om Du maatte ikke nok kunde have Lust til at stille Dig i Steden for min Søn Peter?“

Tammes stirrede først en Tidlang aandsstræbende ud i Rummet, som om han ikke havde fattet Meningen af sin Husbonds Ord; men pludselig rettede han sig i sin fulde Højde og svarede:

„Jo, de kund æ nok ha Lust te; æ hæ'r olbtid godt kund lid' de bunte Løj o' di blank' Knapp.“

„Jeg vil give Dig 200 gamle Daler derfor,“ vedblev Jens Nissen.

To hundrede gamle Daler! Tammes Trip havde vel næppe nogensinde gjort sig et Begreb om, at der overhovedet kunde eksistere saa mange Penge, end sige, at de kunde ejes af en og den samme Person.

„Saa rejser æ strax!“ svarede han.

„Nej,“ mente Jens Nissen, „det behøver Du da nu netop ikke; det bliver ikke før til Foraaret, at Du kommer ind.“

Men til Foraaret traak Tammes ganske rigtig i Uniformen, i Steden for Peter Nissen, og saa begyndte da Ekseritsen. Det

maa vistnok have været en dejlig Ekfersits; thi seks Uger efter at han var kommen ind, blev han sendt hjem igjen; han var foreløbig permitteret. „Han hæ lær i seks Ugge, hvad ande hæ novità ved å lær' i seks Maanere!“ sagde hans Fader. „Di kan itt' brug ham, so' han e' tumbe!“ sagde Foll. Meningerne var altsaa delte igjen.

I de første fjorten Dage efter at Tammes var kommen hjem, gif ha i rundt i Byen og Sognet „for aa sej Godaw“

Bed denne Lejlighed kom han Dag hen til en Snekker, da denne netop stod uden for sit Hus i Samtale med en Landmand fra Nabobyen, der ved Siden af bemærket var en af de mest ansete Mænd ikke olene i Sognet, men ogsaa i videre Kredse, blandt andet paa Grund af sine mere end almindelige Kundskaber og sin omfangsrige praktiske Dygtighed.

Tammes hilfede først paa Snekkeren og vendte sig derpaa om imod Landmanden med de Ord:

„Bed hvad for et Kompeni hæ Du loej?“

„Om, æ hæ saamind itt' væt Soldaat,“ svarede den tiltalte.

Ven saa havde han ogsaa sagt nok. Med et Sideblik fuldt af den største Foragt og uden at sige Farvel, hverken til den ene eller den anden, gjord: Tammes omkring og spankede derpaa af Sted endnu betydelig stoliere, end han var kommen til-marcherende.

I den næstfølgende Tid kunde Foll jævnlig se gamle Mads Tobiasen og hans Søn ude paa Vejen foran deres Hus. Mads havde i Haanden et gammelt Spadestift, der skulde forestille et Gevær, og Tammes kommanderede: „Venstre, højre, venstre, højre!“ Og saa kom der af og til et:

„Ret dæ, din Huend, o' staa itt' o' novità dæ! De maat æ, lav æ va Soldaat.“

Saaledes fordrev Fader og Søn en Del af deres Tid med Ekfersits, indtil Krigen udbrod i 1864 og Tammes — imod de flestes Forventning — blev indkaldt igjen. „Dæ'e kan vi se, di kan, da itt' undvæ'e dæ eliggen!“ sagde gamle Mads. Tammes svarede ikke men drog af Sted for at udøve Bedrifter.

Hvor stort et Antal Heltegjærninger han har været Op-havsmænd til under Krigen, beretter Historien ikke noget om; kun en eneste Daad er bleven overleveret til Efterverdenen, men den kan da ogsaa opveje en halv Snes andre.

Tammes var iblandt dem, der kom til at ligge ovre paa Uls. En Dag fik han det Indfald at gaa ned til Stranden og vasse sine Fødder, noget, der ellers ikke passerede saa ofte. Næppe havde han imidlertid faaet Støvlerne af og sat sig tilrette paa en Sten lidt ude i Vandet, før Prøjsjerne, der laa ovre paa Sundvebsiden, begyndte at stybe, saa Kuglerne fløjtede om Ørerne paa ham. Tammes var dog ikke den, der lod sig kysse af saa lidt; han blev ganske rolig ved at gnide løs paa sine snavsede Læer. Men saa raabte et Par af hans Kammerater, der laa oppe bag Gjærdet ved Stranden, ned til ham:

„Tammes! Tammes!“

Denne drejede Hovedet en Smule til Siden og spurgte:

„Hvad e' de'?“

„Stynd dig at komme her op bag Diget! Hører Du da ikke, at de styder?“

Men med den yderste Foragt præget i sin Mine vendte Tammes sig en Smule mere til Siden, idet han i en højtravende Tone svarede:

„Da styrrer vi da vel itt' ette Folk?!“

Tammes Trip blev da heller ikke sludt, hverken den Gang eller senere. Da Krigen var til Ende, vendte han hjem igjen og fik de 200 gamle Daler udbetalt af Jens Nissen.

„No e' do jo en rig Mand, Tammes!“ sagde gamle Mads,

„Ja, no hær æ itt' behov aa gaa te Fods længe,“ svarede Tammes, og saa gif han hen og kjøbte sig Fæst og Vogn.

En Dag, da han som sædvanlig kjørte rundt i Sognet, mødte han en gammel Skolekammerat.

„No, hvad kør' do ette?“ spurgte denne.

„Fo' min Fo'nøjels,“ svarede Tammes.

„E' de da saanen Fo'nøjels aa ligg' aa kør aa e' Landbej?“

„No, ja, Folk maa jo da ha aa se, hven de e', de' hær æ Straem!“

Da der nu efter gamle Mads Tobiasen's Mening var sørgt for Fremtiden, saa syntes han, at Sønnen ogsaa snart kunde begynde at se sig om efter en Livslefsagerinde, og det havde Tammes da heller ikke saa meget imod.

Af Byens unge Piger var Skomagerens Petrine den eneste, som hverken gif af Vejen for Tammes eller sandt Fornøjelse i at drive Løjer med ham. Petrine, der var udruslet med svære Lemmer, men des mindre med aandelige Evner, saa med en uhyldet Beundring paa den hjemvendte. Hun var langt fra smuk, tvært imod, men hendes naive Beundring, som hun ikke lagde Skjul paa over for Tammes, gjorde til Gjengjæld Indtryk paa denne, og Følgen blev, at han kort Tid efter forlovede sig med hende.

„D, hvor e' æ glaj!“ sagde Petrine. „No kan æ kom uer aa kør hve' Dav. D' sin aa tænkt' sæ, te en alde vil kom te aa træng!“

Med Kjørselen fik det dog snart en Ende. I Sogneraubet var Tammes Trip og hans Jærd komne paa Tale, og da der ikke alene var Udfigter til, men stor Sandsynlighed for, at Tammes om kortere eller længere Tid vilde falde Sognet til Besvær, besluttedes det at tage ikke blot Kjoretøjet, men ogsaa Resten af de 200 Daler fra ham, sætte Pengene ud og saa lade ham saa Renterne i mindre Rater efterhaanden, som det kunde behøves. Paa den Maade kom baade Tammes og Petrine paa Venene igjen. De protesterede rigtignok, men lige meget hjalp det.

Denne Bending i Tingene afholdt dem imidlertid ikke fra at fejre det allerede fastsatte Bryllup. Præsten mente vel nok, at de hellere moatte vente en Stund endnu og se Tiden an, da det var en anden Sag at stifte en Familie end at stifte Fødderne i et Par Træto; men hertil svarede Tammes kort:

„Hær æ kund vœ Soldaat' o' med i e Kri, saa kan æ vel o' nok to vor' aa ghyt mæl!“

Saa blev da Tammes og Petrine smeddede sammen. Højtideligheden fejredes om Eftermiddagen hos Petrines Forældre med Kaffe og Tobakker samt et Antal smaa Sorte, og saa drog de Nygifte ind i deres tilkommende Hjem, et lille tilsmudset Rum i den ene Ende af en forfalden Kønne ude paa Mojen.

Det var hverken noget videre flot eller noget særligt hyggeligt Liv, Tammes Trip og Petrine kom til at føre sammen.

Resten af de 200 gamle Daler, som Sognet havde taget fra dem, gav netop saa meget i Renter, at de kunde saa udbetalt 21 Rigsbankstilling eller altsaa senere rundt 50 Penning om Ugen. Det var i deres Dine fra Begyndelsen af just ikke saa lidt endda; men de kom dog snart til den Erkjendelse, at der til Livets Ophold krævedes en Smule mere. Arbejde i Almindelighed havde imidlertid altid været Tammes særdeles imod og en speciel Højsfættelse havde han aldrig lagt sig efter, hvorfor han, uden ellers netop at have Kundskab til de matematiske-hyftiske Love, søgte at holde Diagonalen imellem den ydre tvingende Nødvendighed og sin egen indre Tilbøjelighed ved om Sommeren sammen med Petrine at trille Ler paa et eller andet nærliggende Teglværk, medens han om Vinteren gik rundt i Sognet med Potten for at tigge til Føden.

I Udstyr havde Petrine faaet følgende Gjenstande med hjemme fra: et tilfødet, ormstuffedt Slagbord, to mere end sædvanlig halte Halmstole, et Par sprukne Kaffe-kummer, et bito Lerfad, og en fodet, men forøvrigt temmelig ulastelig Jærngrøbe; Tammes havde saa fuldstændiggjort denne Hoveddel af Indboet med to Fyrretræs Spisesteer og den især om Vinteren saa uundværlige Hantepotte. Med Tiden forvandlede imidlertid den allerede i Forvejen medtagne Seng til en Bunke Pjalter, Bordet

endte sin Krøbelige Tilværelse i Kaffeboven, og Stolene tabte henholdsvis et For- og et Bagben, medens Rummerne, Fadet og Steerne ligeledes blev mere eller mindre invalide; kun Potten og Gryden blev nogenlunde ustadte, endstjønt den førstnævnte om Vinteren var Tammes's jævnlige Vedsager, og dens mørkere Sødfendebarn ikke alene hele Aaret igjennem benyttedes til at fuge Raffen og Grøden i, men ved Sider af erstattede baade Vassebalse og Udtræksningskasse, ja i Sygdomstilfælde endogsaa en anden Beholder.

Det var for en Udenforstaaende unægteligt Armod og Svineri, Elendighed og Uhygge

Men Tammes Trip forblev desuagtet lige saa „stor paa det“ som før, og han søgte efter Gøne at hævede sin Værdighed baade paa det personlige og det saglige Omraade.

Sin stolteste Tid oplevede han, da hans Kone efter flere Aars barnløst Ægteskab fødte ham en Søn. I over et helt Aar efter vedblev den lykkelige Fader at gaa rundt i Sognet fra Dør til Dør for at melde:

„Æ skuld hjælp fra min Kuen o' sei, te hun hæ saat en Søn!“

Dg naar saa den paagjældende Husmoder puttede en Klut Smør eller en Stump Flæsk ned i den allerede med Øl eller Rjærnemælk halvfylgte Potte og samtidig gtrede, at det vel sagtens var en stor Dreng, de havde faaet, saa plejede Tammes at svare:

„Ja, naturlevis, — o' han hæ et lyst Høej o' klog Djn' — han ligne sin Fa'r!“

Det viste sig dog senere, at han var en baade legemlig og aandelig forkommen Stakkel, og da han allerede i en tidlig Alder afgik ved Døden, var alle enige i, at dette vistnok ogsaa var det bedste baade for ham og for Verden.

En Torn i Tammes's Dine var hans Øgenavn „Trip“. Naar han gik forbi Stolen, og Børnene netop var inde at lege, hændte det sig jævnligt, at Drengene holdt inde med Legen for at tilraabe den dem velbekjendte Skikkelse:

„Goddav, Tammes Trip!“

„Hvad,“ svarede saa Tammes fornærmet, „kolbe I mæ Tammes Trip? Da skal æ folkav' je te e Skol'meste!“

Dg saa satte han afsted hen efter Skolelærerens private Indgangsbør.

Men faasnart han havde naaet denne og lngt Haanden paa Dørgrebet, raabte Drengene i Kor:

„Na nej, søde Tammes Tobiasen, tobene Ujen, Do maa sawt it so'klaw' vos.“

Tammes stuede saa med et overlegent Blif ud over Mængden og htrede:

„Naa ja, da I kolde mæ ved mit rett' Navn, saa vil æ staa' je den Gang!“

Denne Scene gjentog sig til sine Tider i det mindste et Par Gange om Ugen.

Som de fleste storagtigt anlagte Folt maatte Tammes selvfølgelig ved passende Lejlighed vise, at han heller ikke med Hensyn til Penge var den, der altid var daarligst stillet.

„Vi e' rigtignok kun Smaafolk, men de' kan væ manne Bynde, de' hær e ringe som vi!“ plejede han ofte at sige.

En Dag, da han havde været henne for at hære sin ugelige Ken'e, kom han ind i Kroen, hvis Ejer var bekjendt som en drifstig og velholden Mand, og sagde til denne:

„Do skuld da vel iti' ha saa manne Pæng', te do kund væssel mæ en Femgrofsen?“

En anden Gang havde Tammes fundet en gammel, for længe siden forfalden Lotterisjeddél paa Vandervejen, og da han saa nogen Tid efter fik at høre, at der i det paagjældende Lotteri havde fundet en Trækning Sted, marcherede han i spændt Forventning til Byen for at se, om han ikke havde vundet. Da han var vendt tilbage, spurgte man ham:

„No, Tammes, hvoudt gif de saa?“

„De var iti' mæ den Gang“, svarede Tammes.

„De va da skjøvt nok“, hed det saa videre.

„Na,“ mente Tammes imidlertid, „lad vos iti' sej' de; de kan væ'e, de hær truffen jen, de' hær e haa're behov!“

Da Tammes Trip var naaet godt og vel ud over de Halvtreds, begyndte hans Kræfter at tage betydeligt af, og han og Petrine kom derfor paa Fattiggaarden.

Na er han død og borte og hun altsaa ene tilbage.

Paa sit Dødssteje skal Tammes have sagt til Petrine:

„No kan æ mærk', æ skal dø. Der er en Mark henn' i min Best, som e Arm'fover itt' vée; sørte no for, æ komme lændt i e Joel!“

Nogle Dage senere fulgte Petrine tilligemed en Del af Fattiggaardens mandlige Lemmer den afbøde Tammes til Graven. Da den korte Højtidelighed var til Ende, gif hun ind til Høleren

og kjøbte to store Flasker Brændevin, som hun dcefter paa Hjemvejen delte med sine Ledfagere. Det var for de fleste Deltageres Vedkommende vistnok temmelig længe siden, at denne Nydelse var bleven dem til Del i saa rigeligt Maaal, og Følgen blev da ogsaa, at de alle uden Undtagelse vendte tilbage til Fattiggaarden i en næsten mere end oprømt Stemning.

Den næste Dag vilde Økonomen foreholde dem det Usamme-

lige i deres Adfærd; men inden han kom halvvejs til Ende med sin Formaning, traadte Petrine frem og afbrød ham:

„Di kan no sej', hvad Di vil; men Di skal itt' wisund' en Mand en Fornøjels' aa hans Siist'. Tammes hæ no jen Gang oldtid gjæen' wild ha et e lidt pænt o' e lidt stort, o' de va hans siist' Dæst' aa saa en læen Begravels; de hæ han no faat, o' de er æ glaj ved!“

Det var vistnok den første længere Tale, Petrine havde holdt; og formodentlig bliver det vel ogsaa den sidste. Siden da har hun nemlig trukket sig helt tilbage fra sine Omgivelser: det meste af Dagen sidder hun paa en Stol og stirrer hen for sig eller leger med Baandet paa sit Forklæde uden at tage nogen som helst Del i de Doriges Samtaler.

Kun en Gang om Maanedes plejer det at lyse lidt op i hendes ellers saa matte Dine; det er nemlig, naar de to tilhynshavende Sogneraadsmlemmer aflægger deres Besøg, og saa en af dem retter følgende Spørgsmaal til hende:

„No, hoordant gæe de saa, Petrine?“

„Jo, aa jo, de kan endda gaa, men de va da bæ', laa Tammes løve!“ lyder Svaret.

„Ja, do savne ham vel savt?“

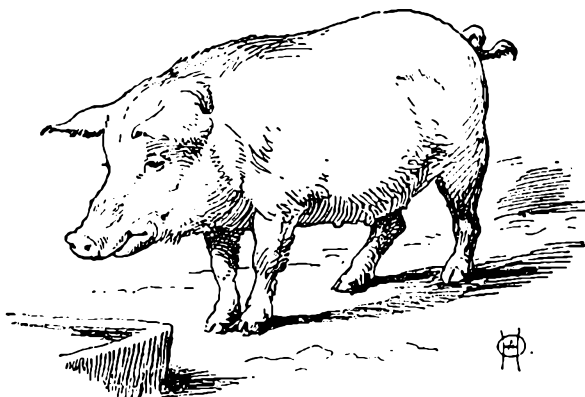
„Na ja, æ gøt endda,“ svarer Petrine; og idet der viser sig et flugtigt Smil paa hendes tykke Læber, fortsætter hun der paa: „Men I skal o' bare hæ læend ham i hans ung' Dæst!“

Strøanker.

Anvend din Ungdom saaledes, at Du ikke stammer Dig ved den i din Alderdom.

Søg tilbunds, naar Du søger; lad alt Overfladisk være langt fra Dig.

Evind aldrig om at kunne udføre din Pligt; aldrig har Gud skrevet Love, som Ingen kan holde.

Hvem er han?

Af K. Clausen, Smedager.

Med Tegning af D. A. Hermansen.

Der bor en Fyr under Bondens Tag,
lidt magelig er han a' sig,
og Livet ta'r, som det er, i Nag,
og hjælpen la'r høre fra sig, " "
naar blot han faar lidt rigelig Mad
og Bugen kan gjøre tilgode,
men ellers man ofte saa han gad
lidt branten vrøble og rode.

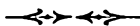
Naar Bugen er faldt, et Knippe Straa,
det rigtig monne ham hove,
og man da sikkert kan stole paa,
at han vil Tiden borslove;
for han jo driver lidt Filosofi,
og har nok ihær, den Strikke,
i denne Sætning bidt Mærke i:
„Hvo sover, den lynder ikke“.

Hans Levemaade, den er saa som saa,
og gjerne han er lidt børstet,
paa alle Fire han jo maa gaa, —
men just ej, fordi han har tørstet;
thi er han end ikke saa meget fin,
han ej over Tørsten har drukkit,
at han der ved er bleven et Svin
og paa Fire i Snavset trukket.

Forresten er han et skikkeligt Skrog
og holdes for lidt trosthyldig,
men Djet det taler et andet Sprog,
der kjender den Dom ej guldig;
thi af dets lune poliste Glimt,
der stadig frembryde vilde,
faar uvilkaarlig man som et Skimt
af bagved boende Snille.

Han ellers Grosferer er i sil Fag
og gjør saamaand Standen Vre;
for ingen der er i det hele Lag,
der saa stor en Forretning kan bære.
Og med lidt Stolthed han stue tør
nok ned paa hele Skravlet; —
thi han er Skinkleleverandør
for hele Menneskekravlet.

Men ej han spekulerer i Vof,
gjør ej sig unyttig Møje;
hans Sprog er ej „Vuh“, men med et „Øf“
i Taler, han lader sig nøje.
Han sjælden gaar bort fra dette Liv;
af Vede og mæt af Tage,
men det i Reglen formedelst en Kniv
en blodig Ende maa tage.

Slitse af P. Skovrøj.

Med Tegninger af Tom Petersen.

nders Skipper paa Vistlandet laa ved Munkemærst og loskede Kul.

Han stod selv ved Dækslugen og skrev en Kridtstreg for hver Tønde, der blev hejset op af det mørke Lastrum, mens Dragerne, en kæmpestærk Friser og en halt Stomager, lagde Rygge til for at læmpe Kullene over paa en Vogn, der stod forspændt ved Bulværket.

Med Hensyn til det, at lægge Ryg til, saa var det da egentlig kun Friseren, der gjorde det, thi Stomageren lod det blive ved Bevægelserne; men han hivede, stønnede og hvæsende værre end et Dampkærstedværk. Anden Gavn gjorde han forøvrigt ikke. Og naar han af og til so'r sig over Panden, for at vifte nogle Svedperler bort, saa var det mere den brændende

Juniols Skib, der blev mere og mere stikkende for hver Time, der gik af Morgenstunden.

En mild Djenbrise kom inde fra Fjellandet, der kunde simles som en Laagestribe inde i Øst ved Himmelranden, og bragte ude fra de af Ebber tørlagte Bader, hvor Strandfuglene spankede om og rodede efter Føde, en stram Lugt af Tang og Klæg ind over den lille Bygge.

„Hør, Stomager“, sagde Skipperen og tog sin korte Pipe af Munden, „Du bestiller pine Ratten ikke det bitteste Korn, og dog sveder Du som et Fyrtaarn i Regnvejr!“

„Hæ!“ sagde Stomageren og slog Pøllahaaret bort af Panden med et Rattkæft og med et Blimt af et svedent Smil i den ene Djenkrog, „jeg skal sige jer noget, Skipper, det er af bare Angst, jeg sveder.“

„Hvad er Du da bange for, Stomager?“

„Jeg er slem bange for, at Skipperen ingen Dram giver til Frokosten,“ svarede han smilende og med et Lune, som ellers var ham fremmed.

„Naa, saa det er Du!“

Og Kridstregen, som Skipperen slog, blev dobbelt saa tyk som den foregaaende.

„Saa for Satan!“ skreg Stomageren med et og gav sig til at danske sig paa forskellige Steder af Legemet, hvor han havde Lommer i Klæderne.

„Hvad gaar der nu af dig, — er Du bleven kulret?“

„Jeg har, Fanden miste mig, Gud forlade mig det, glemt min Frokost. Saa gid da Satan hente det!“ . . .

Og Stomageren saa ganske ulykkelig ud.

„Ja, lad ham det,“ sagde Skipperen med en tør latter.

„Men forresten kunde Du jo ogsaa sende Knægten derhenne efter Mæden.“

Lidt borte saa en lille Dreng og en Pige og rodede i Sandet.

„Hej, Du der!“ skreg Stomageren. Men Vørnene var saa optagne af deres Leg og hørte det ikke. „Hej, Du, Onkel Sirup!“ løb det atter.

Denne Gang hjalp det, og Drengen nærmede sig forsigtig.

„Kan Du springe ned til min Kone og hente min Mellemmad? . . . Det var ret, kan Du tage Skaukerne med dig, min lille Rokkemand!“

Dg Drengen svarede med en Vrinffen og ved at flaa de bare Ben op i Rumpen under Løbet som Kvittering for Anerkjendelsen.

Da Drengen en halv Times Tid efter kom tilbage, traf han Kulløkkerne paa Vejen fra Bryggen op til Kroen, og leverede Frokosten til Stomageren med den Bemærkning:

„Jeg skal hilse fra din Kone og sige, at Du ikke maatte glemme at tage Stueuret med fra Urmageren, for det var særdigt, sagde hun.“

Kromanden, en høj og bred Skikkelse, tog imod dem i Døren, hvis Karm han fyldte. Han var i Skjortearmer. Ingen havde nogen Tid set ham i anden Paalæbning, og hans brede Smil var lige saa fortroligt og indbydende som Dragten. En skarper Jagtlager vilde have fundet en Skjælm gjemt mellem de fine Rynker i hver Djenkrog. — Han snuste op i Vejret og Vind og plirede med Øjnene mod Solen.

„Vi foar Tordenvejret,“ sagde han. „Der kommer noget op fra Højer. I maa se at rappe jer med Kullene.“

Han kjendte Anders Skipper og vidste, at han yoldt nok af en lille Basseralle, naar først Arbejdet var fra Haanden, men heller aldrig før. Anders hørte til den lille Haandsuld af den oprindelig danske Befolkning paa Sild, der har holdt sig endnu paa Dens Nordspids, Vistlandet. Han var dog ikke forbleven uberørt af de friske Unoder. Det var gaaet med ham som med saa mange af hans danske Landsmænd paa Fastlandet, der staar i Nærheden af den Hvirveltraagt, der truer med at drage den lille kraftige Folkegren ned i Umaadelighedens Dyb, og som føler sig svimmel og tiltrukne af denne Hvirvel.

Forholdene synes at have dømt dette smalle, kraftige nordfriske Folk til en sørgelig Skjæbne. Dets Folkeliv er som et afrevet Lem, en ufudbaaren Organisme, der intet selvstændigt Liv kan føre. Friseren ejer intet Skriftsprog, ingen Litteratur; hans Børn maa lære et fremmed Sprog i Skolen, og skjort har et saa lidet kjendst over for den tyske Kultur, at han ikke har noget imod at kaldes en Tysker, saa forbyder hans Nationalstolthed ham dog at tilegne sig det tyske Kulturliv fuldt ud.

Den fede Marstjorb skænker ham Føden uden Elid og Hovedbrud. Han kan sidde inde i Kallelovnstrogen og se sine Snefe af Stude æde sig selv federe og ham rigere Dag for Dag. Vedig-

gang og Bellebnet fløver Vilje og Mustler. Vandelige Interesser! Læse om et fremmed Folks nationale Storhed, mens hans egen synker i Grus! Nej, saa hellere gaa hen paa Kroen! Eller kjøre til Morked i nærmeste Kjøbstad! Og der er ikke langt til Kroen og ikke mange Døgn mellem hvert Kvægmarked, hvor der mægles, bandes og tordnes og drikkes Vidkjøb i det Uendelige. Og Alkoholen giver det tungt flydende Blod Liv og Fart for en stakket Stund. Alting drukner i Bawl og Grin. Samsundsksamvittigheden, den offentlige Forargelse, er død og borte for mange Herrens Lider siden.

Og denne Smagsforvildelse griber om sig og truer hele Vestkystens Befolkning, for saa vidt ikke Følelsen for den nationale Sag danner en naturlig Modvægt.

Anders Skipper var ikke bedre.

Han holdt meget af at saa sig en Svir paa Landjorden. Derimod var han ædruelig om Word, fordi han vidste, at hans Mave bedre taalte Fulselen end hans Hjærne. Fil han for meget, kunde han blive kulret, og det var hændt ham i hans unge Dage, at han satte Studen til, i det han forsøgte paa at sejle over „Hesten“ til „Vester Lejet“ med alle Klude til. Han tørnede saa kraftigt mod Sandbanken, at Masten knækkede og gik over Bord med hele Rejsningen, Skroget gik helt i Rva., saa Spanterne stal ud, og han selv rog paa Hovedet i Søen.

Derfor fik Skomageren ikke flere end to Snapse til Frokosten, og Arbejdet paabegyndtes for at blive færdigt, før Tordenbygen kom.

Klokken fem om Eftermiddagen var Kullene løsfede. Og Klokken syv var Løsserne fulde.

Ud gennem de aabne Vinduer i Krostuen stod der en Sky af Tobaksrøg og Brændevinsdunster, hvirvlet ud i Sollyset som med Rølleflag af en Strøm af Eder, Skraal, Latter og hylende Sang; thi Skomageren vilde med sin strigende Stemme absolut overdøve de andre.

Da Dampstøbet lagde til ved Bryggen med Badegjæster til Vesterland, stod der tre ravende Skikkelser uden for Kroen og saa dem stige i Bognene.

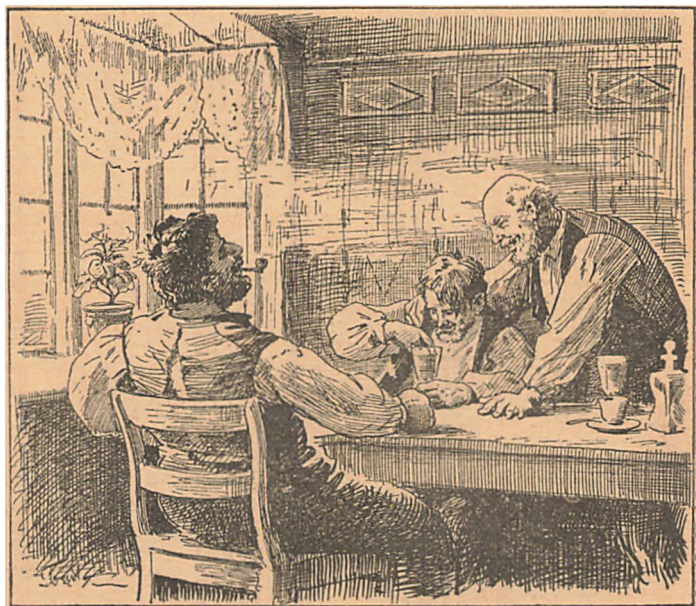
En lille fint klædt Pige trykkede sig op ad Møderen ved Synet af de tre vilde Skikkelser og hvistede ængsteligt:

„Møder, er det Søsvøvere?“

Formodningen var ikke uberettiget. De tre Mænds Udseende var afstrækkende nok. De havde naturligvis ikke givet sig Tid til at vaske sig, forinden de satte sig til at svirge, og deres fulsværte Ansigter var pyntede med hvide Striber, hvor Sveden havde banet sig Vej, eller Fingrene havde raget.

„Hejsa, Stomager, giv nu en Omgang -- jeg betaler --“ sagde Anders Skipper, da de var komne indensfor og havde sat sig ved Bordet, der flød med Slatter af Brændevin, Øl og Kaffeponch.

„Ja vel,“ raabte Stomageren, „Du er en Knop, Anders Skipper, en af mine Folk! saa bandede han.“

Som alle svage Karakterer og raa Naturer troede Stomageren, at en Mængde Eder og Slag i Bordet kunde give hans Ord Vægt.

„Den Gang jeg drog afsted!“ sang Stomageren i højen Sty. Han var altid saa vældig danskfindet, naar han var

sammen med Anders Skipper, fordi han vidste, at denne var dansk; men da han aldrig havde lært Dansk i Skolen, kneb det flumdom med Forstaelsen, og lidt efter sang han med sin strigende Stemme og store Bevægelser:

„Min Faber og min Mo'r, ja min Faber og min Mo'r,
de faldt fra Himlen ned, ja, de faldt fra Himlen ned!“

En brøende Latter lønede denne Præstation.

„Hvad griner I ad?“ raabte Skomageren. „Kan I maaste gjøre det bedre?“

Og han slog Næven i Bordet, saa Slatterne sprøjtede dem op i Øjnene, og en Tændstil fløj op i Skomagerens Ølglas.

„Falsøj!“ raabte han, „hvad er det?“

„Det er gammelt Øl med en Bind i!“ sagde Kromanden.

Og nu lo man og holdt et Styr med denne Fyrrepind, som var de Børn tilhøbe.

„Hvad er al Verdens Glans og Skin
for en ussel Fyrrepind!“

deklamerede Anders Skipper, som derefter ifæste denne Vise:

Skomageren og Bo Friser brøle Omkvædet „Julia, Julia, hoppsaja!“ med, og da man kom til Ordene: „En i Støvler og en i Sko“ blev Skomageren ellebild og bandede sig ned i det sorte Helvede paa, at de danske Viser var de mest grinagtige Viser i hele Verden og Anders Skipper den dejligste Mand, der kunde gaa i et Par Sko. „Fanden forsaale mig er han saa!“ Og derefter blev han ved at brøle Omkvædet om og om igjen og bandede og kraalte, saa man ikke kunde høre Ørenlyd.

„Hold Ræft, Skomager!“ sagde Bo Friser og lagde sin vældige Næve paa Skomagerens Skulder, saa han drattede af Skolen.

Han røg op og vilde slaa, men Friseren, der var lige saa godmodig, som han var stærk, ragede ham til Side, og Skipper Anders lagde sig imellem.

„Ingen Brøvl, Skomager! Du hylter jo, saa man kan høre Dig over 9 Kirkesogne. Du bander jo ved hvert Ord — ja, Du kan ikke en Gang lade være at bande i dine Regninger.“

„Hvad? Hvad gjør jeg?“ stammede Skomageren, aldeles forfjamsket ved denne Paastand.

„Du bander i dine Stomager-Regninger, siger jeg.“

„Det er — saa bandede han — Vægn i din Hals, Anders Skipper!“

„Saa sagte — saa sagte!“ sagde Anders og rodede i sine Lommer.

Han lagde en Mængde Lapper Papirer paa Bordet, og langt om længe fik han sat i den rigtige og bredte den ud foran sig.

„Vil Du nu høre Stomager?“

Og han læste:

Fr. Annes Skiper

		Dist.
Juli.	Sanset Madammen sin Løffel	30 P.
Aug.	Marie Sko pinnebe labet . . .	50 P.
	do. forsollet og bagflækket . . .	2 M.
Sept.	Annes en Lab paa Solen . .	50 P.
	do. en paa Snuden	30 P.
		<hr/>
		3 M. 60 P.

Hvorfor kvibres.

Jens Petesen.

„Naa“, raabte Stomageren, „hvad saa?“

„Staar der ikke „pinnebe labet“? Er „pinnebe“ ikke en Vand?“

Stomageren klæbe sig i Hovedet under denne Bevistførelse.

„Jo, men —“

„Ja,“ afbrød Anders ham, „vi véd nok, hvad Meningen er. Du har nok ikke siddt dine Bukser op paa Skolebænken, Stomager.“

„Nej — hæ!“ indrømmede Stomageren. „Danst lærte vi jo ikke, og det Lykkelige naaede jeg ikke at saa Klør i, for jeg laa jo ved Trykklæppen om Sommeren.“

„Har Du da aldrig skrevet efter Diktat i Skolen?“ spurgte Rømanden.

„Diktat? Hvad er det?“ spurgte Stomageren med et Udtryk, som var det en personlig Fornærmelse.

„Dejnen læser noget op af en Bog, og Børnene skriver det saa op paa Tavlen,“ forklarede Rømanden.

„Naa — aa, saa det kaldes Diktat, — ja, hvem Fanben kunde nu vide det! Hille den, ja nu kan jeg — saa bandede han — huske, at vor Degn somme Tider gik op ad Gulvet og læste op af en Bog. Og hver Gang, han kom hen til Rakkellovnen, saa spyttede han i Tørvelassen og saa oven over Brillerne hen paa mig, som sad nederst. Og „de Store“ kilede paa med deres Grifler, saa det hvinede. Der hang en lang Bibeslange ud af Degnens Baglomme, og den daskede ham paa Bæneue som en Kohale, hi, hi, hi! Og saa kan jeg huske et Ord, som han raabte, og naar han raabte det, saa gnistrede hans Øjne som Lyskugler, og han gloede paa mig, som han vilde æde mig. Det Ord kan jeg — saa bandede Stomageren — huske den Dag i Dag, det var: Semifolium! Der har I det! Men hvad det er, véd jeg ikke.“

Baade Friseren og Anders tilstode deres Uvidenhed, medens Kromanden grinte polist.

„Véd Du det kanste, Kromand?“ spurgte Stomageren.

„Ja saamænd“, sagde Kromanden langsomt og lod Tommelfingrene rulle om hinanden — „jeg har nogle Flaster af det liggende i Kjælderens.“

„Hvad Satan!“ „Er det noget, man kan drille?“ raabte de alle tre. „Op med en Flaske Semifolium, Kromand!“

Kromanden forsvandt og kom efter fem Minutters Forløb tilbage med en Flaske, fyldt med „Svensk Banco“, som han havde kjøbt en Tønde af paa en Strandings-Auktion og tappet paa Flaster, men som han nu i en Haandevending havde faaet paaklæbet Etiketten „Semifolium“.

Denne søde stærke Drik gav forøget Vind i Sejlene og bragte det danske Blod til at syde og boble hos den tykfindebe Stomager og Skipperen, medens Friserens flød roligere og kun stæffede sig Udbrud stødvís som en Vulkan, der med korte Mellemrum udspyer Ild og Aske. Ved saadanne Lejligheder foer den halte Stomager op ad Ræmpen som en bidst lille Røter men faldt ned igjen, ramt kæmpeligt af Bo Frisers stærke Arm, mens Anders Skipper og Kromanden lo deres Mave itu og raabte: „Pus ham, Stomager!“

Det var imidlertid bleven mørkt, og man havde faaet Lys tændt.

Straaet lød gennem de aabne Vinduer ud i den stille

Iune Sommeraften. Himlen var klar, og Stjærnerne tindrede og spejlede sig i Søens blaae Flaade; men inde mod Øst, kom langsomt sejlsende den Tordenstj, som Kromanden havde spaaet ab om Middagen.

„Nol en Semifolium!“ Iod Anders Skippers hæse Køl fra Krostuen.

„Det var Ket, Anders! Du er, Fanden forsaale og bagfille mig den vildeste Karl paa hele Silb!“ Iod Stomagerens høje Diskant.

Ude fra Tordenstjen Iod som Svar en dyb og dump, vreb Brummen som fra et Bilddyr, der drømmer.

„Der har vi Tordenvejret!“ sagde Kromanden, som stod paa en Stol og trak Stueuret op.

„Den onde“ — saa bandede Stomageren — „har jeg nu ikke alligevel glemt Møjskens Stueur! Jeg skulde jo tage det med fra Urmageren i Rejtum,“ stammede han helt benovet og Iod Armene synke.

„Saa henter vi det!“ raabte Anders Skipper og sprang op. „Kromand, spænd Krifterne for!“

„Det er for silbe,“ indvæbde Kromanden. „Urmageren gaar i Seng Klokken ti, og Klokken er halv.“

„Klokken ti er vi her igjen! det gjælder en Flaske Semifolium!“ raabte Anders.

Med en drukken Mands Stædighed krævede Anders Skipper, at baade Bo Friser og Stomageren skulde med, Kjønt den stærke Friser vitterlig, til Trods for sit ubestridelige Mod under andre Forhold, var saa bange i Tordenvejret som en Kat. Stomageren travlede op paa Bognen, bandende og tordnende, at han ikke var bange for at kjøre lige luft ind i Helvede — i det hedeste Helvede til alle Djævlungerne, naat bare hans Ven Anders Skipper var med.

Han tog Plads paa Agefjælen ved Anders's Side. Bo Friser satte sig paa Fadingens Kant. Og afsted gif det over Stol og Sten i strakt Karriere ab Vejen til Rejtum.

Bognen forsvandt for Kromandens Djne i det tætte Mørke under den sorte Tordenstj, der hang over Egnen som en Ræmpehat.

Ude fra Havet kom der paa en Gang et underligt vildfarende Bust som den første Flygtning fra en slagen Hær, Uvejrets Budstikke. Og lidt efter strøg en lummer Brise

ind over Land, flappede Kromandens Kinder med en varm fløjsblød Haand og kildrede de smaa Bølger ned i Stranden under Hagen, saa de vaagne, rejste sig paa Bagbenene som smaa Hanekyllinger og tumlede i Hælene paa hverandre mod Broens Bulværk med en sagte klukkende Latter.

Kromanden kunde endnu en Tidlang høre Skomagerens Skraal og Anders Skippers Tilraab og Pistesmæld i det Fjærne, men omsider forstummede ogsaa dette, og Kromanden gik ind.

Midtvejs mellem Munkmærsk og Keitum ligger Keitum Kirke.

Da Bognen var naaet saa langt, brød det første Lyn igjennem den sorte Sky og oplyste i et Nu Kirkens hvide Mure og Kirkegaardens hvide Gravstene.

Vo Friser, som sad paa den frahaands*) Jading og saaledes fik Lynet lige i Øjnene, blev saa angst og blændet, at han mistede Bøgevatgen og med et Udraab dumpede ned af Bognen.

„Hei!“ skreg Skomageren, „der røg — saa bandede han — Vo af Pinden! Stop, Anders! Brrr!“

„Sludder!“ løb det fra Anders, som stod op i Bognen med strævende Ben, som stod han til Kors paa et Dæl i stærk Søgang, og lod Svøben hvine om Ørerne paa Hestene. „Sludder Skomager, lad Vo Friser ture*) sig selv, vi har ingen Tid!“

Og Bognen feg videre, mens Friseren blev liggende paa Bejen.

En Stund efter røbede en lydelig Snorken, at Friseren sov sin Rus ud paa Stedet, hvor han var falden. Og denne Snorken holdt sig som Grundtonen i Nattens Akkord, forstyrredes ikke af Lynenes Glimten og døvedes kun stødvís af Tordenens Bragen.

Efter et Kvarters Forløb trængte andre Lyd sig frem af Nattens Dyb — det var Skraal, Brudstykke af Sang, Pistesmæld og Bognrummel, der nærmede sig.

Tordenvejret var nu paa sit højeste. Lynene knitrede og bragede i rullende Tordenbønninger hen over Landet, og der begyndte allerede at falde enkelte store, varme Regndraaber i Landvejens tørre Sand og spredte en ejendommelig Lugt omkring sig.

*) fjærmer.

**) vogte.

Ud af Mørket bulkede Anders Skipper's Vogn. Han stob op og pistede paa Hestene. Stomageren klamrede sig til hans stærke Skillelse, Sjælvende af Angst; hans Hjerte var krøbet ned i hans Pulsler under denne vilde Rjærjel og Tordenens Bragen; hans Tænder klappede i Munden paa ham, og han var nu saa stille som en Mus. Han var kun modig før og efter Faren, som alle Skrydere.

Pludselig fløj Voqnen i Vejret, og baade Anders Skipper

og Stomageren faldt om i Bunden af Voqnen. Men Anders var lige saa hurtigt paa Benene.

„Det var No Friser, vi kjørte over!“ raabte han og pistede paa Hestene.

Et Brøl fra Landevejen bekræftede dette.

„Jøsses!“ streg Stomageren og klamrede sig til hans Knae.

„Hørte Du det ikke, Anders? det var No Friser!“

„Væl, siger jeg!“

Et Spark fuldenbte Svaret.

Et Lyn glimtede og oplyste saa en stakket Stund Skuepladsen: Kirkens hvide Mure, Landevejen, og et Par galopperende Heste for en Vogn med to Stikkelser. Den ene staar op og svinger Svøben over de stummende Heste, den anden omklammer hans Knæ og stuer op til ham i Rædsel. Anders Skipper's Hat er blæst af, og hans Haar flager for Vinden; hans kulsværtede Ansigt og luende Øjne giver ham Lighed med en Mørkets Dæmon med en af de Fordømte for sine Fødder.

Stomageren vaander sig i Rædsel og stirrer bag ud, hvor han skimter en ravende Stikkelse paa Landevejen, ned ad hvis kulsværtede Ansigt Blodet flyder i Strømme.

Saa lukker Mølmet sig atter, og Stomageren hvister i halv Bedøvelse:

„Du er en Baars, Anders, Du er en Baars!“*)

Da Vognen svingede op for Kroen, kastede Anders Lommen til Kromanden, sprang af Vognen og for ind i Stuen. Lidt efter løb hans Raab ud til dem:

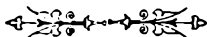
„Jeg har vundet! Kloffen mangler 2 Minutter! En Flaske Semifolium, Kromand!“

Næste Dag ved Middagstid kom Stomagerens Kone ind til Kromanden og spurgte med et stramt Udtryk i Ansigtet:

„Kan Du ikke sige mig, hvem der har traadt i mit Stueur i Gaar? det er trampet helt i Mas.“

„Jo, Møjsen, saamænd kan jeg saa,“ svarede Kromanden smistende. „Det har Anders Skipper gjort, for han gik endnu i Morges med et Hjul om Venet.“

*) Kra!tkarl.

Fra Rødding i 1848.

Meddelt af A. J. Marcussen, Rødding.

Da det trefarvede saakaldte Slesvig-holstenste Flag den 24. Marts 1848 blev plantet paa Torvet i Rendsborg, og og Krigen derefter brød løs, kom særlig Befolkningen her i Nord-Slesvig, som naturligt var, i en stærk Spænding og dette saameget mere, som Folk den Gang i Almindelighed kun kjendte Krigen af Navn. Spændingen blev heller ikke mindre ved at oprijste Fortællinger om Krigen i tidligere Tid. Dette gjaldt fuldt ud med Hensyn til Befolkningen i Rødding og Omegn, hvorfor her følger en lille Skildring af de forskjellige Smaa-begivenheder, som knytter sig til den nævnte Egn i Krigsaaet 48.

Rødding By i Haderslev Vesteramt blev jo lige som saa mange andre Byer opstrømmet af sin idylliske Ro ved de mange Krigsrygter, der sjøj omkring. Der kom den Gang kun et Par Aviser til Byen, og saa ofte disse Avisholdere viste sig paa Gaden, omringedes de af Folk, som vilde høre Nyt. En Dag gik det end ogsaa saa vidt, at Præsten, som var den ene af Avisholderne, blev greben i Frokkestjødernes af en gammel Kone og holdt fast, da hun vilde have noget at vide fra Avisen. Men Præsten var ikke rigtig villig til at fortælle.

Nu begyndte Folk ogsaa at forberede sig paa Krigen. Hvem som havde nogle Værdisager, søgte at bringe dem i Sikkerhed. Præsten havde ogsaa, som han mente, i største Hæmmelighed, ved Hjælp af et betroet Tjende nedgravet nogle af sine Værdisager. Derefter begav han sig ud i Byen og ind til Degnen, just som denne var i Færd med at skjule nogle af sine Værdigjenstande. Præsten, som bemærkede dette, holdt nu en Tale til Degnen om, at Folk dog burde være fornuftige og tage Tingene med Ro osv.

„Åh, ja!“ svarede Degnen, det havde han ogsaa søgt at gjøre, men da nu Rygtet gik i Byen, at Præsten havde nedgravet sine Sager, saa mente han, at det var det Rigtigste, at ogsaa han — Degnen — sørge for at sikre sine saa Gjenbete.

„Hm! Hm!“ sagde Præsten, gik straks hjem og lod sine Sager bringe i Hus igjen.

Det næste, som Folk derefter tænkte paa, var at forsvare deres Arne og Hjem. Paa Højskolen, som var bleven oprettet i 1844, var der mange unge Karle, og tillige var der paa Skolen et Parti Geværer. Til disse blev der nu i en Fart støbt Rugler af alt det Bly, som kunde opdrives, og der blev sendt Bud ud til alle de omliggende Byer med Opfordring til at møde i Rødding fuldt bevæbnet for at gaa imod Tyskerne. Saa samledes der flere Hundrede Mænd i Rødding, selv af Folk norden for Aaen kom der ikke saa, fuldt bevæbnede og parate til at gaa i Krig.

De medbragte Vaaben var selvsølgelig af en meget forskjellig Betskaffenhed. Hvem som havde en Bøsse, mødte med den, selv om det var en gammel Skyder med Flintelaas fra forrige Aarhundrede. Andre havde en Høstle sat paa en lige Stage, og atter andre et Vaaben, der kunde bruges baade til at hugge og stikke med. En Mand mødte med en stor Buløksje og ikke saa stillede med Høstve. Saa begyndte Krigslegen. Paa en Mark ved Højskolegaarden blev der daglig elskerferet. Første Kommanderende var daværende Lærer ved Højskolen, Jensen. Da nu Folkene stillede sig op til Ekserits, og Manden med Buløksjen stuldrede med Skafet opefter, spurgte Kommandøren barsk:

„Vil Du slaa med Skafet!“

„Nej!“

„Naa, saa Fanden mig Øffen op!“

Nu gjorde Manden Høire og Venstre om med hævet Ølje, parat til at falde ud, naar der kommanderedes.

Om Natten udstilledes der Vagtposter ved de fire Beje, som førte ind til Byen. Der blev oprettet en Vagtsue og stadig udsendt Patrouiller. En saadan havde en Gang en lille Oplevelse. Ved en skarp Ombøjning af Bejen saas denne pludselig spærret af en mørk Gjenstand, der laa tværs over Bejen. Der kommanderedes straks „Hold!“ og Feltraab affortret, hvilket imidlertid besvarede med en temmelig lydelig Snorken. Ved nærmere Undersøgelse viste Gjenstanden sig at være en af de udstillede

Vagtposter, som havde været temmelig kjærlig sinde imod Flaſten og nu paa Grund deraf sov de Retsfærdiges Søvn.

Da ſaa en Dag Eiterretningen om Træfningen ved Bov naaede til Rødding, marcherede hele Krigerhæren aſted ſyd paa. Men den naaede kun til Hellevad, hvor den modtog Budſkabet om det tabte Slag ved Slesvig. Skaren opløſte ſig nu. De fleſte af Deltagerne drog tilbage til Hjemmet igjen, medens enkelte traadte ind i de regulære Troppers Rækker. En mindre Del af den danſke Hær, ſom havde kæmpet ved Slesvig og ſom var bleven adskilt fra Hovedhæren og trængt ud imod Veſt, paſſerede nogle Dage ſenere gjennem Rødding og videre nord paa.

Nu blev der paa ny Røre i Byen, for nu kunde jo Fjenden ventes for Alvor. Der var den Gang en Kromand ved Navn Bay i Rødding, en Mand, der ikke var bange for ſin Hat. Han fik ſig et stort gammelt Slagsværd bundet om Livet med et Stykke Reb, og paa Ryggen af en Heſt foer han ud af Byen for at udfpejde Fjenden. Efter nogle Timers Forløb kom han atter tilbage og, jugende gjennem Byen alt, hvad Heſten kunde løbe, med den lange Sabel ſtikende bagud raabte han uafbrudt: „Nu kommer de F. g. mig!“ De kom dog ikke endnu i de første Dage.

Byens Beboere forſtode heldigviſ at lage Tingene med den fornødne Ro, og noget Alvorligt forefaldt heller ikke i Byen under denne Krigsperiode, men uden Smaaepisoder gil det ſelvſølgelig ikke af.

En Aften kommer en Mand ſtryteude ind til Naboen og raaber :

„For Guds Skyld, kjære Nabo, ſkynd dig og kom med, for Soldaten er helt desperat!“

„Hvad er der da i Vejen?“

„Ja, han ſiger, at han kommer hjem fra Vagt i Nat, og at jeg ſkal lukke op for ham. Jeg har ſagt, at han maa pikke paa her og pikke paa der, han maa pikke paa hvilke Vinduer eller Døre, han vil i hele Gaarden, og jeg ſkal ſtraks lukke op for ham. Men han har givet mig en under Dret, og Rikke“ — det var Mandens Kone — „har viſt ogſaa ſaaet en, inden vi kommer hjem!“

Da ſaa Naboen gil med ham hjem, klarede Sagen ſig ſnart. Soldaten ſtulde nemlig ud paa Vagt, og ønſtede, at Folkene

flulde falde paa ham, men fandt det uheldigt, at han først flulde gaa rundt paa Gaarden og banke paa alle Vinduer og Døre. Sagen endte saa med en Latter.

En Dag kom en tysk Patrouille, holdt udenfor omnævnte Kromand Bøys Dør og spurgte om, hvor Danserne var.

„Danserne!“ svarede Kromanden, „de ligger herovre i Stobborg. Der er kun en lille Mils Vej derover. Vejen gaar her lige bag om ved min Lade; jeg skal straks vise Jer den. Rid blot derover og giv dem noget paa Rafflen!“

Da Tyskerne havde faaet den Bæst, toge de Kurjen sydpaa igjen, og Byen slap for Indkvartering. Det Morsomme ved Historien var, at Kromanden ikke vidste det Mindste om, hvor det bedste Militær laa.

En Gang blev en anden af Byens Kromænd indviklet i en Affære, som kunde være bleven alvorlig nok for ham. Samme Kromand befandt sig nemlig ikke altid i en normal Tilstand. En Dag, da dette just var Tilfældet, gik han frem og tilbage uden for Kroen med en tysk Hækselstok i Haanden. Som han nu gaar der og paraderer med sin Stok, kommer der en tysk Soldat gaaende og vil ind i Kroen. Kromanden stiller sig saa i Vejen for ham med sin Stok og begynder at fægle og slaa ud i stor Stil, altsammen blot for at vise sin Dygtighed i den ædle Fægtekunst. Men Tyskeren forstod nu slet ikke Spøg. Han trak sin Sabel og huggede ind paa Kromanden. Da denne mærkede, at Situationen blev alvorlig, tog han sit Tempo i Agt og asparerende Tyskerens Klinge, trak han med det samme sin gode Hækselstok og huggede saa drabelig til Klingen, at den knækkede af lige ved Hæstel og sløj klingrende hen ad Stenbroen. Nu blev Soldaten for Alvor vred og vilde gaa Kromanden paa Livet med Stumpen; men denne brugte fremdeles sin gode Hækselstok og trak sig baglænds i god Orden hen til Gadedøren, smuttede ind ad denne, slog Slaaen for og forsvandt ud af Bagdøren, tagende Kurjen vestpaa. Her mødte ham en alvorlig Fare i de udstillede Vagtposter. De stode paa ham, men heldigvis uden at ramme.

I Kroen opstod der et farligt Spektakel, der imidlertid endte uden værre Følger.

Ved en anden Lejlighed alarmeredes Byen ved, at et Par slesvig-holstenste Dragoner kom jagende ind i Byen under Raabet: „Die Dänen kommen!“

De tytte Forposter var nemlig udstillede paa Dobre Baner, som straaner ned mod Kongeaen. Nu fandt et Par Slesvig-holstenste Dragoner sig foranledigede til at vise deres Mod og rede over Aaen ved Faldingbro. Samtidig havde to danske Dragoner besluttet at se sig om paa den søndre Side af Aaen.

Et Stykke nord for Faldingbro slødte saa de fire Krigere sammen. I nogen Afstand gjordes Holdt og der blev raabt an. Sagen var, at de slesvig-holstenste Dragoner havde blaa danske Dragonkapper paa, som var tagne ved Oertrumplingen i Rensborg, og da de alle Fire tillige havde Felthuer paa, kunde de paa Afstand ikke kjende hwerandre. Efter en kort Parlateringen slog de Danske deres Kapper til Side og viste det Rød-Hvide frem, medens de samtidig trak blank. Da gjorde Slesvigholstenerne omkring og jog tilbage over Aaen. Dansterne var dem lige i Hælene. Men da saa de tytte Forposters Kugler begyndte at pibe dem om Ørene, maatte de vende om og se at komme uden for Skudvidde.

Byens Drengene var ogsaa bleve krigerist stemte. De havde valgt sig en større Kammerat til Anfører, anskaffet en Del Trægeværer med Bojoneiter, Kolarer til deres Huer samt en Fane. De holdt daalig Øvelse, naar Skoletiden var forbi. En Dag, da de søede i en Tost ved Byen, kommer der en tytt Patrouille ridende. Aldrig saa snart faar Drengene Øje paa den, før de svinger med Fanen, raaber og hujer, lægger Trægevæerne til Rinden og siger: „Puh!“ Patrouillen svinger rundt og sætter efter Drengene. Men disse var lige saa snarvaadige, satte over en Bæk og ind paa en sumpet Eng, hvor Soldaterne ikke kunde ride, og reddede paa den Maade baade sig selv og deres Fane.

Afskøde Dannebrogsmand Skov fra Gramby, der som bejendt udmærkede sig i en særlig Grad under Krigen, havde tvende Kammerater i Rødding, som deltog i mange af hans Bedrifter. Den ene var en Mand ved Navn Hans Birkebal af Rødding, kaldet Hans Stomager, den ander en jyll Tjenestekarl ved Navn Ib. De havde begge tjent paa Røddinggaard. Det var dem, der stod i Porten med de ladte Geværer, den Gang Mylord toges til Fanget under Skovs Anførsel.

Efter den Tid vides ikke noget af Bevidning at have tilbraget sig i Rødding, saalænge Krigen varede.

Vore Oldtidsmindesmærker.

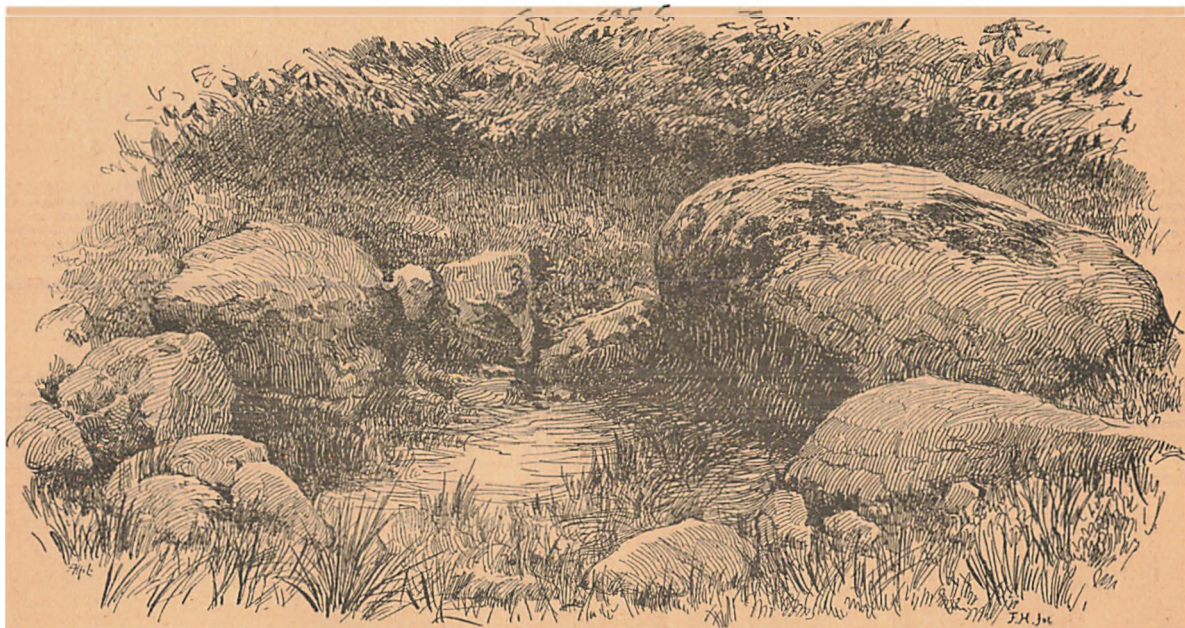
Af Georg Thomsen.

os ethvert dannet Menneſte kan det ikke andet end vække Glæde, at man i vor Tid har ſaaet Øjet op for Bejdhningen af at frede og bevare vore Oldtidsmindesmærker. Myndighederne har taget ſig af Sagen, der er oprettet Kredsmuſæer baade i Haderslev og Aabenraa, hvori det ſamles ſammen, ſom drages frem af Jorden, og hvad der henligger paa Toſtet og i Krogene i Bondens Hjem. Derved er mange Ting bleone ſikrede mod Tilintgjørelſe, ſamt mod at føres ud af Landet gjennem omvandrende Tøder og andre Handlende. Men én Ting glemmes og forſømmes. Hele Landet over findes Kæmpehøje, Stensætninger, Runddyſer og Langdyſer — til Dels ogſaa fra en yngre Tid — Borgruiner, Skanſelevninger oſv. Diſſe burde ogſaa bevares ved at kjøbes af Provinſen eller Kredſen, indhegnes og betegnes „fredet Mindesmærke“. Der gaar aarlig mange Mindesmærker til Grunde, idet det nyere Landbrug ubarmhjærtig ſløjfer og jævner alt.

Men værre endnu end Enkeltmand handler ofte offentlige Inſtitutioner, ſom f. Eks. forſtiellige Kirkebeſtyrelſer, der har ødelagt og bortkjærnet mangen en værdifuld gammel Prydelſe. Kirkebeſtyrelſen i Toſtlund ſløjfede ſaaledes i ſin Tid tvende ſtore ſmukke Kæmpehøje, der laa paa Toſtlund Kirkegaard, en paa hver Side af Kirketaarnet, — det var en dyr og en daarlig Gjærning.

Og Vejvæſenet bærer ſig ikke bedre ad. Stenene fra Kæmpehøje ſlaaes i Stykker til Vejgrus eller ſlæbes bort for at anvendes til Vej- og Brobygning, — det tages intet Hensyn.

Resterne af Jættestuen i Lindelstov.
Efter Fotograf, taget i 1895 af Fotograf Paulsen, Aabenraa.

Ved Hinderup i Nabenraa Amt har man for mange Aar siden — saaledes fortæller der — fløvet en Hunesten og anvendt til en derværende Bro. Mellem Arnitsund og Skulester i Søderlev Amt laa forhen to smukke Langdysjer; nu er kun Tomterne tilbage.

Uærsjergeligst er det dog, at Oldtidsmindemærkerne ikke kan have Fred paa Statens egen Grund. I Lindelstov er saaledes for henved tre Aar siden, paa Foranstaltning af Vejvæsenet, de fleste af Stenene, hørende til en smuk Stovbevoftet Langdysje, blevne fløvede og førte bort som Vejmateriale. Den ligeledes i Lindelstov beliggende store Runddysje eller Tættestue, ogsaa kaldet Røversluen efter de Røvere, som ifølge Sagnet skal have boet dér, blev ogsaa for nogle Aar siden forstyrret, idet man tog den store Overligger paa over 18,000 Pund bort og førte den til Løgumkloster. Vel gjør Stenen fra den gamle Tættestue dér paa ny Tjeneste som Mindemærke og har saaledes fundet en mere ideel Anvendelse, end naar den var eleven brugt til Veje og Broer. Men det ene bliver alligevel som det andet. Og at ødelægge et gammelt Mindemærke for derved at faa Materiale til et nyt, forekommer os at være, misdeft talt, mindre pietetsfuldt over for vore Oldtidsmindemærker.

Aftenstund paa Landet.

Af Jes C. Jessen i Vilsbæk.

Nu dunkle Skygger sænker,
sig over Land og By,
hver Sjæl fra Arbejds Lænker
til Ro og Hvile ty'.

Hver Syssel er til Ende,
Smaaabørnene bragte til Ro,
paa Hestens Gumlen man kjender,
den tygger sit Aftenfo'r!

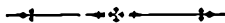
Og Lænkehunden har faaet
sin Grød og slikket sit Fad,
nu inde i Huset paa Straaet
den strækker sig dorsk og lad.

Og Storkehunnen paa Reden
knæbrer saa lydt og glad;
til Ungerne kommer fra Heden
med Bytte nu Storkefa'r.

Paa Bænken ved Æbletræet,
der sidder vor Fa'r og Mo'r;
han læser af Bogen paa Knæet,
hun strikker en Strømpfod.

Og hør! Deromme fra Gaden
lyder en Sang saa smuk;
fra Krattet hist bag Laden,
Man hører Gjøgens Kuk.

Men snart i Søvnens Taager
vandres til Drømmeland.
Ja! Sov kun, Vorherre vaager,
han os beskjærme kan.

Strøtanter.

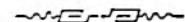
Flid og Nøjsomhed er store Dyder. Den første aabner skjulte Veje; den anden er en tro Vedsjager paa en tornesuld Si.

— Der er intet Bjærg saa højt, at man jo kan se over det, — naar man staar paa et, som er endnu højere.

— Sig altid din Mening, selv om den er urigtig, saa er Du vis paa alle Rettskafnes Ugtelse.

— Gjør Dannelsen Menneskene lykkeligere? Ganste vist, naar den bestaar i Kundskaber, der er blevne til Karakter, Gemt, Willie og Indsigt. Fjerner den kun Uvidenheden, saa bliver den til Fordærvelse. En Almuesmand, der virkelig begriber hvad han véd og formaar at bringe det i Samklang med sin hele Væren og Virken, er mere dannet end Den, der blot har lært og véd en Masse.

(B. Auerbach.)

Blandinger.

En vittig Bemærkning.

En fornem Herre, der ikke bestilte andet om Dagen end ligge igjennem en Rikkert udover Stranden, skjændte en Dag paa sin Tjener og sagde:

„Johan, Du er doven! hvis Du fik Halvdelen af mit Arbejde paa dine Skuldre, fik Du nok at bestille!“

Tjeneren forsikrede, at han nok skulde være flittigere.

Den næste Dag, da Herren kom ned til sin Rikkert, saa han Johan mulig sidde paa Bænken og ligge ud over Stranden.

„Men Johan dog!“ raabte han, „hvad er det, Du bestiller?“

„Aa, Gudskelov Herren kom og løste mig af,“ pustede Tjeneren, „det er et forfærdeligt anstrængende Arbejde at sidde her ganste muligt og Jøngenting bestille!“

Herren brast i Vatter og bebrejdede ham aldrig senere hans Dovenstab.

Vidende Vittighed.

Voltaire var som bekjendt yderst vidende i sine Svar. En Gang kom en Adelsmand til ham og fortalte hvorledes han nu i flere Aar havde skrevet og skrevet, men var forbleven ubemærket.

„Jeg forsikrer Dem, min Gode!“ sagde han tilfidsft, „jeg er utrættelig; mine Anstrængelser ligner komplet artefiste Brønde, jeg borer og borer i Litteraturens Mark, jeg graver stedsje dybere og dybere, akkurat som man gjør med Brønden — og . . .“

„Og tilfidsft bliver det til det bare Vand!“ tilføjede den vittige Voltaire halvt smilende og — den anden sagde ikke mere.

Indholdsfortegnelse

til

Eprofgforeningens Almanak for 1896.

- Aarets Kalender** med det sædvanlige Tillæg samt Vejrsaaedomme.
- Silsen fra Danmark**, Digt af Caroline Peterien. S. 1.
- Tiden**, Digt af „En sonderjyht Pige“. S. 2.
- „Famillens Fremtid“**, Fortælling af Anna r, med Tegninger af Carl K. F. Schmidt. S. 4.
- Hvad en Sønderjyde elsker**, Digt af P. Str. S. 15.
- En af Moders Historier**, meddelt v-d J. N. S. Skrumzager. S. 16.
- Et Minde fra 1864**, Udbrag af en Række Dptegnelser, nedskrevet af C. N. Jesjen, Dybbøl. S. 30.
- Henricte Gubi**, Levnedstegning af Morten Eslejen, med Portræt. S. 33.
- En Overgangstid**, Fortælling af Henriette Gubi, med Tegninger af Tom Peterjen. S. 37.
- Til Dybbøl Mølle**, Digt af Thorvald Møller. S. 55.
- Carl Ploug**, Mindebigt af Carl Berthelsen, med Portræt. S. 56.
- Dannebrogsskibene**, Fortælling af N. S. Gallesen, Verskov, med Tegninger af R. Christiansen. S. 59.
- Lys og Mørke**, Digt af R. Clausen, Smedager, med Tegning af D. N. Hermansen. S. 70.
- Jes Jacobsen**, Lev. etstegning af J. Fausbøl, med Portræt. S. 72.
- Tammes Trip**, Fortælling af N. Andersen af Svejrup, med Tegninger af Hans Tegner. S. 73.
- Hvem er han?** Digt af R. Clausen, Smedager, med Tegning af D. N. Hermansen S. 88.
- Semifolium**, Skitse af P. Skovroy, med Tegninger af Tom Peterjen. S. 99.
- Fra Rødding i 1848**, meddelt af N. J. Marcussen i Rødding. S. 102.
- Vore Oldtidsmindesmærker**, af Georg Thomsen. S. 107.
- Aftenstund paa Landet**, Digt af Jes C. Jesjen, Wilsbæk. S. 109.
- Strotanker, Blandinger, Meddelelser af forskjellig Art, Anbefalinger, Annoncer osv.
-

Vore nationale Foreninger.

Sprogforeningen

eller

„Foreningen til det danske Sprogs Bevarelse i Nordflæsvig.“

Forretningsudvalget ell. Bogkomiteen:

Gaardejer J. Michelsen, Journalist M. Andrejen,
Kølstrop pr. Nabenraa, Nabenraa,

Formand.

Sekretær og Formand i Bogkomiteen.

Kaptein C. C. Fischer, Nabenraa,
Kasserer.

Navnene paa de øvrige Styrelsesmedlemmer i Foreningen er:

B. Skau,

H. A. Knudsen,

Bukshave.

Trøjborg.

J. N. S. Skrumager,

Gustav Johannsen,

Kjøbenhoved.

Flensborg.

J. Faussbøl, H. P. Hanssen, J. P. Jensen,
Blanderup Mølle. Nabenraa, Nybøl.

H. Petersen,

Rørhær ved Tønder.

Uddrag af Foreningens Love.

Foreningens Navn er: „Forening til det danske Sprogs
Bevarelse i Nordflæsvig.“

Foreningens Formaal er at værne om det danske Sprog
i Nordflæsvig, navnlig gjennem folkelig Oplysnings Udbredelse.

Foreningens Sæde er i Nabenraa

De Midler, hvorved Foreningen virker til sit Formaaels
Opnaaelse, er:

a) Medlems Bidrag;

b) frivillige Bidrag.

Medlemsbidraget fastsættes til 2 Mk. aarligt, som opkræves
i Regnskabsaarets Løb.

Om Bidragenes Anvendelse tager Bestyrelsen Beslutning.
Den aflægger Regnskab for Generalforsamlingen.

Foreningens Anliggender varetages af en Bestyrelse, der bestaar af 11 Medlemmer, som ud af deres Midte vælger en Formand, en Næstformand og en Kasserer; Regnskabet revideres af 3 Revisorer.

Generalforsamlingen, som regelmæssig skal indkaldes en Gang om Aaret, bestaar af alle Foreningens Medlemmer. Den vælger Bestyrelsesmedlemmerne og Revisorerne og tager Beslutning om Regnskabets Godkendelse og de Andragender, som Bestyrelsen maatte forelægge den.

I hvert Sogn udnævner Bestyrelsen en Kredsformand, som indkasserer de i Sognet boende Medlemmers Bidrag og afleverer disse til Kassereren. Bestyrelsen kan ogsaa overdrage disse Formænd andre Hverv i Foreningens Interesse.

Anliggender, som Medlemmer ønsker behandle paa Generalforsamlingen, maa 8 Dage forinden dennes Afholdelse indleveres skriftlig til Bestyrelsens Formand.

Alle Generalforsamlingens Beslutninger tages ved simpel Majoritet af de tilstedeværende Medlemmer.

Optagelse som Medlem sker ved Anmeldelse gennem Kredsformanden til Bestyrelsen, som er berettiget til at antage eller forkaste den anmeldte.

Den ordentlige aarlige Generalforsamling finder Sted i første Halvdel af Juni Maaned.

Udtrædelse af Foreningen sker ved Anmeldelse gennem Kredsformanden til Bestyrelsen og betragtes den, som i 2 Aar ikke har betalt sit Medlemsbidrag, som udtraadt af Foreningen.

*

*

*

Medlemmer og Bidragydere har fri og gratis Benyttelse af Foreningens Laanbogsamlinger, hvoraf der findes mindst en i hvert Sogn. Ethvert nyt tiltrædende Medlem og enhver fast Bidragyder faar en Sangbog, et Billede samt en anden god Bog gratis.

Ligeledes forsyner Sprogforeningen regelmæssig Hjemmene i Nordflesvig med gode danske Lærebøger og andre Skolebøger til Br. g ved Børnenes Hjemmeundervisning i Moderemaal.

Vælgerforeningen.

Styrelsen bestaar foruden af vore Repræsentanter i Rigsg. og Landdagen af 21 Medlemmer, som er bosatte i de forskjellige Egne i Nordflesvig.

Forretningsudvalget:

Slagtermester P. Reimers, Redaktør H. P. Hanssen,
Sønderborg, Formand. Aabenraa, Sekretær.
Redaktør M o l d t, Sønderborg,
Kassjerer.

Medlemsbidraget er mindst 1 Mark aarligt. Frivillige
Bidrag modtages.

Skoleforeningen.

Styrelsen bestaar af 15 Medlemmer fra de forskjellige
Egne i Nordflesvig

Forretningsudvalget.

Gaardejer J. P. Jensen, Gaardejer A. P. Lund,
Lourup pr. Døstrup, Rejsby Ballum,
Formand. Næstformand
Gaardejer H. Thomsen, Roost pr. Arrild,
Sekretær og Kassjerer.

Medlemsbidraget er mindst 1 Mark aarligt. Frivillige
Bidrag modtages.

Den nordflesvigiske Skoleforening.

Ved Foreningens Hjælp kunne uformuende konfirmerede
Børn -- baade Drengene og Piger -- komme paa Esterstole eller
anden god Skole, og unge Mænd og Kvinder paa Højskole.
Der tages først og fremmest Hensyn til Begjæringer om Med-
hjælp til Børn og unge Mennesker, hvis Forældre er Medlemmer
af Foreningen. Begjæringer om Hjælp og anden Vejledning
fremsendes til Foreningens Sekretær, Gaardejer H. Thomsen,
i Roost ved Arrild, inden høert Mars 1. Februar og 1.
August for at komme paa Sommer- henholdsvis Vinterstole.
Paa Forespørgsel meddeles nærmere Oplysninger saavel af
Kredsformanden, som af de Underrettede, hvilte ligeledes til
enhver Tid tager imod Indmeldelse af nye Medlemmer.

Foreningens Forretningsudvalg:

Jens P. Jensen, A. P. Lund, E. B. Poulsen,
Lourup ved Døstrup. Rejsby-Ballum. Borslund ved Branderup.
H. Thomsen, Roost ved Arrild.

Opfordring !

Enhver danskindet Mand i Nordflævig, burde støtte de ovennævnte 3 Foreninger : Sprog-, Bælger- og Skoleforeningen ved at tiltræde dem som Medlem eller Vidragghder, samt event. ved større frivillige Vidrag. Som ogsaa deres Navne angiver, har de jo hver for sig deres særegne Opgaver og Formaal, som dog alle samles i det fælles Hovedformaal : Bevarelsen af vort Modersmaal, det danske Sprog, og af den danske Nationalitet i Sønderjylland.

Der kan jo dog ingen Tvivl herske om, at enhver af vore danske Mænd og Kvinder efter Gode vil være med i Kampen for denne største og hellige Sag, og vi nærer derfor ogsaa den faste Overbevisning, at vor patriotiske Opfordring her paa dette Sted ikke vil lyde forgjæves. Thi : „Hvad Du ævner, kast af i det nærmeste Kraa“ og „sit Fædreland kylder man alt, hvad man kan udrette.“

Indmeldelser i de nævnte Foreninger modtages til enhver Tid, foruden af Kredsførmændene og Tillidsmændene, ogsaa af Foreningens Førmænd og Sekretærer, der ligeledes meddelel Svar paa alle Spørgsmaal, vedkommende Forening vedrørende.

Til alle vore danske Landsmænd og Landsmændinder, som bo'r i fremmede Lande.

Alle I, som bo'r fjærnt fra Eders Hjemland og Fædreland, og særlig I mange, som har fundet et nyt Hjem hinsides Havet, Eder Alle bringes herved gjennem Sprogforeningens Almanak vor hjærteligste Hilsen.

Vi har stadig Vejlsighed til at erfare, at I med usvækket Trostaa og Kjærlighed hænger ved Eders Hjemland, at I i det Fremmede bevarer og plejer vort Modersmaal ogsaa hos Eders Børn, at I der flittigt dyrker Eders danske Sind og vedvarende betragter Danmark som vort fælles gamle Fædreland.

Ja, vi kjender endog ikke saa Eksempler paa, at hos mange af Eder er der i det Fremmede foregaaet en national Bækkelse, saa at I der er komne til en mere klar Bevisthed, end I havde herhjemme, om, til hvilket Folk og til hvilken Nationalitet vi Nordflævigere efter Naturen hører.

Landsmænd og Landsmændinder!

Vistnok de fleste af Eder kjender af egen Erfaring, hvorledes vi lever og lider herhjemme under Fremmedherredømmet.. Mange af Eder har jo netop forladt os, fordi I ikke kunde eller ikke vilde leve længere under de her herskende ublide og trykkende nationale Forhold. Husk altid derpaa, nu da I lever og aander i Frihed! Vis os Eders Medfølelse s. Eks. ved at yde Bidrag til vore nationale Foreninger, særlig til Sprogforeningen! Mange af Eder har ogsaa i det Fremmede opnaaet en større Lykke i Form af timelig Velstand. Lad saa ogsaa lidt af Eders Overflødighed komme vor betrængte nationale Folke- og Fællesskab til Gode!

Naar Bladet en Gang i Tiden vender sig saaledes, at vort kjæreste Haab om Gjenforening med vort Moderland Danmark gaar i Opfyldelse, da vil sikkert ogsaa mange af Eder, som nu lever i Landfjægtighed, vende tilbage til Hjemmet.

Og da vil det sikkert glæde Eder, naar I da kan sige, at I ogsaa har bidraget Eders Del til, at I gjenfandt Danmark saa godt bevaret i Eders gamle Hjemland.

Nærmere Oplysninger om vore nationale Foreninger Sprog-, Bælger- og Skoleforeningen meddeles foruden Foreningens resp. Formænd ogsaa

Udgiveren af Sprogforeningens Ainaak,
M. A n d r e s e n i Aabenraa.

Danske Undervisningsanstalter, passende for den konfirmerede nordskævsige Ungdom.

Folkeshjoler:

(I Almindelighed 5 Maaneders Undervisning om Vinteren for Karle (1. Novbr.—31. Marts) og 3 Maanedes om Sommeren for voksne Piger 1. Maj—31. Juli.)

Aflov Højskole, Forst. L. Schrøder, Vejle St., Jylland. (Har 6 Maaneders udbudet Kurus om Vinteren baade for Karle og Piger.)	
Bornholms Højskole, Forst. N. P. Jensen v.d. Eskodalen.	
Brahetrolleborg	— — J. H. Winther, Korinth St., Åhu.
Brøderup	— — Emil Dam, Lou St., Sjælland.
Børkop	— — Din. Olsen, Børkop St., Jylland.
Dalbyneer	— — C. C. Egeus, Havndal, Nanders.
Elbæk	— — Joh. Elbæk, Dvingirup St., Hørjens.
Esbo	— — Th. Poulsen, Lystrup St., Aarhus.

Emdrupborg	Højskole, Forst. N. Laug. Kjøbenhavn.
Kjellerød	— — N. Jørgensen, Nalborg.
Frederiksborg	— — S. Wegtruv, Sjælland.
Galtrup	— — Georg Himmelstrup, Nykjøbing, Mors. (Kun for Piger: 5 M. om Vinteren, 3 om Sommeren.)
Grundtvigs	Højskole, Forst. S. Rosenfal, Lyngby St., Sjælland.
Hækselballe	— — N. P. Simonsen, Hjortshøj St., Jylland.
Hindholm	— — S. Larsen, Fuglebjerg, Sjælland.
Hjørlande	— — S. Jørgensen, Slangerup, Sjælland. (Kun for Piger: 5 M. om Vinteren, 3 om Sommeren.)
Høng	Højskole, Forst. N. Jørgensen, Slagelse.
Jandrup	— — N. Nielsen, Varde.
Kariø	— — A. C. Knudsen, Cariø, Sjælland.
Klant	— — F. Nielsen, Klant Jylland.
Kolind	— — J. N. Mortensen, Barrit, Kolind St., Aarhus. (Mlandet Skole om Vinteren.)
Kvisjel	Højskole, Forst. Hagbard, Kvisjel St., Jylland.
Køng	— — N. Kjertegaard, Glamsbjerg St., Fyn.
Møllerup	— — J. Michelsen, Mønders.
Nysted	— — M. Vilbæk, Nysted Lolland.
Nørre-Ørsted	— — Th. Jensen, Nykjøbing, Falster.
Ødder	— — N. A. Dolleris Ødder St., Jylland. (Kun for Piger: 5 M. om Vinteren, 3 om Sommeren.)
Ølstrup	Højskole, Forst. J. B. Kristensen-Mønders, Svendborg.
Øndløse	— — S. L. Vank, Morkov St., Sjælland.
Ribe	— — S. S. Salling, Ribe, Ogsaa Mønstertokole.)
Ry	— — Helge Hoftrup, Ry St., Jylland.
Ryslinge	— — Alfred Povlsen, Ringe, Fyn.
Salling	— — Axel Agelsen, Tønder St., Jylland.
Sorø	— — A. Vjerre, Sorø.
Stenum	— — Jørg. Torkelsen, Braa St., Jylland. (Mlandet Skole om Vinteren.)
Stevns	Højskole, Forst. S. P. Hansen-Gjævnøe, Nødbig St., Sjælland.
Stovring	— — S. Frederiksen, Stovring St., Jylland.
Sørup	— — S. Gundersen, Svendborg. (Om Vinteren Karle og Piger, om Sommeren Piger.)
Særskov	Højskole, Forst. N. Nielsen, Zullerup, Fyn.
Testrup	— — Dr. J. Norregaard, Maarset St., Jylland.
Tidby	— — Martin Nielsen, Norreaaiby St., Fyn. (Kun for Piger: 5 M. om Vinteren, 3 om Sommeren.)
Valkelide	Højskole, Forst. Povl Hansen, Nyderup St., Sjælland.
Vejstrup	— — Jens Lund, Svendborg.
Vestbirt	— — Grønvald Nielsen, Vestbirt, Horsens.
Vinding	— — Kristian Peterien, Vejle.
Vrigsted	— — L. Møtzen, Barrit, Horsens. (Om Vinteren Karle og Piger, om Sommeren Piger.)
Vældegaard	Kvindeskole, Forst. Kap. N. Hansen, Øjentofte St., Sjælland.

Landbrugsskoler:

Narup	Landbrugsskole, Forst. Hammer, Narup St. Fyn.
Dalum	— — Jørg. Pedersen, Ddenje, Fyn.

Ladelund Højskole, Forst.	Niels Pedersen, Brorup St., Jylland.
Langby — —	Kapt. la Cour, Lyngby St., Sjælland.
Malling — —	S. Tuxen, Malling St., Aarhus.
Morsø — —	C. Petersen Schmidt, Rykjøbing, Morsø.
Lunc — —	A. Svendsen, Taastrup St., Sjælland.

Høandsværkerstoler:

Hjøntofte Høandsværkerstole, Forst.	Niels Hansen, Hjøntofte, Sjælland.
Düserup Højsk. Høandsværkerstole, Forst.	Rasmussen, Sveinborg.
Rh — — —	K. B. Kristiansen, Rh St., Jylland.
Balleklisbe — — —	A. Bentzen, Thderup St.
Vestbirt — — —	Anton Hansen, Horsens.
Binding — — —	H. Brunner, Vejle.

Høavebrugsstoler:

Beder Høavebrugsstole, Forst.	B. Henriksen, Beder St.
Trene — — —	N. N. Møller, (ved Kjøbenhavn).
Landågrav — — —	Hans Knudsen, Slagelse.
Bilvorde — — —	St. Nyland, Charlottenlund, Sjælland.

Høng Højskole ved Slagelse har Høavebrugsafdeling.

Høandelsstoler:

De Brøfke Høandelsstoler i Kjøbenhavn. Direktør: Gehejmeetatssraad Lietgen. Overlærer Møller.

Grüners Høandelsakademi i Kjøbenhavn, Gøtherågade 48. W. Brown.

Hølojd- og Høusflidstoler:

Aflov, Forst. Jørg. Rasmussen, Bejen St., Jylland.

Høfterstoler, Høfristoler, Hørealstoler o. s. v.:

Højsk	Høfterstole, Forst.	Pastor Diemer, Kolding St., Jylland.
Stibelund — — —	— — —	Knud Pedersen, Bejen St., Jylland.
Hølsted — — —	— — —	Kr. Appel, Hølsted St., Jylland.
Bøster-Bøstøed — — —	— — —	Hølger Steen, Bøstøed St., Ribe.
Øsbjerg — — —	— — —	J. Madsen, Jylland.
Hølemming — — —	— — —	J. Petersen, Horsens, Jylland.
Højby — — —	— — —	Søren Sørensen, Højby, Fyn.
Højærby — — —	— — —	Kristen Roudal, Kallundborg, Sjælland.
Hølt — — —	— — —	Kr. Højmark, Høstøelager St., Jylland.
Hølinge — — —	— — —	Lars Rasmussen, Hølinge St., Fyn.
Høstrøp Høfristole, — — —	— — —	J. A. Bo, Møråstøed St., Jylland.
Høbindehølsinge Høfterstole — — —	— — —	N. Andersen, Høllippsdal, Sjælland.
Høllumstrøp — — —	— — —	Chr. Jørgensen, Højborg, Fyn.
Høvirkerød Højskole (Latin- og Hørealstole) Forst.	Høvsjæner, Høvirkerød, Sjæll.	
Høgrenaa Hørealstole, Stolebøsthyrer	Høtørtelsen, Høgrenaa.	
Høsamø — — —	— — —	N. Hølevad, Høtranebjærg.

Anmærkning. I Højsk er der Stole om Høvinteren 6 Hømaaneder for Drengø og om Høsomme en 4 Hømaaneder for Hø piger; i Stibelund om Høvinteren 5 Hømaaneder for Drengø, om Høsommeren 3 Hømaaneder for Hø piger; i Hølstøed om Høvinteren 6 Hømaaneder, om Høsommeren 3 Hømaaneder, baade for Drengø og Hø piger; i Bøster-Bøstøed om Høvinteren 5 Hømaaneder, om Høsommeren 3 Hømaaneder, ligøledes baade for Drengø og Hø piger.

Reddøst til Almanakken af Hø. Thømsen i Høost.

„Illustreret Børneblad for Nordflæsvisg.“

„Illustreret Børneblad for Nordflæsvisg“ udgaar 2 Gange om Maanedebn i Sjibet Format og koster kun 25 P. i Kvartalet foruden Postpenge. Hvert Numer indeholder smukke Billeder, Digte, Fortællinger, Gaader osv. i et saadant Udvalg, som kan glæde og interessere baade Gamle og Unge. Fra Tid til anden stilles der i Bladet Præmiestiloppgaver for Skoleungdommen samt andre Opgaver til skriftlig Besvarelse, hvorved Hjemmeundervisningen i Modersmaalet kan støttes og fremmes. Læserne af „Sprogforeningens Almanak“ burde ogsaa alle være Holdere af „Illustreret Børneblad“, hvis Hovedopgave det især er at værne om Sproget i Børnenes Mund.

Børnebladet kan bestilles hos Brevbærerne og paa Postkontorene samt hos Udgiveren, som da — naar der af en Person bestilles mindst 3 Eksemplarer — sender dem i Korsbaand under Adresse direkte til Bestilleren.

Danske Mænd og Kvinder, samt Skoleungdommen bedes om at støtte Udgiveren i hans Arbejde ved selv at holde „Illustreret Børneblad for Nordflæsvisg“ og tillige ved at virke for dets videre Udbredelse.

Ærbødigt

M. Andresen, Aabenraa,
Udgiver af „Ill Børnebl. f. Nordfl.“

Dansk Sangbog, eller den blaa Sangbog,

udgivet af Foreningen til det danske Sprogs Bevarelse i Nordflæsvisg, er paa **M. Andresen's** Forlag i Aabenraa udkommen i et nyt Oplag. Sangbogen kan kjøbes i den danske Boghandel overalt i Nordflæsvisg, samt i Partier til Medlemmer af Foreningsforeninger etc. direkte hos Forlæggeren.

Sønderjydske Harbøger,

udgivne af **H. P. Hansen**, Nørrebylle, **Gustav Johannsen** og **P. Skau**, udkommer 4 Gange aarlig i Hæfter paa

60 Sider. Subskription modtages i alle Boglader. Pris 4 Kr. aarlig. For Medlemmer af danske Foreninger i Sønderjylland 3 Mk. aarlig.

Flensborg Avis

med Særudgaver er Hertugdømmet Slesvigs mest udbredte Blad og har i Vintermaanederne et dagligt Dplag af over

5000 Eksemplarer

hvorfor det særlig egner sig til Optagelse af Kundgjørelser, der indrykkes for en Pris af 15 Penning Linien første Gang, 10 Penning de følgende Gange.

Flensborg Avis, Hovedudgaven, koster med Nordflesvigst Søndagsblad 2 Mk. 40 P. Fjerdingaaret, foruden Post- og Ombæringspenge, 60 P. og 40 P.

Det lille Blad der ligeledes udgaar hver Dag, koster 1 Mk. 20 P., foruden Post- og Ombæringspenge, 30 P. og 40 P.

Flensborg Avis, Mindre Udgaave, det billigste Blad i Hertugdømmet Slesvig, udgaar 3 Gange om Ugen og koster 60 Penning Fjerdingaaret, foruden Postpenge, 15 P. og Ombæringspenge, 25 P.

Ombæringspenge betales ikke af dem, der jelo afhenter deres Postfager.

Bogsamlingen

(5 à 6000 Bind)

paa

„Margrethesminde“ i Flensborg.

Udlaan fra „Bogsamlingen paa Margrethesminde i Flensborg“ sker ved Henvendelse til Bibliothekaren, Fruen Alexandra Johansen, Margrethesminde, Nørre-Allé 6, Flensborg, og vil i Reglen blive tilstaaet.

Bøgerne sendes med Posten eller leveres i Udlaanstiden (hver Hverdag Kl. 11—2; de kan beholdes hjemme, naar ikke andet foreskrives, i indtil fire Uger; Bibliothekaren kan i særlige Tilfælde forny Udlaanssedlen efter de fire Ugers Forløb; Pragtværker og vindbundne Bøger kan undtages fra Udlaanet.

Hejmdal

med dets Særudgaver

„Haderslev Dagblad“ og „Nordborg Avis“

udkommer hver Søndag i 5-spaltet Format og koster 1 Mk. 60 Pg. fjerdingaarlig foruden Postafgiftene; 2 Mk. 40 Pg. frit i Huset.

Som gratis Tillæg medfølger det store rigt illustrerede Søndagsblad, der redigeres af R. S. Hansen, B. A. Nielsen, og Chr. Westergaard. Søndagsbladet bringer Søndagsbetragtninger, Streve af fremragende Præster; Fortællinger og Digte af de bedste folkelige Forfattere; oplysende Stykker af historisk, geografisk og naturvidenskabeligt Indhold; Smaaling: Gaader, Rebus'er, Anekdoter, o. s. v. samt i hvert Nummer flere fint udsorte Illustrationer.

Det store Blad

er en billig Udgave af „Hejmdal“, udgaar 6 Gange ugentlig i 5-spaltet Format og koster kun 1 Mk. 20 Pg. fjerdingaarlig foruden Postafgifter.

I alle Boglader faaas:

Vore Rettigheder.

I

Forenings- og Forsamlingsretten.

II

Valgretten til Rigsdagen,

ved H. P. Hanssen-Norremølle. Pris 75 Pg. for hvert Hæfte.

Strøtanter.

Selv Stormen hører engang op og bliver den forfriskende Aftenvind; saaledes standser ogsaa tilsidst Livets Storme, naar Aftenen kommer.

— Husk paa, at Livets gode Gjærninger kun er en ringe Afdrag paa din Gjæld til Gud.

Modersmaalet

udgaar hver Dag, undtagen Søndag, og koster kun
1 Mk. 50 P.

for Fjerdingaaret foruden Postafgifterne.

Modersmaalet bringer **politisk Oversigt, ledende Artikler, Nyheder etc.**, samt **daglig Telegramberetning og sund, underholdende Feuilletonlæsning.** Som gratis Tillæg følger hver Lørdag **Søndagsbladet.**

„Højskolebladet“

Lidende for Folkeoplysning.

Udgivet af Konrad Førgensen, Kolding.

Ansvarlig Redaktør: Karl Førgensen.

„Højskolebladet“ udgaar hver Fredag med et 48 spaltet Hæfte og bringer Artikler fra Kirkens, Skolens, Folkelivets, Samfundslivets, Litteraturens, Kunstens m. fl. Omraader og støttes af en stor Kreds af Medarbejdere i Danmark, Norge, Sverige og Nordamerika. Bladet bringer jævnlig Levedesbilleder af kjendte Mænd og Kvinder og behandler ofte Forhold og Begivenheder i Sønderjylland. I de fleste af sine Numre bringer Bladet smukt udførte Illustrationer.

„Højskolebladet“ koster, bestilt paa et ihst Postkontor, 2 Mk. 10 P fjerdingaarlig. Postpengene iberegne.

Kundgjørelser outages for 10 Ore Linien med Rabat for 3 og flere Ganges Indrækkelse. Bladet er Kundgjørelsesorgan for Bladsøgende og Bladstilbydende indenfor den Kreds, Bladet iøvrigt henvender sig til.

A n b e f a l i n g e r.

Fra
Aabenraa By og Amt.

Nordsløvigsk Frøavlereforenings Fællesudsalg,

Kontor Nygade 311, Aabenraa,

der er oprettet af den nordsløvigske Frøavlereforening i Aaret 1886, forhandler **Græs** og **Roefrø**, avlet af Foreningens Medlemmer under Kontrol af Foreningen, og tillige samtlige gangbare **Frøsorter** i undersøgt Bæde fra de bedste Kilder.

B e s t y r e l s e n.

Mads Jensen, Jørgen Jensen, J. Michelsen,
Jøgerup. Saksgaard. Kølstrup

P. Jensen, (Jakob Basballes Eftfg.)

A a b e n r a a.

Største Lager i **Manufaktur** og **Modevare**,
Dame og **Herre-Konfektion**.

Klædninger efter Maal med Garanti for godt Snit
leverages i korteste Tid.

Damprensede Hjer og Dun meget billige.

Cand. pharm. Harald Nielsen, Aabenraa Drogeri.

Jeg anbefaler mine bekendte Specialiteter:

- 1) Kreaturvaskepulver, Kreaturstrøpulver og dansk Kvægvaskeessents (til Brug i Stedet for Wasmuth's)
- 2) Smaa Apotheker til Handlende, og Efterbestillinger.
- 3) Bandager og Gummivarer fra Prof. Heskjær.

Jeg træffes hver Formiddag, ogsaa om Søndagen.

B. S. Gallefen, Aabenraa,

anbefaler

 Vine, Lifører og Spirituosa
i god Bæde til billige Priser.

»Hejmdal«s Bogtrykkeri,

Nygade, Aabenraa,

udfører

alle Slags Bogtrykarbejder

billigere end ethvert andet Bogtrykkeri

i Sønderjylland.

Hans Callesen, (A. Damms Eftflg.) Aabenraa.

Jærn- og Kortevarer samt Bygningsbeslag.
Støbegods, Landbrugstredskaber, prima Værktøj,
Vinduesglas, Husholdningsgjenstande osv.

Specialitet: Eneforhandling af de udmærkede
Bejle Komfurer og Kaffelovne.

B. Bastiansen, Aabenraa, Maskinbyggeri og Høleværk,

Eget Fabrikat af Høvle og Faconhøvlemaskiner
(Rekelhøvlemaskiner) Cylinder-, Rund- og Ransjave
samt diverse Maskiner til Tøndestave-Fabrikation.

Tærsteværker, Mejemaskiner, Plove og for-
fjellige Landbrugsmaskiner.

Særlig anbefales kombinerede Hesteriver og
Saamaskiner til betydelig nedsatte Priser.

Carl C. Fischer,

Slotsgade, Aabenraa,

Russiske Dampbade.

A. T. Stallknecht's Efterfølger,

J. Skov,

Jærnstøberi, Aabenraa,

anbefaler alle Slags solide **Støbevarer** til Dagens billigste Priser. Reparaturer af alle Slags Maskiner og Støbegods udføres billigt. Gammelt Støbegods kjøbes til højeste Pris paa Pladsen.

Hans Danielsen,

Storetorv 54, Aabenraa,

anbefaler sin **Kolonial-, Vin-, Korn- og Foderstof-Forretning**, Lager af kunstig Gjødning til Fabrikspriser.

Staldplads til **30 Heste**.

Billig og reel Betjening tilfjølres.

Fr. Tøgesen,

Storegade 32, Aabenraa,

(ved Siden af Svareapotheket.)

Urmager og Optikus.

C. C. Rode, Guldsmed,

Aabenraa, Storegade,

Største Lager af alle Slags Guld- og Sølvstøj samt Sølvplet

til billigste Priser.

J. P. Junggreen,

Tobaksfabrik, Aabenraa,

anbefaler sine fortrinlige Fabrikater af **Skræ-, Røg- og Snustobak**, som i enhver Henseende kan optage Konkurrencen med Fabrikaterne fra de største tyske Fabrikker.

Hans Callesen (D. Damms's Efterfølger.), Nabenraa.

Kolonialvarer, Vine og Spirituoser.

Specialitet: Damp Kaffebrænderi.

C. F. Rosenbold, Sadelmagermester, Søndergade, Nabenraa.

Største Sadelmagerforretning her paa Pladsen.

Særlig anbefales **Seletøjer**, **Ridestøj**, **Rejsetøj**
og **Brokbaand**, alt eget Fabrikat, solidt og billigt.

**Nyt! Nyt! Forsærdigelse af kunstige Heste-
haler.** Bestillinger kan ogsaa ske skriftligt. Alt Andet til
Faget henhørende Arbejde udføres prompt og billigt.

Handel med **Lædersmørelse** i Daaser og løs, Bægt,
samt med Læderappretur.

Forsærdigelse af nye Maskinremme. Gamle
repareres.

K. C. Ries, Nabenraa, Dampfarveri & Spinderi,

anbefaler Klæde, Buckskin, Cheviot, Shavler, Hestedækkener,
Gulvtæppetøjer, Tvist, Hørgarn, Blaargarn osv., osv.

~~Ud~~ Ud kjøbes og tages i Bytte.

Snedker N. Nielsens Mobelmagasin, Nabenraa.

anbefaler alle Slags **Møbler** af eget Fabrikat, solid
og billigt.

Maren Hansen,

Storegade 411. Nabenraa,

anbefaler sig med **Gravørarbejde**, Udførelse af **Mono-
grammer** og **Judskrifter** paa Sølv- og andre Metal-
Gjenstande.

J. P. Junggreen,

Tobaksfabrik, Aabenraa,

Rød „G.“

anbefales som en særdeles let og velsmagende Røgtobak.

F. Sørensen,

Boghandel i Aabenraa,

Nyhedet i dansk og norsk Literatur. Vildeber af „de sønderjyske Piger“ og „Norden“ i Farvetryk! meget billige.

Bøger indbindes og alt Bogbinderarbejde udføres hurtigt og billigt.

Dansk Livsforsikrings-Aktieselskab „Gafnia“

afslutter ved dets Repræsentant for Nord-Slesvig,

Redaktør **S. P. Hansen**, Aabenraa,

Kapitalforsikringer, Livsforsikringer, Livrenter etc. paa meget fordelagtige Vilkaar og er et særdeles godt og solidt Selskab. Oplysninger meddeles til enhver Tid paa Forlangende.

Thomas Nies,

Nørretorv, Aabenraa.

Mode- og Manufakturhandel.

Største Lager af **Bukslin.** Forsærdigelse af Herreklædninger i eget Værksted.

J. N. Cornett, Aabenraa.

Største Lager af alle Slags solidt **Herre-, Dame- og Børnefodtøj.** Reparaturer udføres solidt og billigt.

B. Th. Sjørgensen, Farver,

Aabenraa, Rasmsherred,

anbefaler sig med samtlige til Farveriet henhørende Arbejder.

L. J. Vilgaard's

Møbelfabrik og Møbelmagasin i „Enigheden“
i Aabenraa.

Største Lager og Udvalg i Nordflesvig af alle Slags
Møbler, som leveres under Garanti baade for Soliditet og
Billighed.

B. N. Petersen,

Skomagemester i Aabenraa,

Hjørnet paa Storetorv, Nr. 141.

Største Lager af alle Slags Skotøj, hjemmelavet
og Fabrikarbejde.

Nielsen & Sørensen,

Aabenraa, Storegade,

anbefaler sin Kolonial- Viu- og Foderstofforretning
samt Handel med revne Oliefarver, Maskin- og Centri-
fugeolie, Pudsetvist. Korn, Smør og Æg kjøbes til
Dagens højeste Priser.

J. Tøgesen, jun.,

Jærnvarerhandel i Aabenraa, Søndertorv,
anbefaler: Agerbrugsmaskiner og Redskaber.

Uendfalg af Plauet jun., amerikansk Heste-
hakke og Madrenser, Decimalvægte og Oliekage-
knusere. Specialforretning i de berømte danske Kaffel-
ovne og Koinfurer. Garanteret Dykkelse som Hjemme-
fabrikat.

NB. Gammelt Støbejern tages i Bytte.

Herløv Møller, Maler,

Aabenraa,

er flyttet til Nyvej 159, og anbefaler sig til Udførelse
af alt Maler- og Lakkerarbejde. Stort
Lager af Tapet- og Kammelister. Villeder indbrammes.
Færdige elegante Rammer. Portrætter i Legems-
størrelse (efter Fotografi) udføres.

Lorens Hansen,

Sønderport, Aabenraa.

== Kolonialhandel. ==

Handel med

Korn, Smør og Foderstoffer,
undersøgt **Markfrø** og **Kunstgødning.**

Jakob P. Tøgesen,

Søndergade 137, Aabenraa.

Urmager og Optikus.

R. Clausen, Maler, Aabenraa.

Klingbjerg 495, anbefaler sig som
Dekorations-Maler, Tapetserer,
Møbel- og Boglakerer.

Endvidere anbefales fra min Forretning et stort Udvalg af **Tapeter, Border, Guld- og Antiklister.** Præpareret hurtigt tørrende **Oliefarve,** samt **Lak og Gulvfernis.**

Specialitet:

Vegle Bornholmste Terrakotta Gjenstande med dekorativ Udførelse af eget Arbejde, særdige Olie-Malerier af eget Arbejde i alle Størrelser, passende til Bryllups-, Fødselsdags- og Julepræsenter.

J. P. Jacobsen,

Farver i Aabenraa,

anbefaler sit Farveri og sin kemiske Rensningsanstalt til Publikums velvillige Afbenyttelse.

M. Møller, Stræderforretning,

Aabenraa, Rasmølle 16,

bringer i det ærede Publikums Erindring sit store Udvalg i de nyeste Støvsprøver, passende for enhver Sæson.

For god Pasning, flot Snit og de billigste Priser her paa Pladsen garanteres.

H. J. Sørlück,

Nabenraa, Skibbrogade,

anbefaler sin en gros

Korn- og Foderstofforretning.

V. Paulsen,

Storegade, Aabenraa, Storegade

Fotografisk Atelier,

Smuk og omhyggelig Udførelse garanteres.

Chr. Petersen, Guldsmed,

Storegade 34, Nabenraa.

Største og billigste Lager af alle Slags **Guld-** og **Sølvtøj** samt **Sølvplet.**

Reparationer udføres smukt og billigt.

J. G. Petersen,

Storegade, Nabenraa.

Største og billigste Lager af **Herreflæder, Hatte, Fodtøj** samt alle Slags **Underbeklædningsartikler** fra de billigste til de allerfineste Artikler.

Johs. Andersen,

Ændertorv, Nabenraa.

anbefaler sin **Kolonialforretning**, samt Handel med **Kage-Ralk, Portland-Cement, Tjære, glaserede Evinetruge** og hurtigtørrende **Oliefarve Smør, Æg** og **Stinker** kjøbes til Dagens højeste Priser.

Christian Jacobsen,

Handicgartneri, Nørrechausé,
Nabenraa,

anbefaler sig med høje og lave **Roser**, ca. 150 bedste, nyeste og ældre Sorter, opelskede paa aaben Mark. Endvidere anbefales **Drivhusplanter** i stort Udvalg samt **Kranse** og **Buketter**.

J. A. Christensen,

Søndertorv, Nabenraa,

anbefaler sit velassorterede Lager af alle Slags **Kunstgjødningsstoffer**, **Foderstoffer** og **undersøgt Markfrø**.

Specialitet: **Kødfrugtfø**.

A. C. Koch's Basar,

Bestergade i Nærheden af Storetorv,
Nabenraa,

anbefaler sit store Lager af **Stentsøj**, **Porcellæn** og **Glasvarer**, endvidere alle mulige **Udstyrsartikler**, samt **Tøser** og **Sto**. Særlig anbefales mit store Udvalg af **Vegetsøj** og **Juleartikler**.

Lager af **Ridehjul**. Brugte Hjul tages i Bytte.

B. J. Damm,

Brunde-Dampteglværk ved Nabenraa,

anbefaler alt til **Teglværksindustrien** henhørende, **prima Varer** til moderate Priser. Røde, hvide og gule **Mursten**, **Tegsten**, **Fliser**, røde og hvide **Faousten**, **Solbænksten**, **Hvælvingsten**, **Brøndsten**, **Krybbesten**, **Klinker** til **Løgulve** og **Drænrør** i alle Størrelser.

Cand. pharm. Harald Nielsen, Aabenraa Drogeri.

Forlang og brug altid kun:

Nordslesvigsk Kreaturvaskepulver,
Kreaturvaskepulver og Dansk Vaskeessens
(til Brug istedetfor Wasmuths),

i ny Blanding, sikkertvirkende og farefrit. Faas hos de fleste danske Kjøbmænd i Nordslesvig. Ellers forsendes 2 Pd. og mere franko og toldfrit overalt. — Samtidig anbefaler jeg mine andre bekendte Midler mod al Slags Utøj, som: Rotter, Mus, Væggetøj, Kakkellakker, Myrer o. s. v.

NB. Man agte nøje paa at mit Navn eller et af mine Varemærker findes paa enhver Pose, Flaske eller Krukke, da flere Efterligninger af mine Præparater er forekomne!

Skriftlige Forespørgsler resp. Bestillinger besvares eller ekspederes omgaaende franko.

Jeg træffes personlig sikkert hver Dag fra 9—12 og 1—6, om Lørdagen fra 11—1, undtagen de Dage, hvor jeg i Følge forudgaaende Annonce er at træffe i de forskjellige Byer i Slesvig og Holsten.

August Jensen, Rødekro,

anbefaler sin Kolonial-, Jærn- og Kortevarerforretning. Endvidere Landbrugsredskaber og Husholdningsgjenstande. Særlig anbefales frisk dampbrændt Kaffe samt fineste Margarino.

Smør og Æg kjøbes til Dagens højeste Priser.

C. J. Odis, Rødekro,

anbefaler sin

Skomagerforretning samt store Lager af solidt og smukt Fodtøj for Damer, Herrer og Børn til billige Priser.

Christian Galsesen, Rødekrø,

anbefaler et velassorteret Lager af Bjælker, Sparrer, Lægter, høvlede og uhøvlede Brædder, Tagpap, Tjære, Cement og Ralk, Bygningsbeslag, Ralkelovne og Komfurer osv. Reel Betjening, moderate Priser.

A. P. Gundersen, Bollerslev og Rødekrø,

anbefaler sit Lager af Sølv- og Pletvarer, Lommeure, Regulatorer 14 Mk.

Reparaturer solidt og billigt.

J. Jacobsen,

Rundemølle,

Valsemølleri, samt Mel-, Korn-
og Foderstofhandel.

J. B. Petersen,

Stræddermester i Hellevad,

leverer Stoffer til Klædninger og Klædninger efter Maal og garanterer for nyeste Snit, god Væsnings og solidt Arbejde.

P. H. Degn, Hellevad,

anbefaler sin Handel med Kolonial- og Kortevarer, Stentøj og Droger samt Landbrugsredskaber. Særlig anbefales frisk dampbrændt Kaffe og flæstet Margarine.

Smør og Æg kjøbes til Dagens højeste Priser.

L. Jacobsen, Hellevad Mølle,

Mølleri og Foderstofhandel.

Større og mindre Landejendomme

anbefales af

B. Petersen Bau,
Graasten.

Farveri, Trykkeri og Garnhandel.

Uld modtages til Kartning og Spinding.
Graasten. J. S. Clausen, Farver.

P. C. Kronika, Graasten, Kolonialhandel.

Manufakturforretning en gros & en detail.

Graasten. C. A. Brodersen,
(R. Albrechtsen.)

Køb islandsk Uldgarn,

det stærkeste og varmeste af alt Garn; selv mange Hundrede
Lysere fra Pommern til Svejs, der i Fjor fik af mit
Garn, har maattet erkjende det. Prover franko. Stort
Manufaktur-lager. Eneforhandling af Odense Regnfrakker,
prima Bomuldstøjer i danske Mønstre, Herrelædninger fra
Mk. 10—35,00, Drengelædninger fra Mk. 2,50. Meget
stort Lager. Eget Skærderværksted i Huset. Nye moderne
Budsstik.

Graasten.

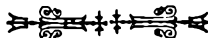
A. B. Jürgensen.

Anekdoter.

Løfterne. En Konge af Frankrig bebrejdede
en Gang en Marquis, at han havde udsat sig for den Fare
at gjøre en „Lustrejse“ i en Ballon, og spurgte ham om
Aarsagen til en saadan Driftighed.

„Deres Majestæt!“ svarede Marquisen, „har givet mig
saamange Løfter i Luften, at jeg troede at kunne faa
nogle af dem opfyldte deroppe!“

Kongen klappede ham paa Skulderen og — holdt sine
Løfter til ham.

Fra
↔ Haderslev By. ↔

N. C. Anudsen, Maskinbygger, Haderslev.

Tærstemafluer af forskjellig Størrelse, som blev
tilljendt 1. Præmie ved Landbomødet, have på Lager.

H. Sørensen, Haderslev, Gaaskjærgade 412.

Stort Udvalg af nye, elegante og solide Vogne.
Reparationer solidt og billigt. Brugte Vogne tages i Bytte.

E. N. Knudsen, Haderslev, Nørregade 8.

Stort Udvalg i Manufakturvarer, Damekonfektion og
Kjøletøjer. Færdigsyede Herreklæder. Fjer og Dun.

B. Schmidt, Lavgade 262, Haderslev,

Kolonial-, Korn- og Foderstofforretning
samt Gjæstgivergaard.

M. Møllers Guld- og Sølvvare-Forretning,

Bispegade 365, Haderslev, (grundlagt 1842),
anbefaler sig med et stort Udvalg af alt til Faget hen-
hørende. Lager af Elektroplet.

Baldemar Møllers

Tobatsfabrik og Cigarhandel,

Storegade 542. Haderslev, Storegade 542.

B. Kjær's Møbelmagasin,

Haderslev,

Nørregade 14.

Nørregade 14.

H. Christiansens

Farveri og mekanisk Haandværeri,
Søndertorv 18, Haderslev, Søndertorv 18.

Nis J. Wiuff, Haderslev, Badstuegade 196,
anbefaler Alt til en velassorteret Kolonialforretning
henhørende i kun prima Varer til de billigste Priser.

Julius F. Jørgensens
Manufakturhandel og færdige Herreklæder,
nu Søndertorv 17, nu Søndertorv 17,
Haderslev.

P. P. Hansen,
Kolonialforretning,
Søndertorv 17, Haderslev, Søndertorv 17.

Christian Færdig,
Kobbersmed og Brøndborer,
Haderslev, Apothekergade 305 (ved Siden af Loveapotheket).
Artesisk Brøndboring, Mejerigjenstande.

J. S. Thuesens Eftflgr.
(P. Kjems).
Storegade 457, Haderslev, Storegade 457.
Manufakturvarer samt særdigshede Herreklæder.

Baldemar Fahrenдорff,
Urmager og Guldsmedforretning,
Haderslev,
Søndertorv 295, Søndertorv 295.

H. Fahrenдорff,
Konditori og Kaffé samt Bageri,
Haderslev, Søndertorv 295.
Bestillinger paa alle Slaags store Rager modtages og
udføres hurtigt og smukt.

Hansen & Winterberg, Haderslev,

Hjørnet af Nørre- og Slotsgade Nr. 7.
Stort og nyt Lager i Dame-, Herre- og Børne-Konfektion, Besætningsartikler samt Udstyrsartikler. Sengefjer og Dun.
Klæbninger efter Maal.

Spiller & Eckhardt (F. Frederiksen),

Haderslev, Nørregade.
Herre- og Drenges Garderobe Forretning,
Sto- og Stovle-Magasin.

Anton Petersen,

Kolonialforretning og Gæstgiveri.
Storegade 488, Haderslev, Storegade 488.

· M. Schanmanns Dampfarveri

bringes i Publikums velvillige Erindring.

Lavgade, 228 Haderslev, Lavgade 228.

H. B. Johnsens

Bogbinderi og Papirhandel.
Storegade 427, Haderslev, Storegade 427.

H. Frees (J. Rommensens Eftflgr.),

Haderslev,
Jernkram- og Udstyrsforretning.
Største Lager af Aals- og Landbrugsredskaber.
Eneudsalg af de beljendte Vejle Akkelovne og Komfarer.

J. B. Westergaard,

Haderslev, Gaastjærgade 487.
anbefaler et smukt Udvalg i solide moderne Bogne.
Brugte Bogne tages i Bytte. Reparationer solidt og billigt.

Hansen & Sørensen.

Haderslev.
Mode-, Manufaktur- Dame- og Herre-Konfektion
samt Udstyrsforretning.

Adolf Wiuff,

Wispegade 369. Haderslev, Wispegade 369.

Manufakturvarer samt færdigshede Herreflæder.

Chr. Lausens Kolonialforretning,

Haderslev, Storegade 516.

Stort Udvalg i

aflagrede Bremer Cigarer og importerede Vine.

N. C. Færdig jr.,

Storegade, Haderslev, Storegade,

Kobbersmed og Bøndborer,

Blikkenslager- og Pumpeforretning.

Laurits Kehlets Korn- og Foderstofforretning,

Haderslev,

(i afbøde Kjøbmand Rufs' Ejendom i Nørregade),
bringes i de ærede Landbrugeres betvillige Erindring.

H. P. Aaro, Haderslev, Nørregade 2,
og

Aaro & Kjær, Kristiansfelt,

Mode- og Manufakturforretning.

H. Sauerberg jr.,

Møbel- og Ligkiste-Magasin,

Haderslev, Storegade 457.

Smukt Udvalg saavel i tarvelige som elegante Møbler.

Olof Petersen, (S. S. Michelsens Eftflgr.),

Haderslev, Gaustjærgade 418, (grundlagt 1842),

Billed- og Stenhuggeri.

Betydeligt Lager af smagfulde Gravmonumenter, Plader,
Tabler etc., Møllehalssten af sort Marmor.

C. Lauritzen, Haderslev, Høndertorv.

Største Lager af alle til Manufakturtaget hen-
hørende Artikler.

Simon & Sirsch,

Haderslev og Sønderborg,
anbefaler et kolossal Udvalg af Dame-, Herre- og
Børnegarderobe samt alle Slags Manufakturvarer
til de billigste Priser.

Peter Boyfens

Kolonialhandel,
Slotsgade, Haderslev, Slotsgade.
Udsalg af Have- og Blomsterfrø.

„Modersmaalet”s Bogtrykkeri (Axel Sabroe),

Haderslev.

Motordrift med Hurtigpresse og flere Haandpresser.

Al Slags Trykarbejde

udføres smukt og billigt.

Specialitet: **Mejeriregnskabsbøger.**

Særlig anbefales et nyt System, der giver et over-
skueligt Regnskab, lettor Arbejdet og er besparende
ved Anskaffelsen. (Prisbelønnet paa det V. nordsles
vigske Fælleslandbomøde i 1895.)

Sabroe's Boghandel

(Axel Sabroe),

Haderslev.

Dansk Literatur,

Salmebøger, Andagtsbøger, Skolebøger, Forretningsbøger,

Papirhandel og Bogbinderi.

Galanterivarer, Skrivematerialier,

Gratulationskort og Billeder

i største Udvalg.

Berlinske Livsforsikringselskab af 1836.

Chr. Thomsen, Generalagent.

P. P. Thuesen, Haderslev,

(etableret 1853),

anbefaler sit velassorterede Udvalg af

Kolonialvarer og Husholdnings-Artikler,

div. Delikatessevarer.

Daglig fristbrændt og malet Java-Kaffe, Vine og Spirituosa,

Kongo-The i en fin og kraftig Smag,

Chokolade i flere Finheder

Vegte Svejtser-, fed Hollandst-, Ejdammer- og Mejeri-Ost.

Kristiania Anchovis, fineste Medlæguing, Sardiner,

Matjes- og Flomme-Sild. Stort Lager af Cigarer og Tobakker.

Anekdoter.

Et godt Svar. Voltaire spiste en Gang til Middag hos en fornem Potentat, der var overordentlig rig og ligesaa dum.

„Min kjære Digter!“ udbrød han smilende og slog Voltaire med Servietten paa Skulderen, „ikke sandt, her spiser man godt og plejer sit Legeme!“

„Ja!“ svarede Voltaire, „men Sjælen sulter!“

— For meget for langt. En hollandsk Millionær bestilte engang sit Portræt hos den berømte Rembrandt.

„De maa,“ sagde han til denne, „male mig, idet jeg staar med en Bog i Haanden og læser højt for min Kone, men De maa male det saa træffende, at Enhver kan høre, hvad jeg læser!“

— Overdreven Forsigtighed. En meget indbildst, men tillige meget dum Mand dikterede en Gang sin Skriver et Brev, som ingen Anden maatte høre, og for at dette ogsaa skulde gjælde for Skrivers Vedkommende, befalede han ham tilfids at læse Brevet op, men — holdt ham med det samme for Ørerne, for at han ikke skulde høre, hvad der stod i det.

Fra
↔ Haderslev Østeramt. ↔

F. Ebbesens Enke,
Kristiansfelt.
Urmager og Optiker,
Guld- og Sølvvarehandel.

Carl Hansen,
Kristiansfelt,
autoriseret Udvandrings-Agentur for Nordd. Lloyd i Bremen.
Kontor for Udfærdigelse af Ansøgninger, Reklamationer etc.

H. P. Harø,
Haderslev,
Harø & Kjær,
Kristiansfelt,
Mode- og Manufakturforretning, Herre- og
Drengegarde, Damekaaber, Dansk Uld-
trikotage, Fjer og Dun, Smykker.

Magnus Hansen,
Kristiansfelt,
Murermester.
Lager af alle Slags Bygningsmaterialer.

C. N. Knudsen's
Filiaforretning i Thystrup,
Mode-, Manufaktur og Herreekviperings.
Klædninger leveres efter Maal med Garanti for godt
Snit og solidt Arbejde.
Lager af Udstryk-artikler samt Fjer og Dun.

Chr. P. Ellgaard, Tyrstrup.

Kolonial, Jærnvarer og Stentsøj, Vin og Spirituoser.
Tobak og Cigarer.
Glaesferebe Svinestruge og Jærnvinduer.

Ernst Jensen, Tyrstrup.

Kolonial-, og Herreklæder-Forretning.

Lager af Herre- og Dame-Fodtøj.

Oplag af Kul og Koalk.

„Stentsøj udlaaues gratis“.

J. C. Jensen, Kristiansfelt.

Bognfabrik.

Reparaturer udføres solidt og billigt.

Sophus A. M. Christensen.

Tyrstrup.

Lager af Tømmer, Brædder og alle Slags
Bygningsmaterialier.

H. H. Petersen, Sommersted Station,
Kontant Medc-, Manufaktur- o. Herreekviperingsforretning.

Chr. Røse & Speth, Sommersted Station,
Korn- og Foderstofforretning, samt Lager af Guano.

C. Schultz, Sommersted Station.

Kolonialvarer, Lager af Herre-, Dame- og Børne-
Fodtøj. Alle Sorter af Gjødningsstoffer,
Fabrikationslager af Haderslev Bennel.

J. Th. Jensen, Bojens,

Ure, Regulatorer, Guld- o. Sølvvarer,
Harmonikaer, Prima Cykler og Symaskiner.
Stort Udvalg, billigste Priser.

Julius Nielsens Lømmeforretning i Vojens.

Stort Oplag af Lømmes, Brædder, Planker, og
Lægter, som anbefales til billigste Priser.

L. J. Schmidt, Vojens.

Kolonialvarer, fine, ægte Vine og Spirituoser,
Stentøj og Jærnvarer. Lager af Skotsk. Største
Lager i Tobak og Cigarer, Tagpap osv.

P. P. Beck, Vojens.

Kolonial- og Foderstofhandel,

C. B. Andresen, Vojens.

Kolonial- Jærn- og Kortevarerforretning,
Tjære og Tagpap, Tapeter og Border.

Vojens Mølle,

Rundemølleri samt Foder- og Kornforretning.

J. Th. Jensen, Vojens,

Jærn, Kul, Koks, Kalk, Cement, Svinetrug
og Krbber.

Christian Pauli's Gæstgivergaard,
i Vojens.

Erichsen & Jensen, Vojens,

anbefaler deres store Lager i
Manufaktur- og Modvarer, Dame-,
Herre- og Børne-Konfektion.

L. P. Lange, Over-Jersdal,

Korn- og Foderstoffer, Kunstgjøbning,
Kul og Cement, Handel med undersøgt Markfrø.

Ove R. Lund,

Stræbdermester i Strøndstrup,

anbefaler sin Stræbderforretning, besørger Stoffer til Klædninger, og Klædninger efter Maal leveres i korteste Tid og til billige Priser. Mønstre i stort Udvalg ligger til Eftersyn.

Anekdoter.

En ung Soldat, som vendte tilbage fra et Felttog, fortalte om sine og sine Kammeraters Bedrifter ved Plyndringen af en By. „Ja,“ endte han sin Beretning, „det gik saamæn saa varmt til, at Soldaterne bogstavelig rev hverandre Husene ud af Hænderne!“

— I et af de blodige Slag, som førtes i Skotland imellem Englænderne og Sjuarterne, flygtede flere Menige af et Højstotterregiment ad Edinborg til. En af Flygtningene skjulte sig undervejs hos en Bonde, som netop fik ham puttet i en Sæl, ligesom de fjendtlige Soldater ankom for at eftersøge.

„Skjuler Du ingen Flygtninge?“ spurgte Officeren Bonden.

„Nej — ne—j!“ svarede denne rystende.

„Hvad er der da i den Sæl?“ vedblev Officeren og pegede paa Flygtningens Skjulested.

„Glas og Porcellæn!“ svarede Bonden.

Officeren tral sin Sabel og gav Sælken nogle gode Slag.

Da Flygtningen mærkede denne Adfærd, raabte han, for at gjøre Bondens Fortælling om Glasene saa sandsynlig som mulig:

„Klingeling, Klingeling!“ men da denne Lyd ikke forekom Officeren at være suldkommen ægte, lod han Sælken aabne og Soldaten trække frem, til stor Moro for de Tilstedeværende, der ikke kunde lade være at le over denne Maade at fungere som Glas og Porcellæn.

Fra

↔ Haderslev Vesteramt. ↔

Mis Jensen, Branderup Mølle.

Handel med Gjødning og undersøgt Markfrø.
Specialitet: Rodfrugtfrø.

Generalagent for Blaunfeldt & Tvede, Kjøbenhavn.

Normal Shrevækker, Smør og Dstefarver samt
Ofteløbe til meget billige Priser.

Mis Jensen,

Branderup Mølle.

Chfle-Vager, billigste Priser.

Prisliste paa Forlangende.

Valsemølleri og Handel med Foderstoffer.

J. Fausbøl, Branderup Mølle.

J. C. Bøgh, Vestoft, anbefaler de solideste Stø og
Støvler, det bedste i Fjer o. Dun, Tvist, Hør o. Blaargarn,
til de billigste Priser. Enesforhandling for Vestoft Sogn af
J. P. Junggreen's Skræ o. Røgtobakker.

J. Winther, Gram,

Kolonial-, Jærn-, Kortevarer-, Stentsj-, Produkt-
og Manuskftu rforretning. Lager af Bygningsmaterialer,
Foder- og Gjødningsstoffer.

Boy Højer, Gram Mølle,

Valsemølleri og Foderstofhandel.

C. Behrens, Gram Slotshave,

Frøhandel, Planteskoler, Potteplanter, Frøavl,
specielt Rodfrugtfrø og forbedrede Stammer.

Største og ældste Handelsgartneri i Nordsløvig.

Hjulmager Toft, Rødding,

anbefaler sig med alt til Faget henhørende.

P. A. Sørensen, Rødding,
Sadelmager og Tapetserer.
Stort Lager af Møbler til billige Priser.

P. J. Wulff, Rødding,
Kolonial-, Jærn- og Kortevarer, Glas og Porcellæn.
Handel med Gjødningsstoffer og undersøgt Markfrø.

J. J. Albrechtsen,
anbefaler sin
Gjæstgivergaard og Manufakturforretning
i Rødding.

**M. P. Christensen, Rødding, Kolonial-, Drogeri-
og Produktforretning. Jærn-, Glas- og Kortevarer, Guano,
Stenkul, Handel med Tømmer og Brædder, Tagpap og
Cement, Korn og Foderstoffer.**

H. Chr. Andersen, Rødding.
Bog- og Papirhandel. Bogbinderi.

Chr. G. Schmidt, Spøndetgaard,
anbefaler sig med Alt til Kolonialforretningen henhørende.

S. C. P. Rattenborg, Toftlund,
anbefaler sit nye **Mobelmagasin** og færdige **Vig-
kister** i alle Størrelser til billige Priser.

Livsforsikringselskabet „Dortrecht“,

grundlagt 1873 i Dortrecht, Holland.

Reserve- og Garantikapital **6,415,000 Mark.**

Forsikringer, der er afsluttede med Andel i Udbyttet, deltagere i
Bonusfordelingen,

som finder Sted første Gang, naar Policen er 3 Aar gammel og der-
næst hvert 5. Aar i den løbende Forsikringsperiode.

Beregningen af aarlig, halvvaarlig, kvartaarlig eller maanedlig
Præmiebetaling for en hvilkenjomhelst Forsikringssum, udbetalt enten
efter et bestemt Antal Aars Forløb eller ved Død, sendes franko paa
Forlangende eller ved skriftlig og mundtlig Henvendelse til

**Selskabets Generalagent
Thorvald Møller, Toftlund.**

M. Schrøder, Loftlund,
Kolonial-, Kortevare-, Stentsøj- og Produktforret-
ning. Handel med Foderstoffer og underlagt Markfrø.

E. J. Storgaard, Loftlund, største Lager i Lomme-
ure og Kjæder, Guld- og Sølvvarer, Granat- og Coral-
smykker, Forlovelsesringe 14 Kr. 585, og 8 Kr. 333. m. m.
Alt sælges under Garanti og til moderate Priser.

J. P. Musmann, Friselt,
Gjæstgiveri, Kolonial- og Foderstofforretning.

Petlev G. J. Paasch, Rejsby,
Kolonial, Kortevarer, Stentsøj. Kul, Støvler og Sko,
Manufaktur, Dreng- og Herrekjædninger
leveres efter Maal og under Garanti.

Chr. Jensen, Skjærbæk,
anbefaler sin **Stræbberforretning.**
Kjædninger efter Maal leveres i korteste Tid til billige
Priser. Stort Udvalg i færdigshede Herrekjæder havees steds-
paa Lager.

A. F. Schmidt, Urmager, Skjærbæk.
Største Lager af Lomme- og Stueure Briller, Kikkertør,
Harmonikaer, Guld- og Sølvvarer, Spiseskeer,
Forlovelsesringe og Symaskiner.

P. Petersen, Skjærbæk,
Kolonial- og Jærnvarerhandel.
Lager af Træ- og Bygningsmaterialier.

C. M. Skau, Bødker i Brøns,
anbefaler sig med samtlige til Bødkerhaandværket
henhørende Arbejder.

Brøns Margarinefabrik.
Fineste Flødemargarine.

Fra
↔ Søndersborg By og Amt. ↔

**Usmus Hansen, Søndersborg,
Balssemølleri.**

Alle Sorter Mel og Gryn, en gros & detail.

Usmus Hansen, Søndersborg,
anvise Kapitaler i Landejendomme.

P. Knarhøj, Søndersborg,

anbefaler

fineste Margarine.

J. Timm,
Slagtermester i Søndersborg.

M. L. Utzon, Søndersborg,
Fiskenæt-Fabrik.

J. N. Majland,
Søndersborg,
Vin- og Spirituosaforretning.

J. Møller, Urmager,
Søndersborg,
anbefaler sig til et æret Publikum med alt til
Rageth henhørende.

Th. J. Mordh, Sønderborg,
Storegade 58.

Jærn- og Skortevarer, Støbegods, Kaffelovne og
Kønsurer, Porcellæn, Fajance og Glasvarer, Mejerireb-
staber, Jagtbøsser og Ammunition.

Hotel „Alsund“ (S. Jakobsen),
Sønderborg.

Stein & Wienland,
Jærnstoberi og Maskinfabrik.
Sønderborg,

anbefaler Kaffelovne, Kønsurer, Vinduer og alt til Faget
henhørende. Reparatur af Dampmaskiner, Skjelder, Lokomo-
biler, Mejerier.

Specialitet: Teglværksmaskiner og Maskiner for
Tøndefabrikation, Cirkel- og Cylinderve.

E. N. Due, Sønderborg,
Kolonial-, Korn- og Foderstof-Forretning.

A. Behn, Sønderborg,
Agent for det Hamborg-Amerikanske-Aktie-Dampskibsselskab.

Hans Nielsen,
Sønderborg,
Snedtermester og Møbelfabrikant,
anbefaler i Publikum's velvillige Erindring sit velassorterede
Møbelmagasin og garanterer for godt og solidt Arbejde.

Gjæstgivergaarden „**Danmark**“,
S. S. Bartram
i Sønderborg.

A. Behn, Sønderborg.
Kolonial-, Vin-, Spirituosa-, Jærn-
og Kortevarefabrik.

I. Lassen, Sønderborg,
Storegade 48.
Mode- og Manufakturforretning og Dame-
konfektion.

Joh. Hinrichsen,
Sønderborgs største Möbel Magasin,
anbefaler Møbler af enhver Art fra eget Værksted og
til moderate Priser.
Lillige anbefaler jeg alt, hvad der henhører til
Bygningsarbejde.

H. Jessen,
Stomagermester i Sønderborg.

J. L. Støckler,
Fotograf i Sønderborg

H. G. Petersen,
Sønderborg.
Manufakturhandel.
Herreklædninger leveres efter Maal. Udsalg af Pfaffs
Schmastiner.

A. P. Behrend's
S. Jørgensens Efterfølger,
Sønderborg.
Farveri og Spinderi.

G. Müller,

Uldvare-, Garn- og Broderihandel,
Sønderborg, Storegade 31.

Specialitet: Smykkestoffer og Guld.

P. Jürgensen, Retskonsulent

i Sønderborg.

udfærdiger Kontrakter, Testamenter, Obligationer m. m.

Simon & Hirsch,

Sønderborg.

Mode-Manufaktur-Forretning,
Dame-, Herre- og Børnekonfektion.

A. Schau jun.,

Sønderborg.

Uldspinderi, Karteri og Farveri.
Fabrikation af Buxskin.

Største Etablissement i Provinzen.

C. C. Lassen,

Sønderborg,

Kolonial- og Markfrø-Forretning.

P. A. Petersen,

Skomagermester i Sønderborg (Centralhalle).

Lager af

færdigstør Herre- og Dame-Fodtøj.

B. Jørgensen,
Armager i Sønderborg.

B. G. Wind,
Manufakturhandel i Sønderborg
og Alvguftenborg.

Anekdote.

Tilgift til et Bryllupsudstyr. I Anledning af Greven af Artois's Formaling besluttede Staden Paris at udstyre nogle fattige, unge Piger. Der meldte sig naturligvis mange, og blandt andre ogsaa den 17aarige Lisette Movin. Da hun nævnte sig Navn for at blive anført paa Listen, spurgte man hende, hvem Brudgommen var. „Jeg har ingen,“ sagde hun, „jeg tænkte, han fulgte med Udstyret.“

Frugtvin- og Konserverfabrik
i Dybbøl ved Sønderborg,
J. Zachariassen,
Fabrikation af Frugtsafter, Vin og Likør,
konserverede og hensyltede Havesager.

J. H. Hulvei, Oxbøl ved Nordborg,
Planteskole og Frøhandel (alle Arter)
en gros og detail.

B. Buch, Ullerup,
anbefaler sit Lager af
Regulatorer, Commeure, Brillen, Schmassiner
og **Ridchjul,** blot bedste Fabrikat.
Reparaturer udføres billigst.

Ottofen & Ryd, Ullerup,

Korn, Foderstoffer, Kunstgjødningstoffer,
Kul, Cement. Handel med undersøgt Markfrø.
Manufaktur, Kolonial, Stentøj,
Glas og Kortevarerforretning.

O. S. Ottofen,

Broager,

anbefaler sin Handel med Korn og Foderstoffer,
Kunst-Gjødningstoffer, Kul, Cement
samt undersøgt Markfrø.
Endvidere: Manufaktur, Kolonial, Stentøj,
Glas og Kortevarerforretning.

R. Tychsen, Maler,

Broager,

anbefaler sig som
Dekorations-Maler, Tapetserer,
Møbel- og Vognlakerer.

Carl Warnecke, Broager.

Udsalg af Cykler

og dertil hørende Sportsgjenstande.

Som særdeles gode Cykler anbefales: «The Premier», «Cimbria», «Dannebrog» og «Phønix».

Anekdote.

Ufkyld og Naivitet. En Fader gik ud at spadserere med sin lille Søn, og for ret faderlig at underholde sig med ham om sin lille Efterfølger, sagde Faderen: „Min kjære Frits! med det første vil Du saa en lille Broder eller Søster; hvad ønsker Du helst at have?“ — „Åh, kjære Fader,“ svarede Drengen, „maa jeg saa en lille Hest.“

Fra
Tønder By og Amt.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆
Oluf P. Oluffsen,

Tønder.

Største Lager af

Manufaktur- og Modevarer.

Dame- og Herre-Garderobe

i stort Udvalg til de billigste Priser.

Stedje Lager af

Sengefjer og Dun.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆
S. C. Lorenzen.

Tønder.

Kolonial- og Foderstof Forretning.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆
S. C. Sonnichsen,

Tønder.

Gjæstgiveri. Ølbryggeri. Kunstgødning.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆
Gjæstgiver Eriksen, Tønder.

Kjøb og Salg af Korn og Foderstoffer.

Bager N. Lassen,

Tønder.

anbefaler sit Bageri.

N. Borres Møbelmagasin,

Tønder, Storegade.
Stort Udvalg af Møbler.

Chr. Nielsen,

Tønder.

Handel med Tømmer, Kalk, Cement o. f. v.

A. C. Jensen,

Vestergade.

Lager af Fodtøj; Bestilling efter Maal; ikke passende
byttes; Skafteforretning og Utenfilier.

Nikolaj Knudsen,

Stomager i Ottersbøl.

S. L. Sørensen & Co.

Daler Mølle pr. Daler-Disterbñ.

Eneforhandling for Nordflodvig af Deerings amerikanske fortrinlige Meje- og Slaamaskiner samt Høsteriver; sælges med 2 Aars Garanti; udmærkede anbefalinger herhjemme fra kan fremlægges. Endvidere Tærste- og Rense-maskiner, Saamaskiner for Korn og Rodfrugtfrø. Pløve, m. m.

J. L. Giesemann, Logumkloster,

Kolonial- og Stentøjsforretning. Største Lager paa Pladsen af Bygningsmaterialier. Udsalg af danske Raffelovne og Komfurer til Originalpriser.

L. G. Festersen, Løgumkloster,
anbefaler færdigt Søletøj, Bandager o. Rejseeffekter.
Reparaturer udføres billigt.

N. H. Schmidt, Urmager, Løgumkloster.
Stort Lager af **Lommeure** og **Cyklar.**
Reparaturer udføres nøjagtigt og billigt.

Mathias P. Hansen,
Gjæstgiveri i Løgumkloster.

A. C. Petersen, Løgumkloster,
anbefaler sin Kolonial-, Manufaktur-, Stentsøj- og Korte-
vareforretning. Handel med Korn, Foderstoffer, Kunst-
gjødning, undersøgt Markfrø, Kul og Koaks.

H. H. Skovrøn, Løgumkloster,
anbefaler sit Lager i Skotsøj, Hatte og Kaskjetter, særdig-
slyede Vigtelæbninger og Kranse.

Chr. Knudsen, Urmager, Løgumkloster,
anbefaler sit Lager i Lommeure og Stneure, **Guld-**
og **Sølvvarer** samt optiske **Gjenstande.**

C. Simonsen, Døstrup,
Kolonialvarer, Vin o. Spirituoser, Jærnkram- o. Stentsøjs-
forretning, Palfarver, Danske Kalkelovne og Romsurer.

Anekdote.

En Beroligelse. En Dame sendte sin Tjener hen for at se, om Barometret var falbet. Tjeneren kom tilbage med den Betsed:

„Fruen kan være ganske rolig, det hænger sikkert nok paa Sømmet.“

Fra
↔ Flensborg By. ↔

Nye danske Brandforsikrings-Selskab i Kjøbenhavn.

Direktør:

Folketingsmand L. Bramsen i Kjøbenhavn,
Hoved Agent for Hertugdømmet Slesvig:
Rigsdagsmand Gustav Johannsen,
«Margrethes Minde» i Flensborg,
forsikrer til faste Præmier imod Ildsvaade, Lynnedslag
og Eksplosion baade paa Landet og i Byen:

Bygninger, Varer, Indbo, Avling, Kreaturer,
Maskiner, Fæbriker og Skibe i Havn.

Ingen Efterbetalinger.

Indmeldelser modtages i Flensborg af Hoved-
Agenten og af Under-Agenten J. Roseubeck, Store-
gade 73 i Gaarden.

Johannes Jesfen,

Flensborg, Skibsbroen 33,

Bliefarve- og Fernis-Fabrik.

Stort Lager af tørre Farver, Lak og Malerutensilier.

Johannes Helms, cand. pharm.,

Flensborg, Store Gade Nr. 2.

Fine Toilette-Sæber og Eau de Cologne.

Svampe og Tandbørster.

Kamme og Haarbørster.

Tandpasta og Tandpulver.

Bengalsk Flamme og Fyrværkeri.

Hele og stødte Krydderier.

J. Jessen & Co. Eftflgr.,

(Indeh. Brødrene Paulsen),
Flensborg.

Kolonialvarer

en gros & en detail.

Chr. Føddersen

(Adolph J. Schmidts Efterfølger),
Flensborg, Nørregade 124,

anbefaler sit store Lager af

alle Slags Manufakturvarer

til billigste Priser.

A. E. Colding, Flensborg,

anbefaler sin

Vinhandel.

Spare- og Laanekassen
for Flensborg og Omegn,
Flensborg, Nørregade Nr. 11/13.

Kontortid hver Lørdag fra Kl. 10—12 For-
middag og Kl. 2—4 Eftermiddag. 3 Maj og No-
vember tillige hver Dnsdag.

Sommers Hotel, Skibsbroen 3, Glensborg, ligeoverfor Dampskibspavillonen og i Nærheden af Banegaarden.

Anekdoter.

Barbereren. „Nu, hvad siger De om Barbereren?“ spurgte en Ynder af Rossinis Opera en anden. — „Hvad for en Barberer?“ — „Jh, Barbereren i Sevilla,“ svarede den første. — „Hvad kommer Barbereren mig ved?“ raabte hin, „jeg barberer mig selv!“

Det omvendte Ordsprog. En Biskops Søn kom op til Eksamen og kunde ikke et Ord. „Min Herre!“ sagde Professore, „De er ikke en Bisp i en Gaaserede, men De er en Gaas i en Bisperede.“

Til Læserne!

Bidrag til mulig Optagelse i Sprogforeningens Almanak samt velvillige Bink og Forslag angaaende Almanakkens Indhold og Udstyrelse modtages til enhver Tid med Tak af Udgiveren og hans Medarbejdere.

Almanakkomiteen udtaler herved sin Tak til alle dem, der paa den ene eller den anden Maade har vist Interesse for samt støttet Sprogforeningens Almanak, og bringer en særlig Tak til de mange Mænd og Kvinder, der har været virksomme for Almanakkens Udbredelse.

